

Tasilo Prnka
Karel Šperlink
Marek Blažka
František Hronek
Miloš Chvojka

PRŮVODCE

**SYSTÉMEM VEŘEJNÉ PODPORY VÝZKUMU,
VÝVOJE A INOVACÍ V ČESKÉ REPUBLICE - 2010**

Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice 2010

Autoři: Ing. Tasilo Prnka, DrSc.
Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.
RNDr. Marek Blažka
Ing. František Hronek, CSc.
RNDr. Miloš Chvojka, CSc.

Vydání: dvanácté aktualizované a doplněné, 2010

Počet stran: 238

Sazba: TANGER spol. s.r.o., Ostrava

Tisk: AMOS repro spol. s r.o., Ostrava

ISBN 978-80-87294-16-1

Nakladatel: TANGER spol. s r.o.

Vydal: © 2010 ČSNMT - Česká společnost pro nové materiály a technologie

Publikace byla vydána rovněž na CD nosiči

Autoři: Ing. Tasilo Prnka, DrSc.
Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.
RNDr. Marek Blažka
Ing. František Hronek, CSc.
RNDr. Miloš Chvojka, CSc.

**„Průvodce 2010“ byl zpracován v rámci projektu MŠMT OK 471 - Oborová
kontaktní organizace pro materiály a technologie v ČR.**

Doposud vydané publikace:

1. Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice - 1999
ISBN 80-86122-42-5
2. Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2000
ISBN 80-86122-55-7
3. Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2001
ISBN 80-86122-73-5
4. Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2002
ISBN 80-86122-99-9
5. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2003
ISBN 80-7329-030-8
6. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2004
ISBN 80-7329-053-7
7. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2005
ISBN 80-7329-081-2
8. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2006
ISBN 80-7329-112-6
9. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2007
ISBN 80-7329-142-8
10. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2008
ISBN 978-80-7329-171-6
11. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2009
ISBN 978-80-7329-206-5

OBSAH

1. Úvod	1
2. Definice a pojmy	4
3. Právní předpisy a dokumenty o výzkumu a vývoji	8
3.1. Základní platné právní předpisy výzkumu a vývoje ČR a jejich změny	8
3.2. Další platné právní předpisy vztahující se k oblasti výzkumu a vývoje	14
4. Současný systém veřejné podpory výzkumu a vývoje	18
4.1. Systém podpory VaVal	18
4.2. Výdaje státního rozpočtu na VaVal	24
5. Národní politika VaVal a její realizace	24
5.1. Vstupy Národní politiky VaVal	25
5.2. Hlavní výstupy politiky VaVal	36
5.3. Hodnocení VaVal	37
5.4. Institucionální změny ve VaVal	41
5.5. Návaznosti politiky VaVal na aktivity Evropské unie	44
5.6. Další významná opatření ve veřejné podpoře VaV	48
6. Reforma výzkumu, vývoje a inovací v České republice	50
6.1. Důvody a cíle reformy	50
6.2. Obsah reformy	52
6.3. Úkoly pro realizaci reformy a jejich plnění	56
7. Rozbor financování výzkumu a vývoje z veřejných prostředků	60
7.1. Vývoj celkové podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků	61
7.2. Vývoj celkové podpory výzkumu a vývoje z veřejných prostředků u vybraných poskytovatelů	63
7.3. Vývoj institucionální podpory výzkumu u vybraných poskytovatelů	65
7.4. Vývoj účelové podpory výzkumu a vývoje u vybraných poskytovatelů	66
7.5. Vývoj celkové veřejné podpory VaV v jednotlivých regionech	67
8. Programy výzkumu a vývoje jednotlivých poskytovatelů	69
8.1. Grantová agentura ČR a její grantový systém	70
8.2. Výzkumné programy Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO)	76

8.3. Výzkumné programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)	82
8.4. Výzkumné programy Ministerstva zdravotnictví (MZ)	95
8.5. Výzkumné programy Ministerstva zemědělství (MZe)	101
8.6. Výzkumné programy Ministerstva kultury (MK)	111
8.7. Výzkumný program Ministerstva vnitra (MV)	126
8.8. Programy obranného výzkumu a vývoje Ministerstva obrany (MO)	136
8.9. Výzkumný program Technologické agentury ČR (TA ČR)	147
9. Mezinárodní spolupráce České republiky v oblasti výzkumu a vývoje (MSVV)	154
9.1. Evropský výzkumný prostor	155
9.2. Rámcové programy EU v oblasti výzkumu a vývoje a EURATOM	156
9.3. Evropská výzkumná rada	167
9.4. Styčná informační kancelář ČR v Bruselu - CZELO	168
9.5. Velké infrastruktury výzkumu	169
9.6. Výzkumný fond pro uhlí a ocel (RFCS)	169
9.7. Program pro konkurenceschopnost a inovace - Competitiveness and innovation program - CIP	171
9.8. Mezinárodní spolupráce v rámci EU - ISCT, STCU	172
9.9. Finanční mechanismus EHP/Norska	172
9.10. Mnohostranná mezivládní spolupráce	173
9.11. Ostatní mnohostranné spolupráce	184
9.12. Dvoustranná spolupráce	188
9.13. Podpora MŠMT projektům MSVV	201
10. Podpora výzkumu a vývoje ze strukturálních fondů EU	205
10.1. Strukturální fondy a ČR	205
10.2. OP Výzkum a vývoj pro inovace - MŠMT (OP VaVpl)	210
10.3. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost - MŠMT (OP VK)	219
10.4. OP Podnikání a inovace - MPO (OP PI)	229
11. Závěr	238

1. ÚVOD

Do rukou se Vám dostává dvanácté vydání „Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice - 2010“. První vydání, které vyšlo v roce 1999 v nákladu 1000 ks v rozsahu 202 stran, bylo přijato příznivě zejména proto, že poprvé byly do jedné publikace shromážděny dosti podrobné informace o téměř všech programech státní podpory výzkumu a vývoje v České republice a podpory mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji. Z „Průvodce 1999“ rovněž vyplynula značná nejednotnost v přístupu jednotlivých správců rozpočtových kapitol k problematice státem podporovaného výzkumu a vývoje, téměř žádná horizontální koordinace jednotlivých programů a absence jednotné národní politiky výzkumu a vývoje. „Průvodce 1999“ byl vydán v období, kdy poprvé probíhaly intenzivní práce na formulaci Národní politiky ve výzkumu a vývoji, které vyvrcholily schválením příslušného dokumentu vládou ČR usnesením č. 16 dne 5. ledna 2000. Tento, pro oblast výzkumu a vývoje zásadní dokument, významně ovlivnil přístup jak k výzkumu a vývoji orgánů státní správy, tak účastníků výzkumného procesu.

V „Průvodci 2000“ byl dokument „Národní politika výzkumu a vývoje v České republice“ náležitě komentován a uveden v plném znění v příloze. V „Průvodci 2000“, který byl vydán v počtu 1800 výtisků v rozsahu 228 stran, byla rovněž podána rozšířená informace o účelové podpoře výzkumu a vývoje poskytované 16 správci rozpočtových kapitol.

„Průvodce 2001“ vydaný v počtu 1500 výtisků na 220 stranách poskytl, mimo pravidelně se opakující kapitoly, podrobnou informaci o Radě vlády pro výzkum a vývoj České republiky a obsahoval rozšířenou část o mezinárodní spolupráci České republiky v oblasti výzkumu a vývoje na mezivládní úrovni, včetně úplného znění významného dokumentu Evropské komise „Na cestě k Evropskému výzkumnému prostoru“.

„Průvodce 2002“ vydaný v počtu 1500 výtisků na 160 stranách obsahoval poprvé i vlepený CD-ROM s úplným zněním průvodce. Obsahoval návrhy nového zákona o podpoře výzkumu a vývoje a Národního programu orientovaného výzkumu a vývoje. Současně byla poprvé vydána v počtu 300 výtisků upravená anglická verze „Průvodce“ v rozsahu 90 stran.

Pro omezení plánovaných finančních prostředků byl „Průvodce 2003“ vydán v tištěné formě pouze v počtu 500 výtisků (184 stran). Ve větším počtu exemplářů

(1000ks) byla vydána jeho elektronická verze na CD-ROM. Opět jako v roce 2002 byla vydána zkrácená anglická verze „Průvodce“ v počtu výtisků 300 ks (108 stran). Obsah jednotlivých kapitol byl proti vydání z roku 2002 přepracován a aktualizován. Nově byla zařazena kapitola „Významné systémové aktivity v českém výzkumu a vývoji v letech 2002-2003“, která upozornila na nové právní předpisy, na zpracovanou Analýzu dosavadního vývoje a stavu výzkumu v ČR a nově definované poslání Rady pro výzkum a vývoj. V kapitole o mezinárodní spolupráci ČR ve výzkumu a vývoji byl stručně charakterizován 6. Rámcový program EU ve výzkumu a vývoji. „Průvodce 2004“ byl vydán v počtu 1500 ks tištěných exemplářů (158 stran) a 1000ks CD-ROM. Vydána byla i upravená tištěná anglická verze „Průvodce“ v počtu 500ks (150 stran). Obsah jednotlivých kapitol byl proti minulému vydání přepracován a aktualizován. Speciální pozornost byla věnována Národnímu programu výzkumu I schválenému vládou ČR usnesením č. 417 dne 28. dubna 2003.

„Průvodce 2005“ byl vydán v počtu 1000 ks výtisků o 164 stranách v české verzi a v počtu 500 ks výtisků o 148 stranách v upravené anglické verzi. Bylo vyrobeno 1000 ks CD-ROM poprvé s oběma verzemi. Obsah jednotlivých kapitol byl proti minulému vydání přepracován a aktualizován. Jedna z kapitol byla zaměřena na Národní politiku výzkumu a vývoje na roky 2004-2008, na Národní program výzkumu I a byly v ní uvedeny i informace o novém složení Rady pro výzkum a vývoj.

„Průvodce 2006“ byl vydán v počtu 1000 ks výtisků o 144 stranách v české verzi a v počtu 500 ks výtisků o 138 stranách v upravené anglické verzi. Bylo vyrobeno 1000 ks CD-ROM, podruhé s oběma verzemi. Obsah jednotlivých kapitol byl proti minulému vydání přepracován a aktualizován. V kapitole 5 je věnována poprvé pozornost dlouhodobým základním směrům výzkumu schváleným vládou, národní inovační politice, národnímu programu výzkumu II, zákonu o veřejných výzkumných institucích a další problematice.

„Průvodce 2007“ byl vydán v počtu 1000 ks výtisků o 142 stranách v české verzi a v počtu 500 ks výtisků o 124 stranách v upravené anglické verzi. Bylo vyrobeno 1000 ks CD-ROM, potřetí s oběma verzemi. Obsah jednotlivých kapitol byl proti minulému vydání přepracován a aktualizován a přidána byla kapitola 9 zaměřená na podporu výzkumu a vývoje ze strukturálních fondů EU.

„Průvodce 2008“ byl vydán v počtu 800 ks výtisků o 170 stranách v české verzi a v počtu 300 ks výtisků o 136 stranách v upravené anglické verzi. Bylo vyrobeno

500 ks CD-ROM s oběma verzemi. Obsah jednotlivých kapitol byl proti minulému vydání přepracován a aktualizován.

„Průvodce 2009“ byl vydán v počtu 1200 ks výtisků o 202 stranách v české verzi a v počtu 500 ks výtisků o 190 stranách v upravené anglické verzi. Bylo vyrobeno 1000 ks CD-ROM s oběma verzemi.

„Průvodce 2010“ je opět sestaven z veřejně dostupných údajů a podkladů a z materiálů, jež poskytla Rada pro výzkum, vývoj a inovace i jednotliví správci rozpočtových kapitol (poskytovatelé). Hlavním cílem „Průvodce“ je poskytnout široké veřejnosti informace o možnostech a způsobech získání státní podpory účastí na veřejných soutěžích. Proto je podstatná část věnována účelovému financování výzkumu a vývoje. Postupně jsou charakterizovány programy a grantové soutěže vyhlášené jednotlivými poskytovateli. Jsou to: Grantová agentura ČR (GA ČR), Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvo zdravotnictví (MZ), Ministerstvo zemědělství (MZe), Ministerstvo kultury (MK), Ministerstvo vnitra (MV), Ministerstvo obrany (MO) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Tyto informace jsou doplněny údaji o dokončovaných programech a grantových soutěžích u těch resortů (poskytovatelů), kteří již nové soutěže nevyhlašují - Akademie věd ČR (AV ČR), Ministerstvo životního prostředí (MŽP), Ministerstvo dopravy (MD), Ministerstvo zahraničních věcí (MZV), Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB), Český báňský úřad (ČBÚ) a Národní bezpečnostní úřad (NBÚ). Zvláštní kapitola je opět věnována mezinárodní spolupráci ČR v oblasti výzkumu a vývoje na mezivládní úrovni (MSVV). Pátá kapitola je opět věnována aktuálním aspektům Národní politiky ve výzkumu a vývoji a její realizaci. Nově byla zařazena šestá kapitola stručně charakterizující probíhající reformu systému výzkumu, vývoje a inovací. Aktualizovaná je kapitola o programech podpory výzkumu a vývoje ze strukturálních fondů EU.

V publikaci je zachycen stav v prosinci 2009. Vyhlásování veřejných soutěží je v kompetenci jednotlivých resortů, a proto ne všechny v publikaci uvedené informace mohou být aktuální z hlediska termínů pro přihlášky projektů do jednotlivých programů.

2. DEFINICE A POJMY

Základní definice a pojmy jsou uvedeny podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl s účinností od 1. července 2009 výrazně novelizován zákonem č. 110/2009 Sb. a úplné znění vyšlo jako zákon č. 211/2009 Sb. Podle tohoto zákona se rozumí:

- a) **základním výzkumem** teoretická nebo experimentální práce prováděná zejména za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na uplatnění nebo využití v praxi,
- b) **aplikovaným výzkumem** teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,
- c) **experimentálním vývojem** získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých, technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností pro návrh nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb (dále jen „vývoj“),
- d) **inovacemi** zavedení nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb do praxe, s tím, že se rozlišují:
 1. inovace postupů, kterými se rozumí realizace nového nebo podstatně zdokonaleného způsobu výroby nebo poskytování služeb, včetně významných změn techniky, zařízení nebo programového vybavení,
 2. organizační inovace, kterými se rozumí realizace nového způsobu organizace obchodních praktik podniků, pracovišť nebo vnějších vztahů.

Pro účely poskytování podpory je (jsou):

- a) **poskytovatelem** organizační složka státu nebo územní samosprávný celek, který rozhoduje o poskytnutí podpory a který tuto podporu poskytuje,
- b) **uchazečem** organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, a dále právnická osoba nebo fyzická osoba, která se uchází o poskytnutí podpory,

- c) **příjemcem** uchazeč, v jehož prospěch bylo o poskytnutí podpory poskytovatelem rozhodnuto,
- d) **výzkumnou organizací** právnická osoba, organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem
1. jejímž hlavním účelem je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií; jde-li o územní samosprávný celek, ustanovení o hlavním účelu výzkumné organizace se vztahuje na jeho organizační složku,
 2. která zisk zpětně investuje do činností podle bodu 1,
 3. k jejímž výzkumným kapacitám nebo výsledkům podle písmene k) nemají přednostní přístup subjekty provádějící ekonomickou činnost spočívající v nabídce zboží nebo služeb, které by na ni mohly uplatňovat vliv,
- e) **infrastrukturou** zařízení nebo podpůrná činnost výzkumu, vývoje a inovací, která je podporována z veřejných prostředků a která může zahrnovat
1. služby pro výzkum, vývoj a inovace,
 2. speciální výzkumná zařízení, včetně jejich pořízení, souvisejících investic a zajištění jejich činnosti, která jsou nezbytná pro část výzkumné a vývojové činnosti a která jsou zřizována výzkumnými organizacemi pro využití pouze jimi samými,
 3. systémy pořizování a uchování dat,
 4. činnost právnických osob zajišťujících administrativu a financování výzkumu, vývoje a inovací,
 5. ověřování výsledků výzkumu a vývoje, zajišťování práv k nim a jejich rozšiřování,
- f) **velkou infrastrukturou** pro výzkum, vývoj a inovace jedinečné výzkumné zařízení, včetně jeho pořízení, souvisejících investic a zajištění jeho činnosti, které je nezbytné pro ucelenou výzkumnou a vývojovou činnost s vysokou finanční a technologickou náročností a které je schvalováno vládou a zřizováno jednou výzkumnou organizací pro využití též dalšími výzkumnými organizacemi (dále jen „velká infrastruktura“),

- g) **veřejnou zakázkou** ve výzkumu, vývoji a inovacích zakázka na služby v aplikovaném výzkumu, vývoji nebo inovacích pro potřeby poskytovatele nebo správního úřadu, který není poskytovatelem, pokud jsou tito jedinými uživateli výsledku podle písmene k), která je zadána příjemci v rámci programu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací postupem podle zákona o veřejných zakázkách a realizována na základě smlouvy o poskytnutí podpory podle tohoto zákona, popřípadě na základě rozhodnutí o poskytnutí podpory, je-li příjemce organizační složkou státu nebo organizační jednotkou ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem (dále jen „veřejná zakázka“),
- h) **programem** výzkumu, vývoje a inovací soubor věcných, časových a finančních podmínek pro činnosti potřebné k dosažení cílů
1. aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, vyhlášených poskytovatelem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích nebo v zadání veřejné zakázky na jednotlivé projekty (písmeno i)) v rámci programu,
 2. mezinárodní spolupráce České republiky ve výzkumu a vývoji realizované na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, včetně spolupráce realizované na základě právních aktů vydaných k provedení těchto smluv, nebo
 3. operačních programů ve výzkumu, vývoji a inovacích,
- i) **projektem** výzkumu, vývoje a inovací soubor věcných, časových a finančních podmínek pro činnosti potřebné k dosažení cílů ve výzkumu, vývoji a inovacích formulovaný uchazečem ve veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo poskytovatelem v rámci zadání veřejné zakázky,
- j) **dalším účastníkem projektu** organizační složka státu nebo organizační jednotka ministerstva, zabývající se výzkumem a vývojem, dále právnická osoba nebo fyzická osoba, jejíž účast na projektu je vymezena v návrhu projektu a s níž příjemce uzavřel smlouvu o účasti na řešení projektu,
- k) **výsledkem** výzkumu, vývoje a inovací jsou
1. v základním výzkumu nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelných skutečností, které jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru,
 2. v aplikovaném výzkumu nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky,

kteřé jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky,

3. ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,
4. v inovacích nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe,

l) **způsobilými náklady** takové náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které mohou být příjemcem vynaloženy na činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, nebo v souvislosti s nimi, a to

1. osobní náklady nebo výdaje, včetně stipendií na výzkum, vývoj a inovace podle zákona o vysokých školách,
2. náklady nebo výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku,
3. další provozní náklady nebo výdaje,
4. náklady nebo výdaje na služby,
5. doplňkové náklady nebo výdaje,

m) **uznanými náklady** takové způsobilé náklady nebo výdaje ve výzkumu, vývoji a inovacích, které poskytovatel schválí a které jsou zdůvodněné.

Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky je dokument schvalovaný vládou, který obsahuje základní cíle podpory, její věcné zaměření, předpoklad vývoje výdajů na výzkum, vývoj a inovace ze státního rozpočtu, z prostředků Evropské unie a ze soukromých zdrojů, priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 4 až 6 let a opatření k jejich realizaci.

3. PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY O VÝZKUMU, VÝVOJI A INOVACÍCH

3.1. ZÁKLADNÍ PLATNÉ PŘEDPISY VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ ČESKÉ REPUBLIKY A JEJICH ZMĚNY

Právní rámec veřejné podpory VaV v ČR je vymezen především následujícími právními předpisy:

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 130/2002 Sb. byl již desetkrát novelizován následujícími zákony:

1. zákonem č. 41/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách - byla zrušena část druhá zákona o podpoře výzkumu a vývoje,
2. zákonem č. 215/2004 Sb. o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje - byla zrušena část třetí zákona o podpoře výzkumu a vývoje,
3. zákonem č. 342/2005 Sb. o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích - bylo změněno více částí zákona, např. rozšířeno vymezení příjemce, upřesněno vymezení infrastruktury, umožněno hradit ocenění mimořádných výsledků ve VaV, umožněn zvláštní režim provádění VaV, který je utajovanou skutečností nebo se týká obrany či bezpečnosti státu, upraven způsob vykazování výsledků, upřesněn způsob prokazování způsobilosti uchazečů a umožněno Grantové agentuře ČR vyhlašovat programy,
4. zákonem č. 413/2005 Sb. o změně zákonů v souvislosti se změnou zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti - v textu zákona byl upraven výraz "skutečnosti" na "informace" a upraven text poznámky pod čarou č. 14,

5. zákonem č. 227/2006 Sb. o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů - byly rozšířeny kompetence Rady pro výzkum a vývoj při zpracování stanoviska k žádosti o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a stanovena povinnost Rady k tomuto účelu ustavit Bioetickou komisi; dále byl upraven způsob odměňování členů poradních orgánů Rady pro výzkum a vývoj,
6. zákonem č. 81/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony - bylo upraveno ustanovení § 32 odst. 5 týkající se údajů o řešitelích v informačním systému výzkumu a vývoje,
7. zákonem č. 171/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů - zákon umožňuje použití veřejných prostředků pro úhradu českého podílu na nákladech mezinárodních projektů (tzv. spolufinancování mezinárodních projektů),
8. zákonem č. 296/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony v souvislosti s jeho přijetím - byla upravena ustanovení týkající se konkurzu a vyrovnání (podmínky způsobilosti uchazeče),
9. zákonem č. 124/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - byly upraveny podmínky pro prokazování způsobilosti uchazeče před podpisem smlouvy nebo vydáním rozhodnutí o poskytnutí podpory, zejména pak upravuje způsob dokládání bezúhonnosti uchazeče (výpis z evidence Rejstříku trestů již nedokládá uchazeč, ale tento výpis si zajišťuje poskytovatel sám),
10. zákonem č. 110/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých

souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony - v souladu s právem Evropských společenství byly upraveny definice pojmů (§ 2), nově vymezen předmět podpory, způsoby jejího poskytování a poskytovatelé (§ 3), rozšířen postup při přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (§ 5, §5a a § 6), změněny podmínky poskytnutí a použití podpory (§ 7 a § 8), návazně byly upraveny vztahy mezi poskytovatelem a příjemcem (§ 9), lhůty a způsob poskytnutí podpory (§ 10), vlastnická práva k výsledkům a využití výsledků projektu (§ 11), poskytování informací (§ 12), kontrola (§ 13) a důsledky porušení ustanovení zákona (§ 14), vlastnictví majetku pro výzkum, vývoj a inovace (§ 15) a práva k výsledkům a jejich využití (§ 16). V hlavě V zákona (§ 17 - § 26) o veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích, byly promítnuty zejména změny vyplývající z předešlých částí zákona. Zrušeny byly § 27 až § 29 zákona, týkající se hodnocení výzkumných záměrů s tím, že přechodné období dokončení již řešených výzkumných záměrů je upraveno přechodnými ustanoveními zákona č. 110/2009 Sb. (článek II) - zde je třeba upozornit na to, že přechodná ustanovení novel zákonů nejsou uvedena v jejich plném znění a proto nejsou tato ustanovení uvedena ani v zákonu č. 211/2009 Sb. V hlavě VII zákona (§ 28 - § 32) týkající se poskytování informací a informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací byla zejména část tohoto systému týkající se výzkumných záměrů (CEZ) nahrazena částí týkající se centrální evidence aktivit (CEA) s tím, že CEZ bude podle dovozován po dobu dokončení výzkumných záměrů. V hlavě VII zákona (§ 33 až § 36a) týkající se orgánů výzkumu, vývoje a inovací došlo k dílčí změně kompetencí mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Radou pro výzkum, vývoj a inovace a zejména ke zřízení Technologické agentury ČR. Ke změně došlo i v hlavě IX zákona (§ 37) týkající se územních samosprávných celků tak, že byl upraven jejich postup při aplikaci zákona. V hlavě X zákona (§ 38 - § 39) o přechodných a zmocňovacích ustanoveních a v hlavě XI zákona (§ 40 a § 41) o společných a zrušovacích ustanoveních je hlavní změnou zrušení dvou ze tří prováděcích předpisů - nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře

výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji a nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů. Zde je třeba znovu upozornit na to, že přechodná ustanovení uvedená v úplném znění zákona (v zákonu č. 211/2009 Sb.) se týkají původního znění zákona č. 130/2002 Sb. z roku 2002 a že aktuální přechodná ustanovení vyplývající z jeho novely zákonem č. 110/2009 Sb. jsou uvedena v něm.

Jedním z důsledků převzetí definic pojmů Evropských společenství je i změna terminologie. Tam, kde je v zákoně č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, uveden název, legislativní zkratka „vývoj“ pro pojem „experimentální vývoj“ neplatí a platný název je např. „Rada pro výzkum, vývoj a inovace“ nebo „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky“. Tam, kde se o název nejedná, legislativní zkratka platí a správný je např. „informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“ nebo „projekty výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“ atd. Tato pravidla platí pro právní dokumenty, v nelegislativních textech včetně tohoto průvodce se běžně používá pojem „výzkum, vývoj a inovace“ nebo (podle kontextu) pojem „výzkum a vývoj“.

Součástí novely zákona č. 130/2002 Sb. zákonem č. 110/2009 Sb. byly i změny souvisejících zákonů:

- zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů,
- koncesního zákona č. 139/2006 Sb., ve znění zákona č. 30/2008 Sb.

Vzhledem k rozsahu změn předseda vlády vyhlásil jako **zákon č. 211/2009 Sb.** úplné znění zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního

vývoje a inovací), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 41/2004 Sb., zákonem č. 215/2004 Sb., zákonem č. 342/2005 Sb., zákonem č. 413/2005 Sb., zákonem č. 227/2006 Sb., zákonem č. 81/2006 Sb., zákonem č. 171/2007 Sb., zákonem č. 296/2007 Sb., zákonem č. 124/2008 Sb. a zákonem č. 110/2009 Sb.

Prováděcím předpisem zákona č. 130/2002 Sb. je **nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací**. Tímto nařízením vlády bylo s účinností od 1. ledna 2010 nahrazeno nařízení vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů. Zbývající dva prováděcí předpisy zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (tj. nařízení vlády č. 461/2002 Sb. a nařízení vlády č. 462/2002 Sb.) byly zákonem č. 110/2009 Sb. zrušeny, část z nich byla zapracována přímo do zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a část je upravena vnitřními předpisy příslušných poskytovatelů, tj. např. složení komise, způsob nakládání s údaji obsaženými v návrzích projektů a další pravidla činnosti komise pro přijímání návrhů projektů stanoví poskytovatel.

Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích a zákon č. 342/2005 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích.

Zákon č. 341/2005 Sb. byl novelizován zákonem č. 533/2006 Sb. Touto novelou byly z přílohy č. 1 zákona č. 341/2005 Sb., v které jsou jmenovitě uvedeny organizace, které budou od 1. ledna 2007 převedeny na veřejné výzkumné instituce, vyjmuty 4 státní příspěvkové organizace. Zvláštnosti transformace ústavů Akademie věd ČR byly řešeny novelou zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky. Další novela zákona o veřejných výzkumných institucích byla v provedena v rámci transpozice Směrnice Rady EU 2005/71/ES ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu při přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu. Poslední novela zákona o veřejných výzkumných institucích byla provedena k 1. červenci 2009 zákonem č. 110/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, a další související

zákony, tak, aby byl v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách nabyl účinnosti 1. června 2006. Zákon umožňuje provádět výzkum na těchto buňkách za transparentních podmínek. Zákon dále řeší otázky dovozu a vývozu embryonálních kmenových buněk a zakazuje vývoz embryí pro výzkumné účely. Obsahuje i novou úpravu asistované reprodukce, která odpovídá všem požadavkům na etickou, občanskoprávní a rodinnou právní úpravu v celé této problematice. Součástí zákona je i novelizace trestního zákoníku, která umožní postihovat porušování zákona v této oblasti. MŠMT podle tohoto zákona rozhoduje o vydání povolení k výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a k souvisejícím činnostem, spravuje registr linií lidských embryonálních kmenových buněk a provádí v této oblasti kontrolu. Připravuje se novela tohoto zákona tak, aby nebránil výzkumu v této velice perspektivní oblasti.

RVVI v září 2006 nově¹ jmenovala Bioetickou komisi jako svůj poradní orgán, který se od roku 2007 věnuje především otázkám, vyplývajícím ze zákona č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů. Bioetická připravuje pro RVVI návrh stanovisek k žádostem výzkumných organizací o povolení výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách. Bioetická komise Rady zároveň sleduje i dění v bioetické oblasti v rámci Evropské unie a zajišťovala akce související s předsednictvím České republiky v Radě EU v této oblasti.

Evropská komise v roce 2006 vydala aktualizovaný **Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací** (2006/C 323/01). Tímto krokem usiluje o zmodernizování a zlepšení stávajících pravidel státní podpory a rozšiřuje možnosti podpory VaV na nové činnosti podporující inovace. Nový rámec

¹ Bioetická komise, jako ad hoc poradní pracovní skupina RVVI vznikla v roce 1998. V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 227/2006 Sb. byla činnost této skupiny ukončena a v souladu s § 23 a § 24 uvedeného zákona zřízena nově. Současně RVVI schválila nový statut a jednací řád bioetické komise.

upravuje míru podpory u projektů základního výzkumu, aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, zásady podpory na studie technické proveditelnosti, na náklady práv k průmyslovému vlastnictví, na inovace postupů a organizační inovace ve službách, na vypůjčení vysoce kvalifikovaných pracovníků, podpory pro inovační seskupení a další. Tento rámec platí do 31. prosince 2013. Po třech letech platnosti bude Komisí přezkoumán. RVVI po konzultacích s Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže vydala doporučení pro aplikaci Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací. Rámec Společenství i doporučení RVVI jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

V roce 2008 vydala Evropská komise **Nařízení komise (ES) č. 800/2008** ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (**obecné nařízení o blokových výjimkách**). Tímto nařízením umožnila Evropská komise v oblasti výzkumu, vývoje a inovací za předpokladu splnění podmínek Rámce Společenství (2006/C 323/01) a dalších podmínek stanovených nařízením zkrátit nebo zcela vynechat povinnost předběžného oznamování popř. i notifikační řízení povinné pro jakoukoliv formu státní podpory výzkumu, vývoje a inovací.

Všechny výše uvedené právní předpisy, s výjimkou zákona o Akademii věd ČR, jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz. Zákon o Akademii věd ČR je k dispozici na adrese www.cas.cz.

3.2. DALŠÍ PLATNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE

Oblast výzkumu a vývoje a jeho podpory z veřejných prostředků nepřímo upravuje, kromě výše uvedených předpisů, řada souvisejících právních předpisů, které např. vymezují možnosti státu zasahovat do konkurenčního prostředí (zákon o veřejné podpoře), upravují zadávání veřejných zakázek nebo stanovují postavení státních výzkumných organizací (rozpočtová pravidla), vymezují postavení Akademie věd České republiky, vysokých škol, upravují pravidla informačních systémů veřejné správy, atd. Výzkumu a vývoje se dále dotýkají i obecné právní předpisy upravující např. smluvní vztahy, průmyslově právní ochranu, poskytování informací, kontrolu apod. Jsou to zejména:

1. Zákon č. 319/2006 Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory, a o změně zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
3. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
4. Vyhláška č. 207/2005 Sb., o formě a obsahu plnění informační povinnosti k poskytnuté veřejné podpoře.
5. Zákon č. 669/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
6. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
7. Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
8. Zákon č. 41/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách
9. Zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách (zrušen zákonem č. 137/2006 Sb.)
10. Zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů)
11. Vyhláška Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 366/2001 Sb., o upřesnění podmínek stanovených v § 6 a 17 zákona o elektronickém podpisu a o upřesnění požadavků na nástroje elektronického podpisu
12. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
13. Nařízení vlády č. 304/2001 Sb., kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu)
14. Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)
15. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže)

16. Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů, (o ochraně práv k odrůdám)
17. Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů
18. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 320/2001 Sb.
19. Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých zákonů (zákon o elektronickém podpisu)
20. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů
21. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
22. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
23. Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
24. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
25. Zákon č. 106/1999 S., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
26. Zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
27. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.
28. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů
29. Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů
30. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění zákona č. 245/2006 Sb.
31. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

32. Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů
33. Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
34. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
35. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů
36. Zákon č. 299/1992 Sb., o státní podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů
37. Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů.
38. Zákon č. 1/1992 Sb., o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů
39. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
40. Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů
41. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
42. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů
43. Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.
44. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.
45. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
46. Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (zrušen zákonem č. 500/2004 Sb.)
47. Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
48. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

4. SOUČASNÝ SYSTÉM VEŘEJNÉ PODPORY VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ

4.1. SYSTÉM PODPORY VÝVOJE A INOVACÍ

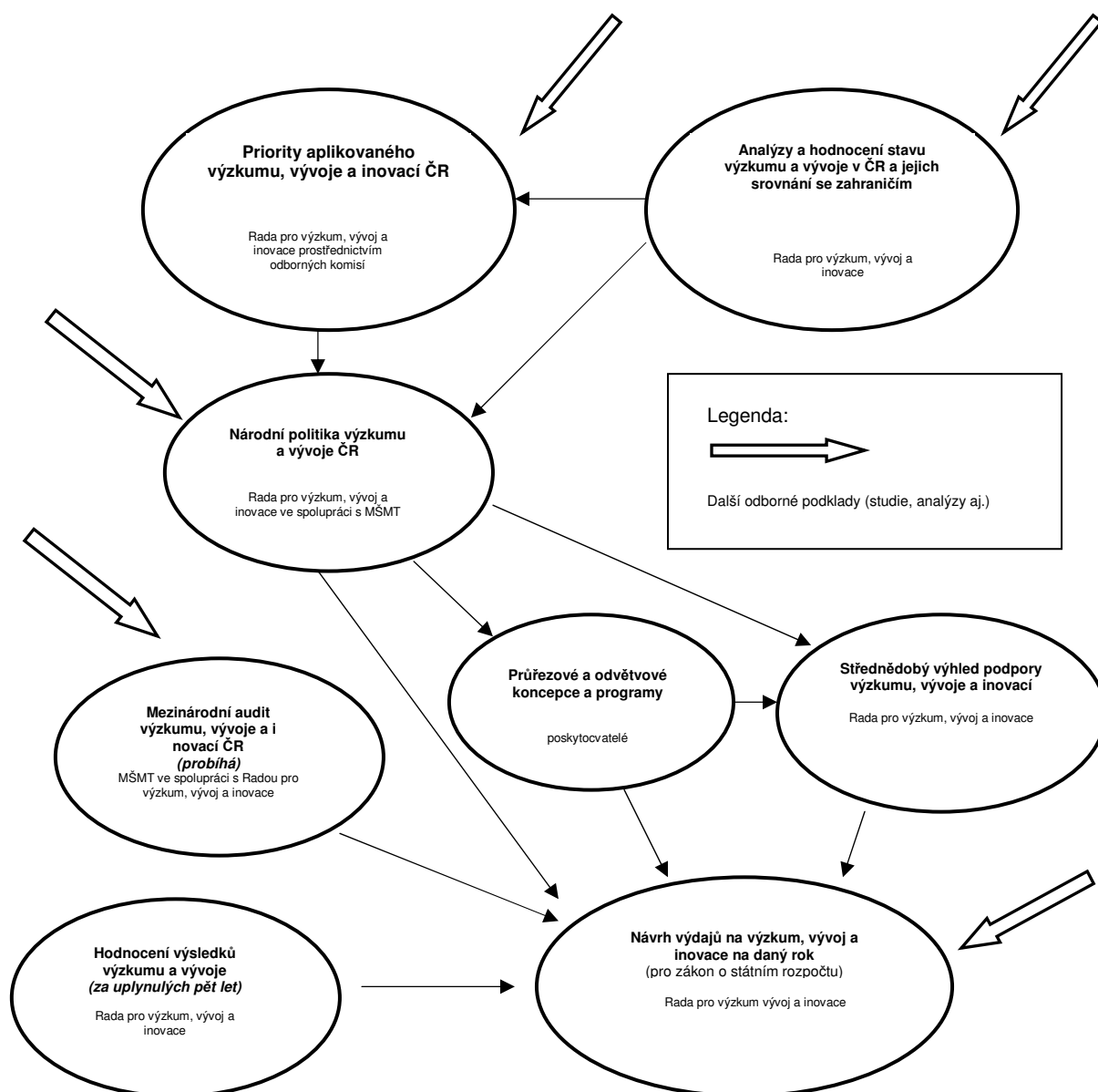
Základní schéma podpory VaV z veřejných prostředků je uvedeno na **obr. č. 1**. U hlavních aktivit jsou uvedeni i příslušní gestoři. Systém veřejné podpory VaVal v ČR je značně decentralizovaný. V podstatě všechna ministerstva a ústřední správní úřady podporují ze svých rozpočtových kapitol VaVal, postupně jejich počet poklesne do r. 2012 na polovinu. Nejvýznamnější působnosti v systému mají Rada pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

Aktuální informace o jednotlivých aktivitách jsou uvedeny v kapitole 5. V této 4. kapitole je podrobněji popsána příprava financování VaVal z veřejných prostředků, principy poskytování veřejné podpory a postupy přípravy státního rozpočtu a poskytování veřejné podpory. Je zřejmé, že při vytváření rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace hraje největší roli Rada pro výzkum, vývoj a inovace a při navrhování definitivní výše rozpočtu pak Ministerstvo financí. Po schválení státního rozpočtu Poslaneckou sněmovnou přiděluje Ministerstvo financí finanční prostředky jednotlivým správcům rozpočtových kapitol - poskytovatelům podpory.

Cyklus znázorněný na **obr. č. 1** trvá obvykle několik let. Návrhy jednotlivých kapitol rozpočtu se zpracovávají pro každý příští rok v období únor - červen daného roku a přidělené finanční prostředky jsou uvolňovány od počátku následujícího roku.

Vlastní příprava návrhu rozpočtu na rok 2011 začala v prosinci 2009, kdy RVVI vydala Směrnici pro přípravu návrhu rozpočtu. V lednu 2010 pak RVVI navrhne podle § 5a odst. 2 ákona č. 130/2002 Sb. celkovou výši výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol a výši institucionálních výdajů na rozvoj výzkumných organizací na rok 2011. V únoru pak předloží správci rozpočtových kapitol podrobný návrh výše výdajů na rok 2011 a návrh střednědobého výhledu na léta 2012 a 2013. V březnu pak probíhají jednání RVVI se správci rozpočtových kapitol o jejich návrzích. V dubnu odsouhlasuje RVVI první návrh rozpočtu, který jde do meziresortního připomínkového řízení.

V květnu probíhá vypořádání připomínek tak, aby návrh byl v květnu popř. v červnu schválen vládou. Vládou schválené výdaje na výzkum, vývoj a inovace pak Ministerstvo financí zapracuje do celkového návrhu státního rozpočtu ČR na r. 2011 a do srpna probíhají jednání už o celkových výdajích a příjmech státního rozpočtu, které v září schvaluje vláda a předkládá Poslanecké sněmovně. Ta projednává návrh zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2011 nejprve v první čtení, po kterém už nelze v případě jeho schválení menit celkové výdaje a příjmy. Následují projednávání návrhu ve výborech Poslanecké sněmovny a v prosinci pak druhé a třetí čtení. V případě, že není návrh zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2011 schválen, nastává rozpočtové provizorium. Po schválení rozpočtu Poslaneckou sněmovnou následuje do jednoho měsíce jeho rozpis a poté je možné prostředky uvolňovat příjemcům. V oblasti výzkumu, vývoje a inovací je pro uvolnění prostředků nutné splnit zákonem č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, stanovené podmínky, z nichž hlavní jsou splnění závazků příjemce a zařazení údajů o projektech a dalších aktivitách VaVal do informačního systému výzkumu, vývoje a inovací. U již řešených projektů zákon na poskytnutí prostředků stanovuje maximální lhůtu 60 dnů (50 dnů pro poskytovatele a 10 dnů pro RVVI) od počátku kalendářního roku. U nově zahajovaných projektů a dalších aktivit se lhůta 60 dnů vztahuje k nabytí účinnosti smlouvy nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory (tj. u projektů zahajovaných k 1. lednu daného roku jde rovněž o lhůtu 60 dnů od počátku kalendářního roku). V případě prodlení ze strany příjemce má poskytovatel právo uzavřít smlouvu s dalším uchazečem v pořadí, v případě prodlení ze strany poskytovatele má příjemce nárok na úhradu nákladů odpovídající plánovaným nákladům na řešení projektu (§ 25, odst. 2 a 3 zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Obr. 1 Základní kroky (etapy) přípravy státní podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků podle zákona č. 130/2002 Sb. Sb.

Veřejná podpora výzkumu a vývoje se provádí dvěma formami:

- a) účelovým financováním, tj. podporou výzkumných projektů a dalších aktivit:
- „**grantových projektů**“ základního výzkumu, tj. projektů navržených fyzickými nebo právníckými osobami, kde si cíle a způsob řešení stanovuje příjemce sám,
 - „**programových projektů**“ aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, tj. projektů naplňujících cíle programů vyhlášených poskytovateli.

Programy navrhují a vyhlašují správci rozpočtových kapitol, posuzuje je Rada pro výzkum, vývoj a inovace a schvaluje vláda, Některé programy jsou realizovány podporou „projektů pro státní správu“, tj. projektů, kde státní správa určuje parametry jejich výsledků. Jelikož jediným uživatelem je stát, vyhlašuje se veřejná soutěž podle zákona č. 137/2006 Sb.,

- **specifického vysokoškolského výzkumu**, kterým je výzkum prováděný studenty při uskutečňování akreditovaných doktorských nebo magisterských studijních programů a který je bezprostředně spojen s jejich vzděláváním,
- **velké infrastruktury** pro výzkum, vývoj a inovace, kde jednotlivé projekty schvaluje vláda.

Účelové finanční prostředky poskytují správci kapitol státního rozpočtu jako dotace právníkům nebo fyzickým osobám nebo zvýšením výdajů organizačních složek státu, organizačních složek územních samosprávných celků nebo organizačních jednotek ministerstva zabývajících se výzkumem a vývojem.

b) institucionálním financováním, tj. poskytnutím institucionálních prostředků na:

- dlouhodobý koncepční **rozvoj výzkumné organizace** na základě zhodnocení jí dosažených výsledků a po přechodné období na řešení **výzkumných záměrů**. Podíl prostředků na výzkumné záměry (VZ) a na rozvoj výzkumných organizací (RVO) podle přechodných ustanovení zákona č. 110/2009 Sb. znázorňuje následující tabulka:

Zahájení VZ	Ukončení VZ	2010		2011		2012	
		RVO (Hodnocení)	VZ („CEZ“)	RVO (Hodnocení)	VZ („CEZ“)	RVO (Hodnocení)	VZ („CEZ“)
2005	2009	1	0	1	0	1	0
2006	2009	1	0	1	0	1	0
2004	2010	1/3	2/3	1	0	1	0
2005	2010	1/3	2/3	1	0	1	0

Zahájení VZ	Ukončení VZ	2010		2011		2012	
		RVO (Hodnocení)	VZ („CEZ“)	RVO (Hodnocení)	VZ („CEZ“)	RVO (Hodnocení)	VZ („CEZ“)
2005	2011	1/3	2/3	2/3	1/3	1	0
2006	2011	1/3	2/3	2/3	1/3	1	0
2007	2011	0	1	0	1	1	0
2007	2012	0	1	0	1	1/3	2/3
2007	2013	0	1	0	1	1/3	2/3
2009	2013	0	1	0	1	1/3	2/3
2009	2013	0	1	0	1	1/3	2/3

- **mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji**, realizovanou na základě mezinárodních smluv, která zahrnuje poplatky za účast České republiky v mezinárodních programech a organizacích a dále podporu projektů mezinárodní spolupráce, kde výběr projektů provádí Evropská unie nebo jiný stát nebo mezinárodní organizace (např. Rámcové programy EU).
- **operační programy ve výzkumu, vývoji a inovacích** nebo na jejich část zajišťující cíle ve výzkumu, vývoji a inovacích, kde výběr projektů probíhá na základě soutěže podle nařízení Evropské komise. Ze státních výdajů na výzkum, vývoj a inovace jsou z 15 % spolufinancovány tři operační programy - „Výzkum a vývoj pro inovace“ (MŠMT), část „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ (MŠMT) a část „Podnikání a inovace“ (MPO), 85 % veřejných prostředků poskytuje Evropská komise.
- **náklady systém podpory výzkumu, vývoje a inovací**, zejména na zajištění veřejných soutěží a hodnocení projektů, ocenění výsledků atd. a náklady spojené s činností Rady pro výzkum, vývoj a inovace, Grantové agentury České republiky, Technologické agentury České republiky a Akademie věd České republiky.

Podle původního znění zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře VaV z veřejných prostředků a jeho prováděcích předpisů se o institucionální podporu výzkumného záměru mohly ucházet jen veřejné vysoké školy,

vojenské a policejní vysoké školy, příspěvkové organizace a organizační složky ČR. Od roku 2004 se při splnění určitých podmínek o institucionální podporu mohly ucházet i právnické osoby ze soukromého sektoru. Od r. 2007 (Rámec Společenství) je institucionální podpora výzkumných záměrů a nyní i prostředků na rozvoj výzkumných organizací určena pouze **výzkumným organizacím**, kterými mohou být všechny veřejné i soukromé právnické osoby, ale pouze za splnění určitých podmínek (od 1. července 2009 jsou uvedeny přímo v zákoně č. 130/2002 Sb.):

- jejich hlavním účelem je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií,
- které zisk zpětně investuje do činností podle bodu 1,
- k jejichž výzkumným kapacitám nebo výsledkům nemají přednostní přístup subjekty provádějící ekonomickou činnost spočívající v nabídce zboží nebo služeb, které by na výzkumnou organizaci mohly uplatňovat vliv.

Splnění podmínek pro výzkumné organizace hodnotí poskytovatel prostředků, projednává je nejprve s Úřadem na ochranu hospodářské soutěže (zejména z hlediska článku 87 Smlouvy o ES) a potom s Radou pro výzkum, vývoj a inovace (zejména z hlediska podpory výzkumných organizací podle dosahovaných výsledků).

Významné změny v popsaném systému přinesla Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Reformu vláda schválila usnesením ze dne 26. března 2008 č. 287. Usnesení vlády dále uložilo řadu úkolů pro realizaci reformy. Hlavním důvodem reformy bylo zvýšit doposud nízké přínosy výzkumu, vývoje a inovací pro ekonomiku a společnost ČR, zjednodušit chod celého systému podpory, zvýšit jeho efektivnost a propojit VaV s inovačními aktivitami. Reforma dále koncentruje veřejnou podporu VaV do menšího počtu rozpočtových kapitol a zavádí významné změny v institucionální a účelové podpoře VaV. Principy reformy byly promítnuty do novely zákona č. 130/2002 Sb. Podrobnosti jsou uvedeny v kapitole 6.

4.2. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE

Výdaje státního rozpočtu na VaV do roku 2009 trvale rostly. VaV patří k jedné z hlavních priorit vlády, na kterou vláda zvyšuje výdaje i v období hospodářské krize a snižování veřejných výdajů v řadě jiných oblastí.

Vláda usnesením ze dne 29. června 2009 č. 838 schválila návrh výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum a vývoj na rok 2010, s výhledem na léta 2011 a 2012. Pro rok 2010 byly výdaje upřesněny usnesením vlády ze dne 9. září 2009 č. 1175:

- pro rok 2009 ve výši 25 388,736 mil. Kč, resp. 29 396,861 mil. Kč (včetně předfinancování programů EU)
- pro rok 2010 ve výši 24 844,844 mil. Kč,
- pro rok 2011 ve výši 24 830,804 mil. Kč.

Výdaje státního rozpočtu na VaV mají být v letech 2010 až 2012 vzhledem v hospodářské krizi a sníženým příjmům státního rozpočtu zachovány na úrovni r. 2009 s tím, že pro rok 2010 byly výdaje zvýšeny o 538 mil. Kč na činnost AV ČR. Tento schválený návrh výdajů byl schválen jako zákon o státního rozpočtu České republiky na rok 2010.

5. NÁRODNÍ POLITIKA VÝZKUMU, VÝVOJE a INOVACÍ A JEJÍ REALIZACE

System veřejné podpory VaVal je založen na realizaci opatření vyplývajících z Národní politiky VaVal a na plnění úkolů vyplývajících z dalších usnesení vlády k problematice VaVal. Realizace politiky VaVal probíhá v rámci platných právních předpisů pro tyto oblasti.

V minulých letech docházelo ke zvyšování návazností „Národní politiky výzkumu a vývoje ČR na léta 2004 až 2008“ na související oblasti, především pak na „Národní inovační politiku ČR na léta 2005 až 2010“ a na využití výsledků VaV v inovacích výrobků, technologií a služeb. Docházelo i k významnému posilování návaznosti na politiky výzkumu, vývoje inovací členských států Evropské unie, především v rámci realizace Lisabonské strategie a rozvíjení Evropského výzkumného a inovačního prostoru.

Usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729 byla schválena jediná politika pro celou oblast výzkumu, vývoje a inovací - „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015“.

V předcházející kapitole byl stručně popsán systém veřejné podpory, základní dokumenty a jejich návaznosti. V této kapitole jsou stručně charakterizovány hlavní aktivity. Jsou charakterizovány aktivity, které se týkají:

- vstupů pro Národní politiku VaV; tj. priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací (dříve dlouhodobých základních směrů výzkumu - DZSV) a „Analýz stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím“,
- vlastní Národní politiky VaVal,
- hodnocení výsledků VaV jako jednoho z hlavních nástrojů pro zvýšení výkonnosti a efektivnosti VaV,
- zabezpečení návazností na politiku VaV a související politiky Evropské unie a jejich realizaci,
- dalších významných opatření ve VaV.

V roce 2008 byly zahájeny podstatné změny v systému podpory výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Vláda dne 26. března 2008 usnesením č. 287 schválila Reformu systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR a uložila řadu termínovaných úkolů pro její realizaci. Podrobnosti, jak již bylo zmíněno v předcházející kapitole 4, jsou uvedeny v kapitole 6.

5.1. Vstupy Národní politiky VaVal

Jak již bylo uvedeno, k základním vstupům patří priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací a pravidelné každoroční Analýzy stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím.

5.1.1 Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací

Do roku 2009 byly priority výzkumu a vývoje formulovány jako dlouhodobé základní směry výzkumu (DZSV). Návrhy DZSV připravovaly odborné komise Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Po projednání v RVVI byly předkládány ke schválení vládě. První soubor DZSV schválila vláda dne

1. července 2005 usnesením č. 661, aktualizované DZSV pak usnesením ze dne 18. října 2006 č. 1192. DZSV stanovovaly priority perspektivních výzkumných směrů z hlediska potenciálních přínosů pro ekonomiku a společnost.

V Reformě bylo mj. konstatováno, že se ne zcela podařilo naplnit původní záměr zavedení institutu tvorby a realizace DZSV, kterým byla snaha o koncentraci finančních, personálních a jiných zdrojů na řešení omezeného počtu výzkumných směrů. Předpokládalo se, že navazující realizace DZSV prostřednictvím Národní politiky VaV či Národních programů VaV povede k útlumu některých oborů, k rozvoji či založení oborů jiných. To se nepodařilo, DZSV byly stále ještě příliš širokým souborem v podstatě všech vědních / výzkumných oborů provozovaných v ČR. Příčin tohoto stavu bylo více, mezi hlavní patřil rozpor mezi pojetím DZSV jako přehledu výzkumných aktivit a jejich využitím pro přípravu programů aplikovaného VaV s požadavkem na jasně formulované, konkrétní a zhodnotitelné cíle programů s přínosy pro konkurenceschopnost ekonomiky a rozvoj společnosti.

V **tab. č. I** jsou uvedeny základní charakteristiky minulých DZSV.

Tab. č. I.

Název	Dlouhodobé základní směry výzkumu (DZSV)
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 1. července 2005 č. 661
<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	7 DZSV: Udržitelný rozvoj; Molekulární biologie; Energetické zdroje; Materiálový výzkum; Konkurenceschopné strojírenství; Informační společnost; Bezpečnostní výzkum Uloženo: <ul style="list-style-type: none"> • zabezpečit DZSV v návrhu státního rozpočtu • vycházet z DZSV při přípravě návrhů nových programů výzkumu a dalších podpůrných aktivit VaV • aktualizovat Národní politiku VaV na období 2004-2008
<i>Poznámky</i>	Chybí společenské a humanitní vědy, pro které se nepodařilo zpracovat dostatečně zdůvodněný podklad
Název	Aktualizace dlouhodobých základních směrů výzkumu
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 18. října 2006 č. 1192
<i>Obsah a hlavní</i>	Doplněn směr 8: Společensko-vědní výzkum

uložené úkoly	Uloženo: <ul style="list-style-type: none"> • zabezpečit DZSV v návrhu státního rozpočtu • vycházet z DZSV při přípravě návrhů nových programů výzkumu a dalších podpůrných aktivit VaV
Poznámky	I aktualizované DZSV jsou stále ještě příliš široké

Úplná znění DZSV, aktualizovaných DZSV i obě usnesení vlády jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz v části Dokumenty VaV.

Návazně na úkoly vyplývající z Reformy a přípravu NP VaVal ČR 2009-2015 proběhlo v roce 2008 přehodnocení a aktualizace DZSV. Cílem bylo provázat návrhy DZSV se zájmy a potřebami uživatelů výsledků VaV a promítnout do návrhů i VaV prováděný v předpokládaných nových výzkumných kapacitách. Tyto kapacity budou v období 2009-2013 vybudovány s podporou ze strukturálních fondů EU, zejm. v rámci operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Odborné komise RVVI připravily první verzi aktualizace, kterou RVVI projednala na svém 234. zasedání dne 20. června 2008. Dopracované návrhy odsouhlasila jako podklad pro NP VaVal ČR 2009-2015 RVVI na 237. zasedání 14. listopadu 2008. Po dalších dílčích úpravách se staly jako priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací součástí Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015. Vzhledem k požadavkům resortů na rozšíření priorit o další témata se nepodařilo priority více koncentrovat na ty směry výzkumu, vývoje a inovací, jejichž výsledky budou rozhodující pro konkurenceschopnost ekonomiky a rozvoj společnosti.

Při přehodnocení a aktualizaci DZSV se sice podařilo částečně zúžit jejich vymezení a lépe je provázat se zájmy a potřebami uživatelů výsledků VaV. Nepodařilo se ale, zejména vzhledem k vymezenému času a tlaku jak výzkumných organizací, tak i resortů, zmenšit jejich počet (většina vyspělých zemí se zaměřuje na 3 až 5 priorit) a i částečně zúžené vymezení stále zůstává příliš široké. Proto jsou určeny pouze pro období do r. 2011 s tím, že v roce 2012 budou vládě předloženy nově koncipované priority, k jejichž přípravě bude mj. využito výsledků mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací ČR.

V následující **tab. č. II** jsou uvedeny priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2011

Tab. č. II

Název	Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2011
<i>Schválení</i>	Usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729.
<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	8 priorit: Energetické zdroje, Materiálový výzkum, Konkurenceschopné strojírenství, Informační společnost, Bezpečnostní výzkum, Biologické a ekologické aspekty udržitelného rozvoje, Zdraví lidu, Priority rozvoje české společnosti. Uloženo: vycházet z priorit při přípravě návrhů nových programů výzkumu a dalších podpůrných aktivit VaV
<i>Poznámka</i>	Aktualizované DZSV, které RVVI schválila na svém 237. zasedání, byly z jedním z východisek pro přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015 a po dalších dílčích úpravách se staly jako priority aplikovaného VaVal její součástí

Úplná znění priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací včetně usnesení vlády jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz v části Dokumenty VaV.

5.1.2. Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím (analýzy VaVal)

Analýzy VaV² se zpracovávají od roku 1999. Od roku 2003 je každoročně zpracovává a vládě předkládá RVVI. Po projednání ve vládě jsou publikovány v české a anglické verzi na internetu (na adrese www.vyzkum.cz) a tiskem. Analýzy VaVal nenavrhují žádná opatření pro odstranění nedostatků či pro další rozvoj zjištěných předností. Analýzy VaVal jsou však plně využívány při přípravě významných koncepčních a strategických dokumentů jak pro VaV a inovace, tak i pro ekonomiku jako celek. Analýzy VaVal opakovaně konstatují, že dochází k mírnému zlepšování jak vstupů, tak i výstupů VaV v Česku, ale zaostávání za vyspělými zeměmi je však stále ještě značné.

Analýzy VaVal jsou využívány při přípravě souvisejících strategických a koncepčních dokumentů. Byly využity při přípravě Národních politik VaV z roku 2000, 2004, její aktualizace v roce 2006 a dále při přípravě Národní inovační

² Inovace do názvu těchto dokumentů byly doplněny poprvé v roce 2006.

politiky na léta 2005-2010. Analýzy VaV byly využity i při přípravě celkových koncepcí a strategií, kromě jiného při přípravě Strategie hospodářského růstu v roce 2005 a Národního strategického referenčního rámce, jako základu pro vypracování operačních programů pro čerpání prostředků EU na realizaci politiky soudržnosti v rozpočtovém období 2007-2013. Analýzy VaVal byly využity i při přípravě Zelené a Bílé knihy výzkumu, vývoje a inovací v ČR³ a pro zdůvodnění návrhu Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací ČR. Analýzy VaVal byly rovněž jedním z podkladů pro přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015.

V následující **tab. č. III** jsou uvedeny základní charakteristiky aktuálních analytických dokumentů.

Tab. č. III

Název	Analýza stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím 2006
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 30. listopadu 2006 č. 1353
<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	<p>Analýzováno bylo sedm oblastí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vstupy do VaV • Výstupy VaV (publikace, citace, patenty aj.) • Inovace a konkurenceschopnost • Hodnocení účasti ČR v 6. Rámcovém programu VaV EU • Mimořádné výsledky VaV a inovací v roce 2005 • Plnění Národní politiky VaV (2004-2008) a její aktualizace z roku 2006 • Plnění Národní inovační politiky ČR na léta 2005-2010 <p>Vláda analýzu VaVal 2006 vzala na vědomí uložila RVVI ve spolupráci s MŠMT a AV ČR předložit vládě souhrnnou rekapitulaci plnění opatření přijatých na základě předcházejících analýz a návrh opatření nových.</p>
<i>Poznámky</i>	Provedení rekapitulace plnění opatření uložených jinými dokumenty vláda uložila vzhledem k opakovanému konstatování většího či menšího zaostávání ČR za vyspělými zeměmi.

³ Bílou a Zelenou knihu připravilo za účasti externích odborníků Technologické centrum AV ČR. Texty obou dokumentů jsou k dispozici na adresách www.tc.cz a www.vyzkum.cz. Oba dokumenty byly vydány knižně v nakladatelství SLON.

<i>Název</i>	Rekapitulace plnění opatření přijatých na základě předcházejících analýz
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 29. října 2007 č. 1213
<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	<p>Hodnocena byla opatření pro odstranění nedostatků v pěti oblastech:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidské zdroje pro VaV a inovace • Veřejná podpora VaV (přímá a nepřímá) • Výkonnost a systém hodnocení VaV • Regionální disparity ve veřejné podpoře VaV a v lidských zdrojích pro VaV • Státní správa ve VaV a inovacích <p>Hodnocena byla opatření uložená pro řešení nedostatků uložených třemi základními strategickými dokumenty a několika dalšími méně významným.</p> <p>Podrobnosti: viz text za tab. č. III.</p> <p>Vláda rekapitulaci vzala na vědomí</p>
<i>Poznámky</i>	Předpokládá se, že neplněná opatření budou řešena připravovanou reformou systému veřejné podpory VaV v ČR
<i>Název</i>	Analýza stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím 2007
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 14. listopadu 2007 č. 1284. Vláda analýzu VaVal 2007 vzala na vědomí.
<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	Analyzováno bylo 5 oblastí: Vstupy do VaV; Výstupy VaV; Inovace a konkurenceschopnost; Hodnocení účasti ČR v 6. RP EU; Mimořádné výsledky VaVal v roce 2006.
<i>Poznámky</i>	Proti předcházející analýze VaVal 2006 byly vypuštěny hodnocení plnění Národní politiky VaV a Národní inovační politiky. O hodnocení těchto dokumentů byly vládě předloženy samostatné zprávy.
<i>Název</i>	Analýza stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím 2008
<i>Schválení</i>	Vláda analýzu VaVal 2008 schválila usnesením vlády ze dne 3. listopadu 2008 č. 1340.
<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	Analyzováno bylo 5 oblastí: Vstupy do VaV; Výstupy VaV; Inovace a konkurenceschopnost; Zapojení ČR do rámcových programů EU; Mimořádné výsledky VaVal v roce 2007.
<i>Poznámky</i>	Proti předcházejícím analýzám byla podstatně rozšířena část Výstupy VaV, především podkapitola o výsledcích VaV financovaných z veřejných prostředků. Byly využity výsledky podrobného hodnocení výzkumných organizací, které v roce 2008 provedla RVVI. Analýza je k dispozici na adrese www.vyzkum.cz a bude vydána v české a zkrácené anglické verzi knižně.
<i>Název</i>	Analýza stavu VaVal v ČR a jejich srovnání se zahraničím 2009
<i>Schválení</i>	Vláda analýzu VaVal 2009 schválila usnesením vlády ze dne 21. prosince 2009 č.1580

<i>Obsah a hlavní uložené úkoly</i>	<p>Analyzováno bylo 5 oblastí:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vstupy do výzkumu a vývoje (část A), ➤ Výstupy výzkumu a vývoje (část B), ➤ Inovace a konkurenceschopnost (část C), ➤ Zapojení České republiky do mezinárodních projektů (část D), ➤ Oceněné mimořádné výsledky výzkumu, vývoje a inovací v roce 2008 (část E).
<i>Poznámky</i>	Analýza je k dispozici na adrese www.vyzkum.cz a byla vydána v české a zkrácené anglické verzi pouze na CD.

Všechny uvedené analytické dokumenty a příslušná usnesení vlády jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

5.1.3. Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 (NP VaVal)

V následující **tab. č. IV** jsou uvedeny základní informace o obou politikách, které současné politice předcházely:

Tab. č. IV.

<i>Název</i>	Národní politika výzkumu a vývoje České republiky na léta 2004-2008
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 7. ledna 2004 č. 5
<i>Hlavní uložené úkoly</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Připravit navazující resortní koncepce výzkumu a vývoje • Rozpočtově zajistit plnění politiky a resortních koncepcí • Vytvořit předpoklady pro plnění Barcelonských cílů a Lisabonské strategie, včetně přístupu ČR k Akčnímu plánu pro Evropu • Vyhodnotit nepřímé nástroje podpory VaV (daňové úlevy aj.) • Připravit komplexní návrh hodnocení výsledků a efektivity VaV
<i>Poznámky</i>	Politika je uspořádána do 140 tezí v pěti částech. Politika zabezpečuje návaznosti na aktuální cíle a strategie EU.
<i>Název</i>	Národní inovační politika České republiky na léta 2005-2010
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 7. července 2005 č. 851
<i>Hlavní uložené úkoly</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Realizovat opatření NIP • Harmonizovat NP VaV na léta 2004 - 2010 s NIP • Předložit návrh novely zákona č. 130/2002 Sb.

<i>Poznámky</i>	Politika je uspořádána do čtyřech částí se 48 konkrétními opatřeními: 1. Posílit výzkum a vývoj jako zdroj inovací 2. Vytvořit funkční spolupráci veřejného a soukromého sektoru 3. Zajistit lidské zdroje pro inovace 4. Zefektivnit výkon státní správy ve výzkumu, vývoji a inovacích
<i>Název</i>	Harmonizace Národní politiky výzkumu a vývoje České republiky na léta 2004 až 2008 s Národní inovační politikou a dalšími relevantními dokumenty České republiky a Evropské unie
<i>Schválení další aktualizace</i>	Usnesení vlády ze dne 22. února 2006 č. 178
<i>Hlavní uložené úkoly</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Připravit a předložit vládě návrh Národního programu výzkumu III • Podat zprávu o plnění Národního programu výzkumu I • Zajistit přístup ČR k doporučení Evropské komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu pro přijímání výzkumných pracovníků
<i>Poznámky</i>	Operativní dokument zabezpečující soulad především s podrobnou Národní inovační politikou ČR na léta 2005-2010. Dokument dále zabezpečuje soulad s aktuálními aktivitami EU ve VaV souvisejícími především se znovuoživením Lisabonské strategie.

V roce 2007 zahájilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) ve spolupráci s RVVI práce na přípravě nové politiky, která podle usnesení vlády ze dne 21. února 2006 měla být předložena vládě do 31. prosince 2008. V přípravných pracích byly využity i výsledky veřejné diskuse, kterou organizovala Asociace výzkumných organizací (AVO). AVO je obecně prospěšná společnost, která sdružuje organizace a jednotlivce zabývající se aplikovaným výzkumem. Pověření AVO organizací a vyhodnocením veřejné diskuse k obsahu příští Národní politiky VaV bylo vyjádřením snahy zapojit do přípravy strategického dokumentu širší odbornou veřejnost.

Při přípravě nové politiky se ukázalo, že problémy a nedostatky veřejné podpory VaV jsou natolik závažné, že náprava bude vyžadovat zásadnější změny celého systému. RVVI proto připravila návrh již zmíněné Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací. Reformu, jak již bylo uvedeno, schválila vláda 26. března 2008 usnesením č. 287. Toto usnesení kromě jiného uložilo RVVI, aby ve spolupráci s MŠMT předložila vládě do 31. března 2009 návrh nové Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015. Práce na přípravě nové

politiky koordinovala řídicí skupina pod vedením I. místopředsedkyně RVVI PhDr. M. Kopicové. Pro návrh nové politiky byly využity i dokumenty, které v rámci strategických studií vypracovalo Technologické centrum AV ČR:

- Zelená kniha výzkumu vývoje a inovací v ČR
- Bílá kniha výzkumu, vývoje a inovací v ČR
- Modrá kniha výzkumu vývoje a inovací v ČR

V následující **tab. č. V** jsou uvedeny základní informace o NP VaVal na léta 2009-2015.

Tab. č. V.

Název	Národní politika výzkumu a vývoje České republiky na léta 2009-2015
<i>Schválení</i>	Usnesení vlády ze dne 8. června 2009 č. 729
<i>Hlavní uložené úkoly</i>	<ul style="list-style-type: none"> • gestorům realizovat opatření NP VaVal a do 30. června 2012 předložit průběžné zprávy o jejich plnění předsedovi RVVI • realizovat meziresortní a odvětvové koncepce dle Reformy • předsedovi RVVI do 30. listopadu 2012 předložit vládě průběžnou zprávu o plnění a aktualizaci NP VaVal
<i>Poznámky</i>	<p>Politika je uspořádána do 35 konkrétních opatření zajišťujících plnění devíti cílů (gestor cíle):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zavést strategické řízení VaVal na všech úrovních (RVVI) - 4 opatření 2. Zacílit veřejnou podporu VaV na potřeby udržitelného rozvoje (RVVI) - 2 opatření 3. Zvýšit efektivitu systému veřejné podpory VaVal (RVVI) - 5 opatření 4. Využívat výsledky VaV v inovacích a zlepšit spolupráci veřejného a soukromého sektoru ve VaVal (MPO s MŠMT a TA ČR) - 10 opatření 5. Zlepšit zapojení ČR do mezinárodní spolupráce ve VaVal (MŠMT s MPO a AV ČR) - 3 opatření 6. Zajistit kvalitní lidské zdroje pro VaVal (MŠMT s MPO a AV ČR) - 3 opatření 7. Vytvořit v ČR prostředí stimulační VaVal (MŠMT s MPO a AV ČR) - 3 opatření 8. Zajistit účinné vazby na politiky v jiných oblastech (RVVI) - 2 opatření 9. Důsledně hodnotit systém VaVal (RVVI) - 3 opatření <p>Součástí dokumentu jsou i Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací.</p>

Vládou schválený dokument obsahuje jednak vlastní NP VaVal ČR na léta 2009-2015 a dále Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací a pět příloh

(Harmonogram a gestoři jednotlivých částí; Přehled cílů a hlavních aktivit (opatření; Operační programy podporující VaVal a stav implementace; Rekapitulace plnění NP VaV na léta 2004-2008; Schema systému VaVal od 1. července 2009 - účelové a institucionální financování).

Vlastní politika má pět částí:

- I. Východiska NP VaVal
- II. Hlavní principy NP VaVal
- III. Cíle a aktivity NP VaVal
- IV. Hlavní principy NP VaVal po roce 2015
- V. Nároky a dopady (nároky na právní řád, státní rozpočet, další nároky, dopady - na ekonomiku, společnost, životní prostředí)

V části I jsou kromě jiného i řešeny otázky využití prostředků ze strukturálních fondů EU k rozvoji výzkumu, vývoje a inovací. V části III Hlavní principy NP VaVal po roce 2015 se vymezuje základní rámec příští politiky ve struktuře: Východiska, Finanční aspekty, Mezinárodní aspekty, Regionální aspekty.

Schéma systému VaVal, který v ČR platí od 1. července 2009, je uvedeno na následující stránce. Na schématu jsou znázorněny hlavní vazby při poskytování účelové a institucionální podpory VaVal. Tento dokument nahrazuje dřívější Národní politiku výzkumu a vývoje ČR na léta 2004-2008, která byla schválena usnesením vlády ze dne 7. ledna 2005 č. 5, a Národní inovační politiku ČR na léta 2005 až 2010, která byla schválena usnesením vlády ze dne ze dne 7. července 2005 č. 851. Návrh priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací nahrazuje aktualizované dlouhodobé základní směry výzkumu (dále jen „DZSV“), které na návrh RVV schválila vláda usnesením ze dne 18. října 2006 č. 1192.

NP VaVal spolu s novelou zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, která nabyla platnosti dne 27. dubna 2009 jako zákon č. 110/2009 Sb., konkretizují principy vládou schválené Reformy a vytváří rámec pro zvýšení efektivnosti veřejné podpory VaVal a zvýšení jejich přínosů pro ekonomiku a společnost. NP VaVal včetně prioritních směrů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, příloh a usnesení vlády, kterým byla schválena, jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

Schéma systému VaVal od 1. července 2009

Schéma financování účelové podpory VaVal

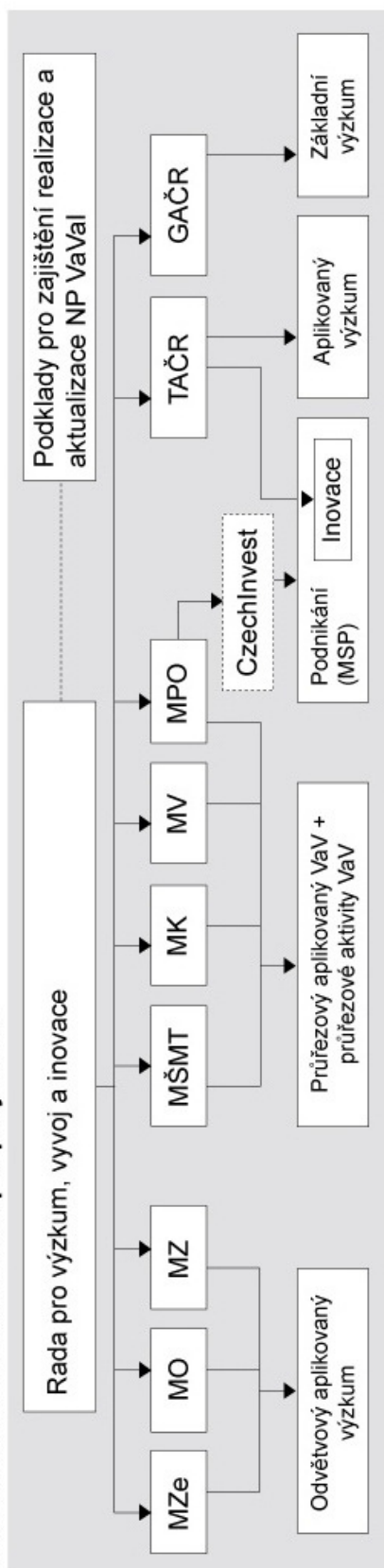
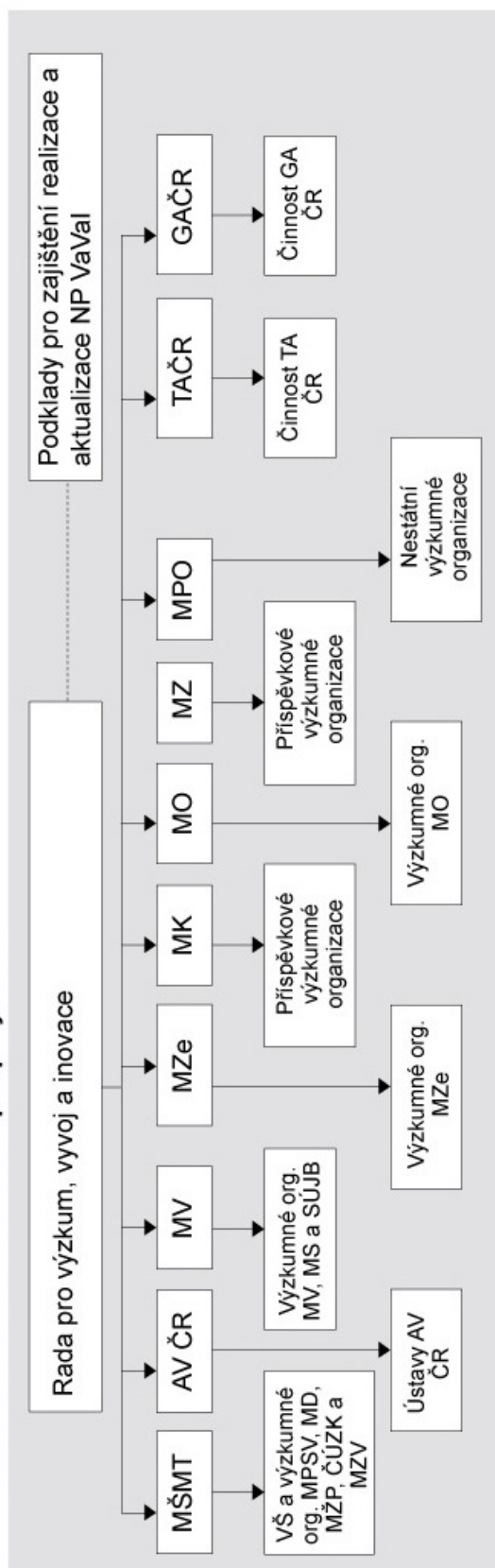

Schéma financování institucionální podpory VaVal

5.2. Hlavní výstupy politiky VaV

Národní politika výzkumu a vývoje České republiky na léta 2004-2008 a předchozí NP VaV byly realizovány podle zákona zejména formou Národních programů výzkumu. Ty se od počátku potýkaly s vysokou decentralizací systému podpory VaV v ČR. V Národním programu výzkumu I bylo zahrnuto 7 resortů jako poskytovatelů a kompetence gestora NPV I byly velmi omezené. V Národním programu výzkumu II bylo zahrnutí jen tři poskytovatelé, což vedlo k částečnému zlepšení řízení NPV II, ale zase řada programů byla realizována mimo NPV II. Tato situace byla jedním z důvodů změny systému podpory v Reformě a ke zrušení NPV. Podrobnější informace o NPV I a II jsou uvedeny v Průvodci 2008 a Průvodci 2009, v následující tab. č. VI jsou shrnuty základní informace o nich.

Tab. č. VI.

Název	Národní program výzkumu I (NPV I)
<i>Schválení dokumentu</i>	Usnesení vlády ze dne 28. dubna 2003 č. 417
<i>Trvání programu</i>	2004-2009; v letech 2006, 2007 a 2008 již nebylo zahajováno řešení nových projektů výzkumu.
<i>Výdaje státního rozpočtu na program</i>	Celkové cca 18 mld. Kč; roční výdaje jsou stanoveny zákony o státním rozpočtu na příslušný rok.
<i>Základní struktura programu</i>	5 tématických programů; 3 programy průřezové.
<i>Financování programu</i>	Z rozpočtových kapitol 7 poskytovatelů: MŠMT, MPO, MZdr, MZe, MD, MPSV a AV ČR
<i>Zpráva o plnění programu</i>	Zprávu o plnění NPV I vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 28. června 2006 č. 806
Název	Národní program výzkumu II (NPV II)
<i>Schválení dokumentu</i>	Usnesení vlády ze dne 9. března 2005 č. 272
<i>Trvání programu</i>	2006-2011
<i>Výdaje státního rozpočtu na program</i>	Celkem cca 7,3 mld. Kč; roční výdaje jsou stanoveny zákony o státním rozpočtu na příslušný rok.
<i>Základní struktura programu</i>	4 tématické programy; 3 programy průřezové
<i>Financování programu</i>	Z rozpočtových kapitol 3 poskytovatelů: MŠMT, MPO a AV ČR
<i>Zpráva o plnění programu</i>	Zprávu o plnění NPV II vzala vláda na vědomí usnesením ze dne 23. ledna 2008 č. 68.

Usnesení vlády ze dne 22. února 2006 č. 178 k harmonizaci Národní politiky výzkumu a vývoje na léta 2004-2008 uložilo MŠMT předložit vládě do konce 2008 návrh Národního programu výzkumu III na léta 2009–2014. Změny v účelové podpoře, které zavádí vládou schválená reforma (snížení počtu rozpočtových kapitol, zřízení Technologické agentury ČR aj.), již nepočítají s další existencí Národních programů výzkumu. Práce na přípravě NPV III byly proto usměrněny tak, aby tento program zajistil provoz a činnost výzkumných kapacit vybudovaných v rámci operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl). OP VaVpl je z podstatné části financován ze strukturálních fondů EU.

5.3. Hodnocení VaV

Hodnocení návrhů výzkumných projektů a programů má v ČR dobrou úroveň. Poněkud nižší úroveň mají průběžná hodnocení, hodnocení závěrečná mají stále ještě dosti silný administrativní a formální charakter.

Opakovaně se ukázalo, že ministerstva a ústřední správní úřady, které vykonávají funkci poskytovatelů účelové podpory VaV, nehodnotí ukončené projekty, výzkumné záměry a další aktivity VaV s dostatečnou náročností a objektivností. RVVI proto provedla samostatné souhrnné hodnocení výsledků programů VaV ukončených v roce 2005. Vláda toto hodnocení schválila usnesením ze dne 23. května 2007 č. 539 a uložila příslušným členům vlády a poskytovatelům účelové podpory provést opatření v jejich působnosti uvedené v daném materiálu. Dále bylo tímto usnesením uloženo předsedovi RVVI ve spolupráci s MŠMT promítnout tato opatření do připravované novely zákona č. 130/2002 Sb.

5.3.1. Hodnocení výsledků výzkumných organizací za uplynulých pět let

S hodnocením výsledků výzkumných organizací, kterým je poskytována veřejná podpora, bylo započato až po roce 2000. Pokud předtím byla hodnocení výzkumných organizací a institucí vůbec prováděna, potom se jednalo většinou o tzv. samohodnocení, která samy prováděly některé výzkumné organizace a instituce. Národní inovační politika ČR na léta 2005-2010 uložila RVVI novelizovat a průběžně zdokonalovat metodiku hodnocení výzkumu původně schválenou usnesením vlády ze dne 23. června 2004 č. 644.

V průběhu let 2004-2008 byla Metodika hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků upravována, a to ve spolupráci s jednotlivými poskytovateli podpory VaV, vysokými školami a zástupci uživatelů výsledků aplikovaného výzkumu.

Od roku 2004, kdy byla Metodika hodnocení zpracována a použita poprvé, došlo postupně k řadě změn. Metodiky hodnocení a výsledky hodnocení jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz. Postupný vývoj metodiky hodnocení výsledků VaV lze zjednodušeně charakterizovat takto:

- hodnocení provádí RVVI a jeho cílem je podle zákona rozdělení institucionálních prostředků určených na rozvoj výzkumných organizací mezi rozpočtové kapitoly. Pokud poskytovatel provádí vlastní hodnocení (jako AV ČR), jsou prostředky jednotlivým výzkumným organizacím rozděleny podle něj, pokud ho neprovádí (dosud ostatní resorty), pak jsou prostředky výzkumným organizacím rozděleny podle hodnocení RVVI,
- k hodnocení je využívána databáze registr informací o výsledcích VaV (RIV),
- vytvoření kategorií uznávaných výsledků a jejich bodové ohodnocení (články v odborných periodících, odborné knihy, článek ve sborníku, patent, poloprovoz, ověřená technologie, užitný a průmyslový vzor, výzkumná zpráva obsahující utajované informace podle zvláštního předpisu),
- hodnocení celkových výkonů výzkumných organizací a jednotlivých sektorů VaV (vysoké školy, AV ČR, ostatní vládní sektor VaV) podle získaných bodů v hodnoceném období,
- vztahení výkonů dle získaných bodů k celkové veřejné podpoře VaV poskytnuté organizaci, instituci nebo sektoru,
- zvýšené hodnocení článků zveřejněných v některém periodiku zařazeném do databáze Web of Science americké firmy ISI Thomson Reuters,
- snahy o využití dalších mezinárodních uznávaných databází (ERIH, SCOPUS) a vytvoření souboru (seznamu) recenzovaných časopisů vydávaných v ČR, v kterých by publikovaným článkům bylo rovněž přiznáváno bodové hodnocení,

- používaný způsob i výsledky hodnocení se setkávají se značnými námitkami části hodnocených subjektů,
- 14. září 2007 byla na 235. zasedání RVVI zvolena Komise pro hodnocení výsledků VaV a schválen její statut a jednací řád.

Zásadní změny v hodnocení VaV přinesla reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR (usnesení vlády ze dne 26. března 2008 č. 287). V návaznosti na vládou schválenou reformu schválila RVVI na svém 234. zasedání 20. června 2008 Metodiku hodnocení výsledků VaV v roce 2008. Metodiku podepsal předseda RVVI a předseda vlády Ing. M. Topolánek. Metodika byla široce distribuována a je k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

V následující části jsou uvedeny pouze hlavní zásady nové metodiky. V porovnání s hodnocením prováděným v předcházejících letech dochází k následujícím hlavním změnám:

- neprovádí se hodnocení efektivnosti příjemců ani poskytovatelů podpory (tj. nestanovují se podíly poskytnuté veřejné finanční podpory a bodů získaných za dosažené výsledky),
- neprovádí se vzájemná porovnání výzkumných organizací ani se nestanovuje pořadí úspěšnosti organizací,
- zvláště budou hodnoceny výzkumné organizace a zvláště programy VaV ukončené v roce 2007,
- do hodnocení budou zahrnuty všechny výsledky výzkumných organizací uplatněné za posledních pět let bez ohledu na to, z jakého zdroje byly podporovány,
- hodnocení výsledků výzkumných organizací bude jedním z kritérií pro rozdělování institucionální podpory příslušným poskytovatelům (správcům rozpočtových kapitol), Dalšími kritérii pro poskytování institucionální podpory bude soulad s novou Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015, výsledky mezinárodního auditu VaV v ČR a popřípadě návaznost na realizované projekty operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

RVVI schválila na svém 244. zasedání dne 12. června 2009 Metodiku hodnocení výsledků VaV v roce 2009. Metodiku podepsal předseda RVVI a předseda vlády Ing. J. Fischer. Metodika byla široce distribuována a je k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

V následující části jsou uvedeny pouze změny v r. 2009 oproti r. 2008:

- zásadní změnou proti roku 2009 je, že bodové ohodnocení jednotlivých výsledků bude záviset na roku uplatnění výsledku (tj. rok kdy byl výsledek realizován, nikoliv předán do Informačního systému výzkumu a vývoje) - v r. 2009 tedy byly hodnoceny výsledky uplatněné v letech 2004 - 2008,
- pravidla pro bodové ohodnocení výsledků uplatněných do roku 2007 včetně se shodují s pravidly stanovenými v Metodice hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2008,
- pravidla pro bodové ohodnocení výsledků s rokem uplatnění od 2008 včetně jsou stanovena nově,
- definice druhů výsledků, jak jsou uvedeny v příloze č. 2 Metodiky 2009, jsou částečně upřesněny.

Na 246. zasedání dne 9. října 2009 RVVI zadala Komisi pro hodnocení výsledků VaV hlavní principy pro přípravu Metodiky 2010, která bude ve druhém čtvrtletí 2010 schvalována vládou. Metodika 2010 bude doplněna zejména v definicích týkajících se ověřitelnosti výsledků a o část týkající se přepočtu bodů na institucionální prostředky:

- poměr institucionálních výdajů výzkumným organizacím získaných za výsledky základního výzkumu a za výsledky aplikovaného výzkumu a vývoje se v Metodice 2010 nezmění, zůstane 85:15,
- v Metodice 2010 zavést stanovení poměru institucionálních výdajů na jednotlivé skupiny druhů výsledků tak, aby nedocházelo k neopodstatněnému meziročnímu nárůstu u některých z nich,
- v Metodice 2010 stanovení poměru institucionálních výdajů výzkumným organizacím za výsledky podle deseti skupin oborů tak, aby k soutěži o prostředky docházelo uvnitř skupin oborů a ne mezi nimi.

Metodika 2010 je připravována s platností na léta 2010 až 2012. Současně je v rámci projektu Mezinárodní audit VaVal ČR zahájena příprava specifických oborových metodik, která má ve druhé polovině r. 2010 pokračovat samostatným projektem.

Hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2009 za období 2004 až 2008, stejně jako předchozí hodnocení, jsou zveřejněna na www.vyzkum.cz.

5.4. Institucionální změny ve VaV

Národní inovační politika ČR na léta 2005-2010, kromě jiného uložila:

- Rozšířit úkoly RVVI o oblast inovací (včetně personálního a finančního zajištění) nejprve usnesením vlády a konečným způsobem novelou zákona č. 130/2002 Sb.
- Vytvořit samostatný informační systém pro inovace jako obdobu IS VaV s využitím jeho know-how.

Působnosti RVVI byly rozšířeny usnesením vlády ze dne 19. října 2005 č. 1354, kterým byl schválen upravený statut RVVI. K předpokládanému nezbytnému personálnímu posílení Rady ani jejího sekretariátu však nedošlo. Vládou schválená a Poslanecké sněmovně předložená novela zákona č. 130/2002 Sb., rozšíří působnosti RVVI i o inovace a předpokládá se i personální posílení sekretariátu RVVI. Koncepti informačního systému VaV a inovací na léta 2009 - 2012 schválila RVVI na svém 236. zasedání 10. října 2008. Návrh byl předložen vládě, která koncepti schválila 3. listopadu 2008 usnesením č. 1335. Koncepte je dostupná na adrese www.vyzkum.cz.

Schválená reforma, jejímž cílem je zvýšit přínosy VaV a inovací pro ekonomiku a společnost, počítá s nutností zlepšit řízení v systému VaV a inovací na všech úrovních, včetně státní správy. Reforma však respektuje reálnou politickou situaci, danou výsledky voleb v roce 2006 a dalším vývojem. Reforma nenavrhuje změny ve státní správě, které by vyžadovaly změnu kompetenčního zákona. Reforma proto může počítat jen se změnami, které by byly proveditelné jen v rámci změny zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře VaV z veřejných prostředků. V reformě byly tyto prosaditelné změny rámcově vymezeny a zapracovány do vládního návrhu změny zákona č. 130/2002 Sb.. Novela vyšla

ve sbírce zákonů jako zákon č. 110/2009 Sb., úplné znění zákona č. 130/2002 Sb. jako zákon č. 211/2009 Sb..

V institucionální oblasti zákon:

- (1) Zjednodušuje dělbu působností mezi RVVI a MŠMT
 - a) MŠMT kromě jiného odpovídá za:
 - i) správní funkce ústředního správního úřadu pro VaV
 - ii) mezinárodní spolupráci ve VaV
 - iii) poskytování institucionální podpory výzkumu na VŠ a v jiných výzkumných organizacích (s výjimkou ústavů AV ČR)
 - iv) podporu velkých infrastruktur VaV formou specifických programů
 - b) RVVI kromě jiného odpovídá za:
 - i) přípravu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací
 - ii) přípravu zákonů a dalších právních předpisů
 - iii) realizaci priorit VaV
 - iv) realizaci opatření v oblasti inovací
- (2) Zřizuje Technologickou agenturu ČR (TA ČR) jako organizační složku státu s vlastní rozpočtovou kapitolou. Technologická agentura ČR bude podporovat projekty aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací, které mají skončit uplatněním v praxi. TA ČR bude zajišťovat veřejné soutěže v aplikovaném výzkumu. Vláda usnesením ze dne 5. října 2009 č. 1252 jmenovala předsednictvo Technologické agentury ČR ve složení: RNDr. Martin Bunčeka, Ph.D.; Ing. Miroslav Janeček, CSc.; doc. Ing. Vladimír Kebo, Ing. Karel Klusáček, CSc, MBA; doc. Ing. Karel Pospíšil, Ph.D., MBA. Předsedou byl jmenován Ing. Karel Klusáček, CSc. MBA. Dokončena byla příprava statutu TA ČR a návrh programu ALFA. Vlastní podpůrnou činnost (vyhlášení veřejné soutěže) zahájí TA ČR v roce 2010.

Reforma dále předpokládá, že v novém systému podpory výzkumu, vývoje a inovací budou poněkud odlišně zabezpečeny čtyři průřezové a tři odvětvové oblasti aplikovaného VaV:

- a) průřezové (nadresortní) oblasti: mezinárodní spolupráce ve VaV (MŠMT a po dobu trvání operačního programu Podnikání a inovace i MPO); bezpečnostní aplikovaný VaV (MV); aplikovaný výzkum

a vývoj národní a kulturní identity (MK); podpora velkých infrastruktur pro VaV (MŠMT)

- b) odvětvové oblasti: zemědělský aplikovaný VaV (MZe); obranný aplikovaný VaV (MO); zdravotnický aplikovaný VaV (MZ).

Reforma předpokládá, že návrhy programů pro průřezové a odvětvové oblasti budou připravovat věcně příslušné resorty. Po schválení programů bude veřejné soutěže zabezpečovat TA ČR, patrně i včetně financování projektů VaV vybraných v soutěžích.

Stav k 31. 12. 2009 v této oblasti je uveden v následujících bodech - uveden je poskytovatel podpory, doba od které má být podpora poskytována, usnesení vlády ke koncepci příslušné oblasti a usnesení vlády k programu podpory:

- Bezpečnostní VaV - MV (r. 2010) koncepce: usn.vlády 27. června 2008 č.743, programy: usn. vlády ze dne č. 12. ledna 2009 č. 49 a č. 50,
- Mezinárodní spolupráce ve VaV - MŠMT (průběžně) koncepce: usn. vlády 9.července 2008 č. 852, program: usn. vlády 17. srpna 2009 č. 1022,
- Národní a kulturní identita - MK (r. 2011) koncepce: usn. vlády 1. prosince 2008 č. 1525 program: usn. vlády 13. července 2009 č. 880,
- Velké infrastruktury VaV - MŠMT (r. 2012+OP VaVpl) koncepce: usn. vlády 16.prosince 2008 č. 1585
- Obranný VaV - MO (r. 2011) koncepce: usn. vlády 16. prosince 2008 č. 1587,
- Zemědělský VaV - MZe (r. 2012) koncepce: usn.vlády 26. ledna 2009 č. 113,
- Zdravotnický VaV - MZ (od r. 2010) koncepce: usnesení vlády 1. června 2009 č. 685, program: usn.vlády 31. srpna 2009 č. 1133.

V souvislosti s reformou a z dalších důvodů došlo i ke změnám ve složení RVVI. Poslední změna složení RVVI byla provedena usnesením vlády ze dne 10. května 2010 č. 360. RVVI nyní⁴ působív následujícím složení::

⁴ Stav k 1. 6. 2010.

Ing. Jan Fischer, CSc. PhDr. Miroslava Kopicová	předseda vlády, předseda RVVI ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D.	Předseda České konference rektorů, rektor Masarykovy univerzity
prof. Ing. Vladimír Haasz, CSc.	Předseda Rady vysokých škol, ČVUT Praha
prof. Ing. Jiří Drahoš, DrSc., dr.h.c. Ing. Jaroslav Míl, CSc., MBA	Předseda Akademie věd ČR Prezident Svazu průmyslu a dopravy ČR
prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. prof. Ing. Stanislava Hronová, CSc. prof. RNDr. Tomáš Opatrný, Ph.D. prof. Ing. Rudolf Haňka, MA, Ph.D.	Rektor Karlovy univerzity Vysoká škola ekonomická, Praha Univerzita Palackého, Olomouc Univerzita Cambridge, Vysoká škola ekonomická Praha
Ing. Karel Aim, CSc. prof. RNDr. Pavel Hobza, DrSc.	Akademie věd ČR Akademie věd ČR, Ústav organické chemie a biochemie
doc. RNDr. Karel Oliva, Ph.D.	Akademie věd ČR, Ústav pro jazyk český
doc. Ing. Jiří Ciencala, CSc.	Generelní ředitel Třinecké železářny a.s.
Ing. Pavel Kafka, dr.h.c.	Viceprezident Svazu průmyslu a dopravy ČR
Ing. Zbyněk Frolík prof. Ing. Karel Pospíšil, Ph.D.	generální ředitel Linet a.s. Ředitel, Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., Brno

Životopisy členů RVVI a složení odborných komisí RVVI jsou k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

5.5. Návaznosti politiky VaV na aktivity Evropské unie

ČR jako řádný člen EU se podílí na přípravě a realizaci politiky VaV EU a unijních politik bezprostředně souvisejících s VaV. V návaznosti na Lisabonskou strategii se ČR podílí na vytváření a rozvoji Evropského výzkumného prostoru. RVVI a v řadě případů i vláda reagují na dokumenty orgánů EU, které se zabývají VaV a inovacemi, zpracovávají k nim stanoviska, popřípadě zavádějí i odpovídající národní opatření.

Významné možnosti poskytuje VaV a inovacím v ČR politika soudržnosti EU v rozpočtovém období 2007-2013. V souladu s Lisabonskou strategií umožňuje nová politika soudržnosti ve zvýšené míře využít finančních prostředků ze Strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti i na rozvoj kapacit VaV. Z poslední doby lze uvést například následující významné dokumenty zajišťující návaznosti na aktivity EU:

- Národní Lisabonský program 2005-2008: Národní program reforem České republiky. Vláda schválila tento dokument usnesením ze dne 14. září 2005 č. 1200. Usnesení vlády uložilo koordinovat plnění tohoto programu a do 15. října 2005 ho předložit Evropské komisi. Program vychází ze Strategie hospodářského růstu a z Národní inovační politiky ČR na léta 2005-2010. Národní program reforem definuje závazky, které vyplývají z promítnutí zásad Lisabonské strategie do podmínek ČR. Priority, cíle a opatření jsou v souladu se současným vývojem v EU, deklarovaným v aktualizované Lisabonské strategii.
- Národní rozvojový plán České republiky na léta 2007 až 2013, který byl vládou vzat na vědomí usnesením ze dne 22. února 2006 č. 175. Rozsáhlé usnesení uložilo řadu úkolů, včetně přípravy operačních programů na využití prostředků z fondů EU na podporu politiky soudržnosti (Strukturální fondy a Fond soudržnosti).
- Návrh strategického referenčního rámce ČR pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v letech 2007 až 2013. Vláda vzala tento rámec na vědomí usnesením ze dne 7. června 2006 č. 684.
- Zpráva o postupu přípravy návrhů operačních programů pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013. Vláda vzala na vědomí návrh soubor 18 operačních programů ČR v letech 2007 až 2013 usnesením ze dne 28. června 2006 č. 821. Těsné souvislosti s VaV a inovacemi mají návrhy tří operačních programů:
 - Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl)
 - Podnikání inovace (OP PI)
 - Vzdělávání pro konkurenceschopnost OP VpK)

- Přístup ČR k doporučení Komise o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a Kodexu jednání při zaměstnávání výzkumných pracovníků. Přístup ČR byl schválen usnesením vlády ze dne 16. srpna 2006 č. 951. Usnesení uložilo odpovědným orgánům tento přístup průběžně zabezpečovat.
- Zpráva o plnění Národního Lisabonského programu 2005-2008 (Národního programu reforem). Vláda usnesením ze dne 22. října 2007 č. 1201 zprávu schválila a uložila předložit vládě do 30. září 2008 návrh navazujícího Národního programu reforem ČR 2008-2011.
- Národní program 2008–2010 vláda schválila 20. října 2008 usnesením č. 1319. Tímto usnesením uložila předložit národní program Parlamentu ČR a Evropské komisi a do 30. září 2009 předložit vládě zprávu o plnění tohoto programu.

Předpokládá se, že ČR bude z výše zmíněných operačních programů - OP VaV pro inovace, OP Podnikání a inovace, OP Vzdělání pro konkurenceschopnost z fondů EU v období 2007-2013 získávat pro VaV a inovace ročně cca 13 mld. korun. Problémy s ustavením nové vlády po volbách v roce 2006 a některé další problémy na odpovědných ministerstev vedly k tomu, že uvedené operační programy byly schváleny Evropskou komisí až v roce 2008, pro VaV nejvýznamnější operační Výzkum a vývoj pro inovace až ve III. čtvrtletí 2008. Výzvy pro předkládání návrhů projektů do tohoto programu byly vyhlášeny 15. prosince 2008. Návrhy projektů byly přijímány do 30. dubna 2009. Čerpání prostředků z fondů EU se opozdilo o více než rok.

Evropská komise počátkem dubna 2007 zveřejnila zelenou knihu „Evropský výzkumný prostor: nové perspektivy“. Jde o standardní zelenou knihu, tedy dokument určený k široké diskusi. Jejím cílem je vyhodnotit první tříleté období (2005-2007) realizace obnovené Lisabonské strategie a stanovit priority a iniciativy pro závěrečné tříleté období realizace (2008-2010). Zelená kniha stručně charakterizuje dosavadní rozvoj Evropského výzkumného prostoru (ERA). Soustřeďuje se na šest hlavních aspektů či potřeb dalšího rozvoje. Jde o následující aspekty (potřeby) ERA:

- **přiměřená výměna kompetentních výzkumných pracovníků** s vysokou úrovní mobility mezi organizacemi, odbornými (vědeckými) oblastmi, sektory a zeměmi;
- **infrastruktury výzkumu světové úrovně**, které jsou vzájemně propojeny a „zesíťovány“ a jsou dostupné pro výzkumné týmy z celé Evropy a celého světa, zejména díky nové generaci elektronických komunikačních infrastruktur;
- **organizace (institute) špičkového výzkumu**, které se podílejí na efektivních veřejno-soukromých kooperacích a partnerstvích a které tvoří jádro „výzkumných a inovačních klastrů“, včetně „virtuálních výzkumných společenství“. Tyto organizace (institute) se převážně specializují na transdisciplinární problematiku a mají k dispozici kritická množství personálních a finančních zdrojů;
- **efektivní výměna poznatků** zejména mezi veřejným výzkumem a průmyslem (hospodářstvím), stejně jako se širokou veřejností;
- **dobře koordinované výzkumné programy a priority**, včetně významného počtu společně plánovaných veřejných investic do výzkumu na evropské úrovni se společnými prioritami koordinovanou realizací a společným hodnocením;
- **široké otevření Evropského výzkumného a inovačního prostoru pro svět** se specifickým zaměřením na sousední země a odhodlaným přístupem všech evropských partnerů ke společnému zvládnutí globálních výzev.

RVVI vzala zelenou knihu na vědomí na svém 224. zasedání dne 8. června 2007. Zároveň vyzvala své členy a stálé hosty, aby svá stanoviska zasílali buď přímo Evropské komisi, nebo je v rámci veřejné diskuse předkládali MŠMT. Veřejnou diskusi organizovalo MŠMT ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR. Výsledné stanovisko (position paper) zaslalo MŠMT koncem srpna 2007 Evropské komisi.

Pro přípravu reformy systému výzkumu, vývoje a inovací ČR a pro přípravu návrhu Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015 byly kromě jiných využity i následující materiály EU a OECD:

- Sdělení Komise „Cesta k účinnějšímu využívání daňových pobídek pro VaV“, KOM (2006) 728
- European Commission. „Developing World-class Research Infrastructures for the European Research Area (ERA) & Report of the ERA Expert Group“. Directorate General for Research, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2007
- OECD: „Innovation and Growth - Rationale for an Innovation Strategy“. OECD, 2007.
- Sdělení Komise „Zvyšování produktivity: hlavní poselství zprávy o konkurenceschopnosti Evropy v roce 2007“, KOM (2007) 666 z 31. 10. 2007
- European Commission. „Voluntary guidelines for universities and other research institutions to improve their links with industry across Europe“. Pracovní dokument Komise SEC (2007) 449
- Zpráva skupiny expertů o výsledků veřejné diskuse k Zelené knize. Directorate-General for Research, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2008
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 294/2008 ze dne 11. března 2008, kterým se zřizuje Evropský inovační a technologický institut; Úřední věstník EU L97/1 z 9. 4. 2008
- Doporučení Komise k postupům ochrany duševního vlastnictví při transferu poznatků a kodex pro praxi vysokých škol a veřejných výzkumných organizací, K(2008) 1329 z 10. 4. 2008
- „Lepší kariéra a větší mobilita: evropské partnerství pro výzkumné pracovníky“. Sdělení Komise KOM (2008) 317 z 23. 5. 2008
- Zelená kniha - „Autorská práva ve znalostní ekonomice“, KOM (2008) 466 z 16. 7. 2008
- „Evropský strategický rámec pro mezinárodní vědeckotechnickou spolupráci“, KOM (2008) 588 z 24. 9. 2008

5.6. Další významná opatření ve veřejné podpoře VaV

V ČR platí od 1. ledna 2005 nová odčitatelná položka od základu daně podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, která v podstatě umožňuje promítnout vybrané vlastní náklady na VaV do

daňového základu podruhé a je tedy ekvivalentní 24% dotaci na celkové náklady bez řady nevýhod dotace. Tím byly zavedeny pro soukromé investory do VaV některé podmínky obdobné vyspělým evropským zemím. Pokud jde o připravované zjednodušení daňového systému a snížení daně z příjmů právnických osob, má nepochybně pozitivní plošný dopad na podnikání.

Ustanovení § 34 odst. 6 výše zmíněného zákona uvádí, že nelze-li odpočet podle ustanovení § 34 odst. 4 uplatnit v roce, kdy nárok na odpočet vznikl z důvodu, že poplatník vykázal daňovou ztrátu nebo základ daně (snížený o nezdánitelné položky podle § 15 a o daňovou ztrátu) nižší než odpočet podle odstavce 4, lze odpočet nebo jeho zbývající část uplatnit v nejbližším zdaňovacím období, ve kterém poplatník vykáže základ daně (snížený o nezdánitelné částky podle § 15 a o daňovou ztrátu), nejvýše však ve třech následujících zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po zdaňovacím období, ve kterém nárok na odpočet vznikl.

Usnesením vlády ČR č. 531/2007 bylo ministru financí uloženo zpracovat a vládě předložit do 31. prosince 2008 návrh nového zákona o daních z příjmu. Předpokládá se, že v novém zákoně bude zachována podpora projektů VaV odpočtem nákladů na projekt od základu daně z příjmu. Nepřímá podpora bude doplněna daňovým zvýhodněním v případě nárůstu výdajů na VaV v porovnání s předcházejícím obdobím. Předpokládá se, že bude daňově podpořen i výzkum nakupovaný podniky od vysokých škol a výzkumných organizací.

Jak již bylo uvedeno, výkonnost a efektivnost VaV v ČR se sice postupně zvyšují, přesto však zůstává řada doposud nevyřešených problémů systémové povahy. RVVI se po zpětném převodu z MŠMT na Úřad vlády a s novým vedením záležitostmi reformy systému veřejné podpory VaV několikrát zabývala. Na svých zasedáních se RVVI zabývala rámcovými cíly a principy reformy a její realizace. Principy reformy musí být úzce provázány s využitím finančních prostředků ze strukturálních fondů EU, se zabezpečením provozu nových kapacit VaV vybudovaných s podporou EU v období po roce 2013, kdy bude nutné provoz těchto kapacit zajistit ze zdrojů ČR. Návrh reformy vláda schválila 26. března 2008 usnesením č. 287. Úkoly uložené tímto usnesením se postupně plní. Další podrobnosti o reformě systému výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v následující kapitole 6.

6. REFORMA SYSTÉMU VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ V ČR

6.1. Důvody a cíle reformy

Hodnocení VaV v ČR prováděná opakovaně na národní i mezinárodní úrovni⁵ ukazují, že ČR se sice postupně přibližuje ve výši výdajů na VaV, počtu výzkumných pracovníků a v dalších ukazatelích vstupů do VaV průměru zemí EU-15, ale stále ještě silně zaostává v úrovni ukazatelů výstupů VaV. K nim patří především počty publikací a citací v impaktovaných vědeckých časopisech, počty přihlášek patentů a udělených patentů a počty technických, technologických a organizačních inovací, v kterých jsou využity výsledky VaV. V řadě dokumentů schválených vládou se opakovaně konstatovalo, že přínosy VaV a inovací pro českou ekonomiku a společnost jsou nízké.

V posledních letech bylo všeobecně uznáváno, že systém podpory VaV v ČR je příliš diverzifikovaný, VaV jsou podporovány z rozpočtu příliš velkého počtu ministerstev a ústředních správních úřadů. Přes opakované úsilí o zjednodušení systému je poskytování podpory zbytečně náročné na administrativu a čas. Příliš složitý systém v posledních letech již nedokázal poskytovat efektivně a včas prostředky na VaV a efektivně využívat disponibilní prostředky EU, především prostředky ze strukturálních fondů EU. Dalším vážným problémem, a to nejen VaV, je uspokojování se průměrem, neusilování o excelenci a nedostatečná podpora excelence.

Vznik vlády po parlamentních volbách v roce 2006 byl doprovázen problémy i institucionálního charakteru. RVVI byla převedena z působnosti vlády do působnosti MŠMT. Po opětovném přesunu RVVI k vládě a jmenování předsedy vlády Ing. M. Topolánka předsedou RVVI vznikl záměr na provedení zásadních změn v celém systému VaV a inovací v ČR. Výsledky voleb s velmi slabou většinou vládní koalice v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a některé další důvody vedly k tomu, že v politickém zadání pro změny ve VaV a inovacích se objevila některá omezení. K těm nejvýraznějším patří omezení neměnit tzv.

⁵ K hodnocením na národní úrovni patří především každoroční Analýzy stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím, které provádí a předkládá vládě RVVI. K zahraničním hodnocením patří rovněž každoroční European Innovation Scoreboard (EIS), zpracováváný Evropskou komisí.

kompetenční zákon, které kromě jiného odsunulo na neurčito úvahy o eventuálním zřízení nového ministerstva pro záležitosti VaV a inovací, popřípadě ve spojení s nějakou další působností, např. vysokoškolským vzděláním.

RVVI v relativně krátkém čase na rozhraní let 2007 a 2008 připravila návrh Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Návrh reformy byl po rozšířeném připomínkovém řízení předložen vládě. Vláda reformu schválila usnesením ze dne 26. března 2008 č. 287. Tímto usnesením byla uložena řada úkolů pro realizaci reformy. Úplné znění reformy i uvedené usnesení vlády je k dispozici na adrese www.vyzkum.cz.

Hlavním cílem reformy je, aby veřejné prostředky vynakládané na VaV a inovace přinášely:

- v základním výzkumu skutečně nové poznatky ve světovém kontextu,
- v aplikovaném VaV a inovacích konkrétní ekonomické či jiné společenské přínosy.

Tento obecně formulovaný hlavní cíl reformy byl konkretizován do sedmi dílčích cílů:

- (1) Zjednodušit podporu VaV, instituce podporovat dle dosahovaných výsledků, jednotlivce a týmy projektově.
- (2) Výrazně snížit počet 22 rozpočtových kapitol, z kterých je v ČR podporován VaV, zjednodušit administrativu.
- (3) Podpořit excelenci ve výzkumu, zvýhodňovat ji a zajistit využití jejich výsledků pro inovace.
- (4) Podmítnit programovou podporu VaV spoluprací veřejného výzkumu s uživateli výsledků VaV, založenou na podílovém financování z veřejných a soukromých zdrojů.
- (5) Zavést pružnější organizační struktury veřejného výzkumu.
- (6) Zajistit odborníky pro výzkum, vývoj a inovace.
- (7) Intenzivně zapojit ČR do mezinárodní spolupráce ve VaV a inovacích.

6. 2. Obsah reformy

Vládou schválená reforma má devět částí:

1. Východiska reformy	6. Programy VaV
2. Provázanost výzkumu, vývoje a inovací	7. Výzkumné organizace
3. Systém podpory VaV	8. Pracovníci ve VaV a inovacích
4. Státní správa VaV a inovací	9. Mezinárodní spolupráce ve VaV
5. Excelence ve VaV	

V kapitole 5. byly podrobněji charakterizovány změny, které reforma přinesla do hodnocení VaV, a změny, které byly zapracovány do vládního návrhu změny zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře VaV z veřejných prostředků.

1. Východiska reformy

V této úvodní stručné části jsou charakterizovány hlavní a dílčí cíle reformy, její důvody a principy. Zvláště důležitý je princip, kdy se rozhodování, jaké cesty a postupy volit u institucionálně podporovaného výzkumu, přenáší z ministerstev a úřadů na výzkumné organizace. Institucionální podpora již nebude poskytována na základě formálního posuzování příliš obecných výzkumných záměrů, ale na základě objektivního hodnocení dosažených výsledků ve VaV. U účelové podpory VaV bude rozhodování, o tom, komu a na co poskytnout podporu, z podstatné části převedeno z ministerstev a úřadů na profesionální agentury - Grantovou agenturu ČR a změnou zákona č. 130/2002 Sb. na zřízenou Technologickou agenturu ČR.

2. Provázanost výzkumu, vývoje a inovací

Tato část charakterizuje, jak budou do zákona č. 130/2002 Sb. zavedeny možnosti podpory VaV a inovací v návaznosti na Rámec Společenství. Zcela nově budou do zákona zapracovány možnosti a podmínky podpory inovací. Zvýšená pozornost je v této části věnována zásadám účinné koordinace podpory v rámci systému VaVal v ČR a podpory, která bude v období do roku 2013 poskytnuta VaVal ze zdrojů EU v rámci operačních programů: Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl), Podnikání a inovace (OP PI), Vzdělání pro konkurenceschopnost (OP VK), Praha - Konkurenceschopnost, Praha -

Adaptibilita. Tato část stručně charakterizuje i hlavní kroky přípravy na období po roce 2015.

3. Systém podpory VaV

Tato část přináší podrobnější charakteristiku nového uspořádání účelové podpory, institucionální podpory a základní informace o poněkud odlišných postupech ve čtyřech účelových a třech odvětvových oblastech VaV.

U účelové podpory budou veřejné soutěže ve VaV s výjimkou čtyř průřezových a tří odvětvových oblastí zabezpečovat Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR. V dílčí části o účelové podpoře jsou i podrobněji charakterizovány postupy u veřejných zakázek ve VaV.

Čtyři oblasti mají průřezový charakter a každá z nich bude účelově a institucionálně podporována jako jeden celek: Mezinárodní spolupráce ve VaV (MŠMT a přechodnou dobu i MPO, MZV a MO), Bezpečnostní VaV (MV), Aplikovaný VaV národní a kulturní identity (MK), Podpora velkých infrastruktur VaV (MŠMT).

Tři oblasti mají určité specifikace, která neumožňují je efektivně podporovat jako ostatní odvětvový VaV prostřednictvím Technologické agentury ČR: Zemědělský aplikovaný VaV (MZe), Obranný aplikovaný VaV (MO), Zdravotnický aplikovaný VaV (MZ).

4. Státní správa VaV

Tato část navrhuje uspořádání státní správy VaV, počty rozpočtových kapitol pro účelovou a institucionální podporu. Charakterizovány jsou upravené působnosti RVVI, MŠMT, Grantové agentury ČR (GA ČR) a Technologické agentury ČR (TA ČR). Změny budou zavedeny novelou zákona č. 130/2002 Sb. Základní informace o změnách působností jsou uvedeny v kapitole 5.

Účelová podpora bude v novém systému zabezpečována místo z dosavadních 22 kapitol jen z 11 rozpočtových kapitol:

- Úřadu vlády ČR (RVVI), GA ČR, TA ČR - 3 kapitoly
- MŠMT, MV, MK - 3 kapitoly (účelová podpora průřezových oblastí)
- MZe, MO, MZ - 3 kapitoly (účelové podpora specifických odvětvových oblastí)

- MPO - 1 kapitola (spolufinancování projektů operačního programu Podnikání a inovace).

Jedenáctou samostatnou kapitolu si v dalších jednáních zdůvodnilo a prosadilo Ministerstvo životního prostředí.

Institucionální podpora bude v novém systému zabezpečována místo z 22 dosavadních rozpočtových kapitol jen z 12 rozpočtových kapitol. Institucionálně budou VaV podporovat všechny orgány uvedené u účelové podpory, kterých je 11. Další, dvanáctou kapitolu bude mít Akademie věd ČR na institucionální podporu svých ústavů. GA ČR a TA ČR budou mít ve svých kapitolách institucionální prostředky na financování činností svých kanceláří.

5. Excellence ve VaV

Tato část se zabývá centry excelence, velkou infrastrukturou pro VaV a hodnocením výsledků VaV na všech úrovních. Podrobnější informace o změnách hodnocení VaV jsou uvedeny v kapitole 5.

Novelami zákonů č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích bude umožněno veřejným vysokým školám, veřejným výzkumným institucím a dalším výzkumným organizacím zakládat konsorcia, která budou splňovat podmínky Rámce Společenství, aby se ucházely o veřejnou podporu na VaV.

Standardní infrastruktura (přístroje a zařízení VaV využívaná jen „vlastnickou“ organizací) bude v podmínkách reformy financována z institucionálních prostředků poskytnutých organizací. Rozhodnutí o pořízení nebo obnově této infrastruktury bude příslušet výlučně příslušné organizaci.

Reforma stanovuje řadu podmínek pro podporu velké infrastruktury VaV, včetně podpory účasti ČR na velkých infrastrukturách VaV v zahraničí. Přitom velkou infrastrukturou jsou míněna zařízení VaV, která využívá několik výzkumných organizací, popřípadě konsorcií. Definice pojmu velká infrastruktura je uvedena v kapitole 2. Definice a pojmy. Podporu bude poskytovat MŠMT v rámci podpory průřezové oblasti „Podpora velkých infrastruktur VaV“. Při poskytnutí podpory bude kromě jiného vyžadováno:

- excelence ve VaV a v dosažených výsledcích, včetně vazby na kvalitní zázemí institucí,

- celoevropský, popřípadě celostátní význam infrastruktury, minimálně význam přesahující hranice regionu.

Zvýhodněny při poskytování podpory budou ty infrastruktury, které navazují na systém velkých infrastruktur VaV EU (ESFRI Road-map) a jsou zárukou zapojení do mezinárodní spolupráce ve VaV na evropské nebo světové úrovni.

6. Programy VaV

Tato část podrobněji charakterizuje nový systém programů aplikovaného výzkumu VaV (přípravu programů, jejich hodnocení a schvalování a realizaci programů a hodnocení dosažených výsledků). Budou existovat tři skupiny programů VaV:

- programy podporované z rozpočtové kapitoly TA ČR,
- průřezové programy VaV: Mezinárodní spolupráce ve VaV (MŠMT), Podpora velkých infrastruktur VaV (MŠMT), Bezpečnostní výzkum (MV), Aplikovaný výzkum národní a kulturní identity (MK),
- odvětvové programy aplikovaného VaV (MZe, MO a MZ).

V této části jsou uvedeny i obecné principy platné pro všechny programy VaV a záměr na rozšíření nepřímé (daňové) podpory VaV.

7. Výzkumné organizace

V této části jsou charakterizovány jednak změny, které přispějí k větší pružnosti organizační struktury VaV v ČR, jednak potřebné změny v řízení a financování vysokých škol, které by měly být zavedeny připravovaným zákonem o terciárním vzdělávání⁶.

8. Pracovníci ve VaVal

Vzdělávání odborníků pro VaVal bude kromě jiného podpořeno i operačním programem Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Všechny výzkumné organizace budou muset mít kariérní řád. U projektů aplikovaného VaV předpokládajících nárůst počtu výzkumných pracovníků bude stanovována

⁶ Příprava reformy systému VaVal v ČR probíhala v návaznosti na přípravu Bílé knihy o terciárním vzdělávání.

podmínka povinného podílu mladých pracovníků do 35 let a pracovníků střední generace se zahraničními zkušenostmi. Realizace reformy zjednoduší přijímání výzkumných pracovníků z třetích zemí (mimo EU).

9. Mezinárodní spolupráce ve VaV

V této části reforma usiluje o zvýšení přínosů mezinárodní spolupráce ve VaV, které by kromě jiného měly vyplynout ze změn systému podpory VaVal, změn ve státní správě VaVal, a dále o výrazné zlepšení ve využívání evropských finančních zdrojů na podporu VaVal. Reforma v této část požaduje revizi stávajících priorit VaV (Dlouhodobých základních směrů výzkumu), aby nové priority zajistily využití národních i evropských zdrojů na VaV k většímu užitku pro ekonomiku a společnost. Reforma zavádí i opatření pro odstranění přetrvávajících nedostatků v zapojení ČR do činnosti orgánů, komisí, pracovních skupin apod. v EU.

6.3. Úkoly pro realizaci reformy a jejich plnění

Usnesení vlády z 26. března 2008 č. 287, kterým byla schválena reforma systému VaVal v ČR, uložilo celkem 18 úkolů, z toho:

- předsedovi RVVI a předsedovi vlády 5 úkolů,
- ministru školství, mládeže a tělovýchovy 5 úkolů,
- všem poskytovatelům podpory VaV 3 úkoly,
- ministrům vnitra, kultury, zemědělství, obrany a zdravotnictví - každému 1 úkol (celkem 5 úkolů).

Usnesení vlády s plným zněním úkolů je k dispozici na www.vyzkum.cz.

Dále jsou uvedeny informace o 12 vybraných úkolech z celkem 18 uložených úkolů (ve zjednodušeném znění) a informace o jejich plnění⁷.

⁷ Informace o plnění vyjadřují stav k 31. prosinci 2009.

Termín realizace	Úkol / zadání	Kdo provede	Stav realizace
do 30. 4. 2008	Promítnout Reformu do návrhu Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a návrh předložit vládě	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s Radou pro výzkum a vývoj	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 2. dubna 2008 č. 362</u>
do 31. 5. 2008	Promítnout Reformu do návrhu výdajů státního rozpočtu České republiky na výzkum a vývoj na rok 2009 s výhledem na léta 2010 a 2011 a návrh předložit vládě	Rada pro výzkum, vývoj a inovace	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 27. června 2008 č. 793</u>
do 30. 6. 2008	Promítnout Reformu do návrhu novely zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), a jeho prováděcích předpisů a předpisů souvisejících a návrh předložit vládě	Rada pro výzkum, vývoj a inovace	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 10. září 2008 č. 1145</u> (novela zákona byla publikována jako zákon č. 110/2002 Sb., úplné znění jako zákon č. 211/2009 Sb.
do 30. 6. 2008	Promítnout Reformu do prováděcích dokumentů k Operačnímu programu Výzkum a vývoj pro inovace a předložit je k závaznému projednání Radě pro výzkum, vývoj a inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (ve spolupráci s Radou pro výzkum a vývoj)	Splněno, projednáno na <u>237. zasedání Rady pro výzkum a vývoj</u> , text zveřejněn na stránkách <u>MŠMT</u>
do 30. 6. 2008	Předložit předsedovi vlády a předsedovi Rady pro výzkum a vývoj návrh organizace státní správy výzkumu, vývoje a inovací v oblasti jejich působnosti, vycházející z Reformy	Členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy, kteří jsou poskytovateli státní podpory výzkumu a vývoje, předseda Akademie věd ČR a předseda Grantové agentury ČR	Splněno, <u>projednáno Radou pro výzkum a vývoj na jejím 235. zasedání dne 12. září 2008</u>
do 30. 6. 2008	Předložit vládě návrh meziresortní koncepce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji České republiky do roku 2015, vycházející z Reformy	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 9. července 2008 č. 852</u>

do 30. 6. 2008	Předložit vládě návrh mezíresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje do roku 2015, vycházející z Reformy	Ministerstvo vnitra	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 27. června 2008 č. 743</u>
do 30. 9. 2008	Promítnout Reformu do návrhu změn ve státní správě výzkumu, vývoje a inovací nevyžadujících úpravy právních předpisů a návrh předložit vládě	Rada pro výzkum, vývoj a inovace	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 20. října 2008 č. 1305</u>
do 31. 10. 2008	Promítnout Reformu do návrhu koncepce Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací a návrh předložit vládě	Rada pro výzkum, vývoj a inovace	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 3. listopadu 2008 č. 1335</u>
do 30. 11. 2008	Předložit vládě návrh mezíresortní koncepce podpory velkých infrastruktur pro výzkum a vývoj, vycházející z Reformy	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 16. prosince 2008 č. 1585</u>
do 30. 11. 2008	Předložit vládě návrh mezíresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní kultury a identity do roku 2015, vycházející z Reformy	Ministerstvo kultury	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 1. prosince 2008 č. 1525</u>
do 30. 11. 2008	Předložit vládě návrh koncepce obranného aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, vycházející z Reformy	Ministerstvo obrany	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 16. prosince 2008 č. 1587</u>
do 30. 11. 2008	Předložit vládě návrh koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015, vycházející z Reformy	Ministerstvo zemědělství	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 113</u>
do 30. 11. 2008	Předložit vládě návrh koncepce zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015 podporovaného až do výše 100 % ze státního rozpočtu, vycházející z Reformy	Ministerstvo zdravotnictví	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 1. června 2009 č. 685</u>

do 31. 5. 2009	Předložit vládě návrh národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015, vycházející z Reformy	Rada pro výzkum, vývoj a inovace ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy	Schváleno <u>usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729</u>
průběžně	Nepřijímat na rok 2011 a následující roky žádné nové závazky u výdajů státního rozpočtu na programy aplikovaného výzkumu a vývoje s výjimkou programů schválených usnesením vlády ze dne 18. června 2007 č. 680, 22. srpna 2007 č. 942, 4. února 2008 č. 115, 25. února 2008 č. 171, ze dne 16. listopadu 2005 č. 1477 a ze dne 12. prosince 2007 č. 1388	členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy, kteří jsou poskytovateli státní podpory výzkumu a vývoje, předseda Akademie věd ČR a předseda Grantové agentury ČR	v kompetenci příslušných poskytovatelů, realizováno prostřednictvím usnesení vlády ze dne 27. června 2008 č. 793
průběžně	Umožnit příjemcům institucionální podpory na pětileté a šestileté výzkumné záměry, které končí v letech 2008 až 2009, požádat o prodloužení jejich řešení na sedm let v souladu s § 9 zákona o podpoře výzkumu a vývoje	členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy, kteří jsou poskytovateli státní podpory výzkumu a vývoje, předseda Akademie věd ČR a předseda Grantové agentury ČR	v kompetenci příslušných poskytovatelů, realizováno prostřednictvím usnesení vlády ze dne 27. června 2008 č. 793
průběžně	Stanovit podmínky prodloužení řešení projektů programu podpory výzkumu a vývoje Výzkumná centra a projektům, které tyto podmínky splní, umožnit jejich řešení až do roku 2011	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	v kompetenci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, realizováno prostřednictvím usnesení vlády ze dne 27. června 2008 č. 793

7. ROZBOR FINANCOVÁNÍ VÝZKUMU A VÝVOJE Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ

Základním nástrojem realizace politiky VaV je všude ve světě přímá finanční podpora z prostředků veřejných rozpočtů. Výše celkové přímé finanční podpory VaV a podpory z veřejných prostředků jsou základními ukazateli pro hodnocení VaV v jednotlivých zemích. Je známo, že EU jako celek zaostává ve výši výdajů na VaV za USA a Japonskem. Lisabonská strategie, která byla schválena na jarním zasedání Evropské rady v roce 2000 v Lisabonu, stanovila cíl, že EU se do roku 2010 stane ekonomikou s nejvyšší konkurenceschopností na světě. V roce 2002 na jarním zasedání Evropské rady v Barceloně byl vyhlášen konkrétní cíl ve VaV, a to zvýšit celkové výdaje na VaV do roku 2010 na 3 % hrubého domácího produktu (HDP), z toho by jedna třetina (1 %) byla hrazena ze zdrojů veřejných a dvě třetiny (2 %) ze zdrojů soukromých (podnikatelských). V roce 2005 byla Lisabonská strategie aktualizována. Česká republika se připojila i k aktualizované Lisabonské strategii. V roce 2005 vláda usnesením ze dne 14. září 2005 č. 1200 schválila Národní Lisabonský program 2005-2008: Národní program reforem České republiky. V roce 2007 bylo provedeno vyhodnocení tohoto národního programu a usnesením ze dne 22. října 2007 č. 1201 vláda hodnocení schválila a uložila předložit vládě v roce 2008 návrh navazujícího programu ČR na léta 2008-2011 (podrobnosti viz kapitola 5). Vláda schválila Národní program reforem ČR 2008-2010 usnesením ze dne 20. října 2008 č. 1319. Místopředsedovi vlády pro evropské záležitosti uložila koordinovat tento program a předložit ho Parlamentu ČR a Evropské komisi. Zpráva o plnění programu má být předložena vládě do 30. září 2009.

V následující **tab. č. VIII** jsou uvedeny hodnoty celkových výdajů na VaV a výdajů na VaV z veřejných zdrojů v roce 2006 dle Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD).

Tab. č. VIII. Celkové výdaje na výzkum a vývoj v České republice a zemích EU-25 a EU-15 v roce 2006
Pramen: Eurostat; databáze VaV, 12/2009.

2008	Výdaje na VaV (% HDP)	
	Celkové	z veřejných zdrojů
Česká republika	1,47	0,61
EU-15	1,99	0,65
EU-27	1,9	0,64

Více než 3 % HDP na VaV v EU již v současné době vydávají Švédsko a Finsko. Nejvyšší výdaje na VaV na světě vykazuje Izrael - v roce 2006 4,65 % HDP. V ČR byl opakovaně vyhlášen cíl dosáhnout veřejných výdajů na VaV ve výši 0,7 % HDP. Této výše se doposud nepodařilo dosáhnout. Podaří-li se ČR získat předpokládanou podporu EU na operační programy pro realizaci politiky soudržnosti EU, mohly by veřejné výdaje - národní po doplnění unijními - dosáhnout do roku 2010 výše 1% HDP.

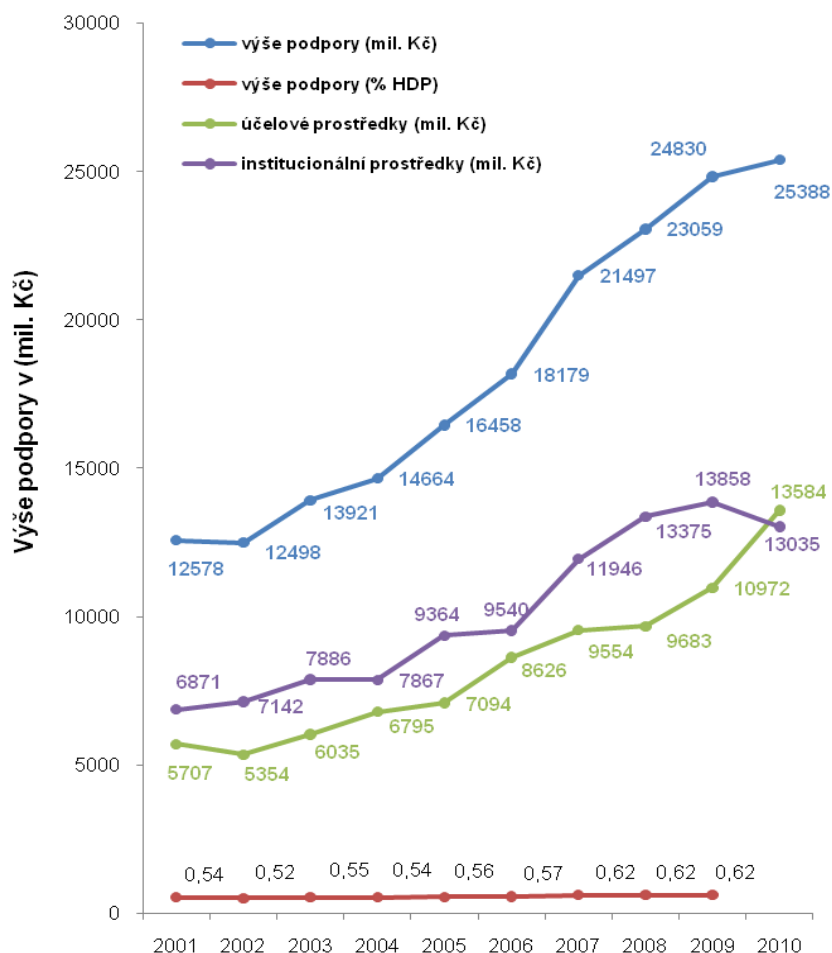
7.1. Vývoj celkové podpory VaV z veřejných prostředků

Na **obr. č. 3** je znázorněn vývoj celkové podpory VaV z veřejných prostředků v letech 2000-2010. Na obr. č. 3 je znázorněn vývoj:

- celkové podpory z veřejných prostředků v milionech Kč
- celkové podpory z veřejných prostředků v % HDP
- institucionální podpory v milionech Kč
- účelové podpory v milionech Kč

Obr. č. 3 - Vývoj celkové podpory VaV z veřejných prostředků

Poznámka: Údaje v mil. Kč v do roku 2010 jsou převzaty ze státních rozpočtů na příslušné roky.

Účelová podpora je poskytována na základě veřejné soutěže vybraným projektům výzkumu, a to buď grantovým, u kterých si cíle a postupy stanovují výzkumní pracovníci sami, nebo programovým, u kterých projekty usilují o naplnění předem stanovených cílů a směrů, a popřípadě projektům výzkumu pro potřeby státu (veřejné zakázky ve výzkumu). Institucionální podpora je poskytována výzkumným organizacím a větším výzkumným týmům na základě schválených výzkumných záměrů a specifickému výzkumu na vysokých školách. Z prostředků na institucionální podporu jsou hrazeny i některé aktivity mezinárodní spolupráce ve VaV. Institucionální podpora VaV na základě schválených výzkumných záměrů byla do roku 2003 poskytována jen ústavům AV ČR, vysokým školám a resortním výzkumným pracovištím. Od roku 2004 mohou při splnění předepsaných podmínek získat i výzkumné organizace podnikatelského charakteru. Výzkum musí být uveden v jejich zřizovací listině nebo obdobném dokumentu a veškerý zisk po zdanění musí být reinvestován do VaV. Z **obr. č. 3** vyplývá:

- Celkové veřejné výdaje na VaV, s výjimkou roku 2002 proti roku 2001, každoročně rostou, v posledních letech s vysokou dynamikou. Tento růst se v roce 2010 prakticky zastavil díky ekonomické a rozpočtové krizi. Z podrobnějšího srovnání s členskými zeměmi EU-27 vyplynulo, že přírůstky veřejných výdajů na VaV v ČR byly v období 2001-2005 čtvrté nejvyšší mezi členskými zeměmi EU-27.
- Celkové veřejné výdaje na VaV, vyjádřené v % HDP v posledních letech v podstatě stagnují. Stagnace hodnoty tohoto ukazatele je způsobena relativně vysokými ročními přírůstky HDP. Opakovaně vyhlášený cíl v úrovni 0,7 % HDP zůstává nesplněn. Hodnoty výdajů v % HDP jsou pro roky 2008-2010 nejisté. Odhady vývoje HDP v ČR jsou vzhledem k celosvětové finanční krizi a jejím dopadům značně problematické a neustále se mění. Tato nejistota samozřejmě platí nejen pro ČR, ale i pro ostatní státy. V grafu uvedenou hodnotu výdajů na VaV v roce 2009 ve výši 0,62 % HDP je proto nutné brát s rezervou.
- Od roku 2001 je institucionální podpora vyšší než podpora účelová. RVVI usiluje o zmírnění výše rozdílů mezi institucionální a účelovou podporou. Při rozhodování o účelové podpoře jsou více uplatňovány principy soutěže,

zatímco z institucionální podpory se v řadě případů stává nárokové složka podpory. Údaje od r. 2010 ale nejsou díky změnám v podpoře VaV s předchozími roky přímo srovnatelné (např. do r. 2009 byla specifický výzkum na vysokých školách institucionální podporou, od r. 2010 je specifický vysokoškolský výzkum účelovou podporou dostupnou i dalším subjektům).

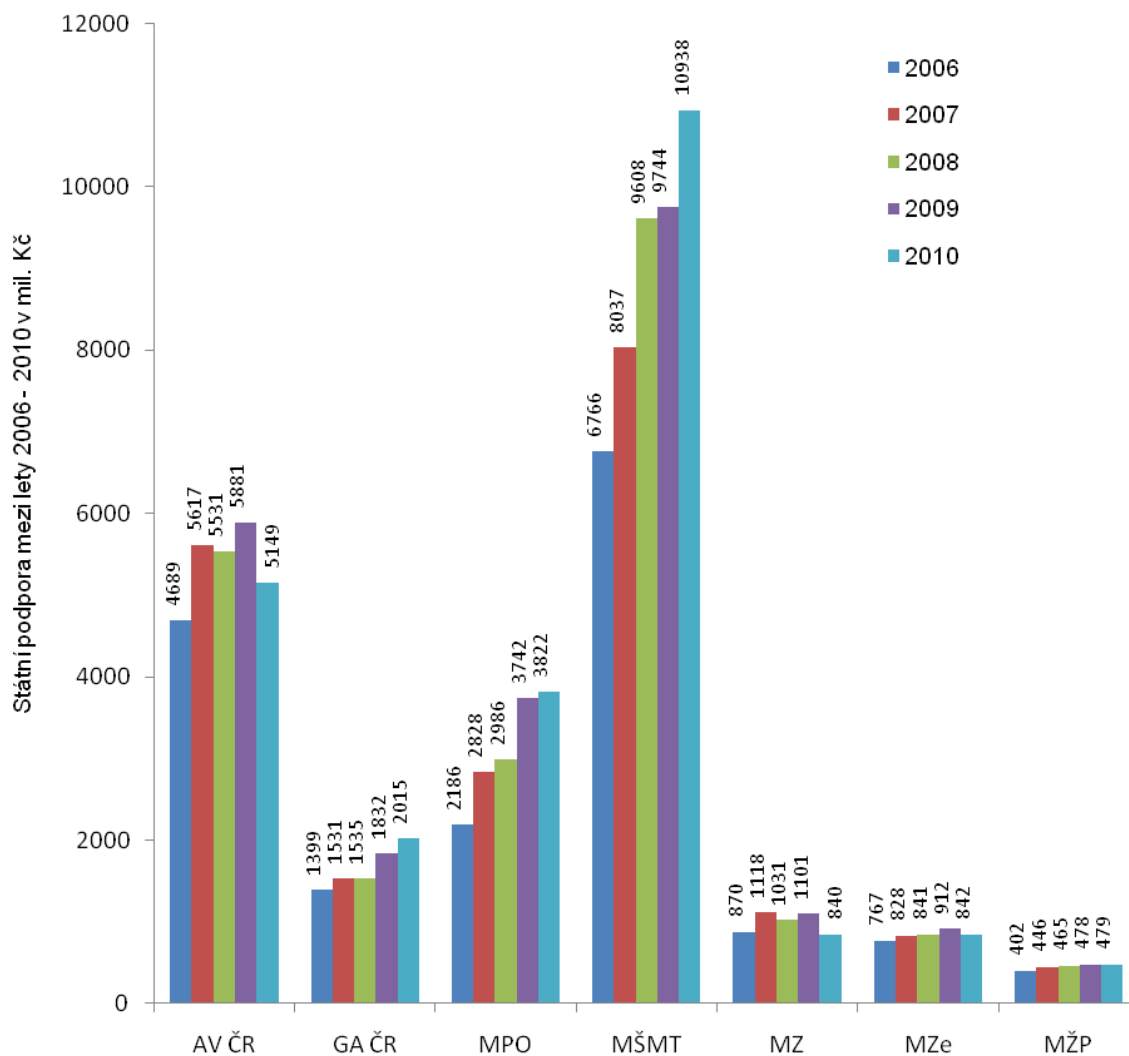
Vládou schválená reforma systému výzkumu, vývoje a inovací (usnesení vlády z 26. března 2008 č. 287) zavádí zásadní změnu v poskytování institucionální podpory. Stávající výzkumné záměry budou postupně dokončeny, nové nebudou již vyhlášovány. Institucionální podpora bude poskytována na základě hodnocení výzkumných organizací. Hodnocení podle nové metodiky bude dokončeno v lednu 2009. Výsledky hodnocení promítne RVVI do návrhu výdajů státního rozpočtu na VaV na rok 2011 s výhledem na roky 2012 a 2013. Podrobnosti viz kapitola 5.

Hodnocení nebude jediným kritériem pro poskytování institucionální podpory. V Národní politice výzkumu, vývoje a inovací, která bude aktualizována v roce 2012, budou stanoveny směry VaV mimořádného prioritního významu pro ekonomiku a společnost, které mohou být institucionálně podpořeny. Při rozhodování o výši institucionální podpory budou v rozpočtu na rok 2012 uplatněny i výsledky mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v ČR, který bude proveden na přelomu let 2010 a 2011.

7.2. Vývoj celkové podpory VaV z veřejných prostředků u vybraných poskytovatelů

Na **obr. č. 4** je znázorněna celková výše podpory z veřejných prostředků (účelové + institucionální) u vybraných poskytovatelů v letech 2006-2010.

Obr. č. 4 - Vývoj celkové podpory VaV z veřejných prostředků u vybraných poskytovatelů

Zdroj dat: Rada pro výzkum, vývoj a inovace

Poznámka: AV ČR - Akademie věd České republiky, GA ČR - Grantová agentura České republiky, MPO - Ministerstvo průmyslu a obchodu, MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, MZ - Ministerstvo zdravotnictví, MZe - Ministerstvo zemědělství, MŽP - Ministerstvo životního prostředí. Výdaje v mil. Kč jsou uvedeny v běžných cenách příslušných roků.

Komentář:

- Na obrázku je uveden vývoj celkové podpory, kterou poskytuje sedm největších poskytovatelů. Kromě poskytovatelů uvedených na obrázku poskytuje podporu VaV z veřejných ještě dalších čtrnáct poskytovatelů - ministerstev a ústředních správních úřadů.
- Vládou schválená Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací (usnesení vlády ze dne 26. března č. 287) snižuje počet rozpočtových kapitol, z kterých je podporován VaV z 21 na 12. Reforma dále předpokládá, že bude zřízena

Technologická agentura ČR, která bude podporovat významnou část aplikovaného výzkumu. Prostředky pro tuto agenturu jsou zatím zahrnuty v prostředcích Grantové agentury ČR (GA ČR).

- V letech 2010 a 2011 se výrazně zvýší podpora poskytovaná MŠMT a MPO. Obě ministerstva budou v těchto letech doplňkově financovat velké operační programy „Výzkum a vývoj pro inovace“ a „Podnikání a inovace“, které budou z podstatné části financovány ze zdrojů EU.
- Financování části aplikovaného výzkumu a vývoje v některých resortech převezme Technologická agentura ČR (TA ČR). Proto podpora poskytovaná MZ, MZe a MŽP v letech 2009 až 2010 stagnuje, či mírně klesá.

7.3. Vývoj institucionální podpory VaV u vybraných poskytovatelů

Na **obr. č. 5** je znázorněna výše institucionální podpory z veřejných prostředků u vybraných poskytovatelů v letech 2006-2010.

Obr. č. 5 - Vývoj institucionální podpory VaV u vybraných poskytovatelů

Zdroj dat: Rada pro výzkum, vývoj a inovace

Komentář k obr. č. 5:

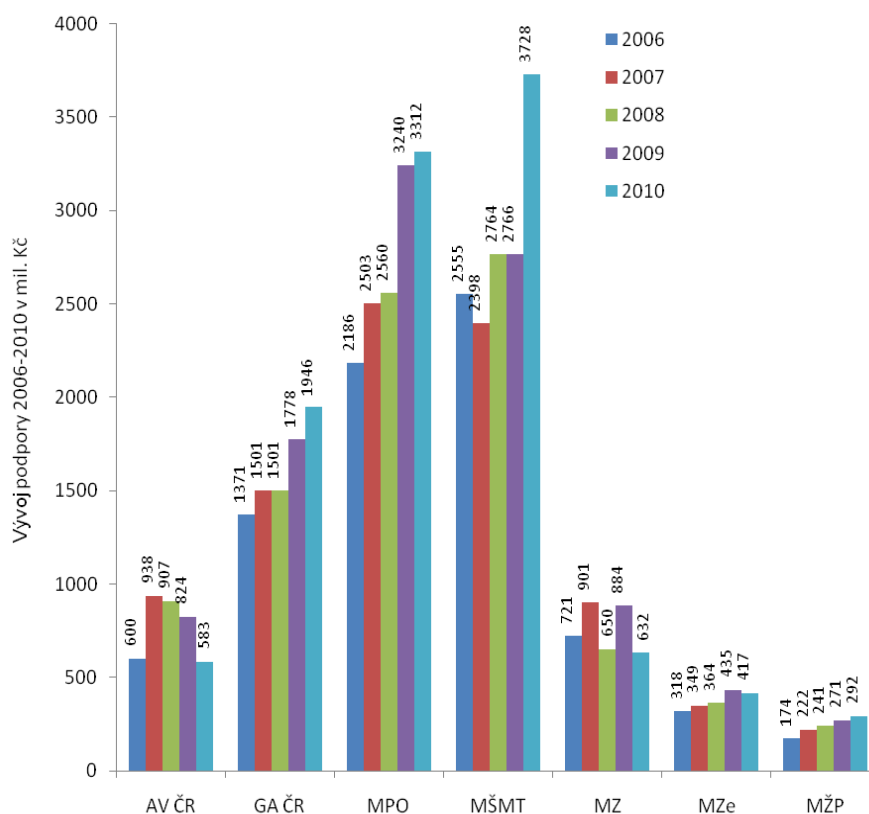
- Rozhodující část institucionální podpory rozdělují MŠMT a AV ČR. MŠMT poskytuje institucionální podporu výzkumným záměrům vysokých škol a vybraných organizací v podnikatelské sféře, specifickému výzkumu na vysokých školách a financuje vybrané aktivity mezinárodní spolupráce VaV. Institucionální podpora AV ČR je určena na výzkumné záměry ústavů AV ČR, které jsou od 1. ledna 2007 veřejnými výzkumnými institucemi. Od r. 2010 je část institucionální podpory určena na rozvoj výzkumných organizací.
- Institucionální podpora GA ČR je určena na krytí nákladů kanceláře GA ČR.
- Institucionální podpora MZ, MZE a MŽP je určena na institucionální podporu VaV prováděného v tzv. „resortních ústavech“ těchto ministerstev.
- MPO získalo v roce 2007 poprvé prostředky na institucionální podporu. Tyto prostředky jsou určeny na 15 % doplňkové financování (tzv. kofinancování) projektů, které jsou z podstatné části (z 85 %) financovány ze zdrojů Evropské unie.

7.4. Vývoj účelové podpory VaV u vybraných poskytovatelů

Na obr. č. 6 je znázorněna výše účelové podpory z veřejných prostředků u vybraných poskytovatelů v letech 2006-2010.

Obr. č. 6 - Vývoj účelové podpory VaV u vybraných poskytovatelů

Zdroj dat: Rada pro výzkum, vývoj a inovace

Komentář k **obr. č. 6**:

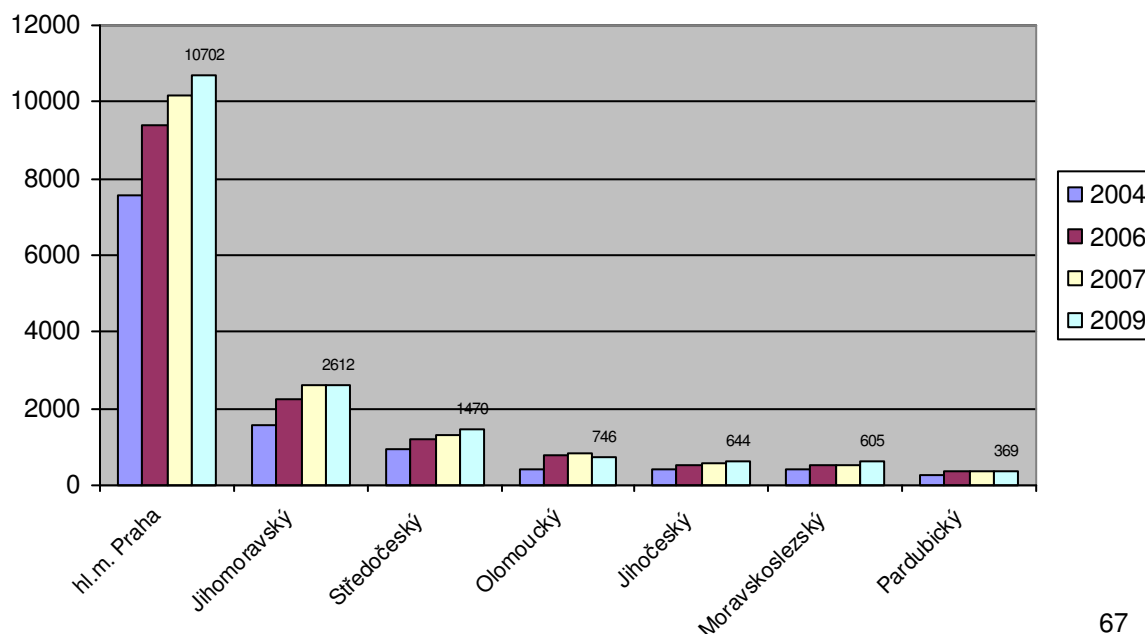
- Účelová podpora VaV je poskytována projektům VaV na základě výsledků veřejných soutěží. GA ČR a AV ČR poskytují podporu grantovým projektům. Ostatní poskytovatelé včetně AV ČR podporují programové projekty, které jsou součástí jimi vyhlašovaných programů VaV, a veřejné zakázky ve VaV.
- V účelových prostředcích GA ČR jsou od roku 2009 zahrnuty i prostředky postupně se rozvíjející Technologické agentury ČR, která, jak již bylo uvedeno, převezme významnou část účelové podpory aplikovaného VaV v ČR.
- Relativně rychlý růst výše účelové podpory VaV po roce 2007 bude pokračovat jen MŠMT. U ostatních poskytovatelů dojde ke zpomalení růstu, či dokonce ke stagnaci v souvislosti s náběhem činnosti Technologické agentury ČR

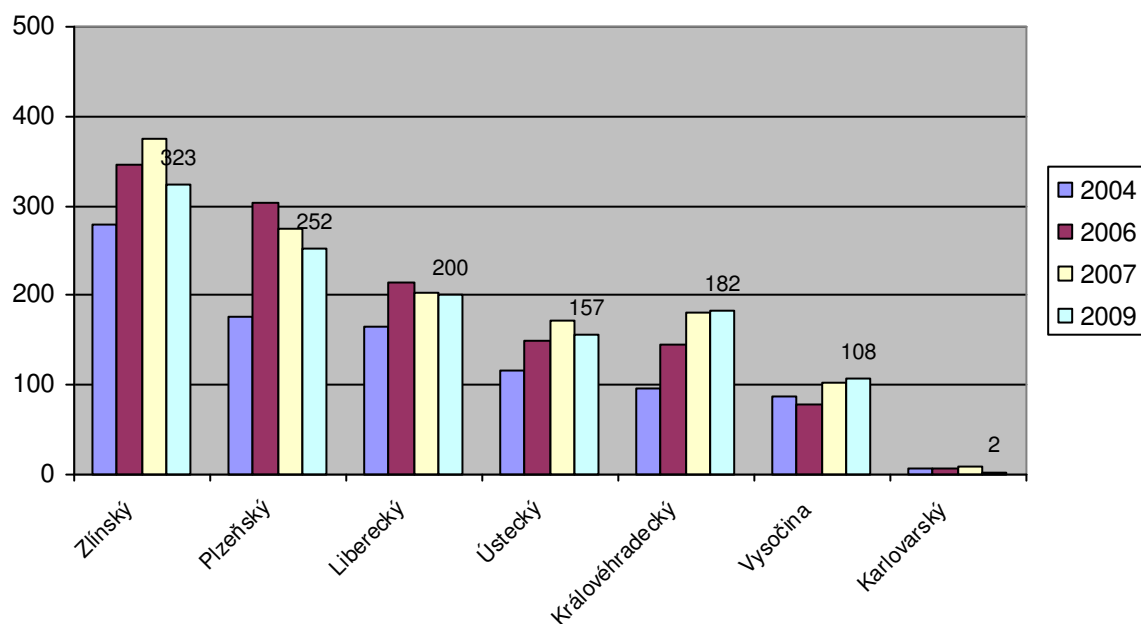
7.5. Vývoj celkové veřejné podpory VaV v jednotlivých regionech

Podpora VaV z veřejných prostředků je na území ČR rozdělena velice nerovnoměrně. Nerovnoměrnost rozdělení veřejné podpory VaV je samozřejmě dána nerovnoměrným rozdělením kapacit pro provádění VaV na území ČR. Ke zmírnění velkých rozdílů by měla napomoci výstavba nových kapacit VaV v regionech s výjimkou hl.m. Prahy. Výstavba bude podpořena ze zdrojů EU v rámci operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Vývoj celkové veřejné podpory VaV v jednotlivých regionech ČR je na **obr. č. 7**.

Obr. č. 7 - Vývoj celkové veřejné podpory VaV v jednotlivých regionech ČR (mil. Kč)

Zdroj: Rada pro výzkum, vývoj a inovace; Analýza stavu VaV a inovací v ČR a jejich srovnání se zahraničím 2009

Poznámka: V celkové veřejné podpoře VaV je zahrnuta veškerá účelová podpora. Z institucionální podpory je zahrnuta jen podpora poskytovaná na základě výzkumných záměrů. Není zahrnuta institucionální podpora specifického výzkumu na vysokých školách ani podpora vybraným aktivitám mezinárodní spolupráce ve VaV.

Komentář:

- Podpora je rozdělena velice nerovnoměrně po území ČR. Výrazně je koncentrována do hl. m. Prahy a Jihomoravského kraje.
- V následující **tab. č. IX.** jsou uvedeny podíly z celkové veřejné podpory připadající na hl. m. Prahu, hl. m. Prahu a Jihomoravský kraj a čtyři kraje s nejvyšší podporou: hl. m. Prahu, Jihomoravský, Středočeský a Olomoucký kraj.

Tab. č. IX.

Regiony	Podíly z celkové veřejné podpory VaV (%)			
	2004	2006	2007	2009
hl. m. Praha	60,4	57,6	57,6	58,5
hl. m. Praha, Jihomoravský kraj	73,0	71,6	72,4	72,7
hl. m. Praha, Jihomoravský, Středočeský, Olomoucký	81,2	81,4	82,0	84,5

Podíly hl. m. Prahy v období 2004-2007 klesly z 60,4 % na 58,5 %. Podíly dvou krajů (hl. m. Praha a Jihomoravský kraj.) klesly podstatně méně. Podíly čtyř krajů se zvýšily z 81,2 % v roce 2004 na 84,5 % v roce 2009 kolem 82 %. Do hl. m. Prahy stále ještě směřuje více než 55 % celkové veřejné podpory VaV a do čtyř uvedených krajů téměř 85 % celkové podpory.

- Ke zmírnění rozdílů v rozdělení podpory přispěje operační program OP Výzkum a vývoj pro inovace, financovaný převážně ze strukturálních fondů EU. V rámci toho programu mají být vybudovány větší výzkumné kapacity umístěné mimo hl. m. Prahu a Brno.

8. PROGRAMY VÝZKUMU A VÝVOJE JEDNOTLIVÝCH POSKYTOVATELŮ

Jelikož hlavním cílem „Průvodce systémem státní podpory výzkumu a vývoje v České republice“ je poskytnout široké veřejnosti informace o možnostech a způsobech získání státní podpory účastí na veřejných soutěžích, bude další pozornost zaměřena zejména na účelové financování výzkumu a vývoje. Vzhledem ke změnám daným Reformou a novelou zákona č. 130/2002 Sb. jsou uvedeny jen ty programy, u kterých se předpokládá, že v roce 2010 proběhne veřejná soutěž na projekty zahajované v roce 2011. Řešené projekty ostatních poskytovatelů budou dokončeny, ale soutěže na nové projekty již vyhlašované nebudou.

8.1.	Grantová agentura ČR a její grantový systém	(GA ČR)
8.2.	Výzkumné programy Ministerstva průmyslu a obchodu	(MPO)
8.3.	Výzkumné programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	(MŠMT)
8.4.	Výzkumné programy Ministerstva zdravotnictví	(MZ)
8.5.	Výzkumné programy Ministerstva zemědělství	(MZe)
8.6.	Výzkumné programy Ministerstva kultury	(MK)
8.7.	Výzkumný program Ministerstva vnitra	(MV)
8.8.	Programy obranného výzkumu a vývoje Ministerstva obrany	(MO)
8.9.	Výzkumné programy Technologické agentury ČR	(TA ČR)

V publikaci je zachycen stav ke konci roku 2009.

8.1. GRANTOVÁ AGENTURA ČR A JEJÍ GRANTOVÝ SYSTÉM

8.1.1. ZÁKLADNÍ INFORMACE

Grantová agentura České republiky (GA ČR) byla ustanovena zákonem č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, v polovině roku 1992 jako nezávislá instituce podporující základní vědecký výzkum v České republice. Od roku 2002 platí nový zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje. Úkolem GA ČR je každoročně na základě veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji udělit granty nejlepším projektům základního výzkumu ze všech oborů vědy. Dalším úkolem agentury je také kontrola průběhu řešení a plnění cílů projektů za každý uplynulý rok a vyhodnocení dosažených výsledků projektů po jejich skončení. Granty nebo účelové finanční prostředky poskytuje GA ČR z kapitoly státního rozpočtu, která jí přísluší, tj. kapitoly 321. Podle informací z CEP⁸ bylo od zahájení činnosti agentury podpořeno řešení 10 862 projektů v celkové výši státní podpory 17,042 mld. Kč. Průměrná hodnota grantového projektu činí 1,57 mil. Kč. GA ČR poskytuje finanční podporu na vědecké projekty v rámci tzv. programů standardních projektů, doktorských projektů, postdoktorských projektů a na projekty v rámci programu Eurocores, které organizuje Evropská vědecká nadace (European Science Foundation). Úkolem GA ČR je:

- Příprava a vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji na podporu grantových projektů.
- Posouzení návrhů projektů odbornými poradními orgány GA ČR a výběr těch nejlepších projektů k udělení grantu.
- Udělení grantů vybraným projektům v rámci finančních možností, tj. podle výše částky, kterou pro daný rok GA ČR získá ze státního rozpočtu, a uzavření smlouvy s uchazeči.
- Kontrola průběhu řešení a plnění cílů projektů za každý uplynulý rok na základě tzv. dílčí zprávy.
- Ohodnocení dosažených výsledků projektu po jeho skončení na základě tzv. závěrečných zpráv.

⁸ CEP - Centrální evidence projektů, www.vyzkum.cz

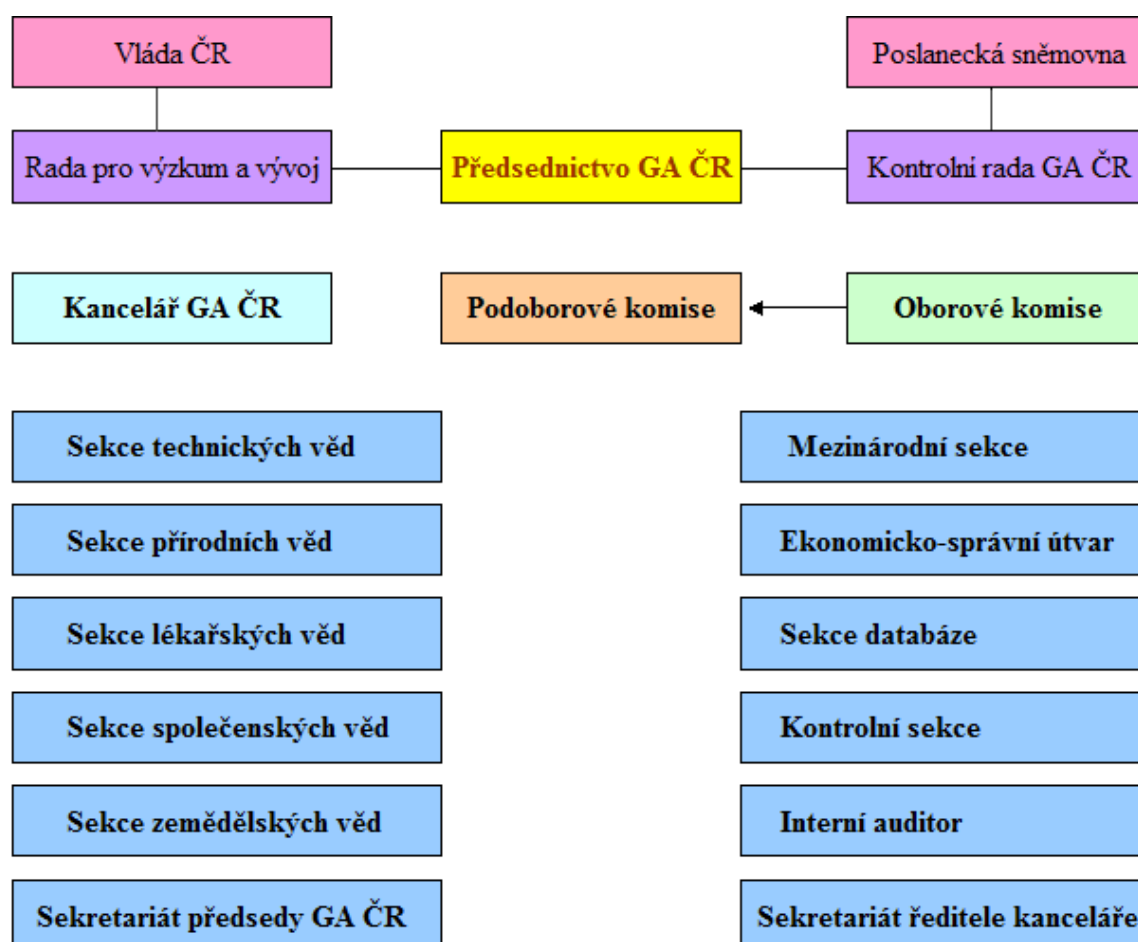
- Kontrola hospodaření s finančními prostředky přidělenými na řešení projektu, tj. zda se utrácejí účelně a v souladu s příslušnými předpisy a požadavky.
- Spolupráce se zahraničními vědeckými orgány a institucemi, zejména se členskými zeměmi Evropského společenství.

GA ČR má zpracovaný podrobný Grantový systém, který obsahuje práva a povinnosti uchazečů a další potřebné údaje.

8.1.2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA GA ČR

Organizační struktura GA ČR je znázorněna na **obr. č. 10**.

Obr. č. 10. Organizační struktura GA ČR

- Orgány Grantové agentury jsou předseda, předsednictvo a kontrolní rada Grantové agentury.
- Poradními orgány Grantové agentury jsou oborové komise Grantové agentury.
- Předsednictvo Grantové agentury (dále jen předsednictvo) může zřídit podoborové komise jako poradní orgány oborových komisí.
- Organizační a administrativní činnost Grantové agentury zajišťuje Kancelář Grantové agentury.

8.1.3. OBOROVÉ A PODOBOROVÉ KOMISE

Oborové komise zajišťují přijímání, posouzení a hodnocení návrhů projektů základního výzkumu. Členy oborových komisí jmenuje a odvolává předsednictvo podle zásad stanovených zvláštním právním předpisem. Členství v oborové komisi je funkcí ve veřejném zájmu.

Oborové komise byly ustaveny pro tyto obory:

- technické vědy,
- přírodní vědy,
- lékařské vědy,
- společenské vědy,
- zemědělské vědy.

Přehled oborových a podoborových komisí je uveden v **Tab. č. X**.

Oborové komise zejména:

- a) přijímají návrhy projektů a vyhodnocují splnění podmínek veřejné soutěže,
- b) objektivně a nezaujatě posuzují a hodnotí návrhy projektů základního výzkumu podle vyhlášených pravidel a kritérií veřejné soutěže na základě posudků oponentů,
- c) zpracovávají protokol o výsledku hodnocení každého návrhu projektu,
- d) navrhují předsednictvu zřízení nebo zrušení podoborových komisí včetně jmenování a odvolání jejich členů,
- e) předkládají předsednictvu stanoviska k organizaci a postupům hodnocení.

Tab. č. X.

Tab. č. X. – Seznam oborových a podoborových komisí GA ČR

1. TECHNICKÉ VĚDY	101	- strojírenství
	102	- elektrotechnika a kybernetika
	103	- stavebnictví, architektura a doprava
	104	- technická chemie
	105	- hornictví
	106	- hutnictví a materiálové inženýrství
2. PŘÍRODNÍ VĚDY	201	- matematika a informatika
	202	- fyzika
	203	- chemie
	204	- buněčná a molekulární biologie
	205	- vědy o Zemi a Vesmíru
	206	- obecná a ekologická biologie
3. LÉKAŘSKÉ VĚDY	301	- molekulární biologie
	303	- biochemie, patobiochemie a toxikologie
	304	- morfologické obory a experimentální chirurgie
	305	- fyziologické obory, farmakologie, toxikologie
	306	- patologická a klinická fyziologie
	309	- neurovědy
	310	- mikrobiologie a imunologie
4. SPOLEČENSKÉ VĚDY	401	- filozofie, teologie, religionistika
	402	- ekonomické vědy
	403	- sociologie
	404	- historické vědy, národopis
	405	- filologie
	406	- psychologie, pedagogika
	407	- právní vědy a politologie
	408	- estetika, hudební věda a vědy o umění
	409	- dějiny 19. a 20. století
5. ZEMĚDĚLSKÉ VĚDY	521	- rostlinná produkce, genetika a šlechtění
	522	- rostlinolékařství, fyziologie rostlin
	523	- živočišná produkce, genetika a šlechtění
	524	- fyziologie a patologie zvířat
	525	- zemědělské produkty, potravinářství a ekotoxikologie
	526	- péče o krajinu, lesy, půda

8.1.4. TYPY GRANTOVÝCH PROJEKTŮ

Grantová agentura České republiky podporuje několik typů projektů, jejichž tématem je základní výzkum. Jsou to:

- Standardní projekty (GA) - 1993 -
- Postdoktorandské granty (GP) - 1998 -
- Doktorské granty (GD) - 2003 -

- EUROCORES (GE) - 2003 -
- Mezinárodní bilaterální projekty (GC) - 2007 -

Těžiště činnosti GA ČR spočívá v programu **standardních projektů**, do kterých se může zapojit kterákoliv právnická či fyzická osoba z ČR. Témata těchto projektů si volí sami navrhovatelé. V rámci programu, vyhlášeného poprvé na rok 1993, bylo doposud k řešení přijato 9418 projektů v celkové hodnotě 14 430,870 mil. Kč. Průměrná hodnota na jeden grantový projekt činí 1,53 mil. Kč.

Kromě standardních projektů zavedla GA ČR od roku 1997 program **postdoktorských grantů**, kterých se mohou účastnit mladí vědci do 35 let, kteří mají ukončené doktorské studium. Cílem programu je podpořit zájem absolventů postgraduálního studia o práci ve vědeckých institucích. Program by měl těmto institucím pomoci vytvořit pro začínající vědecké pracovníky takové platové podmínky, aby neodcházeli z vědecké praxe. Snahou je také využít potenciál uznávaných odborníků a zapojit do jimi řešené problematiky mladé nadějně vědce. V rámci programu bylo doposud k řešení přijato 1249 projektů v celkové hodnotě 878,891 mil. Kč. Průměrná hodnota na jeden grantový projekt činí 0,7 mil. Kč

Aktivitou zahájenou od roku 2003 je program **doktorských grantů**, který je určen pro doktorské týmy sdružující doktorandy v dané tematické oblasti. Účelem programu je zvýšit společenskou vážnost doktorského studia a učinit tak vědeckou dráhu atraktivnější pro absolventy studia magisterského. V rámci programu bylo doposud k řešení přijato 96 projektů v celkové hodnotě 880,951 mil. Kč. Průměrná hodnota na jeden grantový projekt činí 9,18 mil. Kč

Od roku 1999 je GA ČR spolu s Akademií věd České republiky (AV ČR) členem European Science Foundation (ESF) - Evropské vědecké nadace sdružující národní vědecké instituce téměř všech zemí Evropy. V rámci tohoto sdružení se GA ČR od roku 2003 účastní podpory mezinárodních vědeckých programů **EUROCORES**. V rámci programu bylo doposud k řešení přijato 17 projektů v celkové hodnotě 56,053 mil. Kč. Průměrná hodnota na jeden grantový projekt činí 3,3 mil. Kč

Od roku 2006 vyhlašuje GA ČR veřejnou soutěž v programu **mezinárodních bilaterálních projektů**. Program má být ukončen v roce 2010. Na základě

podepsaných smluv o spolupráci s partnerskými agenturami podporujícími vědu a výzkum, podporuje GA ČR spolupráci českých a zahraničních subjektů na řešení společných projektů v různých oblastech vědy a techniky (viz **tab. č. X.**). V rámci programu bylo doposud k řešení přijato 27 projektů v celkové hodnotě 64,619 mil. Kč. Průměrná hodnota na jeden grantový projekt činí 2,4 mil. Kč.

8.1.5. VEŘEJNÉ SOUTĚŽE

Kód	Datum vyhlášení soutěže	Datum a čas uzávěrky soutěže	Datum vyhlášení výsledků soutěže
GA	26.3.2009	4.5.2009 23:59	30.11.2009
GE	19.2.2009	26.3.2009 23:59	20.11.2009
GC	26.3.2009	4.5.2009 23:59	30.11.2009
GP	26.3.2009	4.5.2009 23:59	30.11.2009
GE	19.2.2009	26.3.2009 23:59	20.11.2009
GE	19.2.2009	26.3.2009 23:59	20.11.2009
GE	19.2.2009	26.3.2009 23:59	20.11.2009
GE	19.2.2009	26.3.2009 23:59	20.11.2009

Zdroj: IS VaVal - VES, Rada pro výzkum, vývoj a inovace

Vyhlášení veřejných soutěží na všechny typy grantů se zahájím v roce 2011 lze očekávat v obdobných termínech.

8.1.6. NĚKTERÉ DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE A KONTAKT

a) Domovská stránka:

Domovská stránka GA ČR je <http://www.gacr.cz>, kde lze nalézt aktuální informace, rubriku frekventovaných otázek a stáhnout formuláře pro podávání přihlášek.

b) Publikace kanceláře GA ČR:

GA ČR vydává Bulletin GA ČR a každoročně publikaci „Grantový systém GA ČR“, různé seznamy udělených a ukončených grantů, z nichž některé v anglickém jazyce.

c) **Kontakt:**

Grantová agentura ČR

Národní 3, 111 21 Praha 1

Tel. 224 403 111

e-mail: grantcr@gacr.cas.cz

web: <http://www.gacr.cz>

8.2. VÝZKUMNÉ PROGRAMY MINISTERSTVA PRŮMYSLU A OBCHODU (MPO)

V roce 2011 bude MPO poskytovat prostředky na řešení nových programových projektů v programu TIP.

8.2.1. PROGRAM „TIP“ (FR)

Program „TIP“ (Technologie, Informační systémy, Produkty) byl schválen vládou České republiky dne 22.8.2007 usnesením č. 942 a notifikovaný Evropskou komisí 20.11.2008, tedy po více než jednom roce.

Doba trvání programu je od roku 2009 do roku 2017. Ukončení řešení všech projektů je určeno na rok 2017. Délka řešení jednotlivých projektů je stanovena většinou na dobu do čtyř let (48 měsíců), s tím, že řešení musí být započato v roce, na který byla vyhlášena veřejná soutěž ve výzkumu a vývoji. Výjimkou je rok 2009, kdy projekty vybrané ve veřejné soutěži vyhlášené v lednu 2009, byly zahájeny ve stejném roce.

Ministerstvo průmyslu a obchodu chce programem TIP, zajišťujícím výzkum a vývoj pro racionální průmyslovou výrobu budoucnosti, za účelem posílení produkce v České republice a následně i v Evropské unii, k zajištění udržitelného rozvoje ve všech jeho dimenzích, tj. ekonomické, sociální a environmentální, k zajištění plynulé a trvalé tvorby poznatků výzkumu a vývoje pro průmyslovou výrobu a k zajištění jejich rychlého a efektivního využívání, poskytovat podporu z veřejných prostředků výzkumným a vývojovým projektům prováděným před vstupem do podmínek soutěže na trhu. Projekty musí přinášet mj. i výrazný motivační účinek pro další výzkumně vývojovou činnost ve smyslu části 6. Rámce společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací č. 2006/C 323/26.

Účast, resp. získání podpory, v tomto programu má napomoci výrobním organizacím zaujmout takovou pozici na trhu, která by jim umožnila rychle reagovat na změny a spolupodílet se na nich, či je utvářet, a to především těm výrobním organizacím, které skýtají záruku dlouhodobého udržení se na českém trhu. Významně by měl být podpořen výzkum a vývoj pro malé a střední podniky.

8.2.1.1. Podpora, její druh a velikost.

Podpora bude poskytována jako účelová podílové dotace na programový projekt. Velikost podílu podpory z celkových uznaných nákladů na vyřešení daného projektu bude stanovena podle výše uvedeného Rámce. Projekty z oblasti základního a aplikovaného výzkumu se 100 % podporou nebudou podporovány. Nebude poskytována ani 100 % podpora etapám řešení v rámci programového projektu výzkumu a vývoje.

8.2.1.2. Předpoklady pro poskytnutí dotace.

Předpokladem pro poskytnutí dotace je účast ve veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji na výběr programových projektů do tohoto programu vyhlášené podle zákona o podpoře výzkumu a vývoje a souvisejících předpisů v platném znění a dodržení jednotlivých ustanovení Rámce.

Dotaci na podporu programového projektu výzkumu a vývoje může obdržet pouze ten uchazeč, který sám zajistí nejméně 50 % řešení projektu vlastními zaměstnanci - měřeno spotřebou té části uznaných nákladů na projekt, určených jako osobní náklady - nebo konsorcium řešitelů, jejichž podíl na řešení projektu je objemem srovnatelný, a to prostřednictvím jednoho ze zúčastněných řešitelů (příjemce).

Náklady na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku mohou v projektu činit maximálně 20 % z celkových uznaných nákladů. Hmotný i nehmotný majetek musí být v žádosti podrobně specifikován a jeho nezbytnost pro řešení projektu musí být náležitě zdůvodněna. Potřeba hmotného i nehmotného majetku bude individuálně posuzována.

Očekávají se výsledky řešení, které budou po navazující etapě přípravy výroby, realizovatelné v praxi, nebo které jednoznačně povedou, na základě dalšího

navazujícího vývoje a po následné etapě přípravy výroby k realizaci v praxi a dále takové výsledky, které lze uplatnit i v jiných organizacích a podnikatelských subjektech a výsledky, které mají širší aplikační uplatnění.

8.2.1.3. Příjemci podpory (dotací).

Příjemcem podpory, resp. dotace ze státního rozpočtu České republiky, na programový projekt výzkumu a vývoje podle zákona o podpoře výzkumu a vývoje, mohou být :

- podnikatelské subjekty - právnické i fyzické osoby, které vedou účetnictví podle platného zákona o účetnictví a jsou zapsané v Obchodního rejstříku - z oblasti průmyslové výroby, včetně malých a středních podniků, které řeší projekt samostatně, nebo ve spolupráci se spoluřešiteli a prokážou schopnost projekt kofinancovat z vlastních nebo jiných neveřejných prostředků,
- výzkumné organizace (výzkumné ústavy, veřejné výzkumné instituce), a školy mohou obdržet podporu jako řešitelé a příjemci v tomto programu pouze v případě, když průkazně doloží zdroje spolufinancování uznaných nákladů na projekt z vlastních prostředků, či jiných neveřejných prostředků,
- podnikatelské subjekty - právnické i fyzické osoby, které vedou účetnictví podle platného zákona o účetnictví a jsou zapsané v Obchodního rejstříku - z oblasti průmyslové výroby, včetně malých a středních podniků i organizace výzkumného charakteru (výzkumné ústavy, veřejné výzkumné instituce) a školy, se mohou účastnit řešení projektů jako spoluřešitelé a spolupříjemci bez omezení.

Jestliže se předpokládá spolupráce na řešení projektu, musí být doložena právně platnou smlouvou o spolupráci na řešení tohoto projektu.

8.2.1.4. Cíle programu a jejich odůvodnění:

Nové materiály a výrobky

Aby výrobní organizace uspěla na trhu musí soustavně pečovat o svou produkci, plánovat ji, rychle realizovat nové potřebné změny a promyšleně je uvádět na trh.

Budou podporovány takové projekty výzkumu a vývoje, které zajistí implementaci dobrých myšlenek do nových konkurenceschopných materiálů a materiálů dosud

neznámých vlastností, nanomateriálů, nových nebo zlepšených průmyslových výrobků a zařízení, včetně pořízení a ověření vzorků, prototypů, nebo předváděcích zařízení a prověření nových technologií. Výzkum a vývoj musí být orientován na budoucí potřeby trhu, musí sledovat udržitelnost a šetření zdrojů, musí respektovat ekologické, energetické a sociální faktory.

Lze považovat za prokázané, že právě výrobky založené na nejnovějších poznatcích mají vyšší přidanou hodnotu a přinášejí výrobcům lepší šanci na dlouhodobé udržení se na trhu.

Nové progresivní technologie

Optimalizace konvenčních výrobních postupů, vývoj nových a používání progresivních výkonnějších technologií je nezbytným předpokladem jak si udržet pozici v podmínkách stále se zostřující globální konkurence. Při vytváření nových výrobních procesů je nutné v širokém měřítku analyzovat možnosti zlepšení a využívat je až na jejich samotnou hranici.

Cílem je dosáhnout konkurenceschopnost prostřednictvím mezinárodně uznávaných veličin pro přesnost, kvalitu, bezpečnost výroby, rychlost zajištění dodávek, hospodárnost, ekologii a prostřednictvím technologií s vícenásobným využitím, mezioborových technologií, biotechnologií, nanotechnologií apod.

Nové informační a řídicí systémy

Velmi důležitými složkami racionální a progresivní výroby, které ji významně ovlivňují, jsou optimální řízení výrobních procesů, maximum relevantních informací vstupujících do výrobního procesu, informace o průběhu technologických operací, informace o produktu a jeho použití, o nově vznikajících požadavcích na produkt a také maximum informací vyhodnocujících výrobní proces v celém jeho průběhu.

Budou podporovány takové projekty výzkumu a vývoje, které povedou k výrobě více ekonomické, ekologické, bezpečnější, flexibilní, rychlejší apod.

Z výzkumně vývojových aspektů jde především o integrativní metody a nástroje k efektivnímu plánování, realizaci, využívání a vyhodnocování výrobních procesů odpovídajících požadavkům doby, o způsoby řešení pro nové a adaptované výrobní prostory a výrobní systémy, o rekonfigurovatelná řízení výrobních

procesů, o řídicí postupy pro struktury výroby odpovídajících požadavkům doby se zřetelem k přizpůsobitelné organizaci práce a s ohledem k novým koncepcím používání modelů provozních činností.

8.2.1.5. Kritéria pro hodnocení vhodnosti projektů k podpoře a charakteristika cílů programu :

Orientace na budoucnost

Aktivní orientování výzkumně vývojového potenciálu vysokých škol, vědeckých pracovišť a veřejných výzkumných institucí na výstupy použitelné v průmyslu; špičkové technologie a výrobky; biotechnologie; nanotechnologie a nanomateriály; dosažitelnost pozice světové špičky; výrobky, technologie a služby naplňující potřeby lidí na kvalitativně a převratně vyšší úrovni; modernizace tradičních výroby; evokace nových možností; řešení obsahující rizika.

Hospodářský význam

Zlepšení konkurenceschopnosti českého průmyslu v rámci evropského prostoru; zvýšení výkonnosti a posílení významu výrobních organizací; podpora malých a středních podniků; vytvoření nových pracovních míst a jejich udržení; šetrnost k životnímu prostředí (maloodpadové technologie, recyklace, zlepšování životního prostředí, ekologická přeprava, likvidace a snižování ekologických zátěží, využití druhotných surovin apod.); výrobní formy, které šetří zdroje, efektivněji je využívají, nebo využívají netradiční či obnovitelné zdroje; sociálně únosný vývoj.

Použitelnost řešení

Interdisciplinarita - výrobky a technologie s vícenásobným využitím; mezioborové technologie; komplexní technologie a inovace, které řeší současně potřebu, design, výrobu, distribuci, použití i řízení produkce; spolupráce vědy a ekonomiky; záměry vedoucí ke zvýšení úrovně řízení nákladů (controlling),

Působnost cílů

Přesvědčivost nebo šance na uplatnění výsledků řešení (záměru); transfer vědomostí (výsledků výzkumu a vývoje) do praxe; možnost použití pro podniky z různých hospodářských odvětví a vhodnost i (také) pro malé a střední podniky.

8.2.1.6. Kritéria hodnocení a očekávané přínosy projektů a programu.

V programu budou podporovány zpravidla menší projekty průmyslového výzkumu a vývoje z celého spektra výroby českého průmyslu. Předpokládají se projekty řešící výzkum a vývoj nových výrobků, zlepšených technologií a úsporných, vůči životnímu prostředí šetrných postupů, které přispějí ke zvýšení konkurenční schopnosti české ekonomiky a zprostředkovaně i vznik nových pracovních míst. Kritérii pro jejich výběr v otevřené soutěži - ve Veřejné soutěži - jsou novost, kterou řešení projektů přináší a vhodnost a závažnost řešení projektů z hlediska jejich přínosů pro ekonomiku České republiky, případně i států Evropské unie či Evropské unie jako celku. Proto jsou stanoveny přínosy programu v závislosti na metodice RIV (Rejstřík informací o výsledcích - www.vyzkum.cz).

Každý podporovaný projekt musí vykazat alespoň jeden z níže uvedených druhů výsledků označených **P**, **Z**, nebo **S**, případně **X**:

P: patent nebo jiný výsledek chráněný podle zvláštních právních předpisů

Z: poloprovoz, ověřená technologie (uplatněná ve výrobě atd.), odrůda resp. plemeno

S: prototyp, uplatněná metodika, funkční vzorek, autorizovaný software, výsledky aplikovaného výzkumu promítnuté do právních předpisů a norem, užitiný vzor, specializované mapy s odborným obsahem

X: ostatní výsledky podle RIV, které nelze zařadit do žádného z výše uvedených druhů výsledků

8.2.2. VEŘEJNÉ SOUTĚŽE

Kód	Datum vyhlášení soutěže	Datum a čas uzávěrky soutěže	Datum vyhlášení výsledků soutěže
FR (na r. 2009)	21.1.2009	27.2.2009 23:59	30.6.2009
FR (na r. 2010)	24.6.2009	9.9.2009 23:59	8.3.2010

Zdroj: IS VaVal - VES, Rada pro výzkum, vývoj a inovace

8.2.3. KONTAKTNÍ MÍSTO K PROGRAMŮM MPO

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (MPO), Na Františku 32, 110 15 Praha 1 Odbor výzkumu, vývoje a offsetových programů, tel: 224 852 556, web: <http://www.mpo.cz> > průmysl > výzkum a vývoj.

8.3. VÝZKUMNÉ PROGRAMY MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY (MŠMT)

Ústředním správním úřadem odpovědným za výzkum a vývoj je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s výjimkou oblastí, které zabezpečuje Rada pro výzkum, vývoj a inovace podle § 35.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odpovídá za:

- a) mezinárodní spolupráci České republiky ve výzkumu a vývoji, včetně jednání s orgány a institucemi Evropských společenství a jednotlivých států Evropských společenství s působností pro výzkum a vývoj a včetně užití prostředků na výzkum a vývoj z fondů Evropské unie,
- b) koncepci podpory velké infrastruktury,
- c) specifický vysokoškolský výzkum,
- d) výkon správní funkce ústředního správního úřadu pro výzkum a vývoj podle zvláštních právních předpisů.

MŠMT má ve vztahu k státem podporovanému výzkumu a vývoji mezi resorty specifické postavení, které zajišťují následující útvary:

- „Odbor mezinárodních vztahů ve výzkumu a vývoji“ zabezpečuje širokou oblast výzkumu a vývoje na mezinárodní úrovni, včetně vytváření koncepce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji - viz kapitola 9.
- „Odbor programů výzkumu a vývoje“ řídí programy výzkumu na vysokých školách, výzkumné záměry v působnosti resortu a další specifické výzkumné programy.

V roce 2011 bude MŠMT poskytovat účelovou podporu následujícím pokračujícím výzkumným programům (mimo programy podpory regionální a mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji - viz kap. 9), nepředpokládá se vyhlášení nových soutěží na projekty zahajované od r. 2011:

- „Výzkumná centra“ (1M)
- „Centra základního výzkumu“ (LC)
- „Zdravý a kvalitní život“ (2B)
- „Informační technologie pro znalostní společnost“ (2C)
- „Sociálně-ekonomický rozvoj české společnosti“ (2D)
- „Lidské zdroje“ (2E)
- „INFOZ - Informační zdroje pro výzkum a vývoj“ (VZ)

8.3.1. PROGRAM „VÝZKUMNÁ CENTRA“ (1M)

Program „Výzkumná centra“ je dílčím programem DP1 Průřezového programu PP2 - „Integrovaný výzkum“ Národního programu výzkumu I (viz **tab. č. VI.**). Program byl vyhlášen na období 2005-2009, ale pravděpodobně bude prodloužen. Činnost center byla vymezena předmětem výzkumné činnosti v aplikovaném výzkumu a vývoji, popř. i s vazbou na základní výzkum a musely být uvedeny jeho cíle, strategie jejich dosažení a předpokládané výsledky v období 5 až 7 let. Činnost center musí mít věcně ucelený charakter, nesmí být tvořena separátními a vzájemně málo souvisejícími výzkumnými činnostmi. Předmět výzkumné činnosti musí být z oblasti hlavní výzkumné činnosti zakládajících subjektů, v níž už dosáhli prokazatelných výsledků. Jelikož má program pro českou výzkumnou scénu velký význam, uvádíme seznam 36 řešených projektů - center v **tab. č. XII.**

Tab. XII. Seznam projektů programu „Výzkumná centra“, jejichž řešení zahájeno 1.1.2005

	ID projektu	Název projektu	Příjemce	Řešitel
1.	1M0501	Centrum leteckého a kosmického výzkumu	VUT-FSI Brno	A. Píštěk
2.	1M0505	Centrum cílených terapeutik	ÚJV Řež a.s.	V.Viklický
3.	1M0506	Centrum molekulární a buněčné imunologie	ÚMG AV ČR, Praha	V.Hořejší
4.	1M0507	Výzkum strojírenské výrobní techniky a technologie	ČVUT-FS, Praha	J.Houša
5.	1M0508	Nová antivirotika a antineoplastika	ÚOCHB AV ČR, Praha	A.Holý
6.	1M0510	Centrum výzkumu chorob srdce a cév	FÚ AV ČR, Praha	B.Ošťádal
7.	1M0512	Centrum výzkumu práškových nanomateriálů	UP-PřF Olomouc	M.Mašláň
8.	1M0517	Centrum neuropsychiatrických studií 2005-2009 (Neurobiologie v klinické aplikaci)	Psychiatrické centrum Praha	C.Höschl
9.	1M0519	Výzkumné centrum kolejových vozidel	ZČU v Plzni	P.Heller
10.	1M0520	Centrum aplikované genomiky	ÚMG AV ČR, Praha	V.Pačes
11.	1M0524	Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky	MU Brno	A.Slaný
12.	1M0528	Stomatologické výzkumné centrum	MU Brno	J.Vaněk
13.	1M0531	Výzkumné centrum hudební akustiky	AMU v Praze	V.Syrový

14.	1M0538	Centrum buněčné terapie a tkáňových náhrad	UK-2LF Praha	E.Syková
15.	1M0545	Institut Teoretické Informatiky	UK Praha	J.Nešetřil
16.	1M0553	Výzkumné centrum TEXTIL II	TU-FT Liberec	A.Richter
17.	1M0554	Pokročilé sanační technologie a procesy	TU-FM Liberec	J.Maryška
18.	1M0556	Ekocentrum aplikovaného výzkumu neželezných kovů	VÚK Panenské Břežany	V.Očenášek
19.	1M0567	Centrum aplikované kybernetiky	ČVUT-FEL Praha	V.Kučera
20.	1M0568	Výzkumné centrum spalovacích motorů a automobilů Josefa Božka II	ČVUT-FS Praha	J.Macek
21.	1M0570	Výzkumné centrum pro studium obsahových látek ječmene a chmele	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	J.Ehrenbergerová
22.	1M0571	Bioindikace a revitalizace toxických antropogenních substrátů a vodních zdrojů: využití sinic, řas, půdních bakterií a symbiotických hub	Botanický ústav AV ČR, Průhonice	M.Vosátka
23.	1M0572	Data, algoritmy, rozhodování	ÚTIA AV ČR, Praha	M.Mareš
24.	1M0577	Výzkumné centrum pro nanopovrchové inženýrství	Advanced Technology Group, s.r.o., Praha	F.Peterka
25.	1M0579	Centrum integrovaného navrhování progresivních stavebních konstrukcí	ČVUT-FSv, Praha	J.Šejnoha
26.	1M06002	Optické struktury, detekční systémy a související technologie pro nízkofotonové aplikace	UPOL, Olomouc	M.Hrabovský
27.	1M06005	Centrum integrovaného výzkumu anorganických kompozitů	Výzkumný ústav stavebních hmot, a.s., Brno	J.Knězek
28.	1M06007	Centrum výzkumu integrovaného systému využití vedlejších produktů z těžby, úpravy a zpracování energetických surovin	VŠB - Technická univerzita Ostrava	V.Slivka
29.	1M06011	Centrum molekulárních metod monitorování difúzního znečištění životního prostředí	Biotechnologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha	J.Pěkníková
30.	1M06014	Centrum biomedicínské informatiky (CBI)	Ústav informatiky AV ČR, v. v. i., Praha	J.Zvárová
31.	1M06030	Funkční genomika a proteomika ve šlechtění rostlin	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	B. Brzobohatý
32.	1M06031	Materiály a komponenty pro ochranu životního prostředí	Západočeská univerzita v Plzni	P. Šutta

33.	1M06032	Výzkumné centrum tvářecích technologií	Západočeská univerzita v Plzni	B. Mašek
34.	1M06039	Centrum pro neuropsychiatrický výzkum traumatického stresu	Univerzita Karlova v Praze	J. Raboch
35.	1M06047	Centrum pro jakost a spolehlivost výroby	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta strojní	G. Dohnal
36.	1M06059	Progresivní technologie a systémy pro energetiku	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta strojní	J. Nožička

Projekty 1-25 jsou řešeny v období 2005-2009, zbývající projekty pak v období 2006-2009.

V rámci programu bylo k řešení přijato celkem 36 projektů - center v celkové hodnotě 4 096,880 mil. Kč. Průměrná hodnota jednoho projektu činí 113,8 mil. Kč.

Kontakt:

Ing. Jana Mejsnarová, tel.: 257 193 312, mejsnarova@msmt.cz

8.3.2. PROGRAM „CENTRA ZÁKLADNÍHO VÝZKUMU“ (LC)

Cílem resortního programu je podpořit spolupráci špičkových pracovišť v České republice tak, aby byla zvýšena jejich konkurenceschopnost v Evropském výzkumném prostoru, a přispět k výchově mladých odborníků. Centra jsou tvořena výzkumnými pracovišti subjektů, která se srovnatelnou měrou podílejí na dosažení cíle projektu. Výzkumná pracoviště musí spojovat společný výzkumný program se zahraničním výzkumným pracovištěm či pracovišti.

Program byl vyhlášen na léta 2005 - 2011. Jelikož má program pro českou výzkumnou scénu velký význam, uvádíme seznam 51 řešených projektů - Center základního výzkumu v **tab. č. XIII**. Projekty 1-18 jsou řešeny v období 2005-2009, projekty 19-49 v období 2006-2010, zbývající 4 projekty pak v období 2007-2011. V rámci programu bylo k řešení přijato celkem 36 projektů - center v celkové hodnotě 2 643,681 mil. Kč. Průměrná hodnota jednoho projektu činí 51,8 mil. Kč.

Tab. č. XIII. Seznam projektů programu „Centra základního výzkumu“:

ID projektu	Název projektu	Příjemci	Koordinátor
1. LC505	Centrum Eduarda Čecha pro algebru a geometrii	Masarykova univerzita v Brně Matematický ústav AV ČR Univerzita Karlova v Praze	J.Slovák
2. LC506	Recentní dynamika Země	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický České vysoké učení technické v Praze Ústav struktury a mechaniky hornin AV ČR Astronomický ústav AV ČR	J.Kostelecký
3. LC510	Centrum nanotechnologií a materiálů pro nanoelektroniku	Fyzikální ústav AV ČR Univerzita Karlova v Praze Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR	J.Kočka
4. LC512	Centrum biomolekul a komplexních molekulových systémů	Ústav organické chemie a biochemie AV ČR Fyzikální ústav AV ČR Univerzita Palackého v Olomouci Univerzita Pardubice Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	P.Hobza
5. LC521	Křesťanství a česká společnost ve středověku: normy a skutečnost (evropské souvislosti českého tématu)	Filozofický ústav AV ČR Univerzita Karlova v Praze	P.Sommer
6. LC522	ICHTYOPARAZITOLOGIE - centrum základního výzkumu	Masarykova univerzita v Brně Parazitologický ústav AV ČR Ústav biologie obratlovců AV ČR	M.Gelnar
7. LC523	Perspektivní anorganické materiály	Univerzita Pardubice Ústav anorganické chemie AV ČR	M.Frumar
8. LC527	Centrum částicové fyziky	Fyzikální ústav AV ČR Univerzita Karlova v Praze České vysoké učení technické v Praze	J.Chýla
9. LC528	Centrum laserového plazmatu	Fyzikální ústav AV ČR České vysoké učení technické v Praze Ústav fyziky plazmatu AV ČR	K.Jungwirth
10. LC531	Centrum molekulární biologie a fyziologie společenstev kvasinek	Univerzita Karlova v Praze Mikrobiologický ústav AV ČR Fyziologický ústav AV ČR Ústav organické chemie a biochemie AV ČR	Z.Palková
11. LC535	Dynamika a organizace chromosomů během buněčného cyklu v normě a patologii	Univerzita Karlova v Praze Masarykova univerzita v Brně Biofyzikální ústav AV ČR Všeobecná fakultní nemocnice v Praze	I.Raška

12.	LC536	Integrované centrum počítačového zpracování přirozeného jazyka	Univerzita Karlova v Praze Masarykova univerzita v Brně Západočeská univerzita v Plzni Ústav pro jazyk český AV ČR	J.Hajič
13.	LC538	Centrum biblických studií	Univerzita Karlova v Praze Filozofický ústav AV ČR	P.Pokorný
14.	LC542	Centrum pro pokročilá politicko-ekonomická studia	Národohospodářský ústav AV ČR Univerzita Karlova v Praze	J.Švejnar
15.	LC544	Výzkum funkcí techniky při vzniku a provozování muzického díla	Akademie múzických umění v Praze Masarykova univerzita v Brně	I.Kurz
16.	LC545	Centrum funkční organizace buňky	Ústav experimentální medicíny AV ČR Univerzita Karlova v Praze Ústav molekulární genetiky AV ČR Mikrobiologický ústav AV ČR	P.Hozák
17.	LC546	Výzkumné centrum vývoje staré a střední češtiny (od praslovanských kořenů po současný stav)	Ústav pro jazyk český AV ČR Masarykova univerzita v Brně Univerzita Palackého v Olomouci	H.Karlíková
18.	LC554	Centrum neurověd	Ústav experimentální medicíny AV ČR Fyziologický ústav AV ČR Institut klinické a experimentální medicíny Univerzita Karlova v Praze	J.Syka
19.	LC06002	Dopplerův ústav pro matematickou fyziku a aplikovanou matematiku	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská, Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i., Řež-Husinec Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta	P.Exner
20.	LC06004	Integrovaný výzkum rostlinného genomu	Biofyzikální ústav AV ČR, v. v. i., Brno Biologické centrum AV ČR, v.v.i., České Budějovice, Ústav experimentální botaniky AV ČR, v.v.i., Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta	B.Vyskot
21.	LC06007	Centrum moderní optiky	Univerzita Palackého v Olomouci / Přírodovědecká fakulta Ústav přístrojové techniky AV ČR, v.v.i., Brno	J.Fiurášek
22.	LC06008	Centrum počítačové grafiky	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta elektrotechnická, Masarykova univerzita v Brně, Fakulta informatiky Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta aplikovaných věd, Vysoké učení technické v Brně, Fakulta informačních technologií	J.Žára

23.	LC06009	Centrum molekulární ekologie vektorů a patogenů	Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Praha Ústav molekulární genetiky AV ČR, v.v.i., Praha Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta	J. Kopecký
24.	LC06010	Centrum biokatalýzy a biotransformací	Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR, v.v.i., České Budějovice Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ústav fyzikální biologie Masarykova univerzita v Brně, Přírodovědecká fakulta	V.Křen
25.	LC06013	Centrum globálních studií	Filozofický ústav AV ČR, v. v. i., Praha Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta	M.Hrubec
26.	LC06014	Centrum teoretické astrofyziky	Astronomický ústav AV ČR, v. v. i., Ondřejov Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta Slezská univerzita v Opavě, Filozofcko- přírodovědecká fakulta	J.Palouš
27.	LC06023	Integrované bioanalytické technologie pro mikroanalýzy a diagnostiku s využitím LIF a hmotnostní spektrometrie	Masarykova univerzita v Brně / Přírodovědecká fakulta Fakultní nemocnice Brno Ústav analytické chemie AV ČR, v.v.i., Brno	Z.Glatz
28.	LC06024	Centrum Jaroslava Hájka pro teoretickou a aplikovanou statistiku	Masarykova univerzita v Brně / Přírodovědecká fakulta Univerzita Karlova v Praze, Matematicko-fyzikální fakulta Technická univerzita v Liberci, Fakulta pedagogická	I.Horová
29.	LC06027	Centrum základního výzkumu pro monoklonální gamapatie a mnohočetný myelom	Masarykova univerzita v Brně / Lékařská fakulta Fakultní nemocnice Brno Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Brno	R.Hájek
30.	LC06030	Biomolekulární centrum	Masarykova univerzita v Brně / Přírodovědecká fakulta Výzkumný ústav veterinárního lékařství, v.v.i., Brno Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Brno	V.Sklenář
31.	LC06034	Regulace morfogeneze rostlinných buněk a orgánů	Ústav experimentální botaniky AV ČR, v. v. i., Praha Ústav fotoniky a elektroniky AV ČR, v.v.i., Praha Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta Masarykova univerzita v Brně / Přírodovědecká fakulta Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta potravinářství a biochemické technologie	E.Zažímalová

32.	LC06035	Centrum biofyzikální chemie, bioelektrochemie a bioanalýzy. Nové nástroje pro genomiku, proteomiku a biomedicínu	Biofyzikální ústav AV ČR, v. v. i., Brno Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta Masarykova univerzita v Brně / Přírodovědecká fakulta Univerzita Pardubice, Fakulta chemické technologie Masarykův onkologický ústav, Brno	M.Fojta
33.	LC06040	Struktury pro nanofotoniku a nanoelektroniku	Vysoké učení technické v Brně / Fakulta strojíního inženýrství Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Praha	T.Šikola
34.	LC06041	Příprava, modifikace a charakterizace materiálů energetickým zářením	Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i., Řež-Husinec Ústav anorganické chemie AV ČR, v.v.i., Řež-Husinec Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Přírodovědecká fakulta České vysoké učení technické v Praze, Ústav teoretické a experimentální fyziky Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta chemické technologie České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická	V.Hnaticz
35.	LC06044	Centrum experimentální hematologie	Univerzita Karlova v Praze / 1. lékařská fakulta Ústav hematologie a krevní transfúze, Praha	E.Nečas
36.	LC06046	Centrum základního výzkumu školního vzdělávání	Univerzita Karlova v Praze / Pedagogická fakulta Masarykova univerzita v Brně, Pedagogická fakulta	E.Walterová
37.	LC06052	Centrum Jindřicha Nečase pro matematické modelování	Univerzita Karlova v Praze / Matematicko-fyzikální fakulta Matematický ústav AV ČR, v.v.i., Praha České vysoké učení technické v Praze, Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská	J.Málek
38.	LC06053	Lexikon české avantgardy a paralelní projekty zabývající se výzkumem modernismu a avantgardních uměleckých směrů v prostoru českých zemí a Střední Evropy	Univerzita Karlova v Praze / Filozofická fakulta Jihočeská univerzita v českých Budějovicích, Pedagogická fakulta	P.Bílek
39.	LC06058	Centrum studia materiálů s využitím synchrotronového záření	Univerzita Karlova v Praze / Matematicko-fyzikální fakulta Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Praha	V.Matolín

40.	LC06061	Centrum buněčné invazivity v embryonálním vývoji a metastázách nádorů	Ústav molekulární genetiky AV ČR, v. v. i., Praha Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i., Praha Univerzita Karlova v Praze, 1. lékařská fakulta	M.Dvořák
41.	LC06063	Fluorescenční mikroskopie v biologickém a lékařském výzkumu	Ústav fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského AV ČR, v. v. i., Praha Fyziologický ústav AV ČR, v.v.i., Praha Ústav molekulární genetiky AV ČR, v.v.i., Praha Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta	M. Hof
42.	LC06066	Centrum environmentální mikrobiologie	Mikrobiologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha Biologické centrum AV ČR, v.v.i., České Budějovice Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta	F.Nerud
43.	LC06070	Struktura a syntetické aplikace komplexů přechodných kovů	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta chemické technologie Ústav fyzikální chemie J.Heyrovského AV ČR, v.v.i., Praha Ústav chemických procesů AV ČR, v.v.i., Praha Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta	D.Dvořák
44.	LC06071	Centrum pro kvazioptické systémy a terahertzovou spektroskopii	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze / Fakulta chemicko-inženýrská Ústav fyzikální chemie J.Heyrovského AV ČR, v.v.i., Praha České vysoké učení technické v Praze, Fakulta elektrotechnická Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií	Š.Urban
45.	LC06073	Centrum pro výzkum biodiverzity	Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR, v. v. i., České Budějovice Biologické centrum av ČR, v.v.i., České Budějovice Botanický ústav AV ČR, v.v.i., Průhonice Ústav biologie obratlovců AV ČR, v.v.i., Brno Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický Masarykova univerzita v Brně / Přírodovědecká fakulta	P.Kindlmann

46.	LC06075	Centrum základního výzkumu pro dynamickou ekonomii a ekonometrii	Vysoká škola ekonomická v Praze / Fakulta financí a účetnictví Ústav teorie informace a automatizace AV ČR, v.v.i., Praha Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická	J.Kodera
47.	LC06077	Centrum chemické genetiky	Biotechnologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha Biologické centrum AV ČR, v.v.i., České Budějovice Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, v.v.i., Praha Ústav molekulární genetiky AV ČR, v.v.i., Praha Masarykova univerzita v Brně, Lékařská fakulta Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Fakulta chemického inženýrství	J.Králová
48.	LC07017	Centrum nádorové proteomiky	Univerzita Palackého v Olomouci, Lékařská fakulta Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i., Praha Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR, v.v.i., Liběchov	M.Hajdúch
49.	LC07032	Centrum funkční genetiky	Univerzita Karlova v Praze / Přírodovědecká fakulta Biologické centrum AV ČR, v.v.i., České Budějovice Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Přírodovědecká fakulta	J.Tachezy
50.	LC07048	Centrum fyziky ultra-relativistických jaderných srážek	České vysoké učení technické v Praze / Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská Ústav jaderné fyziky AV ČR, v.v.i., Řež-Husinec	V.Petráček
51.	LC07050	Centrum experimentální jaderné astrofyziky a jaderné fyziky	Ústav jaderné fyziky AV ČR, v. v. i., Řež-Husinec Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta České vysoké učení technické v Praze, Ústav teoretické a experimentální fyziky	A.Kugler

8.3.3. PROGRAMY NÁRODNÍHO PROGRAMU VÝZKUMU II

MŠMT bylo pověřeno řízením tematických programů NPV II TP2 (kód 2B), TP3 (2C) a TP4 (2D) a průřezového programu PP1 (2E) - viz **tab. č. VII.** Řešení vybraných projektů bylo zahájeno 1.7.2006. Přehled tematických oblastí uvedených tematických programů je uveden v **tab.č. XIV.** Zatím co řešení projektů v rámci programů 2B, 2C, a 2D bude pokračovat až do roku 2011, řešení

projektů v rámci programu 2E bude zakončeno v roce 2009. Veřejné soutěže již nejsou vyhlašovány.

V rámci programu 2B bylo k řešení přijato celkem 115 projektů v celkové hodnotě 2 372,053 mil. Kč. Průměrná hodnota jednoho projektu činí 20,6 mil. Kč.

V rámci programu 2C bylo k řešení přijato celkem 17 projektů v celkové hodnotě 281,139 mil. Kč. Průměrná hodnota jednoho projektu činí 16,5 mil. Kč.

V rámci programu 2D bylo k řešení přijato celkem 16 projektů v celkové hodnotě 187,342 mil. Kč. Průměrná hodnota jednoho projektu činí 11,7 mil. Kč.

V rámci programu 2E bylo k řešení přijato celkem 35 projektů v celkové hodnotě 193,286 mil. Kč. Průměrná hodnota jednoho projektu činí 5,5 mil. Kč.

Tab. č. XIV. Tematické oblasti tematických programů TP2-TP4 a průřezového programu PP1

<p>Zdravý a kvalitní život (TP2) (2B)</p>	<p>T2-1-1 Zdravé a nezávadné potraviny T2-1-2 Systémy a metody pro hodnocení zdravotní nezávadnosti potravinářských surovin, potravin a krmiv T2-1-4 Netradiční využití zemědělské produkce T2-2-1 Vývoj nových diagnostik založených na molekulárně-biologických metodách T2-2-2 Molekulární genetiky a biotechnologie pro nová léčiva T2-2-3 Nanomateriály v biologii a medicíně T2-2-4 Biomateriály pro transplantační medicínu T2-2-5 Genomika, proteomika a patofyziologie kardiovaskulárních chorob T2-2-6 Genomika a proteomika diferenciací buněk u onkologických chorob T2-3-1 Omezení znečišťování povrchových vod T2-3-2 Bioremediace životního prostředí pomocí mikroorganismů T2-3-3 Modernizace nakládání s odpady T2-3-4 Biodiverzita T2-3-5 Životní prostředí a zdraví</p>
<p>Informační technologie pro znalostní společnost (TP3) (2C)</p>	<p>T3-1-1 Znalostní management a informatika, zejména pro podporu prevence a léčení chorob T3-1-2 Otevřené a mobilní systémy pro internet a průmyslové aplikace T3-1-3 Informační bezpečnost a kryptologie T3-1-4 Informační infrastruktura, E-learning a virtuální pracoviště T3-1-5 Eliminace jazykových bariér prostředky informačních technologií</p>

Sociálně-ekonomický rozvoj české společnosti (TP4) (2D)	T4-1-1 Stárnoucí česká společnost T4-1-2 Modernizace české veřejné politiky a správy v kontextu EU T4-1-3 Migrační problémy a jejich vliv na českou společnost T4-1-4 Modernizace veřejných služeb T4-1-5 Institucionální rámec sociálně-ekonomických stratifikačních procesů T4-1-6 Zájmy českého státu a společnosti v procesech evropské integrace
Lidské zdroje (PP1) (2E)	P1-1 Výzkum za účelem zkvalitnění základního, středního a terciárního školství i všeobecného rozvoje lidských zdrojů P1-2 Posílení výzkumu na vysokých školách a dalších vědeckých pracovištích P1-3 Zlepšení atraktivnosti profese a podpora rovných příležitostí ve výzkumu P1-4 Popularizace výzkumu P1-5 Podpora migrace

8.3.4. PROGRAM INFOZ - „INFORMAČNÍ ZDROJE PRO VÝZKUM“ (VZ)

Program INFOZ byl schválen usnesením vlády č. 171 ze dne 25.2.2008. Aktuální informaci je možné nalézt na internetových stránkách poskytovatele: <http://www.msmt.cz/vyzkum/dotace-granty>. Doba trvání programu se předpokládá v letech 2009-2011.

8.3.4.1. Charakteristika programu a obecné cíle

Program je zaměřen na podporu nezbytné infrastruktury výzkumu a vývoje (dále jen "VaV") a nemá vysloveně výzkumný charakter. Cíleně podporuje zpřístupňování významných, národních i oborově zaměřených, informačních zdrojů pro výzkum jako nedílnou součást VaV, a to pomocí informační infrastruktury VaV. Jeho cíle vyjadřují komplexní potřeby informačního zabezpečení české vědy a výzkumu. Hlavní úlohou programu je zabezpečit českým výzkumným pracovníkům kontinuitu v přístupu k informacím prostřednictvím informačních zdrojů VaV jako jsou např. důležité národní a oborové databáze pro výzkum, vědecká periodika odborné elektronické i klasické dokumenty. Důraz bude kladen na jejich náležitou aktualizaci, na zajištění moderní komplexní služby, nezbytné pro zprostředkování a využívání informačních zdrojů VaV pomocí moderní technické a technologické infrastruktury a na zabezpečení racionálního, efektivního a hospodárného využívání takto

vynakládaných veřejných prostředků VaV. Veškeré aktivity ve výzkumu, vývoji a inovačním procesu jsou totiž existenčně závislé na aktuálních a kvalitních vědeckých poznatcích, na intenzivním, ale efektivním přeléváním znalostí, na rychlém a kvalitním šíření konkrétních vědeckých informací. Současně Program nepřímo, ale cíleně, podporuje proces integrace pracovišť výzkumu a vývoje ČR do Evropského výzkumného prostoru.

8.3.4.2. **Specifické cíle programu**

- Informační zabezpečení jednotlivých vědních oborů základními a nejdůležitějšími aktualizovanými informačními zdroji (např. typu Chemical Abstracts), včetně nezbytných služeb; zajištění kontinuity a aktualizace informačních zdrojů pro VaV;
- zpřístupňování pořízených informačních zdrojů propojováním současně existujících informačních kanálů, budováním a rozšiřováním existujících národních i oborových sítí vědeckých informací až tzv. "výzkumníkovi na stůl";
- účelné využití informačních zdrojů výzkumu a vývoje implementací nových technologií a služeb s cílem maximálního zvýšení kvalitativní úrovně jejich zpřístupňování a poskytování koncovému uživateli-výzkumníkovi;
- pořízení a zabezpečení celoplošných licencí a multilicencí komplexních informačních zdrojů (např. typu Web of Science), které by bez podpory z veřejných prostředků nebylo možné.

Specifické cíle programu mohou být po ukončení nefitikačního řízení ještě upřesněny, popřípadě i modifikovány, na základě požadavků Evropské komise.

8.3.4.3. **Kontakt:**

Ing. Jana Hakenová

odbor 31 - programů výzkumu a vývoje

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Karmelitská 7, P.O.Box 78, 118 12 Praha 1

tel.: 257 193 560, (sekretariát odboru): 257193 547

e-mail: hakenova@msmt.cz

8.4. VÝZKUMNÉ PROGRAMY MINISTERSTVA ZDRAVOTNICTVÍ (MZ)

V roce 2010 bude MZ poskytovat účelové prostředky na řešení nových projektů ve výzkumném programu „Resortní program výzkumu III na léta 2010-2018“ (NT).

8.4.1. RESORTNÍ PROGRAM VÝZKUMU III NA LÉTA 2010-2018 (NT)

8.4.4.1. Charakteristika programu a obecné cíle

Resortní program výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví III. (dále jen RPV III.) navazuje na předchozí programy schválené vládou - Resortní program výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví na období 2004-2009 (RPV) a druhý program ministerstva na období 2008-2011 (RPV II).

Program důsledně vychází z Koncepce zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015 (dále jen Koncepce) zpracované Ministerstvem zdravotnictví (dále jen MZ) na základě úkolu uloženého usnesením vlády ČR ze dne 26. března 2008 č. 287 k návrhu Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR, které v bodě 9. části II. uložilo ministru zdravotnictví předložit vládě do 30. listopadu 2008 návrh Koncepce zdravotnického aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015 podporovaného až do výše 100 % ze státního rozpočtu. Tato Koncepce byla schválena vládou dne 1. června 2009.

Základním cílem předkládaného RPV III. **je naplnění zákona č. 211/2009 Sb.. a realizace požadavků Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v oblasti zdravotnictví** a zvýšení efektivity užití veřejných prostředků v aplikovaném zdravotnickém výzkumu a prakticky využitelných výsledků výzkumu pro potřeby zdravotnictví, a to jak v diagnostice a terapii onemocnění, tak v oblasti jejich prevence a rovněž v oblasti zdravotních systémů, rozvoje informatiky a ošetrovatelství a v neposlední řadě také zajištění mezinárodně srovnatelné úrovně výsledků výzkumu.

Resortní program výzkumu a vývoje je v plném souladu s významnými mezinárodními dokumenty, týkajícími se zdravotnictví a zdravotnického výzkumu, přijatými vládou, z nichž uvádíme zejména následující:

- Program „Zdraví 21“ Světové zdravotnické organizace, který označuje výzkum za jeden z nejcennějších a nejdůležitějších nástrojů, které vedou ke

kvalitnějšími strategiemi, jejichž cílem je zlepšení zdraví a zdravotní péče. Požaduje, aby všechny členské státy měly:

- takový zdravotní výzkum, který by umožnil využívat a předávat znalosti vedoucí k posilování a rozvoji zdraví všech lidí,
 - výzkumné programy orientované na potřeby dlouhodobého rozvoje zdraví pro všechny a
 - mechanismy vedoucí k poskytování a rozvoji vědecky podložených zdravotnických služeb.
- Rovněž Smlouva Evropského společenství v čl. 152 zdůrazňuje „zaměření na zlepšování veřejného zdraví, předcházení lidským nemocem a odstraňování příčin ohrožení lidského zdraví, zahrnující boj proti nejzávažnějším chorobám **podporou výzkumu** jejich příčin, přenosu a jejich předcházení, jakož i zdravotnické informace a zdravotní výchovu“.
 - Dalším významným mezinárodním dokumentem je materiál komise Evropského společenství z r. 2007 „Bílá kniha - společně pro zdraví: strategický přístup pro EU pro období 2008 - 2013“, v němž je zdraví označováno za největší bohatství, a proto prostředky vynaložené na zdraví nejsou jen náklady, ale i důležité investice, bez kterých se další ekonomický rozvoj neobejde.

RPV III. je v plném souladu se zásadními mezinárodními dokumenty přijatými v oblasti moderní lékařské etiky (bioetiky), především s Helsinskou deklarací Světové lékařské asociace (WMA) novelizovanou v r. 2008 a s Úmluvou o lidských právech a biomedicíně přijatou Výborem ministrů Rady Evropy (1997), podepsanou vládou ČR dne 24. června 1998 a následně vyhlášenou ve Sbírce mezinárodních smluv České republiky pod číslem 96/2001 Sb.m.s. Je zpracován v souladu s platnou právní úpravou ČR, zejména dle zákona č. 211/2009 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje ve znění pozdějších předpisů, dále dle Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009-2015 zahrnující i priority aplikovaného výzkumu a vývoje.

Základními východisky RPV III. jsou potřeby našeho zdravotnictví vycházející z analýzy předností, nedostatků, příležitostí a rizik výzkumu a vývoje v oblasti zdravotnictví a zejména ze základních charakteristik demografického

vývoje a zdravotního stavu obyvatelstva uvedené v Konceptci aplikovaného zdravotnického výzkumu a vývoje.

8.4.4.2. Cíle programu

Základními cíli Resortního programu výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví III. jsou:

- **Zvýšení konkrétního přínosu pro zdravotní péči v jednotlivých oblastech aplikovaného výzkumu** („aplikovaným výzkumem je teoretická a experimentální práce zaměřená na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb“, dle definice zákona č. 211/2009 Sb., §2 odst. 1. písm. b.) **formou poskytování účelové podpory na programové projekty**, kterého lze dosáhnout následujícími kroky:
 - Zvýšením důrazu poskytovatele na kvalitu výsledků výzkumu, rozvíjet vnitřní systém hodnocení výsledků výzkumu za účelem jejich lepšího uplatnění při poskytování zdravotních služeb;
Hodnotící kritérium: Počet schválených standardů, publikací a patentů, přičemž toto hledisko bude uplatňováno nejen při hodnocení řešených projektů, ale i při posuzování žádostí o poskytnutí podpory.
 - Zajištěním rozvoje klinického aplikovaného výzkumu v České republice jako základního zdroje nových klinických postupů v diagnostice, léčbě a prevenci ve zdravotnictví;
Hodnotící kritérium: Počet schválených standardů, léčebných postupů.
 - Zvýšením důrazu na zlepšení kvality života klientů, kteří v současnosti využívají nejmodernější léčebné metody, avšak s velmi malým pozitivním vlivem na kvalitu jejich života. To v současnosti zvyšuje personální i finanční nároky na zdravotní péči zejména v segmentu starší populace;
Hodnotící kritérium: Vyhodnocení kvality života rizikových skupin a vlivu náročných léčebných metod na tuto kvalitu. Počet publikačních výstupů (s impakt faktorem).

- Vytvořením podmínek pro výzkum zdravotnické problematiky fragilní populace - etnických minorit, staré populace a sociálně nejslabších skupin, přičemž do fragilní populace patří především děti ve věku 0-19 let, a to zvláště děti znevýhodněné sociálně-ekonomickými podmínkami;
Hodnotící kritérium: Zmapování a vyhodnocení rizikových faktorů jednotlivých skupin.

- **Podpora molekulárně-biologických přístupů v odpovídajících oblastech zdravotnického výzkumu a vývoje** v návaznosti na priority Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací do roku 2015:
 - Zlepšit propojení a návaznosti základního a aplikovaného výzkumu v biomedicině a zintenzívnit spolupráci Ministerstva zdravotnictví zejména s Grantovou agenturou ČR (dále jen GA ČR);
Hodnotící kritérium: Počet projektů podporovaných IGA MZ s podílem základního výzkumu v poměru vůči počtu projektů odmítnutých IGA MZ a přihlášených do GA ČR.

- **Podpora výzkumu v oblasti prevence nových infekčních chorob a chorob hromadného výskytu:**
 - Zlepšit výzkum v oblasti vlivu výživy a zevního prostředí na výskyt nejzávažnějších a nejčastějších onemocnění (poruchy výživy, vlivy zevního prostředí a výživy) na vznik chorob srdce a cév, vznik zhoubných nádorů, obranyschopnosti organismu a odolnost proti infekčním chorobám;
Hodnotící kritérium: Počet publikací - především longitudinálních studií (včetně studií mezinárodních), které se zabývají vztahem zevního prostředí a výživy na zdraví a obranyschopnost populace. Počet schválených standardů, doporučení a patentů.

- **Zlepšit léčebné výsledky využívající nejnáročnější moderní postupy:**
 - Podpořit výzkum týkající se celkového stavu organismu před a po náročném terapeutickém zásahu. Jde zejména o zajištění optimálního stavu výživy, fyzických a psychických funkcí, a to zejména u populace s jejich postižením (senioři, nemocní s poruchou výživy, nemocní s neurologickým a psychickým onemocněním);

Hodnotící kritérium: Počet publikovaných prospektivních studií (včetně studií mezinárodních a studií, které se zabývají finančním efektem těchto postupů) a následně počet schválených standardů léčebné péče o rizikové nemocné, kteří podstupují náročné moderní léčebné postupy.

- Zajistit **kontinuitu našeho zdravotnického výzkumu s rozvojem světové vědy** nejen v oblasti biomedicíny:

- Zajistit implementaci výzkumu a vývoje rozvoje systému eHealth v ČR;
- Rozšířit spolupráci se špičkovými zahraničními pracovišti a týmy, vytvořit podmínky k jejímu rozvoji a vyhodnocovat tuto spolupráci;

Hodnotící kritérium: Počet projektů, ve kterých řešitel úzce spolupracuje se zahraničním pracovištěm, které se přímo podílí na výzkumu či vývoji.

Objem finančních prostředků ze zahraničních zdrojů vložených do řešeného projektu (poměr veřejných zdrojů ze státního rozpočtu ČR a zahraničních prostředků) včetně specifikace, zda se jedná o Evropské strukturální fondy či jiné zahraniční zdroje.

- Zabezpečit další **rozvoj stávajících špičkových výzkumných zdravotnických pracovišť** a udržení jejich stávajících pozic v mezinárodním měřítku i po stránce jejich personálního obsazení:

- Využít výsledků výzkumu v pre i postgraduálním vzdělávání lékařů i ve vzdělávání ostatních pracovníků ve zdravotnictví;
- Vytvořit podmínky podporující širší zapojení mladých vědeckých a výzkumných pracovníků (vědecký a výzkumný pracovník do 35 let věku s úvazkem min. 0,5, podmínkou je vysokoškolské vzdělání min. s titulem PhD.);

Hodnotící kritérium: Počet mladých vědeckých a výzkumných pracovníků podílejících se na projektech včetně sledování vzájemného poměru těchto mladých pracovníků vůči ostatním i s ohledem na výši úvazku.

8.4.4.3 Harmonogram RPV III.

1. veřejná soutěž v RPV III. - VES 2010

Vyhlášení VES 2010	29. 9. 2009
Konec soutěžní lhůty	13.11.2009
Konec hodnotící lhůty	11. 5. 2010
Uzavření smluv	12. 7. 2010
Zahájení řešení řešiteli	13. 7. 2010
Poskytnutí/čerpání	12. 8. 2010

3. veřejná soutěž v RPV III. - VES 2012

Vyhlášení VES 2012	1. 5. 2011
Konec soutěžní lhůty	7. 6. 2011
Konec hodnotící lhůty	8. 12.2011
Uzavření smluv	8. 2. 2012
Zahájení řešení řešiteli	9. 2. 2012
Poskytnutí/čerpání	8. 3. 2012

2. veřejná soutěž v RPV III. - VES 2011

Vyhlášení VES 2011	1. 7. 2010
Konec soutěžní lhůty	6. 8. 2010
Konec hodnotící lhůty	7. 2. 2011
Uzavření smluv	7. 4. 2011
Zahájení řešení řešiteli	8. 4. 2011
Poskytnutí/čerpání	7. 5. 2011

4. veřejná soutěž v RPV III. - VES 2013

Vyhlášení VES 2013	22.1. 2012
Konec soutěžní lhůty	28.2. 2012
Konec hodnotící lhůty	31.8. 2012
Uzavření smluv	30.10.2012
Zahájení řešení řešiteli	1.1. 2013
Poskytnutí/čerpání	30.1. 2013

8.4.4. INTERNÍ GRANTOVÁ AGENTURA MZ (IGA MZ)

Interní grantová agentura Ministerstva zdravotnictví je ve smyslu ust. § 21 zákona č.130/2002 Sb. poradním orgánem MZ. Navrhuje ministrové zdravotnictví poskytnutí účelové podpory na řešení programových projektů zdravotnického výzkumu a vývoje. Jejím cílem je účelnou podporou zdravotnického výzkumu přispět ke zdokonalování diagnostiky, terapie a prevence nejzávažnějších onemocnění a zlepšení zdravotního stavu a kvality populace ČR, k řízení zdravotní péče, k zefektivnění českého aplikovaného lékařského výzkumu a vývoje a zvýšení podílu jeho příspěvku v mezinárodním měřítku a současně ke stimulaci kreativní schopnosti výzkumných pracovníků. Činnost IGA MZ se řídí statutem (nový statut byl schválen 18.7.2008). Orgány IGA MZ jsou: Vědecká rada a Dozorčí rada. Odbornými poradními orgány IGA MZ jsou Oborové komise IGA MZ a Ekonomická komise.

Kontakt:

Interní grantová agentura Ministerstva zdravotnictví
Palackého nám. 4, pošt. přihrádka 81, 128 01 Praha 2

tel: 224 972 637

Ing. Šárka Nováková, vedoucí odd., IGA, sarka.novakova@mzcr.cz

J. Hanáková, sekretariát, tel: 224 972 319,

www.mzcr.cz, kliknout na „odborník zdravotník“ a pak na „výzkum a vývoj“.

8.5. VÝZKUMNÉ PROGRAMY MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)

V roce 2010 bude MZe poskytovat prostředky na řešení nových projektů ve následujících výzkumných programech:

- „Program výzkumu v agrárním sektoru 2007 - 2012“ (QH)
- Program „VAK - Výzkum v agrárním sektoru“ (QI). Program bude realizován v období 2009 - 2014.

Přípravu materiálů, organizaci veřejných soutěží a další nezbytné práce provádí v MZe Národní agentura pro zemědělský výzkum (NAZV) - viz 8.5.3.

8.5.1. „PROGRAM VÝZKUMU V AGRÁRNÍM SEKTORU 2007-2012“ (QH)

„Program výzkumu v agrárním sektoru 2007-2012“ se zaměřuje především na prosperitu agrárního sektoru při šetrném a etickém přístupu k přírodním zdrojům a na proporcionální vývoj venkova. Šetrný přístup k využití přírodních zdrojů je světově uznávaný, ekonomicky významný požadavek, s dopadem na hospodaření v celé oblasti, za kterou je stát odpovědný. Za agrární sektor se považuje oblast zemědělství, potravinářství, vodního a lesního hospodářství, problematika vývoje venkova v souladu s rozvojem kvality života. Doposud byly vyhlášeny tři veřejné soutěže (1.11.2006, 2.5.2007 a 7.5.2008). Výsledky třetí veřejné soutěže byly vyhlášeny 12.11.2008.

Program se skládá ze dvou podprogramů: „Efektivní postupy v agrárním sektoru“ a „Ochranné a šetrné postupy hospodaření“. Projekty výzkumu a vývoje jsou financovány až do výše 100 % z rozpočtu MZe.

8.5.1.1. Podprogram „Efektivní postupy v agrárním sektoru“

CHARAKTERISTIKA

Podprogram je otevřen pro projekty, které řeší efektivní biologické postupy produkce vedoucí ke zlepšení konkurenceschopnosti agrárního sektoru ve světovém měřítku. Využití nových poznatků výzkumu zabezpečí zlepšení využití zdrojů pro celkový rozvoj venkova. Očekává se, že aplikace jednotných pravidel společného trhu a Společné zemědělské politiky po vstupu ČR do EU bude prospěšná jak z hlediska zásobování občanů potravinami za přiměřené ceny, tak zároveň i z hlediska zajištění přijatelné životní úrovně zemědělců. Podstatou je využívání inovačního náboje tvořivosti a spolupráce pro zisk při etickém podnikání v agrárním sektoru.

VÝZKUMNÉ SMĚRY

1. Multifunkční systémy hospodaření v zemědělství

Dílčí cíle:

- a) Inovovat pěstební technologie a způsoby chovu hospodářských zvířat a ryb pro různé cíle a intenzity odpovídající agroekologickým podmínkám prostředí. Optimalizovat výživu a hnojení rostlin a výživu a krmení hospodářských zvířat, hodnocení interakcí člověk - zvíře - robot v chovech hospodářských zvířat, snižovat energetickou náročnost výrobních postupů.
- b) Inovovat systémy integrované produkce ovoce, zeleniny a révy vinné v souladu s požadavky nejvyšších mezinárodních standardů těchto systémů na kvalitu produktů a ochranu životního prostředí.
- c) Vytvořit efektivní a energeticky nenáročné technologické systémy pro skladování a zpracování produkce v podnicích zemědělské prvovýroby.
- d) Stanovit postupy pro zvýšení multifunkčního potenciálu českého zemědělství na podnikové úrovni, zejména cílevědomým využíváním Evropského zemědělského fondu rozvoje venkova (EAFRD) pro období 2007 - 2013.
- e) Zhodnotit vliv globálních řetězců na český agrární sektor a rozvoj venkova, včetně návrhů na odstranění negativních vlivů.
- f) Stanovit metody hodnocení efektivnosti zemědělské produkce a konkurenceschopnosti hlavních podnikatelských forem českého zemědělství.

- g) Vytvořit a rozšířit technologie pěstování rostlin pro energetické využití a zpracovatelský průmysl.

2. Ochrana zdraví rostlin a zvířat

Dílčí cíle:

- a) Inovovat prostředky a metody ochrany rostlin proti komplexu škodlivých organismů na určité plodině nebo skupině plodin pro různé pěstební systémy a na skladovaných zásobách.
- b) Inovovat metody diagnostiky zahrnující i rasy a kmeny, detekce a kvantifikace škodlivých organismů, zejména karanténních a hospodářsky významných a vytvářet ochranná opatření proti jejich šíření a zavlékání, včetně uplatnění v systémech certifikace zdravotního stavu kulturních rostlin.
- c) Stanovit opatření k minimalizaci rizik výskytu reziduí pesticidů a přírodních kontaminantů v technologických procesech v agrárním sektoru.
- d) Zlepšit diagnostiku, prevenci a terapii infekčních chorob zvířat. (Stanovit etiologii a epidemiologickou závažnost, vypracovat metody k jejich tlumení a ozdravování.)
- e) Zkvalitnit diagnostiku a prevenci genetických a reprodukčních chorob zvířat.
- f) Determinovat rizikové faktory reprodukční výkonnosti hospodářských zvířat.

3. Biotechnologické postupy

Dílčí cíle:

- a) Využít genetické markery v agrárním sektoru (zpřesnit odhad hodnoty zvířat, identifikaci populací lesních dřevin apod.).
- b) Použít biotechnické postupy k ozdravení reprodukčního materiálu rostlin a hospodářských zvířat od patogenů a zkvalitnit rostlinnou a živočišnou produkci.
- c) Využít biotechnologické metody ke zvýšení odolnosti kulturních rostlin k nepříznivým abiotickým a biotickým vlivům.
- d) Využít biotechnologické postupy a prostředky k minimalizaci nebo náhradě chemických aditiv v potravinách nebo chemických prostředků v technologických procesech.

- e) Stanovit metody hodnocení přínosů a rizik GMO užívaných v agrárním sektoru, zjistit možnosti koexistence konvenčního a ekologického zemědělství s pěstováním GMO.
- f) Využít hospodářská zvířata jako modelové organismy pro buněčné terapie.
- g) Vyvinout a aplikovat nové metody ve šlechtění, semenářství, kontrole odrůd a kontrole kvality produkce.
- h) Zlepšovat a využívat biologický potenciál produkčních organismů v agrárním sektoru pro zvýšení kvality surovin a potravin při zajištění vysoké efektivity produkce a omezení negativního vlivu na životní prostředí.
- i) Charakterizovat genetické struktury autochtonních a ostatních významných dílčích populací lesních dřevin.

4. Udržitelnost vodních zdrojů, jejich zlepšení a omezení dopadů změny klimatu

Dílčí cíle:

- a) Vyvinout metody posuzování efektivity a nákladovosti opatření ke zlepšení stavu vodních zdrojů a zachování jejich udržitelného užívání.
- b) Navrhnout postupy eliminace dopadů klimatické změny na vodní zdroje, jejich potřebu a udržitelné užívání včetně stanovení ekonomických nástrojů.
- c) Optimalizovat vodní režim v krajině včetně odvodnění urbanizovaných území a systém prevence před povodněmi a zvýšit retenční schopnost krajiny.
- d) Vyvinout postupy k účinnému omezení eutrofizace povrchových vod a navrhnout technologie na eliminaci jejich negativních vlivů na jakost pitné vody.
- e) Optimalizovat aerobní a anaerobní způsoby čištění odpadních vod z malých zdrojů znečištění (od 5 do 200 obyvatel) na jakost podzemních a povrchových vod.
- f) Navrhnout postupy ke zlepšení hospodářského využívání rybníků a hydromorfologických podmínek koryt toků pro život ryb s ohledem na jakost vody ve vodním toku.

5. Trvale udržitelné obhospodařování lesů

Dílčí cíle:

Zabezpečit trvale udržitelné obhospodařování lesů šetrnými technologiemi při harmonizaci produkčních a mimoprodukčních funkcí a ochraně biodiverzity.

- a) Řešit problematiku vztahů volně žijící zvěře a ostatních složek agrárního sektoru, myslivosti a rybářství.
- b) Vypracovat systém hodnocení funkcí lesů, včetně stanovení kritérií a indikátorů polyfunkčního obhospodařování lesů.
- c) Kvantifikovat potenciál jednotlivých funkcí v konkrétních podmínkách různých typů lesů.
- d) Stanovit metody hodnocení efektivnosti lesního hospodaření.

8.5.1.2. Podprogram „Ochranné a šetrné postupy hospodaření“

CHARAKTERISTIKA

Podprogram je otevřen pro projekty zaměřené na postupy respektující ekologické požadavky šetrné ke krajině a životnímu prostředí. Využití těchto postupů v agrární oblasti rozvíjí multifunkční zaměření zemědělství, zkvalitní vztahy živých organismů a zvýší hodnotu života společnosti. Přispěje k udržení plnohodnotného, kvalitního a harmonického života při vynaložení minimálních prostředků v oblasti zemědělství při možnosti zavádět účinnou a efektivní spolupráci na různých úrovních. To může být předpokladem k rozšiřování možnosti lidských schopností při rozvoji příznivých podmínek pro eliminaci škodlivých vlastností prostředí.

VÝZKUMNÉ SMĚRY

1. Interakce mezi vodou, půdou a prostředím

Dílčí cíle:

- a) Zajistit zhodnocení mimoprodukčních funkcí půd v interakci s funkcí produkční a s dopady na plošnou a kvalitativní ochranu půdy a na ochranu vody.
- b) Stanovit možnosti zvyšování retence a akumulace vody v krajině.
- c) Stanovit limitující faktory využití půdy, mající vliv na její ochranu před degradací.
- d) Využít opatření ke snížení ztrát půdy erozí a k omezení povrchových odtoků.

- e) Stanovit limity a standardy degradace a kontaminace půd jako podklad pro jejich využití a management.
- f) Stanovit postupy pro rekultivaci půd a jejich využití v ochraně povrchových a podzemních vod.
- g) Navrhnout optimální způsoby hospodaření v ochranných pásmech vodních zdrojů.
- h) Optimalizovat systémy racionálního využívání půdy, včetně agrotechnologií přispívajících k ochraně půdy.

2. Podpora udržitelného rozvoje venkova (venkovského prostoru)

Dílčí cíle:

- a) Stanovit postupy pro zajištění harmonizace produkční a krajinotvorné funkce agrárního sektoru.
- b) Připravit metodiky pro využití včel a dalších opylovačů při rozvoji živé přírody v krajině.
- c) Stanovit postupy a indikátory pro trvale udržitelný rozvoj zemědělské činnosti a péče o krajinu.
- d) Navrhnout modely pro podporu rozvoje struktury osídlení ve vztahu k multifunkčnímu zemědělství.
- e) Navrhnout strategická opatření k zastavení nepříznivých trendů vylidňování a podpory diverzifikace činností a tvorby pracovních míst a podmínek života na venkově.
- f) Aplikovat metody integrované logistiky a informačních technologií pro řízení technologických procesů, řízení podniků a farem v českém agrárním sektoru.

3. Biodiverzita organismů využitelných v agrárním sektoru

Dílčí cíle:

- a) Využít genetické a biotechnologické postupy k ochraně a využití biodiverzity u zemědělských plodin, lesních dřevin a hospodářských zvířat.
- b) Stanovit nové metody konzervace genetických zdrojů rostlin, mikroorganismů a zvířat.
- c) Využít agro-biodiverzity pro zvýšení kvality a stability produkce a pro eliminaci nepříznivých vlivů agrárního sektoru na životní prostředí.
- d) Využít nové a opomíjené druhy plodin pro výroby se specifickou kvalitou.

- e) Vybrat a navrhnout využití vhodných druhů a odrůd kulturních rostlin pro alternativní a technologické využití a navrhnout postupy pěstování pro omezení negativních dopadů zemědělství na životní prostředí.

4. Přírodě blízké hospodaření - welfare a permakultura

Dílčí cíle:

- a) Navrhnout optimální využití přirozených schopností přírody plánováním zahradního a užitkového ekosystému, např. vysazováním vhodných kombinací rostlinných společenstev.
- b) Zdokonalovat systém pěstování rostlin a chov zvířat v ekologickém zemědělství pro výrobu potravin v kvalitě BIO.
- c) Využít genofond vybraných druhů rostlin (krajových odrůd a původních druhů), optimalizovat ekonomické a krajínovorné funkce.
- d) Stanovit kritéria pro welfare u intenzivních a extenzivních chovů hospodářských zvířat.
- e) Stanovit kritéria environmentálních aspektů v intenzivních a extenzivních chovech hospodářských zvířat.

5. Změny v ekosystémech agrárního sektoru vyvolané multifunkčním obhospodařováním

Dílčí cíle:

- a) Stanovit postupy ke zhodnocení a pozitivnímu využití změn v ekosystémech agrárního sektoru vyvolané multifunkčním obhospodařováním lesů.
- b) Stanovit postupy a metody k eliminaci negativních dopadů klimatických změn a antropogenních vlivů na lesní ekosystémy.
- c) Navrhnout šetrné technologie hospodaření v lesích (těžba a doprava dřevní hmoty).
- d) Vymezit negativní faktory ovlivňující míru ekologických zátěží pocházejících z technologických procesů pro jejich efektivní řízení a minimalizaci.
- e) Optimalizovat technologické systémy pro méně příznivé výrobní oblasti (LFA).

8.5.2. PROGRAM „VAK - VÝZKUM V AGRÁRNÍM SEKTORU“ (QI)

Program VAK je komplexním vyjádřením výzkumných potřeb pro agrární sektor. Výběrové řízení na projekty, jejichž řešení bylo zahájeno v roce 2009, bylo vyhlášeno 19.11.2008.

Program se skládá se ze dvou doplňujících se podprogramů:

- Podprogram I: „Udržitelný rozvoj agrárního sektoru“
- Podprogram II: „Rozvoj venkova prostřednictvím udržitelného hospodaření s přírodními zdroji“

8.5.2.1. Podprogram I - Udržitelný rozvoj agrárního sektoru

Cíle podprogramu

1. Zlepšit biologický potenciál kulturních organismů a způsoby jeho využívání pro efektivní produkci potravin.
2. Vypracovat nové postupy a posuzování pro produkci a zpracování zemědělských surovin a potravin a zvýšit jejich kvalitu a bezpečnost.
3. Optimalizovat způsoby využívání a ochrany půdy.
4. Navrhnout postupy hospodaření v nepříznivých oblastech a postupy ekologického zemědělství.
5. Navrhnout postupy využití místních zdrojů a inovovat postupy výroby potravin pro malé a střední podnikání

Očekávané přínosy

- Využití organismů s novými vlastnostmi nebo organismů schopných efektivně vyrábět nové, kvalitní produkty, včetně inovace metod hodnocení přínosů a rizik produktů nových biotechnologií.
- Uplatnění nových postupů ve šlechtění, reprodukci a prevenci chorob rostlin a hospodářských zvířat.
- Zvýšení ekonomické efektivity hospodaření na půdě a zvýšení kvality produktů při podpoře stabilizace venkova uplatněním nových plodin a technologií.
- Zlepšení zdravotního stavu zemědělských plodin, zvýšení kvality surovin a produktů rostlinného původu a skladovaných produktů a snížení spotřeby syntetických pesticidů, zejména rizikových pro životní prostředí.
- Zlepšení ekonomiky živočišné produkce včetně chovu ryb a zvýšení její konkurenceschopnosti v rámci zemí EU.

- Zlepšení zdraví hospodářských zvířat, jako základní podmínky vysoké kvality živočišných produktů.
- Zvýšení kvality a bezpečnosti potravin z tuzemských zdrojů a minimalizace výskytu alergenních látek v zemědělských surovinách a potravinách změnami technologií pěstování plodin a skladování produktů.
- Rozšíření nabídky potravin přinášejících zdravotní prospěch spotřebitelé.
- Omezení degradačních změn v půdách, zejména procesů eroze, úbytku organické hmoty, utužení, kontaminace a poklesu biologické rozmanitosti.
- Zlepšení systému obhospodařování rybníků s přínosem přiměřené zarybněnosti a ekologické rozmanitosti a zlepšenou kvalitou vodního prostředí.
- Zvýšení kvality produktů a ekonomické efektivity ekologického zemědělství.
- Vytvoření nových ekonomických příležitostí v hospodářsky nepříznivých oblastech.
- Zlepšení podmínek podnikání a rozvoje malých a středních zemědělských podniků, zvýšení jejich inovační aktivity, jejich rychlá a efektivní adaptace na měnící se podmínky agrárního sektoru.
- Zvýšení spotřeby domácích potravin a potravinářských surovin a rozšíření nabídky produktů a zvýšení jejich kvality.
- Rozšíření krajových specialit a dalších výrobků z místních zdrojů, ale také služeb a mimoprodukčních funkcí zemědělské výroby.

8.5.2.2. Podprogram II - Rozvoj venkova prostřednictvím udržitelného hospodaření s přírodními zdroji

Cíle podprogramu

1. Vypracovat postupy hospodaření pro podporu požadovaných funkcí lesa a podporu biodiverzity lesních ekosystémů.
2. Vypracovat postupy hospodaření s vodou s ohledem na rizika předpokládaných klimatických změn a inovovat způsoby čištění odpadních vod.

3. Vyvinout nové systémy a postupy zpracování surovin z agrárního sektoru pro nepotravinářské využití a zpracování odpadů jako energetických zdrojů a surovin pro průmyslové využití.
4. Stanovit podmínky a opatření pro podporu rozvoje venkova.

Očekávané přínosy

- Posílení mimoprodukčních funkcí hospodářského lesa, ochrana biodiverzity lesních ekosystémů jako významného faktoru pro tvorbu krajiny.
- Minimalizace dopadů klimatických změn a minimalizace škodlivých účinků používaných technologií v lesním hospodářství.
- Omezení ohrožení povodněmi a suchem zvýšením retenční schopnosti krajiny, opatřeními pozemkových úprav, revitalizací říčních systémů, obnovou malých vodních nádrží a rybníků a vhodnými způsoby zemědělského a lesního hospodaření.
- Bezproblémové zásobování obyvatel a dalších odběratelů nezávadnou vodou a efektivní likvidace odpadních vod bez negativních dopadů na životní prostředí.
- Snížení závislosti ČR na dovozu paliv a energií zvýšením podílu využívání biomasy jako obnovitelného zdroje energie.
- Obnova přirozených funkcí krajiny, zvýšení důchodovosti venkova a využívání místních zdrojů a zvýšení přitažlivosti venkova.
- Zlepšení vztahu zemědělství k jednotlivým složkám životního prostředí, k zachování a zvelebování krajiny, k vytváření pracovních příležitostí na venkově a k posilování lidského a sociálního kapitálu venkova.
- Zvýšení ekonomické konkurenceschopnosti zemědělských podniků a farem.

V roce 2009 bylo zahájeno řešení 37 projektů za 307 650 tis. Kč.

8.5.3. Národní Agentura pro Zemědělský Výzkum - **NAZV**

Národní agentura pro zemědělský výzkum (NAZV) byla zřízena Ministerstvem zemědělství ČR (MZe) v březnu roku 1994 nejprve jako součást Ústavu

zemědělských a potravinářských informací, pro rozvoj tržních vztahů v oblasti výzkumu a vývoje (VaV) resortu MZe. Od 1.7.2002 byla organizačně začleněna do působnosti odboru výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti MZe a stala se samostatným oddělením tohoto odboru. Ke dni 10.6.2003 přesídlila do budovy MZe na adresu Těšnov 17, 117 05 Praha 1. Od července 2008 je vlivem reorganizace na MZe součástí odboru vědy a výzkumu.

NAZV organizačně, technicky a personálně zabezpečuje výběr, kontolu a vedení dokumentace týkající se projektů VaV financovaných z účelových prostředků MZe. Poskytuje služby spojené s organizací a řízením zemědělského, potravinářského, lesnického a vodohospodářského výzkumu a plní řadu dalších úloh.

Adresa: Těšnov 17, 117 05 Praha 1, budova MZe
Tel: 221 812 349 (Ing. Blanka Černá - vedoucí NAZV)
Fax: 221 812 962 (NAZV)
E-mail: nazv@mze.cz
Internet: www.nazv.cz

8.6. VÝZKUMNÉ PROGRAMY MINISTERSTVA KULTURY (MK)

V roce 2011 bude MK poskytovat prostředky na řešení nových projektů v programu „Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity“ (2011-2017). Vyhlášení veřejné soutěže se předpokládá ve druhém čtvrtletí roku 2010.

8.6.1. PROGRAM APLIKOVANÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE NÁRODNÍ A KULTURNÍ IDENTITY (DF)

8.6.1.1. Hlavní cíl

Hlavním cílem navrhovaného Programu je přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace.

Hlavní cíl Programu je naplňován prostřednictvím výsledkově orientovaných dílčích cílů ve vazbě na hlavní tematické priority, jim podřazené tematické priority a vymezení aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity v Koncepti.

Hlavní cíl Programu bude naplňován prostřednictvím jednotlivých projektů, které v různé míře přispívají k naplnění dílčích cílů Programu, uvedených v části 3.2.

8.6.1.2. Dílčí cíle

Hlavní tematická priorita 1: Kulturní dědictví a národní identita

Tematická priorita 1.1 Nemovité kulturní dědictví

Cíl: vytvořit výsledky využitelné pro ochranu, identifikaci, prezentaci a edukaci v oblasti nemovitého kulturního dědictví, včetně historických sídel, kulturní krajiny a archeologických památek. Důraz je kladen na nejohroženější skupiny nemovitého kulturního dědictví, na památky regionálního významu a na nejohroženější typologické skupiny památek, zejm. industriální dědictví, díla moderní architektury, drobné památky v krajině, nevyužívané církevní památky, lidovou architekturu a archeologické lokality.

Předpokládané výsledky⁹: zejména specifické postupy využitelné pro oblast péče o nemovité kulturní dědictví: N - certifikované metodiky (postupy obnovy, údržby, konzervace), L - specializované mapy s odborným obsahem (včetně stavebně historických průzkumů), R - software a Z - poloprovoz (např. naplnění, kompletace a ověření funkčnosti geografického informačního systému).

Zaměření:

- a) vytváření metodik, podkladů, pracovních postupů s využitím moderních technologií a materiálů v procesu zkvalitnění péče o nemovité kulturní dědictví (záchrana, konzervace, rekonstrukce),

⁹ Nadále v textu je pro označení druhů výsledků použita klasifikace z platné *Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje v roce 2008*, příloha č. 2 - Definice druhů výsledků, platné od roku 2009.

- b) výzkum a vývoj metodik identifikace, dokumentace, digitalizace a evidence nemovitého kulturního dědictví s využitím nových technologií, které posílí integraci ekonomického uplatnění kulturního dědictví ve společnosti a zvýší aktivní podíl na rozvoji národní identity jako součásti evropského kulturního prostředí,
- c) tvorba metodik v oblasti zachování, využití, rekonverze a reanimace architektonického dědictví s důrazem na nejohroženější specifické typologické skupiny památek s cílem vytvořit podmínky pro systematickou záchranu mizejících památek (industriální dědictví, díla moderní architektury, drobné památky v krajině, archeologické lokality, nevyužívané církevní památky, lidová architektura),
- d) tvorba metodik pro péči o historické a urbanistické struktury a jejich integraci do územního plánování a rozvojových aktivit společnosti, včetně zhodnocení významu nezastavěných a zastavěných území,
- e) začlenění problematiky nemovitého kulturního dědictví do vzdělávacích procesů na všech úrovních, tvorba metodik pro výukové programy na datových nosičích a široká prezentace a zpřístupnění hodnot kulturního dědictví v kontextu národní identity prostřednictvím výstav a dalších forem prezentace výsledků, specializovaných map, komentovaných klasifikovaných a interpretovaných databází a www portálů s akcentem na jejich využití pro rozvoj regionů a cestovního ruchu i s přihlédnutím k aplikaci v prostředí Internetu,
- f) výzkum a vývoj metodik a nástrojů archeologie se zaměřením na původ a vývoj sídelních areálů a jejich vztah ke krajině.

Tematická priorita 1.2 Movité kulturní dědictví

Cíl: vytvořit výsledky využitelné pro uchování, ochranu, prezentaci a edukaci v oblasti movitého kulturního dědictví, včetně historických knižních fondů a dokumentů. Důraz je kladen na respektování významu, rozmanitosti a bohatství dochovaného kulturního dědictví a na vytváření předpokladů pro doplňování a rozšiřování stávajících fondů a jejich zpřístupňování veřejnosti.

Předpokládané výsledky: zejména využití specifických technologií a stanovení postupů pro oblast movitého kulturního dědictví: N - certifikované metodiky (postupy obnovy, údržby, konzervace), R- software (vývoj specializovaných databází) a L - specializované mapy s odborným obsahem.

Zaměření:

- a) vytváření metodik, podkladů a pracovních postupů pro využití moderních technologií a materiálů v oblasti ochrany, konzervace a restaurování movitého kulturního dědictví pro jeho uchování a pro zkvalitnění systému péče o památky a sbírkové soubory, včetně knihovních a archivních fondů,
- b) výzkum a vývoj metodik identifikace, dokumentace, digitalizace a evidence movitého kulturního dědictví s využitím nových technologií, které posílí integraci ekonomického uplatnění kulturního dědictví ve společnosti a zvýší aktivní podíl na rozvoji národní identity jako součásti evropského kulturního prostředí,
- c) výzkum a tvorba metodik v oblasti ochrany nejohroženějších typologických skupin movitých kulturních památek s cílem vytvořit podmínky pro jejich systematickou záchranu a využití (typu ucelených sbírkových souborů zámeckých a klášterních fondů, funerálních památek, církevního mobiliáře, archeologických nálezů aj.),
- d) začlenění problematiky movitého kulturního dědictví do vzdělávacích procesů na všech úrovních, tvorba metodik pro výukové programy na datových nosičích a široká prezentace a zpřístupnění hodnot movitého kulturního dědictví, které bylo předmětem aplikovaného výzkumu prostřednictvím výstav a dalších forem prezentace výsledků, specializovaných map a komentovaných klasifikovaných a interpretovaných databází a www portálů s akcentem na jejich využití pro rozvoj regionů a cestovního ruchu,
- e) tvorba metodik a aplikace moderních způsobů ukládání, uchovávání a manipulace s movitým kulturním dědictvím ve sbírkotvorných institucích.

Tematická priorita 1.3 Nehmotné kulturní dědictví

Cíl: vytvořit výsledky využitelné pro uchování, ochranu, edukaci a prezentaci jednotlivých druhů nehmotného kulturního dědictví, především lidové kultury a tradice, jazyka, hudby, divadla, filmu atd., včetně neprofesionálního umění. Důraz je kladen na respektování významu, rozmanitosti a bohatství dochovaného nehmotného kulturního dědictví, na vytváření předpokladů pro doplňování a rozšiřování stávajících fondů a jejich zpřístupňování veřejnosti.

Předpokládané výsledky: zejména N - certifikované metodiky, L - specializované mapy s odborným obsahem.

Zaměření:

- a) aplikovaný výzkum v oblasti nehmotného kulturního dědictví zejména v oblasti lidové kultury a tradice, jazyka, hudby, divadla, filmu atd., včetně neprofesionálního umění,
- b) vytváření metodik a aplikace moderních technologií ve specifické oblasti uchování, dokumentace, digitalizace a evidence nehmotného kulturního dědictví,
- c) prezentace nehmotného kulturního dědictví prostřednictvím výstav, specializovaných map, včetně komentovaných, klasifikovaných a interpretovaných databází a www portálů, aplikace nejmodernějších poznatků ze sféry záchrany a uchování datových nosičů,
- d) začlenění problematiky nehmotného kulturního dědictví do vzdělávacích procesů, včetně vzdělávání odborných pracovníků a pracovníků státní správy a samosprávy v rámci celoživotního vzdělávání.

Tematická priorita 1.4 Území s kulturně historickými hodnotami

Cíl: vytvořit výsledky využitelné pro ochranu, prezentaci a edukaci v oblasti historických sídel, zahradního umění, krajinářské architektury a kulturní krajiny obecně včetně jejího archeologického potenciálu. Jejich základem bude analýza kompozičních principů v nejvýznamnějších komponovaných krajinách a návrh jejich ochrany regulací využívání území.

Předpokládané výsledky: zejména specifické postupy: N - certifikované metodiky a postupy pro řízení a rozvoj historických sídel, pro aktualizaci náplně a funkcí krajinných celků a objektů zahradní architektury, pro sběr, archivaci a analýzu dat o udržitelnosti vegetačních prvků jako základních kompozičních prvků krajiny, pro hodnocení krajinného rázu a historicko-archeologické kategorizace krajiny s důrazem na kulturní hodnoty území, dále pak L - specializované mapy s odborným obsahem.

Zaměření:

- a) identifikace potenciálu exploatace kulturní krajiny, včetně jeho interakcí s harmonickým rozvojem sídel a využitím pro cestovní ruch,
- b) vývoj metodik a nástrojů pro optimální využívání kulturní krajiny a pro péči o dlouhodobě udržitelné zachování jejích kulturně historických hodnot,
- c) vývoj metodik a nástrojů pro specifikaci rozvojových strategií a režimu péče o historické zahrady a významné objekty krajinářské architektury s ohledem na ochranné režimy území a regionální specifika,
- d) výzkum a vývoj metodik a nástrojů hodnocení a řízení rozvoje historických sídel a dopadů moderní architektury na kvalitu jejích kulturně historických hodnot,
- e) výzkum a vývoj metodik a nástrojů archeologie se zaměřením na proměny a exploataci kulturní krajiny,
- f) výzkum fenomenologických aspektů krajinného uměleckého díla a vytvoření metodik pro zachování odkazu českého zahradního umění a krajinářské architektury v rozvojových strategiích nezastavitelných území,
- g) prezentace hodnot historického urbanismu, kulturní krajiny a drobné krajinné architektury regionálního významu, jejich začlenění do vzdělávacích procesů,
- h) vývoj metodik historicko-archeologické kategorizace území s ohledem na její archeologický potenciál a odpovědné hospodaření archeologickým dědictvím.

Hlavní tematická priorita 2: Historie a multikulturní společnost

Tematická priorita 2.1 Vztah společnosti k historické paměti národa

Cíl: zachování a využití poznatků v oblasti historické a kulturní kontinuity či diskontinuity vývoje historického území českého (československého) státu, prezentace výsledků a jejich zpřístupňování veřejnosti.

Předpokládané výsledky: R - software (vývoj specializovaných databází), L - specializované mapy s odborným obsahem, N - certifikované metodiky edukačních procesů, E - uspořádání výstavy.

Zaměření:

- a) komparativní výzkum historické a sociálně kulturní kontinuity (diskontinuity) a její reflexe na historickém území českého (československého) státu a v širším evropském prostoru,
- b) vytváření metod dokumentace a prezentace paměťové kultury národa,
- c) vytváření nástrojů pro podporu udržování a rozvoje historického a kulturního vědomí národní identity.

Tematická priorita 2.2 Sociálně-kulturní aspekty národní identity

Cíl: zachování a využití poznatků v oblasti současného stavu, vývoje a regionálních specifik národního jazyka, dopadu nových informačních a mediálních technologií na společnost, dále pak v oblasti demografického vývoje v ČR a jeho sociálních, ekonomických, politických a kulturních důsledků, včetně aspektů souvisejících s procesem evropské integrace a etickými riziky.

Předpokládané výsledky: zejména N - certifikované metodiky zahrnující postupy pro eliminaci rizik ve sledovaných oblastech, R - software (např. vývoj specializovaných databází) a L - specializované mapy s odborným obsahem.

Zaměření:

- a) aplikovaný výzkum českého jazyka,
- b) výzkum demografického vývoje v ČR a jeho sociálních, ekonomických, politických a kulturních důsledků (včetně komparace ve středoevropském prostoru),

- c) výzkum kulturních, ekonomických, sociálních a politických specifik regionů a formování regionálních a lokálních identit,
- d) výzkum sociálních, kulturních a uměleckých aspektů a důsledků vývoje procesu evropské integrace,
- e) výzkum potenciálních „etnických rizik“ současné společnosti.

Tematická priorita 2.3 Kultura a kulturní tradice národností a menšin žijících na našem území

Cíl: zachování a využití poznatků v oblasti historického a současného vývoje a kulturních specifik národností a menšin na historickém území českého (československého) státu. Důraz bude položen na regionální specifika jednotlivých oblastí, zejm. příhraničních.

Předpokládané výsledky: zejména N - certifikované metodiky zahrnující postupy pro eliminaci rizik ve sledovaných oblastech, R - software (např. vývoj specializovaných databází) a L - specializované mapy s odborným obsahem.

Zaměření:

- a) výzkum historického vývoje a kultury menšin na historickém území a za hranicemi českého (československého) státu a jejich souvislostí v evropském kontextu,
- b) vytváření nástrojů pro identifikaci krizových jevů souvisejících se sociálními a kulturními specifiky menšin,
- c) výzkum menšin a jejich vztahu k majoritní společnosti v současnosti,
- d) vytváření nástrojů pro začlenění problematiky národností a menšin do vzdělávacího procesu, včetně vzdělávání pracovníků státní správy a samosprávy v rámci celoživotního vzdělávání.

Tematická priorita 2.4 Vzdělanost a vzdělávání jako součást kulturní identity národa

Cíl: zachování a využití poznatků v oblasti vzdělanosti a vzdělávání jako součásti kulturní identity národa.

Předpokládané výsledky: zejména N - certifikované metodiky.

Zaměření:

- a) výzkum národní identity jako součásti primárního a terciárního vzdělávání s důrazem na moderní vzdělávací formy, propojení počátečního a dalšího vzdělávání s důrazem na multikulturní aspekty,
- b) výzkum národní identity jako součásti celoživotního vzdělávání.

Hlavní tematická priorita 3: Technologie, postupy a materiály

Tematická priorita 3.1 Moderní dokumentační, evidenční a prezentační technologie

Cíl: zejména vývoj a dosažení plné funkčnosti nového počítačově asistovaného systému evidence památek hmotného kulturního dědictví a dokumentů nehmotného kulturního dědictví a jeho ověření naplněním dokumentací všech národních kulturních památek a jednotlivých památek světového kulturního dědictví ČR. Dalším cílem priority pro časový horizont roku 2015 je vytvoření specializovaných map s odborným obsahem, podporovaných komplexními geografickými informačními systémy (GIS), tematicky zaměřených na chráněná území, zejména na všechna území, chráněná jako památky světového kulturního dědictví a na významná území s kulturně historickými hodnotami ohroženými přírodními či průmyslovými a zemědělskými riziky.

Předpokládané výsledky: Z - poloprovoz počítačově asistovaného systému evidence památek hmotného kulturního dědictví a dokumentů nehmotného kulturního dědictví, ověřený např. naplněním dokumentací všech národních kulturních památek a jednotlivých památek světového kulturního dědictví ČR, L - specializované mapy s odborným obsahem, R - software.

Zaměření:

- a) vývoj a aplikace počítačově asistovaných metod dokumentace a evidence památek,
- b) vývoj specializovaných map s obsahem identifikovaným s historickým, kulturním a společenským vývojem historického území českého státu, včetně všech oblastí kulturního dědictví,
- c) vývoj moderních prezentačních technologií.

Tematická priorita 3.2 Technologie a systémy pro zvýšení ochrany hmotného kulturního dědictví

Cíl: dosažení takového zvýšení znalostí přímých závislostí mezi poruchou či poškozením památky a okolními vlivy, které povedou k návrhu úpravy místních podmínek nebo jinému návrhu opatření ke zmírnění negativních důsledků zhoršeného prostředí, např. k úpravě návštěvnického provozu, technickému opatření apod. Vývoj nástrojů, vedoucí k prokazatelnému snížení výskytu ztrát a škod na kulturním dědictví, způsobených nepříznivými vlivy prostředí v exteriéru i interiéru památek, vandalismem, krádežemi, nevhodnou manipulací při přesunech, nevhodným návštěvnickým provozem nebo výjimečnými událostmi.

Předpokládané výsledky: P - patent, Z - poloprovoz, ověřená technologie, památkový postup, např. úpravy prostředí - expoziční skříň, alternativní vytápění, zastínění nebo technologie včasné výstrahy atd., integrovaný systém ochrany, systém evidence a řízení návštěvnického režimu, monitorovací a vyhodnocovací systém apod. G - funkční vzorek, R - software.

Zaměření:

- a) zařízení, přístroje a systémy mapování prostředí a stavu hmotných památek,
- b) zařízení a systémy pro dálkový a jiný nedestruktivní průzkum památek a dohled nad objekty kulturního dědictví,
- c) vývoj a ověření systému zvýšené ochrany sbírek.

Tematická priorita 3.3 Materiály a technologie pro záchranu a zachování kulturního dědictví

Cíl: zvýšení účinnosti, ekonomické výkonnosti, šetrnosti, obnovitelnosti a kvality procesů památkové preventivní, restaurátorské i konzervační činnosti využitím inovací, založených na nových poznatcích o materiálech, na nanotechnologiích a aplikaci inteligentních materiálů, jakož i na znovu-zavádění vědecky ověřených úspěšných historických materiálů a postupů. Vytvoření materiálně technologické základny komplexních památkových postupů pro renesanci vybraných historických řemesel (vč. vědeckých referencí), vhodných pro malé a střední podnikání, zejména při využití regionálních zdrojů surovin a tradic.

Předpokládané výsledky: P - patent, Z - poloprovoz, ověřená technologie, památkový postup, G - funkční vzorek, F - výsledky s právní ochranou (užitné vzory), L - specializované mapy s odborným obsahem (např. lokálních ložisek historických surovin pro kompatibilní opravy a restaurování), N - certifikované metodiky pro konsolidaci, restaurování i preventivní památkovou péči, R - software.

Zaměření:

- a) vývoj nových materiálů a technologií pro restaurování, konzervaci a údržbu památek,
- b) zhodnocení tradičních materiálů a technologií pro znovu zavedení do praxe,
- c) optimalizace procesu restaurování, konzervace a oprav hmotného kulturního dědictví,
- d) vývoj a aplikace nových materiálů a technologií pro preventivní památkovou péči,
- e) regionální zdroje historických materiálů.

Tematická priorita 3.4 Diagnostika poškozování a životnost objektů kulturního dědictví

Cíl: vytvoření veřejně přístupné vědecké reference a metodiky zjištění skutečně dosahované životnosti hmotného kulturního dědictví v kontextu historických

restaurátorských a konzervačních zásahů a jejich nákladovosti pro plánování optimálních programů intervencí na památkových objektech. Vyvinuté diagnostické nedestruktivní metody a techniky umožní prokazatelné úspory typických nákladů na technické průzkumy zděných a dřevěných konstrukcí v úrovni roku 2015.

Předpokládané výsledky: P - patent, Z - památkový postup, G - funkční vzorek, F - výsledky s právní ochranou (užité vzory), L - specializované mapy s odborným obsahem (např. poškozování historických materiálů v souvislosti s kvalitou prostředí), N - certifikované metodiky zahrnující postupy, preventivní opatření a následné činnosti na kulturním dědictví v rizikových oblastech, R - software.

Zaměření:

- a) vývoj nových přístrojů a nedestruktivních i šetrných destruktivních metod diagnostiky historických materiálů a objektů a jejich poruch,
- b) vývoj a ověření postupů hodnocení bezpečnosti, trvanlivosti a ekonomických aspektů současných i historických materiálů a technologií pro památkovou péči,
- c) vývoj a ověření nástrojů pro sběr, archivaci, analýzu a prevenci poruch historických materiálů a konstrukcí,
- d) vývoj odborných postupů záchrany kulturního dědictví ohroženého záměrnými či nezáměrnými hrozbami.

Tematická priorita 3.5 Vývoj nových technologií pro inventarizaci, digitalizaci fondů knihoven, archivů a muzeí, tvorbu databází a jejich zpřístupnění

Cíl: Ochránit, zpřístupnit a využít kulturní dědictví v knihovnách, archivech a muzeích.

Předpokládané výsledky: R - software (např. technologie ochrany, zpřístupnění a využití kulturního dědictví v knihovnách, archivech a muzeích), Z - památkový postup (včetně nových metodik a technologií na ochranu, restaurování a konzervaci nosičů digitálních informací, zahrnujících i dokumenty nehmotného kulturního dědictví), N - certifikovaná metodika.

Zaměření:

- a) vývoj nových metodik a technologií pro identifikaci a inventarizaci sbírkových předmětů a dokumentů,
- b) vývoj nových metodik a technologií na ochranu, restaurování a konzervaci nosičů digitálních informací,
- c) výzkum a vývoj nástrojů pro snadné vyhledávání a orientaci v digitálních datech a pro budování velkokapacitních úložišť dat pro oblast kulturního dědictví,
- d) vývoj a aplikace programů pro propojení informačních sítí mezi institucemi v oblasti kulturního dědictví.

Tematická priorita 3.6 Infrastruktura pro vědeckou a technologickou podporu zachování národní a kulturní identity

Cíl: vyvinout technologie, metodiky a funkční vzorky, směřující k vybudování základů operativní a vysoce kvalitní národní sítě infrastruktury pro vědeckou a technologickou podporu zachování národní identity, schopnou zapojení do mezinárodní spolupráce a tvořící konzultační centra pro rutinní laboratoře a výzkumná pracoviště.

Předpokládané výsledky: Z - poloprovoz, ověřená technologie, památkový postup, G - funkční vzorek, N - certifikované metodiky, obsahující schválené postupy a oborové standardy vyhodnocování a interpretace dat z mapování a speciálních průzkumných metod, včetně standardizace metodiky záchranných aktivit pro zásahy v terénu v případech nouze, kritických situací a nepřemístitelnosti ohroženého kulturního dědictví.

Zaměření:

- a) vývoj a ověření aplikace infrastruktury pro podporu rutinních zařízení pro záchranu a zachování národní a kulturní identity, výzkum a vývoj oborových standardů vyhodnocování a interpretace dat z mapování a speciálních průzkumných metod.

Hlavní tematická priorita 4: Prostředí pro rozvoj umění a uchování kulturního dědictví

Tematická priorita 4.1 Prostředí pro rozvoj umění a uchování kulturního dědictví

Cíl: vytvořit výsledky využitelné k efektivnější organizaci a financování kultury a umění s důrazem na regionální kulturní aktivity, vytvořit metodiky relevantní pro činnost orgánů veřejné správy a kulturních institucí v této oblasti, výzkum vlivu globálního prostředí na rozvoj národní kultury a výzkum multiplikačních efektů kulturní a umělecké činnosti.

Předpokládané výsledky: N - certifikované metodiky.

Zaměření:

- a) výzkum specifických znaků regionálních a lokálních kulturních aktivit, charakteristika vývojových trendů a odhalení rizik dalšího vývoje, včetně výzkumu důsledků postupu orgánů veřejné správy zaměřených na podporu kulturních aktivit a péči o kulturní dědictví,
- b) výzkum a vývoj metodik zmírňování vlivu globálního prostředí na způsob života a stav kultury, zájmové činnosti a neprofesionální umělecké tvorby v regionech s dosud živou kulturní tradicí,
- c) výzkum a vývoj metodik hodnocení společensko-kulturních dopadů současné živé kultury a umění na rozvoj demokratické společnosti a zlepšování přístupu ke kulturním statkům,
- d) výzkum a vývoj nástrojů pro sledování a hodnocení multiplikačních ekonomických efektů kulturní a umělecké činnosti a využívání kulturního dědictví, včetně výzkumu důsledků změn majetkové struktury, právního postavení a typu subjektů působících v oblasti kultury.

8.6.2. ODBOR VÝZKUMU A VÝVOJE

Odbor výzkumu a vývoje zajišťuje plnění úkolů ministerstva při financování výzkumu a vývoje v resortu kultury podle zvláštních předpisů.

V rámci této působnosti odbor výzkumu a vývoje zejména:

- a) připravuje zásadní nelegislativní dokumenty pro oblast výzkumu a vývoje za resort ministerstva (koncepce výzkumu a vývoje, výzkumné programy apod.), při přípravě těchto dokumentů spolupracuje s věcnými odbory ministerstva,
- b) zajišťuje notifikace příslušných dokumentů výzkumu a vývoje ministerstva u Evropské komise (EK), projednává s EK problematiku veřejné podpory výzkumu a vývoje z rozpočtové kapitoly kapitoly ministerstva, zajišťuje předání informací o poskytnuté podpoře EK cestou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže,
- c) je gesčním útvarem ministerstva ve vztahu k Radě pro výzkum, vývoj a inovace, spolupracuje s Radou pro výzkum a vývoj na přípravě zásadních dokumentů legislativní a nelegislativní povahy pro oblast výzkumu a vývoje v ČR, odpovídá za ministerstvo za plnění úkolů stanovených Radou pro výzkum a vývoj pro oblast výzkumu a vývoje,
- d) zpracovává za resort ministerstva návrh výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj v požadované struktuře, projednává tento návrh s Radou pro výzkum a vývoj, ve spolupráci s ekonomickým odborem připravuje podklad pro uplatnění návrhu těchto výdajů do návrhu výdajů státního rozpočtu rozpočtové kapitoly ministerstva. Při přípravě návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj, které souvisí s výzkumnými programy ministerstva na léta 2006 - 2011 (účelové výdaje na programy PK, DB, DC, DD, DE) a s institucionálními výdaji do r. 2011, spolupracuje s dotčenými věcnými odbory ministerstva,
- e) zajišťuje ve spolupráci s ekonomickým odborem a dotčenými věcnými odbory ministerstva (pouze pro výdaje výzkumných programů PK, DB, DC, DD, DE a institucionální podporu do r. 2011 včetně) souhrnné hodnocení poskytnuté podpory výzkumu a vývoje za příslušné rozpočtové období pro státní závěrečný účet kapitoly ministerstva,
- f) organizuje a zajišťuje činnost poradního orgánu ministra kultury Rady ministra kultury pro výzkum,
- g) vyhlašuje veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji k výzkumným programům ministerstva, zajišťuje přípravu dokumentů k veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji (příhlášky projektů, zadávací dokumentaci k veřejné soutěži, oponentní posudky apod.) a realizuje veřejné zakázky ve výzkumu a vývoji v souladu s příslušnými právními předpisy,

- h) pro výzkumné programy zahajované nejdříve od r. 2011 zajišťuje hodnocení projektů z veřejné soutěže způsobem stanoveným zákonem č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a jejich výsledků, provádí kontrolu čerpání poskytnuté podpory na tyto projekty,
- i) zajišťuje předání dodávek dat do Informačního systému výzkumu a vývoje (IS VaV) k výzkumným aktivitám a jejich výsledkům. U výzkumných aktivit (výzkumných programů PK, DB, DC, DD, DE a institucionální podpory do r. 2011) při tvorbě dodávek dat do IS VaV spolupracuje s věcnými odbory ministerstva,
- j) plní úkoly Rady pro výzkum a vývoj v oblasti hodnocení výzkumu, vývoje a jejich výsledků dle platné Metodiky hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků, při hodnoceních, které se váží k výzkumným programům DB, DC, DD, DE plní tyto úkoly ve spolupráci s dotčenými věcnými odbory.“

8.6.3. KONTAKT

Ministerstvo kultury

odbor výzkumu a vývoje

Maltézské náměstí 1

118 11 Praha 1

Ing. Marina Dvořáková, ředitelka odboru

Tel. 224 301 430

martina.dvorakova@mkcr.cz

<http://www.mkcr.cz>

8.7. VÝZKUMNÉ PROGRAMY MINISTERSTVA VNITRA (MV)

V roce 2011 bude MV poskytovat prostředky na řešení projektů ve výzkumných programech na léta 2010-2015:

- Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2015 (VF)
- Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2010 - 2015 (VG)

8.7.1. PROGRAM „BEZPEČNOSTNÍ VÝZKUM PRO POTŘEBY STÁTU V LETECH 2010 AŽ 2015“ (VF)

Program je určen k naplňování konkrétních výzkumných potřeb jednotlivých resortů a ostatních ústředních orgánů státní správy podílejících se na plnění úkolů v rámci systému vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva ČR. Jediným uživatelem výsledků výzkumu, realizovaného v rámci Programu, bude stát, tj. příslušný orgán státní správy, který své výzkumné potřeby požaduje realizovat (tj. program je zajišťován formou veřejných zakázek).

Ministerstvo vnitra souběžně připravuje „Program bezpečnostní výzkum České republiky 2010-2015“, který bude realizován vyhlášením veřejné soutěže. Na rozdíl od Programu, jehož jediným uživatelem je stát, budou výsledky programu veřejná soutěž využívány nejen státní správou, ale i ostatními subjekty.

Program je v podmínkách ČR pilotním programem bezpečnostního výzkumu, a to nejen ve smyslu jeho organizačního zajištění jedním poskytovatelem veřejné podpory, ale i rozsahem výzkumných problematik.

Při jeho tvorbě se vycházelo z Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (dále jen „Reforma“). Na základě uvedené Reformy byla zpracována Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje České republiky do roku 2015 (dále jen „Koncepce“). Koncepce stanoví základní a podpůrné priority bezpečnostního výzkumu v ČR. Ty navazují na priority EU a NATO, definované na základě Evropské bezpečnostní strategie, schválené Evropskou radou dne 12. prosince 2003 v Bruselu a na priority vycházející ze závěrečné zprávy ESRAB (European Security Research Advisory Board) a výstupů z ESRIF (European Security Research and Innovation Forum).

Při zpracování Programu byly mimo jiné využity zejména dokumenty Bezpečnostní strategie České republiky, programové prohlášení vlády, Zpráva o stavu zajištění bezpečnosti České republiky, aktualizované Dlouhodobé základní směry výzkumu a Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.

Program je zaměřen na podporu výzkumu při respektování potřeb a specifík bezpečnostního výzkumu ve smyslu aktualizovaných dlouhodobých základních směrů výzkumu v následujících subsystémech:

- a) Vnitřní bezpečnosti státu, zaměřené na problematiku nekontrolované migrace osob, páchané kriminality, růstu organizované zločinnosti, terorismu, vyhocení politické, ekonomické nebo sociální situace ve státě, útoků na ústavní zřízení, náboženských a občanských střetů.
- b) Ochrany stability hospodářské a finanční soustavy státu se zaměřením na hrozbu rozsáhlých výpadků ve fungování hospodářství státu nebo jeho produkčních schopnostech, destabilizace měny, nerespektování celních a devizových předpisů ve velkém rozsahu, hrozby možného nedostatku dovozu důležitých surovin.
- c) Civilního nouzového plánování zaměřeného na plánování a řešení krizových situací spojených s ohrožením životů a zdraví obyvatelstva, na problematiku ničení životního prostředí, majetkových a kulturních hodnot v souvislosti s ohrožením vnější nebo vnitřní bezpečnosti státu a dále na problematiku přírodních antropogenních pohrom a krizí, zvládnutí krizových situací a na dlouhodobé řešení negativních dopadů ekonomické a sociální globalizace.

8.7.1.1. Cíle programu

Cílem Programu je dosažení takové znalostní, technické a technologické úrovně, která umožní orgánům státní správy, tedy státu, získávat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění bezpečnosti státu a jeho obyvatel.

Cíl Programu vychází z priorit Koncepce⁴ a bude naplňován realizací následujících výzkumných aktivit, vycházejících z přesně vymezených potřeb a požadavků státní správy:

- Zajistit rozvoj teorie kriminalistické vědy a kriminalistické praxe, navrhnout legislativní a organizační opatření ke zvýšení bezpečí občanů před projevy kriminality.
- Navrhnout nové postupy, metody, metodiky a prostředky detekce zneužitelných látek, včetně CBRN (Chemical, Biological, Radiological and Nuclear) a nové možnosti ochrany před jejich účinky včetně neutralizace nebo likvidace jejich zdraví ohrožujících složek.

- Vyvinout nové metody a nástroje pro odhalování a vyšetřování případů kybernetické kriminality a ochrany informačních systémů před kybernetickými hrozbami.
- Zvýšit bezpečnost těžby nerostných surovin a zajistit bezpečnost a provozní spolehlivost dodávek strategických surovin.
- Zvýšit úroveň ochrany společnosti před teroristickými útoky novými metodami a prostředky pro potírání organizované kriminality.
- Zkvalitnit ochranu obyvatelstva v případě rizik vyplývajících z průmyslových havárií, včetně radiačních, živelních pohrom nebo teroristických útoků na základě specifikace priorit, nových postupů, mechanismů, metod, technologií a technických prostředků ochrany zdraví a životů lidí, majetku a životního prostředí.
- Zajistit ochranu občanů proti sociopatologickým jevům a protispolečenskému jednání.
- Provést výzkum nově vznikajících trendů při užívání internetu a jeho online technologií a rozvinutí problematiky predikce vážnosti hrozby (Threat Assessment), stanovit postupy a zavést je do bezpečnostní praxe.
- Stanovit možnosti a navrhnout řešení využití aplikací GNSS (globální navigační satelitní systém) se zárukou bezpečnosti SoL (Safety of Life service) pro eliminaci bezpečnostních rizik při přepravě speciálních zásilek na různých částech a druzích dopravní infrastruktury.
- Navrhnout nová opatření ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti silniční dopravy.
- Vypracovat metodiky hodnocení ohrožení osob pro účely rizikové analýzy záplavových území v podmínkách ČR a stanovit alternativní možnosti zásobování měst a obcí pitnou vodou při vzniku živelních pohrom a rozsáhlých provozních havárií.
- Zvýšit efektivnost zdravotnických služeb v krizových situacích při výskytu CBRN (Chemical, Biological, Radiological and Nuclear) látek a navrhnout systém elektronické identifikace osob pohybujících se ve zdravotnickém zařízení.
- Navrhnout opatření směřující k ochraně vodních cest a přístavů.

- Aktualizovat a zvýšit bezpečnost ICT (informační a komunikační technologie), specifikovat nové požadavky na výstavbu nových informačních systémů, stanovit zásady a doporučení pro řízení havarijních a krizových stavů při přerušení kontinuity zpracování dat v informačním systému.
- Připravit návrhy legislativních změn v ČR k zamezení neoprávněného vyvádění majetků daňových subjektů z ČR a EU, výzkum nových metod a postupů orgánů činných v trestním řízení ke zvýšení efektivity potírání korupce.
- Využít prostředky a metody počítačové simulace a informačních a komunikačních technologií pro vzdělávání a výcvik lidských zdrojů v oblasti krizového řízení.
- Zabezpečit funkčnost bezpečnostního systému ČR v návaznosti na nově zaváděné bezpečnostní priority, identifikovat priority, funkční strategie, nové postupy, mechanismy, metody a metodiky zvyšování účinnosti a efektivity procesů krizového řízení na úrovni zainteresovaných orgánů státní správy i samosprávy a kritické infrastruktury vůči následkům krizových situací.
- Zkvalitňovat proces a metody plánování a zajišťování věcných zdrojů pro případy řešení krizové situace, optimalizovat podíl veřejného a privátního sektoru na zajišťování věcných zdrojů.
- Navrhnout moderní systém technických prostředků, činností a požadovaných funkcí pro zabezpečení včasného odhalení hrozeb a pro zajištění opatření v systému výstrahy a ochrany.
- Specifikovat priority, nové postupy, metody a metodiky zvyšování účinnosti procesů spojených s komunikací s obyvatelstvem jako nedílnou součástí připravenosti ČR na mimořádné a krizové situace.
- Dosáhnout odpovídající informovanosti obyvatelstva o motivech, možném chování a postojích aktivistů a sympatizantů teroristických skupin, realizace protipatření psychologické války.
- Navrhnout systémy generující variantní řešení dílčích scénářů základních situací z oblasti ochrany obyvatelstva a ochrany kritické infrastruktury, ochrany, záchrany a obnovy archivních dokumentů v případech jejich poškození živelními pohromami.

- Stanovit požadavky odpovídající úrovní krizového řízení na přípravu krizového manažera se studijními profily absolventů škol ve studijním oboru „krizové řízení“.
- Zpracovat predikci možností EU v oblasti krizového managementu z pohledu použití ozbrojených sil a predikci vývoje bezpečnostní situace v ČR pro časový horizont 2015-2020 na základě globální bezpečnostní situace.
- Zavést nové metody a poznatky z biometrické identifikace osob, zpracovat nové metodiky a postupy k získávání dalších informačních zdrojů, které jsou součástí zajišťovaného biologického materiálu.
- Zkvalitnit stávající způsoby ochrany osobních identifikačních dokumentů, resp. vyvinout nové možnosti technické ochrany.

8.7.2. PROGRAM BEZPEČNOSTNÍHO VÝZKUMU ČESKÉ REPUBLIKY 2010-2015 (VG)

Program realizovaný veřejnou soutěží je zpracován v souladu s platnou právní úpravou ČR, zejména dle zákona č.130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje ve znění pozdějších předpisů, dle Aktualizovaných Dlouhodobých základních směrů výzkumu, dále v souladu s usnesením vlády ČR ze dne 26. března 2008 č. 287, kterým byla schválena Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice (dále jen „Reforma“) a Meziresortní koncepcí bezpečnostního výzkumu a vývoje České republiky do roku 2015 (dále jen „Koncepce“), schválenou usnesením vlády ČR č. 743 ze dne 27. června 2008.

Navrhovaný program respektuje Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací zveřejněného v Ústředním věstníku Evropské unie č. 2006/C 323/01 (dále jen „Rámec Společenství“) a Manuálu Frascati.

8.7.2.1. Cíle programu

Hlavním cílem Programu je zvýšení bezpečnosti státu a občanů s využitím nových technologií, poznatků a dalších výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti identifikace, prevence a ochrany proti nezákonným jednáním poškozujícím občany ČR, organizace nebo struktury, statky, infrastruktury a proti přirozeným nebo průmyslovým pohromám.

Hlavní cíl Programu je naplňován prostřednictvím výsledkově orientovaných dílčích cílů ve vazbě na klíčové priority a vymezení bezpečnostního výzkumu v Koncepci, které vycházejí z Bezpečnostní strategie ČR.

Dílčí cíle

Dílčí cíle Programu vymezují požadované výsledky projektů. Naplnění dílčích cílů je specifikováno v **tématických oblastech**, které vycházejí ze strategických dokumentů České republiky v oblasti bezpečnosti. Tématické oblasti orientují předkladatele projektů k efektivnímu naplnění hlavního cíle i dílčích cílů Programu. Do Programu lze zařadit projekty, které budou reagovat na aktuální potřebu bezpečnostního výzkumu a budou naplňovat jeho cíle při zachování transparentnosti využití veřejných zdrojů. Program předpokládá předložení a realizaci alespoň jednoho projektu minimálně u poloviny tématických oblastí.

Klíčovým problémem implementace výsledků bezpečnostního výzkumu, kterými budou naplňovány cíle, je také nutnost vypořádat se s častým rozporem mezi požadavky na zvýšení bezpečnosti občanů a požadavky na ochranu soukromí a svobody. Programy podpory je nutné realizovat tak, aby byla při řešení problematiky respektována ochrana soukromí a svobody (tzv. „udržitelný výzkum“, tj. výzkum, jehož výsledky nevedou k ohrožení lidí, společnosti a životního prostředí).

1) Zvýšení bezpečnosti občanů s využitím nejnovějších technologií a poznatků v návaznosti na situaci v národní a mezinárodní bezpečnosti

Naplnění dílčího cíle 1) Programu bude řešeno v tématických oblastech:

- a) boj proti terorismu,
- b) organizované kriminalitě a dalším závažným formám kriminality ohrožující bezpečnost státu,
- c) ochrana obyvatelstva, bezpečnost měst a obcí v případě živelných pohrom a provozních havárií, zejména zajištění funkčnosti objektů při kritických stavech a zajištění základních funkcí obcí s rozšířenou působností prostřednictvím místní kritické infrastruktury,

- d) ochrana proti kriminalitě, protispolečenskému chování a sociopatologickým jevům,
- e) identifikace osob (biometrická identifikace) a věcí, postupů kriminalistické praxe a vyšetřování trestné činnosti,
- f) využití fyzikálních, chemických a biologických prostředků v kriminalistice, technologie pro identifikaci a ověření, většinou spojena s forenzními a fyzickými přístupy,
- g) boj s kybernetickou kriminalitou a rozvoje on-line vyšetřování,
- h) snížení pravděpodobnosti šíření ručních zbraní a omezení podmínek pro šíření zbraní hromadného ničení a komponentů umožňujících jejich výrobu a vývoj,
- i) detekce chemických, biologických a radiologických látek, jaderných materiálů a výbušnin,
- j) socioekonomická a etická oblast bezpečnosti a doporučení pro jejich praktické využití,
- k) detekce anomálií v dopravě a tocích cestujících a návazná opatření,
- l) environmentální bezpečnost, zejména aktualizované a nové postupy stanovení rizik environmentální bezpečnosti a systému indikátorů časového varování v případech narůstajících konfliktů, potenciálně ohrožujících bezpečnost,
- m) vytvoření a zkvalitnění podmínek a podpory pro rozvoj metod, technologií a postupů pro podporu sdílení informací v oblasti bezpečnosti, zejména v oblasti identifikace osob aj.

2) Zkvalitnění identifikace, prevence a ochrany proti hrozbám ohrožujícím bezpečnost kritických infrastruktur, včetně zmírnění jejich důsledků.

Naplnění dílčího cíle 2) Programu bude řešeno v tématických oblastech:

- a) energetika - elektřina, plyn, tepelná energie, jaderná energie, ropa a ropné produkty,
- b) těžba nerostných surovin,

- c) vodní hospodářství - zásobování pitnou a užitkovou vodou, zabezpečení a správa objemu povrchových vod, podzemních zdrojů vody, systém odpadních vod,
- d) potravinářství a zemědělství - produkce potravin, péče o potraviny, zemědělská výroba,
- e) zdravotní péče - přednemocniční neodkladná péče, nemocniční péče, ochrana veřejného zdraví, výroba, skladování a distribuce léčiv a zdravotnických prostředků,
- f) doprava - silniční, železniční, letecká, vnitrozemská vodní,
- g) komunikační a informační systémy - služby pevných telekomunikačních sítí, služby mobilních telekomunikačních sítí, radiová komunikace a navigace, satelitní komunikace, televizní a radiové vysílání, přístup k internetu a datovým službám, poštovní a kurýrní služby,
- h) bankovní a finanční sektor - správa veřejných financí, bankovníctví, pojišťovnictví, kapitálový trh,
- i) nouzové služby - integrovaný záchranný systém (Hasičský záchranný sbor ČR, Policie ČR, Armáda ČR, Báňská záchranná služba), radiační monitorování včetně doporučení ochranných opatření, varovná a hlásná služba,
- j) veřejná správa - sociální ochrana a zaměstnanost, diplomacie, výkon justice a vězeňství, státní správa a samospráva,
- k) spojení mezi různými infrastrukturami,
- l) automatické identifikace podezřelého chování v kritických infrastrukturách,
- m) ochrana výzkumných organizací,
- n) chemický, jaderný a báňský průmysl, specifické průmyslové záležitosti,
- o) vesmír,
- p) vytvoření scénářů predikujících vývoj bezpečnostní situace a možné alternativy postupů zajištění bezpečnosti občanů, jejich hodnocení a návrhy metodik, technologických kapacit s využitím infrastruktury aj.

3) Vytvoření a zkvalitnění technologií, technik, procesů, postupů a jejich aplikace do praxe směřující k efektivnímu krizovému managementu na národní i mezinárodní úrovni

Naplnění dílčího cíle 3) Programu bude řešeno v tématických oblastech:

- a) hodnocení rizik a postupů v krizových situacích, zejména integrovaných systémů a integrovaných informačních souborů dat pro predikci, prevenci a řešení krizových stavů,
- b) eliminace a předcházení rizikového chování občanů a zvyšování osobní odpovědnosti za vlastní bezpečnost při krizových situacích,
- c) podpory rozhodování krizových manažerů, výměny zkušeností a informací z krizového řízení,
- d) činnosti složek Integrovaného záchranného systému ČR a programů výcviku pro tuto činnost,
- e) zlepšení komunikace a spolupráce složek IZS s podniky, civilními organizacemi a občany, zlepšení informovanosti občanů v problematice bezpečnosti,
- f) včasného varování občanů při živelných pohromách, provozních haváriích a teroristických útocích,
- g) nástrojů a výstroje příslušníků IZS pro zvýšení účinnosti jejich činnosti, ochrany jejich života a zdraví,
- h) zásahového tréninku, vzdělávacích a výcvikových koncepcí, metod, postupů a programů, zařízení a pomůcek pro přípravu a celoživotní vzdělávání příslušníků složek Integrovaného záchranného systému ČR a nástrojů pro hodnocení jejich účinnosti (evaluaci),
- i) civilně vojenské spolupráce a civilního nouzového plánování,
- j) aplikace nástrojů rizikového inženýrství pro řízení bezpečnosti aj.

8.7.2. KONTAKT:

Ministerstvo vnitra

Odbor vzdělávání a správy policejního školství

Oddělení výzkum a vývoj

Nad štolou 3, 170 00 Praha 7

Tel.: 974 833 268, 974 832 240

E-mail: vyzkum@mvcz.cz

<http://www.mvcz.cz>, sekce „O nás“, dále na „Školství a bezpečnostní výzkum“, pak „Bezpečnostní výzkum a vývoj“.

8.8. PROGRAMY OBRANNÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE MINISTERSTVA OBRANY (MO)

V roce 2011 bude MO poskytovat prostředky na řešení nových projektů ve výzkumném programu Obranný aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a inovace (OF):

8.8.1. PROGRAM „OBRANNÝ APLIKOVANÝ VÝZKUM, EXPERIMENTÁLNÍ VÝVOJ A INOVACE“ (OF)

Posláním Programu je podpořit v oblasti VeVI přípravu ozbrojených sil ČR tak, aby byly schopny plnit své úkoly v podmínkách předpokládaného vývoje bezpečnostního a operačního prostředí a charakteru budoucích vojenských operací, technologických, demografických, ekonomických a zdrojových podmínek v návaznosti na schopnosti, k jejichž dosažení se Česká republika zavázala. Ozbrojenými silami se pro účely Programu rozumí Armáda ČR, Vojenská policie a Vojenské zpravodajství.

Program reflektuje zákon č. 130/2002 Sb. a je zpracován a předkládán jako program aplikovaného VeVI realizovaný veřejnou zakázkou¹⁰ pro potřeby poskytovatele, který je jediným uživatelem výsledků.

Program bude vyhlášen v roce 2010 na období 7 let, tj. 2011-2017. Projekty Programu budou ukončeny nejpozději k 31. prosinci 2017. Program bude realizován jednotlivými veřejnými zakázkami ve VeVI, které budou v závislosti na aktuálních potřebách resortu MO opakovaně vyhlašovány na jednotlivé projekty od roku 2010 do roku 2016.

Plný text vyhlášení tohoto Programu a zadávací dokumentace (s formuláři pro podávání návrhů projektů) bude k dispozici u poskytovatele a na internetu (www.army.cz).

¹⁰ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů - dále jen zákon 137/2006 Sb.

8.8.1.1. Cíle programu

Cílem Programu je systematický rozvoj oblasti obranného VeVI a získání nových znalostí, jejich využití v praxi a dosažení takové znalostní úrovně, která umožní získávat, osvojovat si, udržovat a rozvíjet specifické schopnosti potřebné pro zajištění obranyschopnosti a specifických aspektů bezpečnosti státu a dosažení operačních schopností, které AČR potřebuje získat k plnění úkolů vyplývajících z národních a mezinárodních norem, závazků a politicko-vojenských ambicí ČR do roku 2020.

Program vychází z priorit výše uvedených koncepčních materiálů a bude naplňován realizací aktivit ve VeVI, vycházejících z přesně vymezených potřeb a požadavků resortu MO v následujících oblastech s cílem:

Analýzy charakteru bezpečnostního a operačního prostředí, tvorba a akceptace doktrín na národní a mezinárodní úrovni

- analyzovat změny bezpečnostního prostředí a jejich dopad na vojensko-politické ambice, vyhodnotit rizika a možnosti eliminace hrozeb stanovit záměry použití ozbrojených sil v nových podmínkách, výsledky promítnout do řídicí dokumentace resortu MO,
- vypracovat metody a technologie formalizace popisu operací jako východiska pro tvorbu nástrojů objektivní tvorby modelů, stanovení kritérií efektivity výstavby a použití jednotek a jejich modularity, vytvořit systém správy typologie operací včetně stanovení pravidel jeho využívání v AČR, vhodné výstupy zpracovat formou SW aplikací,
- rozvíjet operační umění a vytvářet operační koncepce pravděpodobného použití ozbrojených sil ČR a taktiky v obecných i specifických podmínkách působení v prostředí NEC (Network Enabled Capability) s cílem rozvoje jednotlivých operačních schopností úkolových uskupení AČR,
- realizovat ucelený systém správy, technologií údržby a aktualizace (reakce na změny v nadřazených mezinárodních systémech a na další legislativní změny) v oblasti doktrín a provozní, průvodní a výcvikové dokumentace a jejich implementace do činnosti AČR,

- vyvíjet perspektivní metody a implementovat nástroje operačního plánování, nástroje analýzy, návrhu, vizualizace známých aspektů operačního prostředí, nástrojů pro vyhodnocování stavu operací formou SW aplikací využitelných pro simulaci a modelování činnosti vojsk i pro OTS VŘ (Operačně-taktický systém velení a řízení),
- vytvořit podmínky pro rozvoj jednotlivých operačních schopností AČR a jejich transformace na vyšší úroveň v prostředí NEC; návrh oblastí a způsobů jejich transformace pro všechny komponenty těchto schopností (DOTMLPFI - Doctrine, Organization, Training, Materiel, Leadership and education, Personnel, Facilities and Interoperability).

Rozvoj nástrojů pro zvýšení ekonomické efektivity řízení, výstavby a přípravy vojsk

- navrhnout metodologie identifikace cílů, metodologie hodnocení plánovaného a dosaženého stavu a prezentace (např. s využitím vizualizačních metod) podporující efektivitu plánovacího a rozhodovacího procesu,
- identifikovat prvky a aspekty, které mají rozhodující vliv na efektivitu fungování resortu, následně formulovat metody objektivního hodnocení efektivnosti, kvalitativního a kvantitativního hodnocení aktivit v AČR s výsledky využitelnými pro rozvoj a realizaci dílčích technologií,
- aplikovat systém obranného plánování realizujícího propojení věcného a zdrojového plánování, kompatibilního s příslušnými aliančními systémy, poskytujícího nástroje pro důslednou integraci věcného a finančního řízení, hodnocení splnění úkolů, hodnocení efektivnosti nákladů a užítku a uplatňujícího aktuální bezpečnostní požadavky.

Podpora rozhodování-správa informací o činnosti vojsk

- stanovit principy tvorby a navrhnout účelnou modulární architekturu dat v IS (informačních systémech) resortu MO pro informační podporu procesů řízení (zdrojů-finančního plánování, logistických analýz, vojenských struktur a dislokací, věcných potřeb jednotek a útvarů

a dalších aspektů řízení) včetně pravidel tvorby, údržby a uplatnění jednotných číselníků a terminologické databáze v resortu MO na základě interoperabilní taxonomie s NATO a v souladu se zásadami NATO Data Management,

- zavést institut informačního managementu - informační systémy přizpůsobit skutečným potřebám uživatelů tak, aby je každý útvar využíval pro správu příslušných vlastních informací do databází a garantoval tak jejich správnost, přesnost a aktuálnost,
- zavést nástroje k modelování dopadů rozhodovacího procesu při plánování zdrojů formou SW aplikace,
- stanovit nové metody a technologie znalostního managementu pro optimální použití techniky a jejích zbraňových systémů sil podle charakteru použití včetně provázání na existující systémy NATO, určení a predikce požadavků na vybavení, přepravu a údržbu a metod posuzování jejich operačních možností,
- vytvořit standardní formalizované nástroje a prostředí pro popis vojenských struktur včetně všech relevantních podmínek a aspektů jejich existence a působení (prvků schopností) schopné optimalizovat a standardizovat struktury, dislokace, vybavení a k naplnění operačních schopností (pro různé úrovně úkolového uskupení, rotace atp.).

Udržitelnost sil, odolnost a ochrana sil

- navrhnout nové principy a metody rozvoje prostředků, materiálů a techniky v jednotlivých oborech ochrany proti ZHN (zbraním hromadného ničení) (radiační, nukleární, chemické a biologické). Výzkum a realizace legislativních, organizačních a technických opatření pro účinnou ochranu nasazených sil a prostředků a jejich odolnost vůči ZHN protivníka v poli i v zázemí,
- navrhnout využití technologií detekce výbušných, chemických, jaderných, radiologických a biologických látek kontaktním, bezkontaktním místním a dálkovým způsobem na bázi elektronických a dalších systémů, a to včetně detekce a likvidace min a improvizovaných výbušných zařízení,

- vyvinout nové technologie likvidace chemických, biologických a radiologických látek využitelné i v osídlených oblastech a urbanistických celcích,
- vyvinout a zavést prostředky zvukoměrného průzkumu (AWL - Acoustic Weapon Locating Systems) do vojenské praxe,
- zdokonalit principy a metody individuální a kolektivní ochrany proti ZHN a zavést je do praxe,
- rozvíjet technologie bezpilotních a bezobslužných prostředků s cílem minimalizovat množství osob a dobu, po kterou jsou vystaveny možnému působení zbraňových systémů protivníka,
- realizovat materiálové a technologické zabezpečení balistické ochrany a maskování vojenské techniky, nalézt a ověřit nové aktivní ochranné prvky zvyšující schopnost přežití obrněné techniky na bojišti s využitím poznatků a požadavků vlastních a aliančních sil,
- realizovat systém legislativních opatření, technických i organizačních postupů a zdokonalením přípravy osob vedoucí ke snížení zranitelnosti letecké techniky proti pozemním útokům, proti průzkumným a palebným systémům,
- vytvořit a zavést nové pevné a přemístitelné prvky z odolnění infrastruktury, ochrany proti neoprávněnému vniknutí, zneužívání dat, proti rušení a klamání a elektromagnetickému impulsu, které minimalizují nároky na jejich přepravu,
- navrhnout a zavést nové technologie a prostředky v oblasti odtarasování a zatarasování,
- dosáhnout rozvoje v oblasti neletálních zbraní a dalších zdrojů traumatizujících účinků,
- vyvinout nové materiály a stanovit podmínky jejich zavedení do vojenství v ochraně sil.

Systémové aspekty logistiky

- identifikovat a do praxe vojsk zavést zásadní aspekty interoperability, kompatibility a modularity v resortu MO, vůči EU a NATO, navrhnout a zavést postupy zajišťující jejich dosažení,
- realizovat systém integrované logistické podpory, zpracovávání a výměny dat nezbytných pro komplexní logistické analýzy v průběhu životního cyklu systému a realizovat je jako akviziční systém pořizování techniky a materiálu od plánování jejich pořízení, analýz nákladovosti, rizik a prvků logistické podpory až po vyřazování a ekologickou likvidaci.

Podpora činnosti vojsk

- vyvinout materiály a technologie podporujících jednotky v náročných klimatických podmínkách (tropické klimatické pásmo) a tropikalizace vybrané vojenské techniky a jejich komunikačních a informačních technologií, rozvoj její spolehlivosti, zvyšování životnosti a jejího logistického zabezpečení,
- optimalizovat systém opravárenství - identifikace optimálních typů údržby pro jednotlivé typy techniky, návrh a realizace následných prostředků údržby, zpětná vazba do systému akvizice a požadavků na přepravu,
- analyzovat ekonomické, organizační a legislativní otázky, navrhnout systémová opatření pro uplatnění technologií experimentování (modelování) specifických potřeb v resortu MO - VETRONIKY, elektromagnetické kompatibility, ohrožení, podmínek provozu letecké a pozemní techniky, aj. a realizovat je v praxi.

Rozvoj metod přípravy profesionálního vojáka, nevojenských specialistů a dalšího personálu

- vyvinout trenažérové a simulační prostředky pro přípravu jednotek a přípravu vojáka, připravit standardy a dosáhnout standardizace v připravenosti jednotek i jednotlivců v odborné i jazykové oblasti jako prvku interoperability,

- vypracovat objektivní metody výběru a přípravy jednotlivce na extrémní fyzickou a psychickou zátěž včetně podmínek nasazení v možných konfliktech,
- vypracovat objektivní metody výběru a přípravy řídicího a zabezpečujícího personálu, navrhnout opatření k optimálnímu zavedení technologií e-learning, best practising, lesson learning a reach back v celém resortu MO,
- definovat postupy přípravy a výcviku vojsk v prostředí, které vznikne propojením trenažerových a simulační prostředků, distribuovaných systémů výcviku a přípravy a technologií e-learningu v národním a mezinárodním měřítku a pro tyto aktivity vytvořit technické, legislativní a organizační předpoklady, vytvořit podmínky pro jejich aktivní využití.

Zdravotnické zabezpečení

- vyvinout technologie a nástroje objektivního stanovení parametrů životních funkcí,
- identifikovat zdravotní stav jednotlivce, jeho výkonnost, optimalizovat zdravotní péči v případě zranění a doporučení pro dosažení fyzické a psychické rovnováhy, predikovat a ovlivňovat fyzický a psychický stav,
- zajistit asistenci v humanitárních operacích včetně realizace evakuace v extrémních podmínkách,
- rozvíjet zdravotnické vybavení a materiál v oblasti specializované vojenské medicíny využitelné v polních podmínkách, urgentní medicíny a medicíny katastrof včetně technologií bezpečného odpadního hospodaření se zdravotnickým odpadem,
- realizovat zdravotnické zabezpečení a ochranu proti a za působení CBRN (chemických, biologických, radiologických a jaderných) zbraní,
- zavést nové materiály, technologie a organizační opatření včetně koordinace mezinárodního zdravotnického zabezpečení pro zvýšení ochrany jednotek a systému zdravotnické péče.

Efektivní velení, řízení a spojení

- vytvořit jednotný a s NATO interoperabilní systém pro klasifikaci a parametrizaci entit a jejich hierarchického členění (taxonomie) a systém nazírání a popisu zájmové domény, jež je tvořena těmito popsány entitami (ontologie), resortu MO jako předpoklad zavedení SOA (Service Oriented Architecture) do IS resortu MO a OTS VŘ k vytvoření integrovaného prostředí NEC,
- navrhnout a zavést do OTS VŘ infrastrukturu SOA, služby infrastruktury, společné služby a funkční služby pro OTS VŘ podle požadavků koncepce informatizace resortu MO (KIRO), stávající aplikace OTS VŘ převést na služby SOA,
- vytvořit cílové architektury realizace projektů k vytvoření integrovaného prostředí NEC úkolových uskupení AČR integrací jednotlivých zbraňových a sensorových systémů, vytvořit referenční architekturu stacionárního integrovaného prostředí NEC pro podporu operačních činností na území ČR a krizové řízení integrované s IZS ČR a cílové architektury jednotlivých integračních projektů, architektury vytvořit podle resortních INA (interních normativních aktů),
- navrhnout a zavést technologická propojení sensorových a zbraňových systémů úkolových uskupení AČR pro vzájemný přenos dat s OTS VŘ vytvářející integrované prostředí NEC a přispívající k realizaci SOOS (společného obrazu operační situace) a dalším funkčním a společných službám OTS VŘ,
- vyvinout a zavést novou generaci systému sledování polohy velkého množství prvků bojové sestavy se zapojením pasivních i aktivních prvků průzkumu, EB (elektronického boje) a dalších sensorů AČR, schopnou i činnosti na velké vzdálenosti s využitím satelitních kanálů, s bezpečností pro stupeň utajení Vyhrazené a plně integrované do ASVŘ (Automatizovaný systém selení a řízení) v rámci OTS VŘ, včetně systémů ŘLP (řízení letového provozu),
- zavést interoperabilní systém utajeného rádiového spojení leteckých, mobilních a sesednutých platforem na bázi rádiových prostředků JTRS

(Joint Tactical Radio System), určený pro podporu ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance) taktických jednotek a umožňující přístup do aliančního C4ISTAR (C4 - Command, Control, Communications, Computers), integrovaný s ASVŘ OTS VŘ, jakož i systémy ŘLP,

- zavést jednotné nástroje pro podporu rozhodování s využitím expertních systémů, propojením výstupů databází aktualizovaných v reálném čase (biologických a chemických látek, zdrojů a charakteristik rušení, geografických a hydrometeorologických dat a informací o poloze cílů) a senzorů pro potřeby podpory velení a řízení, tvorbu společného obrazu operační situace (SOOS) a výcviku včetně jejich vizualizace, zabezpečit jejich integraci do OTS VŘ,
- vytvořit nové postupy a systémy hodnocení situace a úkolování prostředků působení na protivníka (TARGETING - Target Engagement) v závislosti na informacích ISTAR v souladu se STANAG 2285, integrovat je do OTS VŘ a zpracovat do INA a SOP (Standard Operation Procedures),
- rozvinout technologie identifikace vlastní-cizí všech prostředků a sil až po jednotlivce s možností zapojení do aliančních operací,
- implementovat komunikační technologie minimálně závislé na komunikační platformě - přenositelné na (libovolné) dostupné komunikační platformy (sítě mobilních operátorů, komunikační sítě civilní, vojenské), rozvoj satelitního spojení, bezdrátových technologií, atp.,
- vypracovat a prověřit postupy a metody zvyšující bezpečnost komunikačních a informačních systémů, podmínek přežití systémů a obnovení funkce při napadení, vyvinout a zavést příslušná technická řešení pro stacionární i nasaditelné systémy KIS,
- vytvořit a udržovat standardní rozhraní mezi simulačními systémy a systémy velení s cílem zabezpečit interoperabilitu těchto nástrojů,
- zpracovat koncepci a plán realizace (včetně technicko ekonomické analýzy) systémů určených pro získávání a zpracování informací vojenského zpravodajství ISTAR (stanovení podmínek a pravidel uplatnění

poznatků ve vojenské praxi v odpovídajících interních normativních aktech a SOP),

- zdokonalit technické prostředky pro realizaci zpravodajské přípravy bojiště a hodnocení výsledků operací v souladu s pojetím všezdrojového zpravodajství ISR (Intelligence, Surveillance and Reconnaissance),
- rozvíjet technologie soft power - psychologie jednání a vyjednávání, zjišťování a ovlivňování postojů, technologie a technická řešení strojového překladu a tlumočení atp.,
- vyvinout nové metody a inovovat známé metody rozpoznávání stacionárních a pohyblivých obrazů a vyhledávání skrytých informací v informačních systémech (internet, přenosech typu video, ...), integrovatelných i do systému velení a řízení (OTS VŘ),
- rozvíjet mobilní jednotky pasivních sledovacích, průzkumných a průzkumně rušících systémů,
- do zbraňových systémů a systému sledování polohy zavést celosvětový systém (spolehlivého, přesného, chráněného) určování polohy a navigace GPS PPS (Precise Positioning System),
- navrhnout teoretická řešení a technologie fúze dat ze senzorů pracujících na odlišných fyzikálních principech a způsoby začlenění takto nově získaných dat do systémů velení a řízení.

Moderní radiolokační, navigační, komunikační prostředky a světloteknické letištní systémy

- dosáhnout teoretických řešení a implementace nových metodik klasifikace signálů, rychlé analýzy složitých signálů ve využívaných kmitočtových pásmech,
- rozvíjet metody efektivní datové komprese, zejména v pasivních, ale i aktivních radiolokačních systémech, včetně letištních,
- rozvíjet metody koherentního zaměřování,

- vyvinout technologie digitálního zpracování signálu radiotechnických zdrojů pro dosažení adaptability a zvýšení informační výtěžnosti (digitalizace procesů širokopásmových přijímačů),
- rozvíjet technologie přenosných průzkumně zaměřovacích systémů určených ke sběru dat, informací a příznaků o potenciaálních hrozbách pro jednotky AČR v elektromagnetickém spektru,
- vyvinout a do praxe zavést nové technologie palubního a ostatního vybavení letecké techniky a nových letištních světelných zdrojů,
- navrhnout a realizovat integraci spojovacích prostředků používaných v zabezpečovacích a záchranných systémech ČR, pro ŘLP (Řízení Letového Provozu) a LRNS (Letecká Radionavigační Služba) do jednotného IP prostředí resortu MO,
- navrhnout nové metody a technologie ochrany před rušivými účinky prostředí a činnosti člověka na vojenské systémy (pozemních i vzdušných zdrojů rušení vojenských a nevojenských - leteckých i neleteckých staveb, zejména větrných elektráren - včetně teroristických aktivit) včetně metod jejich zavedení do praxe.

8.8.2. KONTAKT

Ministerstvo obrany ČR

Sekce pro vyzbrojování

Odbor řízení programů, výzkumu a vývoje

Nábřeží L. Svobody 12, 110 00 Praha 1

Ing. Milan Bajtoš

Tel. 973 214 681

E-mail: bajtosm@army.cz

<http://www.army.cz>

8.9. VÝZKUMNÝ PROGRAM TECHNOLOGICKÉ AGENTURY ČR (TA ČR)

V roce 2011 bude TA ČR poskytovat prostředky na řešení nových projektů ve výzkumném programu ALFA (2011 - 2016).

8.9.1. PROGRAM „ALFA“ (TA)

8.9.1.1. Cíle programu

Hlavním cílem programu je výrazné zvýšení množství a kvality nových poznatků aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v oblasti progresivních technologií, materiálů a systémů, ochrany a tvorby životního prostředí a udržitelného rozvoje dopravy, které budou aplikovatelné v podobě inovací. Tyto poznatky povedou následně k posílení výkonnosti ekonomických subjektů, růstu konkurenceschopnosti hospodářství a společnosti České republiky a zvýšení kvality života jejích obyvatel prostřednictvím rozvoje progresivních technologií, materiálů a systémů, zvyšování kvality životního prostředí a udržitelného rozvoje dopravy.

Dílním cílem programu je zdůraznění interdisciplinarit témat a nutnosti komplexního přístupu k řešení projektů. Jeho hlavním přínosem by mělo být zvýšení efektivity výzkumu a vývoje a urychlení transferu výsledků do aplikační sféry. Program usiluje dále o zvýšení intenzity a účinnosti spolupráce ve výzkumu a vývoji mezi jednotlivými subjekty, zvláště pak mezi podniky a výzkumnými organizacemi.

Cílů programu bude dosaženo podporou takových projektů, které přinášejí nové a originální výsledky, které jsou aktuální a vhodné k okamžité realizaci. Přínosy realizovaných výsledků podpořených projektů budou z hlediska ekonomického, ekologického, bezpečnostního a společenského největší a nejžádanější.

Pro účely dosažení těchto cílů je program rozčleněn do 3 podprogramů:

- Progresivní technologie, materiály a systémy
- Energetické zdroje a ochrana a tvorba životního prostředí
- Udržitelný rozvoj dopravy

Podprogram č.1 „Progresivní technologie, materiály a systémy“

Česká republika se v současné době nachází ve fázi přechodu od ekonomiky založené na extenzivním zvyšování výkonnosti k ekonomice založené na využívání znalostí. Zatímco dosud byl hospodářský růst ČR dosahován zejména prostřednictvím investic do rozšiřování výrobních kapacit při současném přebírání moderních technologií vyvinutých v hospodářsky a „znalostně“ vyspělejších zemích, podmínkou pro udržení konkurenceschopnosti v budoucnosti bude trvalé posouvání technologických limitů produkce spojené se zaváděním inovací. Významnou úlohu při vývoji a zavádění produktů s vysokým inovačním potenciálem budou hrát nové progresivní technologie, materiály a systémy, které svými vlastnostmi výrazně zvyšují užitnou hodnotu výsledných produktů.

Podprogram Progresivní technologie, materiály a systémy reaguje na potřebu rozvoje konkurenceschopnosti českých podniků prostřednictvím výzkumných a vývojových aktivit v oblasti progresivních technologií, které se vyznačují vysokou novostí, značnou náročností na znalosti, vysokou intenzitou výzkumu a vývoje, rychlými inovačními cykly, vysokými kapitálovými výdaji a potřebou vysoce kvalifikovaných pracovníků. Podprogram se zaměřuje na podporu tzv. umožňujících (enabling) technologií, které mají multidisciplinární charakter, jdou napříč mnoha technologickými oblastmi, resp. umožňují využití ve více oborech a přispívají ke konvergenci a integraci různých výzkumných oblastí. Do těchto technologií bývají řazeny např. pokročilé materiály, nanotechnologie, mikro a nanoelektronika, průmyslová biotechnologie, fotonika a informační a komunikační technologie. Stěžejním atributem podporovaného výzkumu v tomto podprogramu je vysoký potenciál pro využití výsledků výzkumu a vývoje ve více oborech ekonomické činnosti, a to i mimo oblast průmyslu.

Srovnání současného stavu v České republice a v zahraničí:

Oblast vysoce progresivních technologií se ve vyspělých zemích, zvláště v USA a v Japonsku, velmi rychle rozvíjí. EU jako celek ve výzkumu v řadě oborů zaostává. O překonání zaostávání výzkumu vyspělých technologií zejména biotechnologií a nanotechnologií usilují různé národní programy členských zemí EU i nadnárodní programy. Z nadnárodních programů jde především o 7.

rámcový program Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace 2007 až 2013 (dále jen 7. rámcový program), konkrétně tematické priority Nanovědy, materiály a nové technologie, Zemědělství, potraviny a biotechnologie, Zdraví a Informační a komunikační technologie. Tematická priorita Nanovědy, materiály a nové výrobní technologie mj. podporuje výzkum a vývoj materiálů a systémů s předem definovanými vlastnostmi a chováním, zdokonalených materiálů a povrchů s novými funkcemi a zlepšeným výkonem. Z tematické priority Zemědělství, potraviny a biotechnologie se jedná např. o výzkum a vývoj v oblastech genomika, proteomika, metabolomika, a konvergujících technologiích či výzkum a vývoj biotechnologií pro udržitelné nepotravinářské výroby. V tematické prioritě Zdraví je z oblasti progresivních technologií podporován např. výzkum a vývoj zaměřený na strukturní a funkční genomiku, bioinformatiku či detekční a diagnostické metody. Tematická priorita Informační a komunikační technologie z progresivních technologií upřednostňuje výzkum a vývoj v nanoelektronice, fotonice, integrovaných mikrosystémech, komunikačních sítí s neomezenou kapacitou, znalostních a kognitivních systémech apod.

Příkladem podpory na národní úrovni mohou být aktivity švédské agentury VINNOVA, která aplikuje tzv. sektorový přístup spočívající v podpoře vybraných progresivních odvětví švédského hospodářství - informačních a komunikačních technologií, služeb a implementace informačních technologií, biotechnologií a nových materiálů. Finská agentura Tekes podporuje aplikovaný výzkum a experimentální vývoj v této oblasti prostřednictvím několika svých technologických programů zaměřených např. na rozvoj informačních technologií, nanotechnologií, nových materiálů apod.

Ve výzkumu a vývoji vysoce vyspělých technologií, materiálů a postupů obecně Česká republika zaostává za světovou špičkou reprezentovanou již uvedenými USA, Japonskem i za evropskou špičkou. Přesto v České republice existuje několik pracovišť ve výzkumných organizacích i několik firem realizujících špičkový aplikovaný výzkum a experimentální vývoj v některých progresivních oborech. Programy, kterými byla v ČR podpořena první fáze rozvoje (např. „Informační technologie pro znalostní společnost“ nebo „Nanotechnologie pro společnost“), však v roce 2011 resp. 2012 končí

s výrazným útlumem státní podpory a od roku 2009 již nejsou přijímány nové projekty. Rozvoji progresivních oborů napomáhá kvalitní výuka na technicky a přírodovědně zaměřených vysokých školách připravující kvalifikované lidské zdroje pro výzkumné a vývojové aktivity i pro aplikaci poznatků v praxi.

Podprogram může významným způsobem zmírnit zaostávání cílové orientace českého výzkumu a vývoje na vysoce progresivní obory, přispěje k zapojení českých týmů do mezinárodních výzkumných projektů, konsorcií a asociací a napomůže dosáhnout zařazení českých výzkumných organizací a inovativních firem mezi světovou špičku v určitých oborech. Vzhledem k faktu, malé inovativní firmy ve zmíněných oblastech jsou v České republice dosud spíše výjimkou, bude jedním z vedlejších efektů programu stimulace institucí, zabývajících se výzkumem a vývojem (univerzit a veřejných výzkumných institucí) k zakládání spin off firem.

Hlavním cílem podprogramu je:

Zvýšení množství a kvality poznatků aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje progresivních technologií, materiálů a systémů, které jsou v podobě inovací aplikovatelné ve více oborech a tím přispívají k produkci výrobků a služeb s vyšší přidanou hodnotou.

Specifickými cíli podprogramu jsou:

- Snížení materiálové a energetické náročnosti při zvýšení užitečných vlastností výrobků s využitím progresivních technologií
- Zlepšení užitečných vlastností materiálů, které mají potenciál pro využití ve více oborech
- Zvýšení bezpečnosti, rychlosti, kapacity a kvality systémů pro přenos informací
- Posílení interdisciplinarit v aplikovaném výzkumu a experimentálním vývoji

8.9.1.2. Příjemci podpory

Příjemci podpory na projekt podle zákona a Rámce mohou být:

- Podniky - právnické i fyzické osoby, které vykonávají hospodářskou činnost podle Přílohy 1 Nařízení Komise a které řeší projekt samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky a prokáží schopnost projekt spolufinancovat z neveřejných prostředků.
- Výzkumné organizace - právnické osoby, které splňují definici výzkumné organizace podle Rámce a které řeší projekt samostatně nebo ve spolupráci s dalšími účastníky a prokáží schopnost projekt spolufinancovat z neveřejných prostředků.

Posouzení, zda uchazeč či další účastník naplňuje definiční znaky výzkumné organizace podle Rámce, bude poskytovatel provádět u každého uchazeče či dalšího účastníka individuálně při hodnocení návrhu projektu, v průběhu řešení projektu a po jeho ukončení. Kontrola splnění definice výzkumné organizace podle Rámce bude provedena na základě předložení stanov, zřizovací či zakládací listiny daného uchazeče či dalšího účastníka, prokázání oddělené účetní evidence pro hospodářskou a nehospodářskou činnost a ověření, zda není poskytován přednostní přístup k výsledkům či výzkumným kapacitám (a to nejen ve vztahu k předmětnému projektu).

8.9.1.3. Způsobilost uchazečů o podporu

Podporu na programový projekt v tomto programu mohou obdržet pouze uchazeči, kteří splňují podmínky způsobilosti dané § 18 zákona. Uchází-li se o řešení jednoho projektu společně více uchazečů, vztahuje se povinnost prokázat svoji způsobilost na všechny tyto uchazeče. Způsobilost prokazuje uchazeč doklady povinně předkládanými k návrhu projektu (originálem či úředně ověřenou kopií dokladu) pouze jednou v průběhu veřejné soutěže. Způsobilost uchazečů v rozsahu § 18 zákona bude prokazována zejména následujícími doklady:

- Oprávnění k činnosti podle § 18 odst. 2 písm. b): výpisem z Obchodního rejstříku, výpisem ze Živnostenského rejstříku, zřizovací či zakládací listinou,

případně dalším příslušným oprávněním k činnosti, je-li vyžadováno zvláštním předpisem.

- Skutečnosti podle § 18 odst. 2 písm. c) až g): čestným prohlášením statutárního orgánu uchazeče, že:
 - uchazeč není v likvidaci ani s ním nebylo zahájeno insolvenční řízení,
 - má vypořádány veškeré splatné závazky vůči státu a územním samosprávným celkům,
 - nebyl pravomocně odsouzen pro hospodářský trestný čin, trestný čin proti majetku nebo trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s předmětem podnikání uchazeče,
 - nebyl v posledních třech letech disciplinárně potrestán za výkon odborné činnosti související s předmětem veřejné soutěže vyhlašované v tomto programu,
 - není v pracovněprávním ani jiném obdobném poměru k poskytovateli.

Splnění podmínky způsobilosti bude vyhodnoceno komisí pro přijímání návrhů projektů před hodnocením návrhů projektů. Nesplnění některé z podmínek způsobilosti je důvodem pro nezařazení návrhu projektu do veřejné soutěže.

8.9.1.4. Spolupráce mezi podniky a výzkumnými organizacemi

Posílení účinné spolupráce ve výzkumu a vývoji mezi podniky a výzkumnými organizacemi patří k hlavním cílům tohoto programu. Za účinnou spolupráci na projektu mezi podnikem a výzkumnou organizací se v souladu s Rámcem považuje projekt, ve kterém se výzkumná organizace podílí na řešení projektu, na jeho uznaných nákladech a jeho výsledcích alespoň ve výši 10 %. Zároveň má výzkumná organizace právo zveřejnit výsledky výzkumného projektu, které nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, v rozsahu jejího podílu na realizaci tohoto projektu. Práva k duševnímu vlastnictví na výsledky projektu náleží výzkumné organizaci ve výši stanovené smlouvou o spolupráci, odvíjí se od výše jejího podílu na činnostech v projektu a mohou být převedena na spolupracující podnik za tržní cenu tohoto podílu.

Podkladem pro zhodnocení, zda návrh projektu zahrnuje účinnou spolupráci mezi podnikem a výzkumnou organizací, bude návrh smlouvy o spolupráci mezi uchazečem (příjemcem) a navrhovanými dalšími účastníky, ze kterého bude splnění výše uvedených podmínek účinné spolupráce patrné. Toto zhodnocení bude provedeno při hodnocení návrhů projektů.

8.9.1.5. Forma, míra a výše podpory

Podpora bude poskytována formou dotace na uznané náklady.

Míra podpory, stanovená jako procento uznaných nákladů projektu, bude vypočtena pro každý programový projekt i pro každého příjemce a dalšího účastníka samostatně podle Rámce. Bez ohledu na typ příjemce je maximální míra podpory na jeden projekt 80 % celkových uznaných nákladů. Minimální podíl neveřejných prostředků ve výši 20 %, které musí příjemce a další účastníci projektu společně vynaložit na realizaci projektu, by měl přispět k dosažení dostatečné motivace k efektivnímu využití podpory při realizaci projektu.

Maximální míry podpory pro aplikovaný výzkum a experimentální vývoj a jednotlivé kategorie příjemců a dalších účastníků jsou uvedeny v následující tabulce:

Příjemce / Další účastník	Aplikovaný výzkum		Experimentální vývoj	
	Míra podpory při zohlednění příplatků malým a středním podnikům	Míra podpory při doložení účinné spolupráce s výzkumnou organizací	Míra podpory při zohlednění příplatků malým a středním podnikům	Míra podpory při doložení účinné spolupráce s výzkumnou organizací
Malé podniky*	70%	80%	45%	60%
Střední podniky*	60%	75%	35%	50%
Velké podniky	50%	65%	25%	40%
Výzkumné organizace	100%	100%	100%	100%

* Poznámka: Malý a střední podnik je vymezen podle definice uvedené v Příloze 1 Nařízení Komise.

V případě spolupráce podniku s výzkumnou organizací na projektu se v souladu s Rámcem do celkové veřejné podpory započítávají prostředky výzkumné organizace vložené do projektu, pokud tyto prostředky pochází z veřejných zdrojů (např. z jiné účelové podpory nebo podpory institucionální).

Maximální výše (částka) podpory na jeden projekt se v souladu s čl. 9 odst. 4 Nařízení Komise omezuje na 3 mil. € (přepočteno podle kurzu Kč platného v den vyhlášení veřejné soutěže na příjem projektů do tohoto programu na příslušný rok).

Vzhledem k tomu, že je program zaměřen na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje bonifikované dle Rámce za vzájemnou spolupráci partnerů, předpokládá se celková průměrná míra podpory v programu 65 %.

8.9.2. KONTAKT

Technologická agentura České republiky

Ing. Petr Hladík

ředitel Kanceláře TA ČR

Ruská 85/2412

100 05 Praha 10

tel: +420 271 019 550

e-mail: hladik@tc.cz

Pozn.: Vzhledem k tomu, že Kancelář TA ČR vzniká, jsou informace o TA ČR uvedeny na www.vyzkum.cz v sekci TA ČR.

9. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY V OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE (MSVV)

Podle zákona č. 21/1993 Sb. (tzv. kompetenčního) je gestorem mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Z procedurálního hlediska patří mezinárodní smluvní dokumenty v oblasti výzkumu a vývoje v ČR mezi takové, které schvaluje vláda ČR formou usnesení a které vyžadují souhlas Parlamentu ČR s ratifikací prezidentem republiky a to ve všech případech, kdy by se smluvní strany měly dohodnout na pravidlech

spolupráce odlišných od stávající právní úpravy. Mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji (MSVV) probíhá na základě dlouhodobé koncepce. Základem a hlavní součástí mezinárodní spolupráce ve VaV jsou vždy společné projekty výzkumných a vývojových prací nebo účast v mezinárodních mnohostranných projektech (aktivitách). V některých případech je dvoustranná dohoda o spolupráci omezena na podporu mobility výzkumných a vývojových pracovníků - viz spolupráci s konkrétními státy. Pro Českou republiku patří mezi hlavní priority zapojení do struktur výzkumu a vývoje Evropské unie, především co nejefektivnější účast v Rámcových programech výzkumu a vývoje ES a EURATOM, od roku 2007 do roku 2013 (některé projekty však mohou probíhat až do roku 2017) v 7. rámcových programech ES a EURATOM a dále účast na budování a strukturování Evropského výzkumného prostoru a účast na realizaci tzv. Lisabonské strategie a Lublaňský proces. Významné jsou však rovněž samostatné projekty mnohostranné a dvoustranné spolupráce, vybrané k finanční podpoře ve veřejné soutěži a podpora účasti ve významných mezinárodních vládních i nevládních organizacích a aktivitách. Kromě oblasti vyspělých zemí Evropy, je nutno při tvorbě politiky MSVV přihlížet také k legislativnímu prostředí v zemích středoevropského regionu a dále k politice VaV v USA, Kanadě a ve vyspělých zemích Asie.

9.1. EVROPSKÝ VÝZKUMNÝ A INOVAČNÍ PROSTOR

Evropský výzkumný a inovační prostor (ERA) byl zřízen rozhodnutím Evropské rady a jeho základní ideou je vytvoření evropsky jednotného prostředí pro výzkum a vývoj s cílem dosáhnout lepší soudržnosti (koheze) v této oblasti a přispět ke zlepšení konkurenceschopnosti Evropy vůči Spojeným státům americkým a některým asijským státům. Vychází se z toho, že výdaje na výzkum a vývoj v Evropě stále klesají, že se snižuje množství investic do výzkumu (zejména soukromých), že kariéra vědeckého nebo výzkumného pracovníka nepatří k přitažlivým životním a pracovním cílům, že se snižuje nebo je nedostatečná účast žen ve výzkumu a že se nedostatečně a ne zcela vhodně využívají vzácné zdroje pro výzkum k prospěchu společnosti a mobilita výzkumných pracovníků je v Evropě příliš nízká. Chybí dostatečná a koordinovaná podpora velkých vědeckých infrastruktur, které významně

přispívají k excelenci vědy v Evropě. Stále se objevují problémy etiky ve vědě (např. výzkum kmenových buněk). K řešení výše uvedených problémů by mělo přispět zřízení Evropského výzkumného prostoru. ERA zahrnuje rámcové programy, národní politiky členských států EU a jejich koordinaci, evropské výzkumné organizace a infrastrukturu. Za nejvýznamnější je nutné považovat to, že rámcové programy jsou zřizovány s cílem přispět k vytváření a strukturování Evropského výzkumného prostoru. Evropský výzkumný prostor, jeho strukturování a posilování, má přispět ke zlepšení kvality života v Evropské unii a Evropě obecně a to tím, že bude zvýšena konkurenceschopnost Evropy vůči USA a Japonsku. Toho by mělo být dosaženo zlepšením využívání prostředků vkládaných do výzkumu a vývoje (a to nejen veřejných, ale i a zejména soukromých včetně tzv. Private-Public Partnership) a zvýšením efektivnosti výzkumu a vývoje a podporou výzkumných infrastruktur. V první polovině roku 2009 Česká republika předsedala Evropské radě a z toho vyplývaly i úkoly pro výzkum a vývoj. Za základní prioritu byl považován příspěvek k odstraňování všech bariér, které by mohly negativně ovlivňovat znalostní trojúhelník: výzkum - vzdělávání - inovace a tzv. 5. svobodu, tedy svobodu vzdělávání a výzkumu. Předsednictví ČR navrhlo věnovat priority v první polovině roku 2009 oblastem mobility, hodnocení národních dopadů koordinace evropského výzkumu a výzkumným infrastrukturám evropského a celosvětového významu. V těchto tématech proběhla v ČR během předsednictví celoevropská setkání a jednání.

9.2. RÁMCOVÉ PROGRAMY EU V OBLASTI VÝZKUMU A VÝVOJE

A EURATOM

V rámci Evropské unie je spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje organizována na bázi tzv. Rámcových programů. Rámcový program ES má základ v Kapitole XVIII Smlouvy o Evropské unii a člancích 163 a 171. V roce 2007 byl zahájen 7. Rámcový program. Hlavním gestorem spolupráce je v Evropské komisi Directorate General for Research and Innovation (Generální ředitelství pro výzkum a inovace). Konečný schválený rozpočet 7. Rámcového programu je: 50,521miliónů € a rozpočet RP EURATOM 2,751 miliónů €. RP je obsažen v dokumentu Evropské komise COM (2005), 119 final z 6. 4. 2005, a to i v češtině (<http://www.cordis.eu/fp7>). Současně byly zveřejněny a projednány

i návrhy specifických programů a pravidla pro úkoly Společného výzkumného střediska (Joint Research Center) - přímé akce v nejaderné a jaderné oblasti. 7. Rámcový program ES je podle schváleného návrhu rozdělen podle obsahu na čtyři okruhy: Spolupráce, Myšlenky, Kapacity a Lidé.

Spolupráce: zahrnuje vlastní výzkumné aktivity a jde o podporu v celé oblasti výzkumných akcí prováděných transnacionální spoluprací v následujících prioritách:

- Zdraví, potraviny, zemědělství a biotechnologie
- Informační a komunikační technologie
- Nanovědy, nanotechnologie, materiály a nové výrobní technologie
- Energie
- Životní prostředí (včetně změn klimatu)
- Doprava (včetně aeronautiky)
- Společensko-ekonomické vědy a vědy humanitní
- Bezpečnost
- Vesmír

Myšlenky: Jde o podporu základního (hraničního) výzkumu formou „investigator - driven“ - zdola nahoru - výzkumu prováděného ve všech oborech individuálními nebo transnacionálními týmy, jako základu pro aplikovaný výzkum a inovace na principu „zdola nahoru“. K realizaci tohoto záměru byla zřízena Evropská výzkumná rada včetně příslušné výkonné agentury.

Kapacity: Budou podporovány klíčové aspekty evropských výzkumných a inovačních kapacit, jako jsou výzkumné infrastruktury, klastry na regionální úrovni, rozvoj plného potenciálu konvergence ve Společenství a vnějších regionech, bude podporován výzkum ve prospěch malých a středních podniků, záležitosti vztahu mezi vědou a společností, rozvoj koherence politik a horizontální aktivity mezinárodní spolupráce. V této části Rámcového programu EU budou podporovány evropské výzkumné infrastruktury (Strategické fórum pro výzkumné infrastruktury - ESFRI - viz dále), jejich budování a provoz.

Lidé: Posilování (kvantitativní i kvalitativní) lidského potenciálu ve výzkumu a technickém rozvoji v Evropě. Jde o podporu lidských zdrojů ve výzkumu

a vývoji včetně podpory kariéry výzkumného pracovníka, podpora mladých vědeckých pracovníků a žen ve výzkumu. Zahrnuty jsou i aktivity Marie Curie.

Výzkumná témata jsou implementována pomocí kolaborativního výzkumu, kooperativního výzkumu, Společných technologických iniciativ (JTI), koordinace národních výzkumných programů (čl. 169 Smlouvy) a mezinárodní spolupráce. Pro podporu cílů RP jsou i nadále používány tyto nástroje: „granty pro integraci“ (sítě excelence) a „granty k celkovému rozpočtu“ (projekty spolupráce, někdy se používá název integrované projekty). Evropská komise nestanoví kategorie uznatelných nákladů, maximální příspěvek EK je alokován podle typu aktivit, typu organizace a typu projektu - tzv. funding scheme. Týmy získávají prostředky na řešení projektů ve formě zálohy (předfinancování) a průběžných plateb. O změnách v partnerství při řešení (přidání nebo odchod partnerů) mohou rozhodovat přímo partneři v souladu s příslušnými ustanoveními konsorciální smlouvy, přičemž každou navrženou změnu složení oznámí EK, která může vznést do 45 dnů námitku. Evropské výzkumné organizace (např. CERN, ESA, EMBO a další) jsou brány stejně jako právnické osoby z členských států. Práva k duševnímu vlastnictví formulují přímo partneři v tzv. konsorciální dohodě (při dodržení obecných principů daných Pravidly účasti), jejíž uzavření je podmínkou získání příspěvku Evropské komise. Byly zrušeny nákladové modely známé z 6. RP. Novela zákona č. 130 o Podpoře výzkumu a vývoje z roku 2007 (zákon č. 171 Sb.) umožňuje, aby projekty rámcových programů byly do určité míry podpořeny z národních veřejných prostředků ČR, pokud projekt prošel úspěšně mezinárodním hodnocením, získal podporu z prostředků ES a splňuje kritéria daná Rámcem společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Procedury finanční podpory projektů rámcových programů zajišťuje MŠMT, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji:

Ing. Jana Zikmundová, tel.: +420 257 193 739,

e-mail: jana.zikmundova@msmt.cz,

Podrobnější informace jsou uvedeny na adrese:

<http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/podpora-ucasti-v-projektech-mezinarodni-spoluprace-ve-vyzkumu-a-vyvoji>.

Kdo se může zúčastnit Rámcových programů: Každá právnická osoba, příp. i fyzická osoba. Přidružené přístupující státy (Chorvatsko a Turecko) a přidružené státy EFTA se účastní za stejných podmínek jaké členské státy, mezinárodní evropské zájmové organizace se mohou zúčastnit jako týmy členských států.

Minimální počty partnerů: tři pro nepřímé akce (projekty spolupráce a sítě špičkových pracovišť), ty přitom musí být z členského státu EU nebo přidružených států a žádné dva z nich nesmí být usazeny ve stejném členském nebo přidruženém státě. Pro zvláštní akce spolupráce věnované mezinárodní spolupráci partnerských zemí jsou to dva účastníci z členského státu nebo přidruženého státu a dva z partnerských zemí v rámci mezinárodní spolupráce. Účast jediného účastníka je možná pro stipendia a specifické podpůrné aktivity. Minimální počet účastníků může být upraven v pracovních programech.

Při implementaci rámcových programů jsou užívány následující nástroje: integrace pracovišť formou sítí excelence (Network of Excellence); nástroj „sítě excelence“ je implementován formou společných programů aktivit zahrnujících část nebo všechny výzkumné kapacity účastníků v dané oblasti s cílem dosáhnout kritického množství v odbornosti a evropské přidané hodnoty. Společné programy mohou být zaměřeny na dosažení vzniku samostatných virtuálních center; integrované projekty/velké projekty spolupráce - Projekty spolupráce (v některých tematických oblastech se užívá i pojem Integrované projekty) musí zahrnovat řadu složek ve formě akcí, jejichž velikost a struktura se může měnit podle druhu úkolů. Velké projekty spolupráce zahrnují výzkum, technický rozvoj a/nebo demonstrační aktivity, které podpoří inovace. Projekty by měly podpořit konkurenceschopnost nebo být cíleny na hlavní společenské potřeby a jejich výsledkem by měly být nové výrobky, procesy a služby. Schéma ERA-NET PLUS - Jsou to společně implementované programy (společná implementace národních nebo regionálních programů - čl. 169 Smlouvy), např. pomocí harmonizovaných pracovních programů, společných nebo koordinovaných výzev k podávání návrhů projektů. Pro implementaci jsou důležité specifické implementační struktury. Tohoto nástroje bude možné využít ve všech aktivitách rámcových programů. Specifické projekty cílově orientovaného výzkumu (projekty spolupráce, dříve STREPS); výzkumné a technické projekty, demonstrační projekty; specifické výzkumné projekty pro

malé a střední podniky (MSP) (kooperativní výzkum); kolektivní výzkumné projekty pro sdružení malých a středních podniků; akce pro podporu a rozvoj lidských zdrojů a mobility; koordinační akce; specifické podpůrné akce; integrované iniciativy v infrastruktuře; účast Společenství v programech uskutečňovaných několika členskými státy (čl. 169 smlouvy).

Podobně jako 7. Rámcový program EU byl v dubnu 2005 předložen Evropskou komisí i návrh 7. Rámcového programu EURATOM na období 2007-2011. Rámcový program EURATOM nepodléhá společnému rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, ale jen Rady. Pokud jde o rozpočet, platí pro Rámcový program EURATOM stejná informace, která je uvedena pro rámcový program ES - původně navržený rozpočet - Rámcový program EURATOM: 4734,621 miliónů €, po úpravách - 2.751 miliónů €. Program obsahuje jeden specifický program a přímé akce Joint Research Center - Společné výzkumné středisko. Specifický program „Jaderný výzkum a vzdělávání“. Tematická priorita „Výzkum energie z jaderného slučování (fúze)“. Cílem je získat znalosti pro ITER (Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor) a realizovat ITER jako bezpečný prototypový reaktor pro elektrárny. Priorita zahrne tyto činnosti: realizaci ITER: výzkum přípravy provozu ITER, technické aktivity přípravy DEMO, výzkumnou činnost dlouhodobého charakteru, lidské zdroje, výuku a trénink, infrastrukturu a odezvy na možné nepředpokládané politické aspekty. Byla sjednána dohoda o zřízení mezinárodní organizace ITER jako samostatné právnické osoby. Účastníky dohody jsou EU, USA, Japonsko (pro Japonsko jsou vytvořeny zvláštní podmínky), Ruská federace, Indie, Čína a Korejská republika. Tematická priorita „Jaderné štěpení a radiační ochrana“: Úkolem je podpořit bezpečné využití jaderného štěpení a jiných použití radiace v průmyslu a medicíně. Priorita zahrne činnosti v následujících oblastech: management radioaktivního odpadu, reaktorové systémy, radiační ochrana, podpora infrastruktury pro výzkum a umožnění přístupu, lidské zdroje a trénink, včetně podpory mobility. Přímé akce Společného výzkumného střediska - Joint Research Center (JRC) - V návaznosti na Lisabonskou agendu a na požadavek mnoha zákazníků, JRC vyvine významné úsilí v oblasti výchovy, technického vzdělávání a šíření znalostí. JRC bude provádět své výzkumné činnosti

v oblastech spojených s managementem odpadů, dopadem na životní prostředí a tradičně v oblasti jaderné bezpečnosti.

Tak jako i v předchozích rámcových programech účastní se členské (a do určité míry i asociované) státy řízení programů a to především účastí v řadě stálých nebo ad hoc výborů a expertních skupin. Mezi nejdůležitější patří tzv. Programové výbory - PV. Programové výbory se podílejí spolu s Evropskou komisí na tvorbě a aktualizaci pracovních programů jednotlivých tematických priorit, projednávají výzvy k podávání návrhů projektů a členové jsou informováni o výsledcích hodnocení projektů, případně jsou konzultováni v některých sporných nebo konzultace hodných případech rozhodování o přijetí nebo odmítnutí návrhů projektů (o návrhu na sjednání kontraktu na řešení projektu rozhoduje z právního hlediska Evropská komise). Struktura programových výborů sleduje tematickou strukturu rámcových programů. Na základě diskuse mezi Radou pro výzkum a vývoj a MŠMT a po návrzích České konference rektorů, Akademie věd České republiky a Asociace výzkumných organizací a Rady vysokých škol byly pro 7. rámcový program jmenováni (jmenování je ve výhradní pravomoci členských států) členové Programových výborů a jejich zástupci. Současně byli určeni pracovníci zodpovídající v ČR za Národní kontaktní body programu. V **tab. č. XV** je uveden seznam členů Programových výborů (pro zjednodušení tabulky jsou vynechány vědecké i pedagogické tituly). Dále jsou v tabulce uvedeni odpovědní pracovníci za jednotlivé Národní kontaktní body (NCP) a jejich pracoviště.

Tab. č. XV. Členové programových výborů, jejich pracoviště a Národní kontaktní body.

Programový výbor	Jméno člena PV	Pracoviště	NCP	Pracoviště
Spolupráce				
Spolupráce	Vladimír Albrecht	TC AV ČR		
Spolupráce/zdraví	Pavel Anzelbacher	UP Olomouc	Judita Konkorová	TC AV ČR
Spolupráce/zdraví	Radim Šrám	ÚEM AV ČR		
Spolupráce/potraviny	Jana Hajšlová	FGÚ AV ČR	Naďa Koničková	TC AV ČR

Spolupráce/ICT	Jiří Kadlec	ÚTIA AV ČR	Eva Hillerová	TC AV ČR
Spolupráce/ICT	Eva Hajičová	UK-MFF		
Spolupráce/NANO	Karel Šperlink	AIP ČR	Gabriela Salejová	TC AV ČR
Spolupráce/NANO	Ivan Stibor	VŠCHT Praha		
Spolupráce/energie	František Pazdera	ÚJV Řež	Zdeňka Šustáková	TC AV ČR
Spolupráce/energie	František Hrdlička	ČVUT-FS		
Spolupráce/životní prostředí	Bořivoj Šarapatka	UP Olomouc	Zdeňka Šustáková	TC AV ČR
Spolupráce/doprava	Libor Beneš	Univerzita Pardubice	Martin Škarka	TC AV ČR
Spolupráce/doprava	Václav Fencel	Centrum dopravního výzkumu Brno		
Spolupráce/SOCIO	Ladislav Rabušič	MU-FSS Brno	Michal Pacvoň	TC AV ČR
Spolupráce/SOCIO	Petr Kratochvíl	AV ČR		
Spolupráce/bezpečnost	Václav Jírovský	UK-MFF	Eva Hillerová	TC AV ČR
Spolupráce/Vesmír	Jan Kolář	ČVUT-FSv	Ondřej Mirovský	TC AV ČR
Myšlenky	Jan Hrušák	AV ČR	Petra Perutková	TC AV ČR
	Jaroslav Koča	MU-PřF		
Lidé	Zuzana Došlá	MU-PřF	Emil Kraemer	TC AV ČR
	František Turnovec	UK-FSV		
Kapacity/infrastruktury	Jan Palouš	AV ČR	Lenka Havlíčková	TC AV ČR
Kapacity/infrastruktury	Ladislav Kozubek	MU Brno		
Kapacity/MSP	Miroslav Janeček	AVO Praha	Martin Škarka	TC AV ČR
Kapacity/MSP	Petr Porák	MPO Praha		
Kapacity/regiony znalostí	Václav Sklenička	ÚFM AV ČR	Lenka Havlíčková	TC AV ČR
Kapacity/regiony znalostí	Mikuláš Bek	MU-Fil.fakulta		
Kapacity/věda a společnost	Adolf Filáček	FÚ AV ČR	Michal Pacvoň	TC AV ČR
Kapacity/věda ve	Jiří Kulhavý	MU Brno		

společnosti				
Kapacity/mez.spolupráce			Michal Pacvoň	TC AV ČR
EURATOM /slučování	Pavel Chráska	ÚFP AV ČR	Pavlo Pavol	ÚFP AV ČR
EURATOM/sluchování	Milan Tichý	UK-MFF		
EURATOM/štěpení	Ivo Váša	ÚJV Řež	Miroslav Hrehor	ÚJV Řež
EURATOM/štěpení	Ladislav Musílek	ČVUT Praha		
Finační podotázky			Kateřina Slavíková	TC AV ČR
JRC			Nada Koničková	TC AV ČR

Řízení tak rozsáhlého a složitého programu výzkumu a vývoje jako jsou Rámcové programy ES se neobejde bez informačního zázemí: Základní informace poskytuje brožura „7. Rámcový program (RP7) - Posun evropského výzkumu do popředí zájmů“, která je dostupná v češtině na stránce http://ec.europa.eu/research/fp7/pdf/fp7-brochure_cs.pdf. Mezi známé tištěné periodické publikace patří: **research eu** - the magazine of the European research area, **research eu** - results supplement; elektronické informace o evropském výzkumu a vývoji jsou k dispozici především na: <http://ec.europa.eu/research>, <http://cordis.europa.eu>. CORDIS (Community Research and Development Information Service) je nejrozsáhlejší a patrně nejlepší elektronický informační systém o výzkumu a vývoji v Evropě. 7. rámcový program má zvláštní stránku: <http://cordis.europa.eu/fp7>, v ČR pak www.fp7.cz. ECHO - časopis pro evropský výzkum, vývoj a inovace, od srpna 2004 vydává Technologické centrum AV ČR, je on-line dostupný na adrese www.tc.cz. Pro 7. Rámcový program je Národní kontaktní organizací - Technologické centrum AV ČR, v.v.i. Přehled národních kontaktních pracovníků pro jednotlivé programy 7. RP a informace o programu v českém jazyce jsou dostupné na: <http://www.fp7.cz>. NICER je projekt Technologického centra AV ČR (OK 448) poskytující komplexní podporu pracovištím České republiky při jejich zapojování do Evropského výzkumného prostoru (ERA). V rámci projektu NICER Technologické centrum AV ČR: zabezpečuje činnost národních kontaktních pracovníků (NCP) pro 7. Rámcový program EU, kteří organizují hromadné informační a školicí akce o 7. RP a poskytují odborné konzultace jednotlivým týmům, které se účastní přípravy a řešení konkrétních projektů 7. RP, zvláštní pozornost je přitom věnována malým a středním podnikům; spravuje systém finanční podpory

přípravy velkých projektů 7. RP; vydává ECHO - zaměřený na informace o ERA a publikace specializované na problematiku evropského výzkumu a rámcových programů; provozuje portál CzechRTD.info informující zahraniční pracoviště o strukturách výzkumu a vývoje v ČR a umožňuje českým týmům uveřejnit náměty na evropskou spolupráci v konkrétní oblasti výzkumu, vývoje a inovací (www.czechrtd.info.cz); je prostřednictvím aktivit NCP propojeno na evropskou síť národních kontaktních bodů pro 7. RP (viz kapitolu 9.2.4.) a na národní informační síť NINET a další kontaktní místa v ČR a přispívá tak k vytváření vazeb mezi zdejšími pracovišti a ERA; spolupracuje s Evropskou komisí a se zástupci ČR v programových výborech 7. RP a programu COST; vyhledává partnery výzkumným a vědeckým pracovníkům a organizacím v ČR i v zahraničí pro účast v rámcových programech; pořádá každoročně tzv. CZEDER - konferenci o účasti ČR v evropském výzkumu. Bližší informace lze nalézt na <http://www.nicer.cz>.

Pro zajištění úspěšné účasti České republiky v projektech mezinárodní spolupráce ve VaV byla v průběhu roku 2000 uvedena v činnost národní informační infrastruktura pro 6. Rámcový program ES NINET (National Information NETwork). Aktivity NINET pokračují i pro 7. RP. V současné době je NINET česká národní informační síť pro rámcové programy ES, která sdružuje regionální a oborové kontaktní organizace (RKO, OKO) z celé České republiky. Úkolem sítě NINET je poskytovat informační a konzultační služby především k rámcovým programům pro výzkum a vývoj ES. Finančně je síť podporována ze zdrojů MŠMT. Další informace na www.ninet.cz. NINET sdružuje Regionální kontaktní organizace a Oborové kontaktní organizace (OKO) a jejich seznam je uveden v **tab. XVI**.

Tab. XVI. Národní informační centrum pro evropský výzkum, RKO A OKO.

Národní informační centrum pro evropský výzkum		
NICER III Praha OK 09002	Technologické centrum AV ČR Rozvojová 135 160 28 Praha 6	Ing. Nad'a Koníčková Tel: +420 234 006 109 Fax: +420 220 922 698 E-mail:konickova@tc.cz

Regionální kontaktní organizace (RKO)		
RKO pro jižní Moravu Brno OK 481	Vysoké učení technické v Brně Antonínská 1 601 90 Brno	Prof. RNDr. Ing. Jan Vrbka, DrSc. Tel: 541 14 52 01 E-mail: vrbka@ro.vutbr.cz
RKO jižní Čechy České Budějovice OK 473	Ústav systémové biologie a ekologie AV ČR Poříčí 3b, 603 00 Brno	Prof. RNDr. Michal Marek, DrSc. Tel: 602 545 221 E-mail: emarek@usbe.cas.cz E-mail: hanas@usbe.cas.cz Tel: 602 707 979
RKO Liberec II OK 477	Výzkumný ústav textilních strojů, a.s. U Jezu 4, 461 19 Liberec	Ing. Jaromír Fícek Tel: 485 302 486 Fax: 485 302 402 E-mail: jaromir.ficek@vuts.cz
RKO severozápadní Čechy Most OK 482	Výzkumný ústav pro hnědé uhlí, a.s. Budovatelů 2830 434 37 Most	Ing. Alena Miletíčová Tel: 476 208 7734 E-mail: mileticova@vuhu.cz
RKO Ostrava OK 486	BIC Ostrava, s.r.o. Mostárenská 1156/38 703 00 Ostrava – Vítkovice	Ing. Marek Valdmann Tel.: 595 957 458 E-mail: valdmann@bicova.cz
RKO Pardubice OK 479	VÚOS, a.s. Pardubice (Výzkumný ústav organických syntéz) 532 18 Pardubice 20 Rybitví 296-CETA	Ing. Vratislav Černý Tel.: 466 825 646 E-mail: vratislav.cerny@vuosas.cz
RKO západní Čechy Plzeň OK 474	Západočeská univerzita v Plzni Katedra managementu, inovací a projektů Husova 11 306 14 Plzeň	Doc. Ing. Jiří Vacek Tel: 377 633 204, 724 003 943 E-mail: vacekj@kip.zcu.cz
RKO střední Čechy + Praha OK 480	ČVUT Praha Technologické a inovační centrum Plzeňská 221/130 150 00 Praha 5	Ing. Etienne Samoura Tel: 257 199 916 E-mail: press@tic.cvut.cz

Oborové kontaktní organizace		
OKO Praha OK 475	Svaz průmyslu a dopravy ČR Freyova 948/11 190 05 Praha 9	Ing. Zdeněk Liška Tel: 225 279 101 E-mail: zliška@sprcr.cz
OKO Praha OK 471	Česká společnost pro nové materiály a technologie - AIP ČR Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1	Doc.Ing. Karel Šperlink, CSc. Tel: 221 082 326 ; Fax: 221 082 326 E-mail: sperlink@aipcr.cz
OKO Praha OK 470	Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s. Beranových 130 199 05 Praha -Letňany	Ing. Karel Paiger Tel: 225 115 332 E-mail: paiger@vzlu.cz
NKC Ženy a věda Praha OK 08007	Sociologický ústav AV ČR Jilská 1 110 00 Praha 1	Mgr. Marcela Linková Tel: 222 222 322 ; Fax: 222 220 143 E-mail: marcela@zenyaveda.cz
OKO mezin. spolupráce Praha OK 469	Asociace výzkumných organizací Novodvorská 994, 142 21 Praha 4	Ing. Václav Neumajer Tel: 239 041 998 ; Fax: 241 493 138 E-mail: avo@avo.cz
OKO inf. systém Praha OK 476	Inženýrská akademie ČR Národní 3, 117 00 Praha 1	Ing. Daniela Váchová Tel: 234 006 146 E-mail: vachova@tc.cz
OKO IST Praha OK 08002	Ústav teorie informace a automatizace AV ČR Pod vodárenskou věží 4 182 08 Praha 8	Ing. Jiří Kadlec, CSc. Tel: 266 052 216, Fax: 266 052 511 E-mail: kadlec@utia.cas.cz
OKO pro znalostní společnost Brno OK 478	VIP park.cz s.r.o. Bulharská 37 61200 Brno	Ing. Vlastimil Veselý Tel: 541 143 039 E-mail: Vesely@park.cz
OKO Zapojení velkých podniků do mezinárodní spolupráce OK 08004	Siemens s.r.o. Evropská 2588/33a 160 00 Praha	Ing. P. Peterková, PhD. Tel: 545 105 950 Fax: 545 105 001 E mail: petra.peterkova@siemens.com
OKO Brno OK 08003	BIC Brno Příkop 4 602 00 Brno	Ing.Vít Hřiba Tel: 545 176 130 E-mail: bicbrno@iqnet.cz bicbrno@bicbrno.cz

Medicínské informační centrum pro evropské projekty OKO Praha OK09003	Univerzita Karlova v Praze 1.lékařská fakulta Kateřinská 32 121 08 Praha 2	Doc. Ing. Miloslav Špunda, CSc Tel: 224 963 010 E-mail: spunda@cuni.cz
Styčná kancelář ČR pro evropský výzkum Praha OK 08005	CZELO - Czech Liaison Office for R & D Rue du Trone 98 1050 Brussels, Belgium	Mgr. Anna Vosečková Tel : 32 (0)2 514 6672 E-mail: voseckova@tc.cz
OKO KAMPUŠ Podpora účasti vědeckých týmů VVŠ v 7. RP Praha OK 09003	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze Oddělení VaV Technická 5 166 28 Praha 6	Ing. Anna Mittnerová Tel: 220 443 675, 220 443 806 E-mail: Anna.Mittnerova@vscht.cz
OKO Centrum pro mobilitu Praha OK 08001	Středisko společných činností AVČR Národní 3 pracoviště Vodičkova 40 110 00 Praha 1	Ing. Robert Hrubý, MBA Tel: 221 403 480 E-mail: hruby@ssc.cas.cz
OKO Věda a média Praha OK 472	Caneton s.r.o. Vinohradská 100 130 00 Praha 3	Stanislav Štěpánek E-mail: stepanek@ceskahlava.cz Tel: 267 311 032 267 312 405

9.3. EVROPSKÁ VÝZKUMNÁ RADA - EUROPEAN RESEARCH COUNCIL

Evropská výzkumná rada je instituce, která byla založena, aby podporovala hraniční výzkum určovaný vědeckými pracovníky - investigator-driven. Jejím hlavním cílem je stimulovat vědeckou excelenci podporou těch nejlepších, skutečně kreativních vědeckých pracovníků, studentů a inženýrů, aby měli odvahu vzít na sebe riziko jejich výzkumu. Vědečtí pracovníci jsou motivováni, aby překračovali dosavadní hranice znalostí a limity disciplin. ERC je doplňkem k ostatním financujícím aktivitám v Evropě (je zřízena rámci 7. rámcového programu EU) jako jsou národní výzkumné financující agentury a je

vlajkovou lodí programu Myšlenky 7. Rámcového programu Evropské unie. Vzhledem k tomu, že ERC užívá při výběru pouze bottom-up mechanismus, umožňuje výzkumným pracovníkům identifikovat nové příležitosti a směry v jakémkoliv oboru vědy, spíše než by byla k tomu, aby sledovala priority, které stanoví politici. ERC granty jsou udělovány v otevřené soutěži projektům, které jsou vedeny začínajícími nebo zkušenými vědeckými pracovníky, bez ohledu na jejich původ, kteří pracují v Evropě nebo se do Evropy stěhují - jediné kritérium pro výběr je vědecké excelence. Předsedou vědecké rady ERC je prof. Fotis Kafatos.

Základní informace:

MEMO/07/586-Statistics <http://erc.europa.eu/pdf/memo.pdf>, 22 členů Vědecké rady ERC: <http://erc.europa.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=62>,

Kontakty: Prof. Fotis C. Kafatos, ERC President and Chairman of its Scientific Council, kafatos.erc@imperial.ac.uk, Prof. Ernst-Ludwig Winnacker, ERC Secretary General, rtd-erc-secgen@ec.europa.eu.

Více informací:

Madeleine Drielsma/Gianpietro van de Goor, ERC-DIS, Tel: +32 (0)2 298 76 31 nebo +32 (0)2 295 74 74, Fax: +32 (0)2 299 3173, rtd-erc-press@ec.europa.eu, <http://erc.europa.eu>.

Česko zastupuje v Radě prof. Pavel Exner z UJF AV ČR.

9.4. STYČNÁ INFORMAČNÍ KANCELÁŘ ČR V BRUSELU - CZELO.

V roce 2005 byla v Bruselu zřízena styčná kontaktní kancelář ČR - tzv. Liaison Office - CZELO. Tato kancelář umožňuje zlepšení informačního toku mezi Evropskou komisí a českou výzkumnou veřejností, podobné kanceláře mají v Bruselu i mnohé jiné členské státy. Styčná kancelář sídlí na adrese: Czech Liaison Office for R&D, Rue du Trone 98, B-1050 Brussels, Belgium. Vedoucím kanceláře je Mgr. Anna Vosečková - tel.: +32 (0) 2514 6672: voseckova@tc.cz . CZELO je projektem Technologického centra AV ČR a je podporováno grantem MŠMT v rámci podpory mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji - EUPRO (další informace o programu viz MUDr. Iva Lekešová, CSc., MŠMT, iva.lekesova@msmt.cz). Hlavním úkolem CZELO je napomáhat úspěšnému

zapojování českého výzkumu do evropské výzkumné spolupráce, a to zejména prostřednictvím Rámcových programů. Kancelář poskytuje služby výzkumným pracovníkům ze všech oborů a výzkumných organizací v ČR. Další informace na webových stránkách: <http://www.czelo.cz/>.

9.5. VELKÉ INFRASTRUKTURY VÝZKUMU - ČR

ČR se připojila k aktivitě Evropského fóra výzkumných infrastruktur - Evropská cestovní mapa. V březnu roku 2007 se ČR zavázala k financování přípravné fáze následujících projektů z takzvané ESFRI Roadmap velkých výzkumných infrastruktur pan-evropského významu. Tento dokument obsahuje 44 projektů velkých evropských výzkumných infrastruktur, které byly vybrány a schváleny jako strategický výběr Radou pro konkurenceschopnost. Česká republika měla v úmyslu vstoupit do následujících projektů: CESSDA (Council of European Social Science Data Archives), CLARIN (Common Language Resources and technology Initiative), SHARE (Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe), HiPER (High Power Experimental Research Facility), JHR (Jules Horowitz Reactor), ESRF upgrade (European Synchrotron Radiation Facility), European XFEL (X-ray Free Electron Laser) a ILL 20/20 upgrade (Institute Laue Langevin). Další informace Ing. Naděžda Witzanyová, naděžda.witzanyova@msmt.cz.

9.6. VÝZKUMNÝ FOND PRO UHLÍ A OCEL (RFCS)

Se vstupem ČR do Evropské unie se ČR stala automaticky také členem Evropského společenství uhlí a oceli. Původní zaměření Společenství - RFCS - (Společenství bylo založeno na 50 let a jeho činnost skončila 23.7.2002) bylo postupně převedeno (zvláště jeho finanční prostředky) v podstatě na výzkumný program v oblasti uhlí a oceli. Gestorem členství ČR ve Společenství je MPO a MŠMT. Další informace jsou k dispozici na MPO (Ing. Martin Karfus), ale zvláště v Evropské komisi Direktorát výzkum a inovace - <http://cordis.europa.eu/coal-steel-rtd/>. Výzkumný fond pro uhlí a ocel je fond, jehož finanční prostředky jsou určeny na podporu vědy a výzkumu v oblasti uhlí a oceli, mimo rámcové programy EU. Finanční pomoc je určena k posílení

konkurenceschopnosti v evropském průmyslu uhlí a oceli a k přispění k jeho udržitelnému rozvoji. V rámci tohoto programu - vyhlášeného Výzkumným Fondem pro uhlí a ocel pod záštitou Evropské Komise - se rozlišují dva typy projektů výzkumného a technického rozvoje: výzkumné, pilotní a demonstrační projekty a doprovodná opatření, podpora a přípravné akce. Globálním cílem tohoto programu je zvýšit konkurenceschopnost evropského průmyslu uhlí a oceli a přispět k jeho udržitelnému rozvoji. Specifické cíle: rozvojové projekty - pokrýt výzkumnou a experimentální práci s cílem získat hlubší znalosti k usnadnění tvorby nových produktů, produkčních procesů a služeb, pilotní projekty - konstrukce, manipulace a rozvoj instalací patřičného rozsahu s cílem využití potenciálu k převedení teoretických znalostí a laboratorních testů do praxe, demonstrační projekty - konstrukce, manipulace a rozvoj instalací a podpora komerčního využití technologií, doprovodná opatření - doplňovat a koordinovat výzkumné aktivity vztahující se k tomuto programu. Podporované cílové skupiny: výzkumná centra a ústavy, subjekty působící v oblasti uhlí a oceli. Obecně tento program slouží ke zkvalitnění know-how a zlepšení mezinárodní komunikace v oblasti těžby uhlí a oceli a implementaci výsledků do praxe. Program byl vyhlášen Výzkumným Fondem pro uhlí a ocel a též přijímá návrhy k tomuto programu. Zdroj a více informací:

<http://www.microsoft.com/cze/mojefirma/euga/detail.msp?from%3dsearch%26grantId%3dS66-S3766%26page%3d6>.

Klíčová kritéria: Žadatelé: zejména MSP, další podniky a výzkumné ústavy, pro potenciální žadatele platí dále podmínky: musí to být osoby v bývalých zemích ESÚO (Evropské společenství uhlí a oceli) nebo subjekty z přístupujících zemí nebo subjekty ze třetích zemí, pokud přinesou kýžený efekt ve vztahu k programovým cílům. Žadatel nemusí mít nutně vztah k uhlí a oceli, ale výzkumné a technické rozvojové návrhy musí být v rámci tohoto programu. Podporované aktivity: Výzkumná práce vedoucí k zjednodušení výroby, instalace na dostatečné úrovni, rozšiřování výsledků výzkumu a propagace těchto znalostí např. i tréninkové programy pro výzkumné pracovníky. Uznatelné náklady: Finanční omezení - u výzkumných projektů je maximální finanční příspěvek ve výši 60% uznatelných nákladů, u pilotních projektů je maximální finanční příspěvek ve výši 40% uznatelných nákladů, u demonstračních projektů je

maximální finanční příspěvek ve výši 40% uznatelných nákladů, u doprovodných opatření, podpory a přípravných akcí je maximální finanční příspěvek ve výši 100% uznatelných nákladů. Veřejnou finanční podporu lze použít jen k účelu a na činnost, stanovenou ve smlouvě a hradí se z ní pouze nezbytné náklady související s projektem. Rozpočet pro běžný kalendářní rok se pohybuje okolo 53 milionů EUR. Výzva fondu na podávání návrhů projektů je nepřetržitá s každoroční uzávěrkou 15. září. Omezení: Záměry všech projektů jsou zkoumány z hlediska souladu se zájmy Evropského společenství. Jsou preferovány projekty charakteristické koordinací, komplementaritou a synergii mezi různými výzkumnými programy a dále vzájemnou výměnou informací mezi projekty financovanými tímto programem a Sedmým rámcovým programem.

Bližší informace viz např.:

<http://download.mpo.cz/get/28237/30102/323727/priloha001.doc> nebo

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&lq=en&year=2008&na=na-300508>; odpovědný pracovník Evropské komise: Michel Andrieu.

9.7. PROGRAM PRO KONKURENCESCHOPNOST A INOVACE - COMPETITIVENESS AND INNOVATION PROGRAM - CIP

Tento program vyhlásila Evropská unie pro zvýšení konkurenceschopnosti a podporu inovací v roce 2006 na období 2007-2013. Program je administrován Ministerstvem průmyslu a obchodu, kde je třeba hledat další informace - viz <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/cip/>.

Rámcový program Konkurenceschopnost a inovace (CIP) je zaměřen na podporu inovací včetně ekoinovací, podnikání, informačních a komunikačních technologií a energetiky - 60 % rozpočtu je určeno malým a středním podnikům. Byla vydána Praktická příručka pro čerpání z EU na Výzkum a vývoj - <http://www.mpo.cz/dokument51229.html>. Evropská komise vyhlásila výzvu k podávání návrhů do komunitárního programu Konkurenceschopnost a inovace - podprogram Podnikání a inovace. Tématem výzvy jsou globální sektorové přístupy. Další výzva byla vyhlášena do podprogramu Podnikání a inovace. Tuto výzvu pro Evropskou komisi administruje Evropský investiční fond.

9.8. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE V RÁMCI EU - STCU, ISTC

Mezi aktivity mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji EU patří i podpora výzkumu a vývoje v Ruské federaci a na Ukrajině. Úmyslem bylo podpořit původně vojenský výzkum při jeho přechodu orientace na výzkum civilní. Jde o dvě dohody, které ustavují tzv. International Science and Technology Centre - v Ruské federaci a Science and Technology Centre in Ukraine - na Ukrajině. Tato pracoviště organizují vědeckotechnickou spolupráci mezi pracovišti z členských států EU (tzv. ISTC a STCU partnerství) a z Ruské federace a z Ukrajiny. Další informace jsou k dispozici na webových stránkách direktorátu Výzkum Evropské komise (např. <http://ec.europa.eu/research/nis/en/istc.html>), CORDIS (např.: <http://www.istc.ru/>). ISTC/STCU (mezinárodní vědecká a technická centra) jsou mezinárodní organizace založené v Rusku a na Ukrajině. Organizace byly založeny v roce 1992 na základě dohody mezi EU, USA, Japonskem a Ruskou federací (a Ukrajinou). Jejich cílem je nabídnout vysoce kvalifikovaným vědeckým pracovníkům pracujícím v programech vojenského výzkumu v bývalém Sovětském svazu příležitost k přesměrování jejich talentů na mírové aktivity. Jako důsledek snižování obranných rozpočtů a uzavírání výzkumných vojenských ústavů bylo životně důležité zabránit prudkému nárůstu expertní činnosti a technologií zbraní hromadného ničení.

9.9. FINANČNÍ MECHANISMUS EHP/NORSKA

V rámci Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) byl zaveden i finanční mechanismus, jehož prostřednictvím státy ESVO (Islandská republika, Lichtenštejnské knížectví a Norské království) v letech 2004-2009 přispívaly novým členským státům ES a potažmo ESVO na projekty v rozšířeném vnitřním trhu. Norsko navíc přispívá i pomocí bilaterálního tzv. zvláštního norského finančního nástroje (Norsk finansieringsordning). Na základě obou uvedených finančních mechanismů se státy EHP a Norska zavazují přispívat ekonomicky slabším zemím v Evropském hospodářském prostoru, a to poskytováním grantů na investiční a rozvojové projekty v prioritních oblastech, jako např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví, zdravotnictví či péče o dítě, výzkum a vývoj v prioritních oblastech aj. Částka

alokovaná pro Českou republiku byla celkem 110,91 mil. Euro pro pětileté období 2004 -2009 (z toho 48,54 miliónů € v rámci Dohody o účasti v EHP a 62,37 miliónů € podle Dohody o norském finančním mechanismu). Zajištění spolufinancování projektů v požadované minimální výši 15 % bude v odpovědnosti zprostředkujících subjektů: ústředních orgánů státní správy, krajských úřadů nebo dalších subjektů pověřených Národním kontaktním místem po dohodě s Kanceláří finančních mechanismů. V případě využití rozpočtů ústředních orgánů státní správy a krajských úřadů musí být tyto prostředky součástí příslušných rozpočtů. Všechny základní principy a zásady týkající se finančního mechanismu EHP, resp. Norska jsou zakotveny v uvedené Dohodě o účasti v Evropském hospodářském prostoru (Protokol 38a), resp. připojené k Dohodě mezi Norským královstvím a ES o Norském finančním mechanismu pro období let 2004-2009. Jedná se především o celkovou výši částky na investiční a rozvojové projekty, účel a priority pro čerpání přidělených finančních prostředků, nutnou výši spolufinancování projektů, frekvenci vyhodnocování, případně přerozdělování nevyužitých finančních prostředků atd. - zdroj - Ministerstvo financí na adrese:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/fm_norska_vo.html, případně

<http://www.eeagrants.cz> - zde jsou uvedeny další informace. Další dotazy je možné zasílat na adresu: CZP@mfcr.cz .

9.10. MNOHOSTRANNÁ MEZIVLÁDNÍ SPOLUPRÁCE

9.10.1. PROGRAM COST - COST (European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research)

je evropská mnohostranná spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje se zaměřením na badatelský i na aplikovaný výzkum. COST koordinuje výzkum a vývoj formou tzv. akcí, k nimž se mohou vědečtí a výzkumní pracovníci z členských států COST připojovat svými vlastními projekty. Zásadou organizace a práce programu COST je princip „bottom-up - zdola nahoru“ a „à la cart“ - akce navrhují vědečtí a výzkumní pracovníci ve dvoukolovém systému - tzv. open call vyhlašuje kancelář COST. Nejvyšším orgánem je Výbor vysokých představitelů COST, v němž jsou zastoupeny všechny členské státy COST a Evropská komise a Rada EU (respektive její sekretariát, tvoří tzv. sekretariát COST). Celkový počet akcí je

vyšší než 200 (počet se během roku mění, protože některé akce jsou zakončovány a jiné nové schvalovány). Práce se účastní kolem 40 000 vědců z 32 členských zemí Evropy a 50 vědecko-výzkumných institucí ze 14 dalších zemí. Od roku 2003 spolupracuje COST úzce s European Science Foundation na základě dohody mezi COST a ESF. Na základě projektu získala ESF finanční prostředky z 6. a 7. Rámcového programu na podporu kanceláře COST (adresa kanceláře COST - COST OFFICE: 149 Avenue Louise, 1050 Brussels, Belgie, ředitel kanceláře: Dr. Martin Grabert, tel.: +322 533 38 10, fax: +322 533 38 93, e-mail: mgrabert@cost.esf.org , sekretariát COST zajišťuje Generální sekretariát Rady EU, webové stránky COST - <http://www.cost.esf.org>) a ostatních aktivit COST. Výběr nových akcí probíhá nyní dvoukolovým způsobem pomocí mechanismu, který se nazývá „open call“, v prvním kole (k vyhlášenému datu - viz webové stránky COST) jsou podány libovolné náměty jako tzv. expression of interest, tyto návrhy jsou posouzeny doménovými výbory (viz dále) a vybrané návrhy jsou rozšířeny do úplného návrhu. Tento návrh je posuzován nezávislými experty. V prvním vyhlášeném „open call“ byla úspěšnost návrhu akce zhruba 5% vůči celkovému počtu expression of interest.

Řídící výbory akcí:

Akce jsou koordinovány tzv. Management Committee. Členy Řídícího výboru jsou zástupci členských zemí, které k Akci přistoupily formou podpisu tzv. Memorandum of Understanding (viz dále). Účast členských zemí v akci se uskutečňuje formou projektů. Při zahájení akce posuzuje projekty navrhovatel akce. V případě dalších žádostí o přijetí pak Management Committee (po jednom roce po zahájení akce).

Doménové výbory:

Jsou ustaveny tzv. Domain Committees - DC. Členové DC (včetně expertů) zastupující ČR tvoří Výbor COST v ČR. Výbor projednává návrhy a doporučení na rozdělení finančních prostředků pro dotace projektů COST na daný finanční rok a koncepci vědeckých, případně i organizačních aktivit účasti České republiky v programu COST. Od června 2006 byly utvořeny tzv. doménové výbory (domains) a to v následujících oblastech: Biomedicine and Molecular Biosciences - BMBS, člen DV: Jaroslav Veselý, Olomouc a Vladimír Bencko, Praha; Food and Agriculture - F&A, člen DV: Zdeněk Opatrný, Praha, expert: Tomáš Vaněk,

Praha; Forests, their Products and Services - FPS. člen DV: Petr Kuklík, Praha, expert: Bohumír Lomský, Praha; Materials, Physical and Nanosciences - PHYMANO, člen DV: Jiří Švejcár, Brno, experti: Václav Sklenička, Jarmila Kodymová, Brno a Praha; Chemistry and Molecular Science and Technologies - CHEMOL, člen DV: Zdeněk Wimmer, Praha, expert: Jaroslav Cihlář, Brno; Earth System Science and Environmental Management - ESSEM, člen DV: Michal Marek, České Budějovice, Brno; Information and Communication Technologies - ICT, člen DV: Jan Šimša, Praha, expert: Václav Kvičera, Praha; Transport and Urban Development - TUD, člen DV: Olga Křištofiková, Praha, František Wald, Jan Spousta, Praha; Individuals, Society, Culture and Health - INSOCH, člen DV: František Turnovec, Praha, expert. Václav Beran, Praha.

Memorandum of Understanding (MoU):

Dokument mající charakter mezinárodní smlouvy, který v tzv. Technical Annex formuluje jednak akce z hlediska odborného, jednak z hlediska právního. MoU zavazuje signatáře MoU, mimo jiné k poskytování všech výsledků dosažených při řešení všem signatářům příslušného MoU. Memorandum podepisuje (případně vyjadřuje souhlas ČR - podle okolností) za Českou republiku vedoucí Stálého zastoupení ČR při Evropských společenstvích na základě pověření MŠMT ČR (odbor 32).

Účastnit se akcí COST

je možné buď formou připojení k existující akci COST (zejména na začátku akce) nebo je možné navrhnout akci COST (v takovém případě je doba mezi návrhem a schválením akce zhruba jeden rok). Podrobnosti jsou uvedeny na webových stránkách MŠMT - <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/cost-evropska-spoluprace-ve-vedeckem-a-technickem-vyzkumu> - na stránce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji a na stránce COST v kapitole jak vstoupit do COST. COST se vyznačuje nebyrokratickým přístupem, formuláře jsou velmi jednoduché - v podstatě projekt v angličtině a dva formuláře, dále si musí navrhovatel zajistit vyjádření Řídicího výboru akce o vhodnosti svého projektu. Žádné termíny nejsou v podstatě stanoveny a projekty se přihlašují průběžně. Schematicky je možné postup popsat takto: 1. výběr vhodné akce (návrh nové akce), 2. stažení formulářů, 3. formulace projektu, 4. žádost o vyjádření Řídicího

výboru, 5. zaslání sekretariátu COST v ČR - MŠMT, vyčkání na podpis MoU, 6. zahájení výzkumu a vstup do veřejné soutěže.

Financování výzkumu

probíhá zásadně na národní úrovni. COST samotný nedisponuje žádnými prostředky pro financování výzkumu, ale jen prostředky na koordinaci výzkumu - úhrady na jednáních orgánů COST - refundace, činnost kanceláře a sekretariátu COST a rovněž tzv. Short Scientific Mission. V České republice jsou od roku 1993 projekty částečně účelově financovány ze státního rozpočtu formou veřejné soutěže. Finanční prostředky poskytuje MŠMT podle výsledků veřejné soutěže a na základě doporučení poradního orgánu COST v ČR.

Národní koordinátoři COST - NATIONAL COST COORDINATOR:

RNDr. Miloš Chvojka, CSc. a RNDr. Josef Janda, sekretariát COST v České republice, MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, tel.: +420 234 811 511, fax: +420 234 811 713, e-mail: milos.chvojka@msmt.cz a josef.janda@msmt.cz, tel: +420 234 811 720.

Člen Výboru vysokých představitelů COST:

Prof. RNDr. Jaroslav Cihlár, CSc., Technická 2, 601 90 Brno, tel.: +420 541 321 277, fax: +420 541 211 309, e-mail: cihlar@umi.fme.vutbr.cz.

Administrativní řízení programu COST se zabezpečuje v Technologickém centru AV ČR, Rozvojová 135, 165 02 Praha 6. Zodpovědnými pracovníky jsou Ing. Bedřich Pekárek. Tel.: +420 234 811 708, fax: +420 234 811 713, e-mail: bedrich.pekarek@msmt.cz.

9.10.2. PROGRAM EUREKA - EVROPSKÁ SPOLUPRÁCE V OBLASTI APLIKOVANÉHO A PRŮMYSLOVÉHO VÝZKUMU A VÝVOJE Program EUREKA

vznikl v roce 1985 s cílem podporovat spolupráci mezi průmyslovými podniky, výzkumnými ústavami a vysokými školami a vytvářet tak podmínky pro zvýšení technické vyspělosti a výkonnosti evropského průmyslu, rozvíjet jeho společnou infrastrukturu a řešit problémy týkající se více zemí. Projekty EUREKA slouží civilním účelům a jsou zaměřeny na oblasti soukromého i veřejného sektoru. Jejich výstupem jsou špičkové výrobky, technologie a progresivní služby

schopné prosadit se na trhu. Cílem je aktivní zapojení výzkumu a vývoje do mechanismů tržní ekonomiky, to znamená nutnost komerčního uplatnění výsledků řešení. Program EUREKA nestanovuje tematické úkoly a necentralizuje financování ani výběr projektů. Řídí se zásadou, že návrhy a iniciativa musejí vycházet zdola (tzv. princip bottom-up), od jednotlivých podniků a výzkumných ústavů, které mají o spolupráci zájem. Z těchto důvodů nejsou např. limitovány celkové finanční náklady a doba řešení projektu, počet řešitelů, atd. V roce 2008 obdržela česká řešitelská organizace nejvyšší ocenění udělované v programu EUREKA - Lynx Award za dosažený technický přínos. V současnosti EUREKA sdružuje 39 evropských zemí a řádným 40 členem je Evropská unie. Ze zemí střední a východní Evropy jsou členy Česká republika, Estonsko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Rusko, Slovenská republika a Slovinsko. Česká republika byla za řádného člena přijata v roce 1995. V Albánii a Bulharsku, které dosud nejsou řádnými členskými zeměmi programu EUREKA, jsou organizačními centry programu Národní informační body (NIP). V období od července 2005 do června 2006 Česká republika předsedala programu EUREKA. Konference ministrů na závěr tohoto předsednictví konaná v Praze, potvrdila přijetí Ukrajiny a Malty za řádné členy programu EUREKA. Nástupnickými předsednickými zeměmi po České republice se staly Itálie, Slovinsko a nyní Německo. Tematické zaměření projektů není principiálně omezeno a vyplývá z prioritních směrů rozvoje průmyslových oborů. Rámcově jsou projekty směřovány do těchto oblastí: informační technologie, životní prostředí, biotechnologie a technologie ve zdravotnictví, nové materiály, robotika a automatizace, komunikační technologie, doprava, energetika, lasery. Zájemce o řešení projektu v rámci programu EUREKA může využít jednu ze dvou možností. Sám nabídnout potřebný nápad a námět projektu s cílem vyhledat a získat pro jeho realizaci další partnery, nebo se přihlásit k řešení již schváleného projektu, splňuje-li požadavky jeho navrhovatele. Kvalitní příprava mezinárodního projektu vyžaduje období 6 až 8 měsíců, každý projekt je navržen a řízen nezávisle jeho samotnými účastníky a je podroben minimálnímu administrativnímu řízení. Návrhy projektů na příslušných mezinárodních formulářích je nutno podávat prostřednictvím sekretariátu Národního programového koordinátora a to neomezeně, kdykoliv v průběhu celého roku. Kritéria: spolupráce podniků a výzkumných organizací nejméně ze dvou

členských zemí, dosažení znatelného pokroku (inovace vyššího řádu) v technické i užitné hodnotě vyvíjeného výrobku, technologie nebo služby, perspektiva tržního uplatnění, finančního zisku z realizace projektu, řešení a komerční využívání projektů je určeno pro civilní sektor, účastníci projektu musí mít technické, finanční a řídicí schopnosti a kompetence pro jeho řešení. EUREKA nevytváří žádný společný finanční fond na podporu řešení projektů. Účast v projektech si hradí jejich účastníci sami, avšak spolupráce v rámci EUREKY umožňuje rychlou akumulaci finančních prostředků ze soukromých zdrojů a dotací nebo půjček z veřejných prostředků, protože ve většině členských zemí, včetně České republiky, existují finanční možnosti, jak z veřejných, tak i dalších zdrojů na podporu účasti v programu EUREKA. Vláda České republiky rozhodla finančně podporovat účast průmyslových podniků, výzkumných organizací i vysokých škol na řešení projektů EUREKA ze státního rozpočtu. Podpora jednotlivým řešením může činit až 50% finančních nákladů na výzkumnou část řešení. Sekretariát programu EUREKA se sídlem v Bruselu zajišťuje všechny nezbytné činnosti pro koordinaci programu EUREKA, jako je provádění cirkulace návrhů nových projektů nebo vyhledávání vhodných zahraničních partnerů pro spolupráci, vydávání informačních materiálů a správu veřejné databáze. Sekretariát EUREKY věnuje velkou pozornost i problematice ochrany informací, duševního vlastnictví, průmyslových práv a standardizace. Národní programový koordinátor řídí činnost programu EUREKA v jednotlivých členských zemích a zajišťuje veškeré aktivity spojené s programem EUREKA. Poskytuje všechny nezbytné informační, konzultační a poradenské služby, zajišťuje mezinárodní evaluaci projektů a předává návrhy projektů do mezinárodní sítě programu EUREKA. Napomáhá rovněž zabezpečovat i finanční podporu na řešení projektu. Rada programu EUREKY České republiky působí jako poradní orgán MŠMT. Jejími členy jsou nezávislí experti z oblasti průmyslu a výzkumu. Rada programu projednává návrhy nových projektů s účastí českých organizací a vyjadřuje se i k předkládaným požadavkům na spolufinancování projektů ze státního rozpočtu. Skupina vysokých představitelů je řídicím grémiem programu EUREKA. Tvoří ho vysocí vládní úředníci členských zemí a zástupce Evropské komise. Toto grémium odpovídá za přípravu základních strategických dokumentů, výměnu informací mezi členskými státy o možných oblastech spolupráce, schvaluje návrhy nových projektů a uděluje jim statut projektu EUREKA. Konference

ministrů je nejvyšším orgánem programu EUREKA. Zúčastňují se jí ministři vlád členských zemí a představitel Komise EU, kteří odpovídají za oblast výzkumu, vývoje a techniky. Konferenci ministrů přísluší rozhodovat o vývoji, zaměření a cílech programu a o přijímání nových členů. EUROSTARS je nový evropský program výzkumu a vývoje, který patří do skupiny nástrojů využívajících čl. 169 Smlouvy a poskytuje možnost spolufinancování řešení projektů z rozpočtu Evropského společenství. Jedná se o podporu založenou na pravidlech programu EUREKA a uplatňování principu bottom-up společně se 7. rámcovým programem ve smyslu článku 169 Smlouvy. Cílem tohoto programu je vytvářet nové projektové aktivity za účasti mezinárodních konsorcií ve prospěch malých a středních podniků, spolupracujících společně mezi sebou, nebo s výzkumnými organizacemi a velkými podniky. Podporovat evropské malé a střední podniky, zejména s vysokým potenciálem růstu, vytvářet nové tržní uplatnění a aktivity založené na výsledcích výzkumu a vývoje. Program podporuje nové výrobky, technologie, nebo služby a jejich uplatnění na trhu rychleji, než je jinak obvyklé. Dne 2. října 2007 byl oficiálně vyhlášen program EUROSTARS, který je spolu s rámcovými programy ES (čl. 169 Smlouvy) určen na podporu malých a středních podniků, které potřebují provádět výzkum a vývoj. Další podrobnosti jsou uvedeny na webových stránkách <http://www.eurostars-eureka.eu>. Prvním kontaktním bodem pro získání informací o programu EUROSTARS je národní koordinátor programu EUREKA.

Kontaktní adresy: Národní koordinátor programu (NPC) EUREKA v ČR: Ing. Josef Martinec, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, tel.: +420 234 811 512, fax: +420 234 811 713, e-mail: josef.martinec@msmt.cz.

Člen Skupiny vysokých představitelů (HLG) programu EUREKA za ČR: Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc., Prezident Asociace inovačního podnikání ČR, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, tel./fax: +420 221 082 326, e-mail: sperlink@aipcr.cz, <http://www.eureka.be>.

9.10.3. VĚDECKÉ PROGRAMY NATO (CIVILNÍ VÝZKUM)

Science for Peace and Security Committee (SPS)

vznikl spojením Science Committee a Committee on the Challenges of Modern Society na podporu mezinárodní spolupráce ve vědě a inovacích. Cílem SPS je přispívat k bezpečnosti, udržitelnému rozvoji, stabilitě a solidaritě mezi národy prostřednictvím spolupráce, budování infrastruktury, podpory demokratického rozvoje a ekonomického růstu. SPS program zahrnuje aktivity financované ze zdrojů NATO - na základě žádostí podaných vědci nebo návrhů vypracovaných sekretariátem SPS, na národní úrovni - na základě návrhů vypracovaných jednotlivými zeměmi. SPS výbor má k dispozici čtyři odborné panely: Chemistry/Biology/Physics (CBP) Panel, Enviromental Security (ES) Panel, Human and Societal Dynamics (HSD) Panel, Information and Communication Securiry (ICS) Panel. Vědeckých prací se mohou účastnit:

Země NATO (26): Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Francie, Itálie, Island, Kanada, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Turecko, Velká Británie a USA.

Partnerské země (15): Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Gruzie, Chorvatsko, Kazachstán, Kyrgyzstán, bývalá Jugoslávie, Makedonie, Moldavsko, Rusko, Tádžikistán, Turkmenistán, Ukrajina a Uzbekistán.

Ostatní partnerské země (5): Finsko, Irsko, Rakousko, Švédsko, Švýcarsko - participují na vlastní náklady. Státy Středozevního dialogu (7): Alžírsko, Egypt, Izrael, Jordánsko, Mauretánie, Maroko a Tunisko. Žádosti podávané vědci: SPS program nabízí granty vědcům ze zemí NATO, partnerských zemí a států Středozevního dialogu. Granty jsou rovněž poskytovány akademickým institucím v partnerských zemích na vybudování počítačové infrastruktury a optimalizaci elektronické komunikace. Spolupráce musí být mezi vědci ze zemí NATO na jedné straně a vědci z partnerských zemí nebo států Středozevního dialogu na straně druhé. Kompletní žádosti jsou předkládány na NATO centrálu, kde jsou podrobeny hodnocení. Jednotlivé oblasti vědy spravují mezinárodní komise odborníků, které se scházejí třikrát ročně k posouzení přijatých žádostí.

Priority: Collaborative Grants: Obrana proti terorismu - rychlá detekce chemických, biologických, radiologických a nukleárních (CBRN) látek a zbraní,

rychlá diagnostika jejich účinku na lidi, nové a rychlé metody detekce (např. biosenzory, genové čipy), fyzická ochrana proti CBRN látkám, dekontaminace CBRN látek, zničení CBRN látek a zbraní, zdravotnická protipatření, detekce výbušnin, opatření proti ekoterorismu, opatření proti počítačovému terorismu. Čelení jiným bezpečnostním hrozbám - environmentální bezpečnost (např. desertifikace, eroze půdy, znečištění), snižování vlivu vojenských aktivit na životní prostředí, management vodních zdrojů, management neobnovitelných zdrojů, modely udržitelné spotřeby (např. potravin, energie, materiálů), prognózy a předcházení katastrofám, bezpečnost potravin, bezpečnost informací, lidská a sociální dynamika (např. ekonomické dopady teroristických akcí, rizikové studie, priority vědní politiky), regionální studie včetně příhraničních aktivit, předcházení konfliktům s ohledem na nedostatek zdrojů, netradiční bezpečnostní hrozby.

Priority partnerských zemí: Žadatel z partnerské země může podat návrh v rámci národních priorit své země. Žádosti, které zahrnují současně priority NATO i partnerské země budou upřednostněny.

Computer Networking and Electronic Communication Grants: Tyto granty mají odlišný účel než granty na spolupráci, a proto nejsou zahrnuty mezi prioritními oblastmi. Cílem grantů je zlepšení elektronické komunikace mezi vědeckou komunitou v partnerské zemi.

Grantové mechanismy a formuláře: Collaborative Grants in Priority Research Areas, Advanced Study Institutes - ASI, Advanced Training Courses - ATC, Collaborative Linkage Grants - CLG, Science for Peace Projects - SFP, Reintegration Grants - RIG, Computer Networking and Electronic Communication Support for Partner Countries, Advanced Networking Workshops - ANW, Networking Infrastructure Grants - NIG. Žadatelé: O grant mohou žádat vědci a odborníci ze zemí NATO, partnerských zemí a států Středozevního dialogu. Žádost musí podat společně předkladatel z NATO a předkladatel z partnerské země nebo státu Středozevního dialogu. Žádosti obvykle zahrnují i další partnery z jiných zemí NATO, partnerských zemí nebo států Středozevního dialogu v závislosti na tématu spolupráce.

Uzávěrky podávání žádostí: Žádosti mohou být podány kdykoliv, jednotlivá kola mají uzavírku: 1. března, 1. července a 1. listopadu.

Aktivity financované z národních zdrojů: Žádosti o financování z národních zdrojů připravují jednotlivé státy podle směrnice a jsou zaměřeny na klíčové priority definované SPS výborem.

Priority jsou rozděleny na tři hlavní kategorie: Obrana proti terorismu, Členění jiným bezpečnostním hrozbám, Priority partnerských zemí.

Grantové mechanismy: Pilot Studies - PS: studie trvající 3-5 let, Short-term Projects - STP: specificky zaměřené projekty v trvání 12 až 24 měsíců, Topical Workshops - WS. Support Grant slouží jako finanční podpora účasti odborníků ze zahraničí na národních projektech.

NATO - Russia Scientific Cooperation: NATO - Russia Scientific Council (NCR). Je to specifický program pro podporu spolupráce vědců Ruska a NATO v sedmi prioritních oblastech: detekce výbušnin, psychologické a sociální dopady terorismu, prognózy a prevence katastrof, CBRN ochrana, kyber bezpečnost, bezpečnost přepravy, včetně bezpečnosti hranic, problémy související s ochranou prostředí. Grantové mechanismy, pokyny a formuláře: NATO - Russia Advanced Research Workshops - NR ASW, NATO - Russia Advanced Study Institutes - NR ASI, NATO - Russia Collaborative Linkage Grant - NR CLG, NATO - Russia Science for Peace Project - NR SFP. Uzávěrky podávání žádostí: Žádosti mohou být podány kdykoliv, jednotlivá kola mají uzávěrku: 1. března, 1. července a 1. listopadu.

Kontakty: Science for Peace and Security Programme, Public Diplomacy Division (PDD), NATO, Bd. Leopold III, 1110 Brussels, BELGIUM, Fax PDD: 32 2 707 4232. Dotazy o SPS programu zasílejte na e-mail: science@hq.nato.int.

Activities Funded by NATO: NATO SPS Programmes: Chemistry/Biology/Physics (CBP) Programme Director: Dr. Fausto Pedrazzini, tel.: 32 2 707 5096, Environmental Security (ES), Programme Director: Dr. Deniz Beten, tel.: 32 2 707 4668, Human and Societal Dynamics (HSD) Programme Director: Prof. Fernando Carvalho Rodrigues, tel.: 32 2 707 4231, Information and Communication Security (ICS), Programme Director: Dr. Hadassa Jakobovits, tel.: 32 2 707 4668, NATO Programme Director responsible for applied R&D projects ("Science for Peace") ve všech uvedených oblastech: Dr. Chris De Wispelaere, tel.: 32 2 707 4619. Nationally funded SPS Activities, Programme Director: Dr. Deniz Beten,

tel.: 32 2 707 4846, Programme Assistant: Ms. Martine Deweer, tel.: 32 2 707 4850. Další informace též: <http://www.amvis.cz/nato.htm>.

9.10.4. **EVROPSKÁ KOSMICKÁ AGENTURA - základní informace (dále jen „ESA“)**

je mezivládní organizací pro rozvoj kosmického výzkumu a technologií, jakož i jejich aplikací, ustavená Úmluvou o založení Evropské kosmické agentury a otevřenou k podpisu v Paříži dne 30. května 1975, která vstoupila v platnost 30. října 1980 (dále jen „Úmluva“). Hlavním posláním ESA je zejména koordinovat a harmonizovat evropskou strategii a politiku pro kosmonautiku, udržovat a rozvíjet evropské dopravní prostředky pro přístup do kosmu, zajišťovat širokou technickou základnu a kapacitu evropského průmyslu, která dokáže navrhovat, vyrábět a provozovat kosmické systémy a doprovodnou pozemní infrastrukturu, rozšiřovat vědecké znalosti o naší planetě, sluneční soustavě a vesmíru stejně jako o materiálech a živých organismech s využitím Mezinárodní kosmické stanice, družic a meziplanetárních sond, využívat získané technické dovednosti a poznatky k uspokojování stále náročnějších nároků společnosti a trhu. Obsahovou náplň aktivit ESA a jejich rozsah daný finančním rámcem stanovuje Ministerská rada ESA. Ta se schází jednou za tři roky a tvoří ji pověření ministři vlád členských zemí. Určuje hlavní strategii činnosti ESA, programové priority, schvaluje vyhlášení nových volitelných programů a stanoví i základní strukturu finančního rozpočtu na další období. Poslední Ministerská rada ESA zasedala ve dnech 25.-26. listopadu 2008 v Haagu. Průběžná činnost ESA je řízena Radou ESA a jejími výbory (IPC - Výbor pro průmyslovou politiku, SPC-Výbor pro vědecký program, AFC-Výbor pro administraci a finance, IRC - Výbor pro mezinárodní vztahy, IPC - Výbor pro průmyslovou politiku). Aktivity volitelných programů ESA jsou řízeny jejich programovými radami. Všechny uvedené orgány jsou složeny z delegovaných zástupců členských států, respektive států zapojených do daného volitelného programu. Rozhodnutí přijatá v těchto řídicích orgánech jsou prováděna exekutivou ESA. V září 2008 rozhodl Parlament ČR o souhlasu s ratifikací přístupové dohody k ESA prezidentem republiky. Ratifikační proces se uzavřel uložením ratifikačních listin u vlády Francouzské republiky. Vstupem přístupové dohody v platnost se ukončí

Program evropského kooperujícího státu PECS, který ukončil přijímání projektů v polovině roku 2008. Česká republika bude participovat na tzv. mandatorním programu ESA, účast v příslušných volitelných programech agentury se teprve vyhodnocuje.

9.11. OSTATNÍ MNOHOSTRANNÉ SPOLUPRÁCE

9.11.1. The European Science Foundation - ESF

ESF podporuje kvalitní vědeckou činnost v rámci celé Evropy. Je to Evropské společenství národních organizací odpovědných za finanční podporu vědeckého výzkumu (např. grantové agentury). ESF byla ustavena v roce 1974 a v roce 2005 měla 78 členských organizací (vědeckých institucí, akademií, grantových agentur apod.) ze 30 států. ESF je nevládní instituce, i když její členové jsou často organizacemi financovanými převážně vládami. ESF úzce spolupracuje s Evropskou komisí v oblasti vědeckých zájmů. ESF má za úkol zprostředkovat a usnadnit spojení vědeckých pracovníků z různých zemí, aby spolupracovali na závažných projektech společného zájmu, aby spolupráce umožnila obecnější využití velkých a nákladných zařízení a aby na základě výsledků spolupráce mohly být ustaveny nové směry ve výzkumu. ESF ve spolupráci s členskými organizacemi průběžně pracuje na vývoji vědní politiky strategicky důležité pro Evropu. V oblasti mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji se ESF zabývá tzv. EUROCORES, vědeckými projekty s mezinárodní účastí. Z České republiky jsou od roku 1999 členskými organizacemi ESF Grantová agentura ČR a Akademie věd ČR. ESF rovněž úzce spolupracuje s COST a zajišťuje činnosti kanceláře COST - viz informaci o programu COST. Členský příspěvek České republiky do ESA (tj. společně GA ČR a AV ČR) činí zhruba 45.000 € za rok. Náklady na členství České republiky v European Science Foundation jsou hrazeny z dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, z rozpočtu mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji. Podrobné informace o European Science Foundation lze nalézt na domovské stránce ESF: www.esf.org a http://www.gacr.cz/gacr/Zakl_ramec.htm

9.11.2. EMBC - **The European Molecular Biology Conference (Evropská konference pro molekulární biologii).**

Česká republika přistoupila v roce 1994 k Dohodě ustavující EMBC a je od roku 1995 jejím řádným členem. EMBC je mezivládní organizace zajišťující kooperaci evropských států v základním výzkumu v molekulární biologii a příbuzných vědách. Dohoda ustavující EMBC byla podepsána v únoru 1969 Francií, SRN, Nizozemím, Norskem, Švédskem, Švýcarskem, Velkou Británií, Rakouskem a Dánskem. Postupně k Dohodě přistoupily další evropské země a Izrael. V současné době má 27 členů. Činnost EMBC se řídí Všeobecným programem, který zahrnuje především přidělování stipendií pro výzkum, vypracování programů kurzů, workshopů a symposií. Studijní pobyty - dlouhodobé, jedno- až dvouleté, nebo krátkodobé - jsou nejdůležitější formou spolupráce pro českou vědeckou komunitu. Každý uchazeč o některou z forem studijního pobytu předloží vlastní projekt, který je odborně posouzen a přijetí nebo odmítnutí uchazeče se řídí výhradně závažností a originalitou projektu. ČR je zapojena i do řady dalších programů podporovaných EMBO/EMBC. Formuláře přihlášek, podrobnější informace a zápisy ze zasedání EMBC jsou k dispozici v Odboru mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, MŠMT, Dr. Jana Bystřická, jana.bystricka@msmt.cz, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, tel.: 234 811 242, fax: 234 811 713. Další informace lze získat také na www stránce EMBC: <http://www.embo.org/embc/>.

9.11.3. **OECD - Organization for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj).**

Výkonným orgánem OECD pro oblast výzkumu a vývoje je Direktorát pro vědu, techniku a průmysl (DSTI), pod který spadají tři úzce spolupracující výbory: Výbor pro vědní a technickou politiku (CSTP - Committee for Science and Technology Policy), Průmyslový výbor (IC - Industry Committee) a Výbor pro informační a komunikační politiku (ICCP - Information, Computer and Communications Policy). Základní priority DSTI pro nejbližší období jsou trendy ve vědní a technické politice členských zemí OECD, ekonomika postavená na vzdělanosti - knowledge based economy, globalizace a mezinárodní spolupráce. Pracovní program CSTP obsahuje zejména vypracovávání pravidelných zpráv

o průmyslových a technických politikách členských zemí (Science, Technology and Industry Outlook), přehledu vědní a technické politiky vybrané země (Country Review), přehledu vybrané konkrétní problematiky v členských zemích (Thematic Review), dále zahrnuje koordinaci v oblasti statistických údajů za vědu a techniku, sledování strukturálních změn výkonnosti ekonomiky, hospodářské soutěže a inovačních systémů členských zemí. Těžiště aktivní účasti MŠMT na spolupráci s OECD v oblasti výzkumu a vývoje je soustředěno na vlastní činnosti CSTP a na práci v pracovních skupinách tohoto výboru, kterými jsou Pracovní skupina pro vědní systém (Working Group on Global Science Forum), Pracovní skupina pro inovační a technickou politiku (Working Group on Innovation and Technology Policy) a Pracovní skupina pro biotechnologie (Working Party on Biotechnology). Současně s tím participuje MŠMT v koordinaci s dalšími ústředními orgány na činnosti těchto pracovních skupin v rámci CSTP: Skupina národních expertů pro vědní a technické ukazatele (National Experts on Science and Technology Indicators), zabezpečovaná Českým statistickým úřadem, Smíšená skupina expertů pro techniku, produktivitu a tvorbu pracovních příležitostí (Joint Expert Group on Technology, Productivity and Job Creation), zabezpečovaná Ministerstvem práce a sociálních věcí. CSTP výbor v roce 2004 připravil v konsenzu všech členských zemí tři klíčová témata: „Managing the science - innovation interface“, „Meeting the challenges for human resources in science and technology“ a „International co-operation in science and technology“. Koncem roku 2005 byla otevřena aktivita INCF (International Neuroinformatic Coordination Facility), která sdružuje významné světové odborníky na tuto problematiku a její technické bezpečnostní aplikace. Kromě toho již řadu let probíhají a jsou podporovány aktivity v oblasti jaderné bezpečnosti např. účast ČR v programech ROSA, HALDEN a dalších. Další informace lze získat na adrese <http://www.oecd.org>.

9.11.4. CERN a SÚJV Dubna - ČR

je řádným členem CERN a SÚJV Dubna, mezinárodních organizací pro výzkum v oblasti jaderné a subjaderné fyziky a fyziky elementárních částic a vysokých energií. Spolupráci zajišťují Výbor pro spolupráci s CERN a Výbor pro spolupráci s SÚJV Dubna. Předsedou výboru pro CERN je prof. Ing. Jiří Niederle,

DrSc. - Fyzikální ústav AV ČR a výboru pro SÚJV Dubna - Ing. Rostislav Mach,
DrSc. - Ústav jaderné fyziky AV ČR. V roce 2009 byl po opravě slavnostně znovu zahájen provoz největšího urychlovače LHC (Large Hadron Collider) ve světě. Obě členství ČR zajišťuje po organizační a částečně finanční stránce od roku 2004 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - odbor 32 - mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji MŠMT a Ministerstvo zahraničních věcí. Projekty CERN a SÚJV Dubna jsou také částečně podporovány z programu INGO. Finančně jsou zabezpečeny účasti institucí ČR ve významných programech CERN jako jsou ATLAS, ALICE, KOMPAS a další z účelových prostředků MŠMT na podporu mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji. Informace jsou k dispozici jednak u RNDr. Miloše Chvojky, CSc. (milos.chvojka@msmt.cz - organizační otázky) a jednak Mgr. Martiny Hanžlové (martina.hanzlova@msmt.cz - finanční podpora). Další informace jsou k dispozici např. na adresách: <http://www.cern.ch> a <http://www.hep.fzu.cz/>.

9.11.5. STŘEDOEVROPSKÁ INICIATIVA - CEI (Central European Initiative) -

V rámci pracovní skupiny pro vědu a techniku CEI jsou podporovány (ve velmi omezeném počtu) vědeckotechnické projekty, které se zabývají problematikou typickou pro region střední Evropy. Podvýboru předsedá Itálie, zástupce ČR: Mgr. Libor Daněk - odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji MŠMT, libor.danek@msmt.cz, tel.: 234 811 154. Sídlem podvýboru je Terst, Itálie.

Podpora je možná z programu KONTAKT. Kontaktní adresa:

<http://www.ceinet.org/index.php> http://www.ceinet.org/view/07/07_05.htm.

9.11.6. VISEGRÁDSKÁ SKUPINA - Visegrad Group

Visegrádská skupina má rovněž pracovní skupinu pro vědu a techniku. Pracovní skupina se schází (obvykle s přizváním Slovenské republiky) jednou ročně v jedné z členských zemí na úrovni ministrů nebo náměstků ministrů s tématy, týkajícími se výměny zkušeností a návrhy společných postupů v účasti na programech a projektech EU. Na jednání v Salzburgu za spoluúčasti Rakouska, Bulharska a Rumunska byla projednána možnost užší spolupráce v oblasti výzkumných infrastruktur. Skupina se schází obvykle v den konání

Evropské rady pro konkurenceschopnost ke krátkému neformálnímu jednání. Bilaterální spolupráce na projektech výzkumu a vývoje probíhá standardně v rámci programu KONTAKT. Další informace: <http://www.visegradgroup.org/>.

Evropská jižní observatoř - The European South Observatory - Od ledna 2007 je Česká republika řádným členem Evropské organizace pro astronomický výzkum na jižní polokouli známé také, jako Evropská jižní observatoř (ESO), kde se provádí astronomický a astrofyzikální výzkum. Ústředí ESO, které je administrativním, technickým i vědeckým centrem a jehož součástí je i evropské středisko pro pozorování Hubbleovým kosmickým teleskopem, je vybudováno v Garchingu poblíž Mnichova. Další informace Dr. Jana Bystřická, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji MŠMT, tel.: +420 234 811 242, fax: +420 234 811 713, e-mail: jana.bystricka@msmt.cz .

9.12. DVOUSTRANNÁ SPOLUPRÁCE

V současné době má Česká republika závazky v oblasti spolupráce ve výzkumu a vývoji s následujícími státy (tzv. dohody o vědeckotechnické spolupráci): USA, Francie, Spolková republika Německo, Itálie, Japonsko, Mexiko, Řecko, Slovinsko, Španělsko, Korejská republika, Slovensko, Čínská lidová republika, Maďarsko a Polsko, v jednání jsou dohody s Izraelem, Jihoafrickou republikou a Argentinou. Kromě toho existuje řada dalších dohod, zvláště jde o tzv. Kulturní dohody nebo dohody o obchodní, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci - viz dále. Gestorem sjednávání a plnění dohod o vědeckotechnické spolupráci je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Závazky vyplývající z tzv. vládních dohod o obchodní, průmyslové a vědeckotechnické spolupráci se týkají těchto států: Belgie, Bulharsko, Finsko, Francie, KLDR (dohoda se z pochopitelných důvodů neuplatňuje), Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Velká Británie a řadou států bývalého Sovětského svazu. Gestorem plnění závazků vyplývajících z těchto dohod je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Dohody jsou postupně překonávány novými smluvními vztahy a je tendence řešit oblast výzkumu a vývoje samostatně. V některých případech se plnění takovýchto dohod pro oblast vědeckotechnické spolupráce řeší přizváním zástupce MŠMT do orgánů těchto dohod. Nově byly po roce 1993 sjednány, již vládou České republiky, další dohody o obchodní, průmyslové

a vědeckotechnické spolupráci s několika zeměmi bývalého SSSR - Ruskou federací, Kazachstánem, Tádžikistánem, Uzbekistánem, Litvou, Lotyšskem a Estonskem. Tzv. „čisté dohody“ o vědeckotechnické spolupráci byly po roce 1993 sjednány např. s Čínskou lidovou republikou, Korejskou republikou, Mexikem, Slovinskou republikou, USA (nová dohoda), Slovenskou republikou, Polskem a Maďarskem; projednává se dohoda s Jihoafrickou republikou. Jednání probíhala nebo probíhají i s některými státy Latinské Ameriky - Brazílie, Argentina, Chile. Tato jednání buď nejsou ukončena a dohoda není uzavřena nebo jednání z různých příčin stagnují. Zvláštní situace je s Velkou Británií - Velká Británie nepovažuje za vhodné, aby se sjednávaly zvláštní dohody v takových oblastech jako je výzkum a vývoj a spolupráce se řeší na úrovni jednotlivých pracovišť a British Council - viz např.: <http://www.britishcouncil.org/czechrepublic-about-us-contact-us.htm>. Spolupráce se Švýcarskem na vládní úrovni se nerealizuje. Spolupráci umožňují takové aktivity jako COST nebo EUREKA a rámcové programy EU. Dvoustranné dohody o vědeckotechnické spolupráci jsou přístupné kromě oblasti školství a AV ČR také všem resortům a také všem ostatním právnickým osobám výzkumu a vývoje. Závazky v oblasti výzkumu a vývoje vyplývají rovněž z tzv. dohod o kulturní a vědecké spolupráci - gestorem plnění je Ministerstvo zahraničních věcí ve spolupráci s MŠMT (školství a věda) a Ministerstvem kultury. Poněkud složitější je situace v Prováděcích plánech ke Kulturním dohodám (PPKD), které také obsahují části upravující spolupráci vědeckou. Na PPKD spolupracuje MŠMT a MK a dříve též ČSAV jako organizační složka státu, s MZV jakožto gestorem kulturních dohod. AV ČR v těchto PPKD má již nové postavení a rozdílný rozsah působnosti MŠMT v oblasti vzdělávání a v oblasti výzkumu je řešen v návaznosti na možnosti programů podpory mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji. Na tomto místě je vhodné zmínit smluvní závazky, které uzavřela Akademie věd České republiky. Tyto dohody nemají však charakter vládních dohod, ale dohod rezortních nebo dohod mezi nevládními organizacemi. Řada z nich byla uzavřena již před rokem 1989, kdy měly povahu meziresortního smluvního dokumentu, orientovaného ovšem podstatně více do oblasti základního výzkumu. Pokud je v rámci dohody podporována pouze mobilita výzkumných pracovníků, pak pro všechny regiony (včetně západního Balkánu, zemí Středomořské oblasti EuroMed a zemí Afriky)

je kontaktní osobou Mgr. Libor Daněk, odbor 32 MŠMT, e-mail: libor.danek@msmt.cz, tel.: 234 811 154.

9.12.1. ZEMĚ EU

V zemích západní Evropy se největší důraz klade na mnohostrannou spolupráci ve výzkumu a vývoji spíše než na dvoustrannou spolupráci, a to v rámci programů a organizací jako jsou EUREKA, COST a další a na spolupráci v rámci Evropské unie. Dvoustranné dohody jsou však přesto uzavírány i mezi zeměmi Evropské unie. Největší roli však hrají přímé kontakty mezi subjekty nebo nejsou tyto spolupráce podloženy řádnými právními akty mezinárodního charakteru. Zcela specifickou roli mají programy spolupráce Evropské unie, tzv. Rámcové programy spolupráce ve výzkumu a vývoji. Těmto programům byla věnována zvláštní kapitola.

Německo - s Německem byla v roce 1990 podepsána dvoustranná dohoda o vědeckotechnické spolupráci mezi vládou ČSFR a SRN, která přešla sukcesí na Českou republiku. V roce 1996 dalo německé Spolkové ministerstvo pro vzdělávání a výzkum (BMBF) podnět k zintenzívnění spolupráce a k podpisu Prováděcího protokolu, ve kterém také byly zakotveny potřebné modality. Pravidelně se konaly zasedání Smíšené komise pro vědeckotechnickou spolupráci a probíhaly práce na společných projektech dvoustranné česko-německé vědeckotechnické spolupráce. Na základě návrhu německé strany a po dohodě obou stran byla od roku 2007 standardní spolupráce se Spolkovou republikou Německo zastavena s tím, že další spolupráce se bude zejména odehrávat na půdě Evropského společenství (rámcové programy). Dvoustranná spolupráce se nyní uskutečňuje prostřednictvím DAAD - Deutscher Akademischer Austausch Dienst - <http://www.daad.cz>. Podle dohody mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Akademií věd ČR jsou společné projekty projednávány AV ČR (<http://www.kav.cas.cz/hledat.php?os=152-45>) a DAAD a následně pak za podmínek veřejné soutěže finančně podporovány z programu KONTAKT.

Další informace:

Ing. Jitka Sigmundová, odbor 32 MŠMT, e-mail: jitka.sigmundova@msmt.cz, tel.: 234 811 739 a Kancelář AV ČR, Zahraniční odbor, Ing. Alena Solníčková, Národní 3, 117 20 Praha 1, Telefon: +420 224 240 513, FAX: +420 224 240 531, E-mail: solnickova@kav.cas.cz, Internet: <http://www.avcr.cz>.

Francie - Francie je země s jedním z největších výzkumných potenciálů v Evropě. Z historických důvodů a také z různých důvodů současných (snaha o upevnování postavení v Evropě) vždy měla a má velký zájem o širokou spolupráci s ČR. S Francií je sjednána dohoda o vědeckotechnické spolupráci z roku 1965. V roce 1996 byl sjednán tzv. Program integrovaných akcí BARRANDE. Tento program spočívá ve financování výměn pracovníků na společných projektech, ale svým rozsahem, způsobem koordinace (CNRS, INRA, CNES a další), administrace (francouzská agentura EGIDE) a zkušenostmi s podobnými programy, běžícími již v řadě zemí, znamená velký krok vpřed. Bilaterální spolupráce s Francií se orientuje na podporu státních institucí a dochází zde ke kontaktu s nejvýznamnějšími francouzskými agenturami jako je CNRS, INSERM, INRA a další. Spolupráce přináší také možnosti zapojování do rámcových programů a podporuje převádění výsledků výzkumu do praxe. V roce 2009 byla vyhlášena výzva k předkládání projektů v rámci programu „BARRANDE 2010–2011“. Program „BARRANDE 2010–2011“ je otevřen všem výzkumným pracovištím a týmům vysokých škol a jiných organizací zabývajících se výzkumem nebo vývojem a může být zaměřen do kterékoli oblasti vědy. Základem programu je finanční podpora dvouletých společných projektů českých a francouzských výzkumných týmů v různých oblastech vědy. Každý projekt musí mít odpovědného řešitele na české i francouzské straně. Návrhy projektů budou po vyhodnocení v každé zemi posuzovány a vybrány pro finanční podporu česko-francouzskou výběrovou komisí. Bude-li projekt přijat česko-francouzskou výběrovou komisí, budou finančně podporovány krátkodobé výměny vědeckých pracovníků a doktorandů. Za českou stranu bude tato forma spolupráce podporována účelovou dotací, ze které budou čeští řešitelé zajišťovat pobyt francouzského pracovníka a svoje vlastní cestovní náklady i s pojištěním pro cesty do Francie. Francouzský partner bude zajišťovat pobyt českého pracovníka a svoje vlastní cestovní náklady i s pojištěním pro cesty do ČR - podpora mobility. Financování je každoroční. Proto na konci prvního roku řešení musí být

předložena dílčí zpráva o řešení projektu s finančním vypořádáním. Při ukončení projektu musí být vypracována zpráva zahrnující vědecké výsledky, finanční zpráva a perspektivy spolupráce. Základní informace o tomto programu včetně příslušných formulářů a podmínek jsou dostupné na <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/francouzska-republika>.

Kontakty:

Pro francouzské účastníky: Agentura EGIDE, Paris, tel.: 00 31 1 40 40 57 48, Pro účastníky z ČR: Asociace inovačního podnikání, Mgr. Věra Mísařová, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, tel.: +420 221 082 274, fax: +420 221 082 276, misarova@aipcr.cz.

Itálie - s Itálií je sjednána Dohoda o vědeckotechnické spolupráci z roku 1990. V roce 1998 byl sjednán k této dohodě Program spolupráce. Proběhl také první výběr projektů. V první polovině roku 2001 proběhlo další výběrové řízení. Na počátku roku 2002 se pak uskutečnil výběr společných projektů na období let 2002–2004. Zveřejnění další výzvy k předkládání společných česko-italských projektů se předpokládalo ve druhém pololetí 2005. Místo toho však projevila italská strana prozatím zájem stávající projekty prodloužit do konce roku 2007. V současné době se čeká na podpis Dohody mezi vládou Italské republiky a vládou České republiky v oblasti kultury, vzdělávání, vědy a techniky, která má nahradit Dohodu o vědeckotechnické spolupráci a kulturní dohodu z roku 1990. Po jejím podpisu lze očekávat vyhlášení nové výzvy na podání česko-italských vědeckotechnických projektů. Další informace lze očekávat na webové stránce MŠMT - <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/italska-republika>.

Rakousko - Rakousko je zemí se silným smyslem pro středoevropský region, a přestože potenciál jeho výzkumu nedosahuje evropských špiček, lze ve spojení s jeho pracovišti dosáhnout zapojení do evropských struktur snadněji. V roce 1997 došlo s Rakouskem k ujednání o rozšíření programu spolupráce AKTION a rakouská i česká strana přistoupily ke konkrétní spolupráci formou vyhlášení společných projektů ve výzkumu a vývoji, jež jsou přijímány na základě rozhodnutí společné vědecké subkomise, která byla za tím účelem ustavena. Gestorem této spolupráce je na rakouské straně Spolkové ministerstvo

vzdělávání, vědy a kultury. Projekty jsou dvouleté. Na administraci projektů se podílí jednatelství AKTION Česká republika - Rakousko (příprava a organizace výzev k podávání návrhů a zasedání společné vědecké subkomise) a Asociace inovačního podnikání ČR (úhrady cestovního a pobytových nákladů). Kritéria pro návrhy projektů: návrhy nové spolupráce za účasti mladých vědců do 35 let, potenciál pro předložení projektu do programu KONTAKT, soulad s tematickými okruhy výzkumných programů EU, do nichž se plánují řešitelé zapojit, vyšší zastoupení žen ve vědeckých týmech. Podané návrhy projektů budou posouzeny smíšenou česko-rakouskou komisí.

Místo podání návrhů projektů:

AKTION Česká republika - Rakousko, DZS MŠMT, Senovážné náměstí 26, Praha 1, Pošta: P.O. Box 8, 110 06 Praha 06

jednatelka: Ing. Helena Hanžlová, tel.: +420 224 230 069, +420 224 398 234, +420 224 398 202, fax: 00420-224 229 697, e-mail: aktion@dzs.cz, internet:

www.dzs.cz.

Kontaktní adresa v Rakousku:

ÖAD - Österreichischer Austauschdienst, Büro für Akademische Kooperation und Mobilität ACM. Alserstr. 4/1/15/7, A-1090 Wien, tel.: +43-1-4277-28110,

fax: +43-1-4277-28194, e-mail: agnieszka.molozej@oead.at, internet:

<http://www.oead.at/wtz>.

Řecko - s Řeckem je sjednána dvoustranná Dohoda o vědeckotechnické spolupráci z roku 1984, která se pravidelně plní podle dvouletých prováděcích protokolů, obsahujících seznam společných projektů. Česká strana poskytuje řešitelům společných projektů prostředky na mobilitu, které jsou hrazeny prostřednictvím Asociace inovačního podnikání ČR. Na základě veřejné soutěže se řešitelé mohou ucházet o další podporu svých projektů. Podpora projektů na české straně v rámci veřejné soutěže nezahrnuje mzdové prostředky a její maximální výše může činit 200 tis. Kčs za celou dobu řešení. Další informace jsou uveřejňovány na webových stránkách MŠMT.

Kontaktní adresa: Ing. Jan Kofroň, Asociace inovačního podnikání ČR, Novotného lávka 5, 116 68 Praha 1, tel.: +420 221 082 274, e-mail:

kofron@aipcr.cz.

Belgie - Vlámské společenství - s Vlámským společenstvím Belgie byla v roce 2003 zahájena česko-vlámská spolupráce ve výzkumu a vývoji na podporu společných projektů. Tato spolupráce se uskutečňuje na základě Dohody o spolupráci mezi vládou České republiky a Vlámskou vládou, která byla podepsána v roce 2002.

Kontaktní adresa:

RNDr. Alena Blažková, CSc., MŠMT - odbor 32, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1,
Tel.: +420 234 811 484, fax: +420 234 811 713, e-mail: Alena.Blazkova@msmt.cz.

Maďarsko - vzhledem ke způsobu financování je možno v Maďarsku dvoustranný mezinárodní výzkumný projekt dotovat ze státních prostředků pouze na základě uzavřené mezivládní dohody. Dohoda o vědeckotechnické spolupráci s ČR byla podepsána v Praze v červnu 2001. Z české strany je spolupráce koordinována Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, na maďarské straně Národním úřadem pro vědu a techniku. Smíšená česko-maďarská komise pro vědeckotechnickou spolupráci zasedá každý rok, střídavě v Praze a Budapešti a provádí výběr nových společných projektů. Výzvy k podávání projektů se zveřejňují každý rok a přijaté projekty se řeší po dobu dvou let. V roce 2007 bylo předloženo celkem 19 návrhů, na léta 2008–09 a k financování jich bylo schváleno osm. V roce 2008 bylo na základě výzvy zasláno celkem 25 návrhů.

Bližší informace obdrží zájemci na adrese:

Administrací projektů je pověřena Asociace inovačního podnikání: www.aipcr.cz,
Ing. Jan Kofroň tel. 221 082 259. fax: 221 082 276, email: kofron@aipcr.cz,

Vyúčtování nákladů na mobilitu na české straně se řídí pokyny na webové stránce: www.aipcr.cz/kontakt.asp. Byla vyhlášena výzva k podávání návrhů projektů na období 2010-2011 - <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/vyzva-k-podavani-navrhu-projektu-na-obdobi-2010-2011>,

Polsko - na základě Dohody o vědeckotechnické spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky podepsané 13.1.2000 přijímají se návrhy projektů na spolupráci ze všech oborů výzkumu a vývoje s dobou trvání dva roky

na základě společných vědecko-výzkumných aktivit. Dohoda umožňuje různé formy spolupráce od společných projektů přes výměnu výzkumných pracovníků, informací, dokumentů, pořádání společných vědeckých setkání až po společné využívání či výměnu techniky. Finanční požadavky českých řešitelů se mohou týkat podle dohody mezi oběma stranami především nákladů na mobilitu (pobytové a cestovní náklady). Předpokládá se, že polský partner zároveň podá příslušný návrh projektu na polské straně. V roce 2007 byly řešeny projekty vědeckotechnické spolupráce, které byly schváleny na léta 2006-2007. Začátkem roku 2008 proběhlo ve Varšavě 5. zasedání česko-polské komise pro vědeckotechnickou spolupráci, která schválila k financování 19 společných projektů na období 2008-09. Byla vyhlášena výzva k podávání návrhů projektů na období 2010-2011, další informace:

Administrací projektů je pověřena Asociace inovačního podnikání: www.aipcr.cz. Ing. Pavel Dlouhý, tel. 221 082 277. fax: 221 082 276, e-mail: dlouhy@aipcr.cz. Finanční limity a další informace k výměnným pobytům (mobilitě) se řídí pokyny na webové stránce: www.aipcr.cz/kontakt.asp.

Výzva viz: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/polsko>.

Slovinsko - dohoda byla podepsána na podzim 1995. Dohoda také formálně nahradila dohodu o vědeckotechnické spolupráci s bývalou Jugoslávií pro Slovinsko z roku 1989. Slovinsko je vyspělá země s průmyslovou i výzkumnou tradicí. Zasedání smíšené komise se konalo pravidelně každé dva roky, od r. 2002 se koná každoročně. Rovněž výzvy k podávání nových společných projektů jsou od r. 2002 vyhlašovány každým rokem. Poslední výzva byla vyhlášena v r. 2009. Podané návrhy projektů byly posouzeny a v závěru r. 2009 schválila smíšená komise vybrané projekty k podpoře na léta 2010–2011.

Další informace:

Administrací projektů přijatých k podpoře byla pověřena AIP ČR (<http://www.aipcr.cz>, kontaktní osoba: Mgr. Věra Mísařová misarova@aipcr.cz, tel 221 082 274), web: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/republika-slovinsko>.

Slovenská republika - v červnu 1999 byla podepsána Dohoda o vědeckotechnické spolupráci se Slovenskou republikou. Doplnila se tak důležitá součást vztahů ke Slovenské republice a vznikl předpoklad pro navázání oficiální spolupráce mezi odborníky obou zemí. Smíšená česko-slovenská komise zasedá jednou za dva roky střídavě v obou zemích a provádí výběr projektů ze všech oborů výzkumu a vývoje s dobou řešení dva roky. Dohoda umožňuje různé druhy aktivit od společných projektů přes výměnu výzkumných pracovníků, informací, dokumentů, pořádání společných vědeckých setkání až po společné využívání či výměnu techniky. Finanční požadavky českých řešitelů se mohou týkat podle dohody mezi oběma stranami především nákladů na mobilitu (pobytové a cestovní náklady). Slovenský partner zároveň podává příslušný návrh projektu Ministerstvu školství Slovenské republiky podle jím zveřejněných pokynů. Poslední jednání se uskutečnilo v roce 2008 v Praze.

Bližší informace obdrží zájemci na odboru mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, tel.: +420 234 811 720, fax: +420 234 811 713 - RNDr. Josef Janda, e-mail: josef.janda@msmt.cz, web: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/slovensko>.

9.12.2. OSTATNÍ STÁTY

USA - podpora společných česko-amerických projektů vycházela z Dohody mezi vládou ČR a vládou USA o vědeckotechnické spolupráci podepsané v roce 1998. Nová dohoda o vědeckotechnické spolupráce byla sjednána a ratifikována v roce 2008. Shromažďováním žádostí o podporu bilaterální spolupráce, zabezpečováním jejich hodnocení a vypracováním podkladů pro jednání Společné rady Dohody je pověřeno Americké vědecké informační středisko, o.p.s. - AMVIS - viz <http://www.amvis.cz>. Na základě posudků jednotlivých návrhů doporučí Společná rada projekty pro projednání v rámci veřejné soutěže vyhlašované každoročně MŠMT. Typy aktivit: Společný výzkumný projekt (maximální délka 4 roky) vypracovává český řešitel společně se svým americkým partnerem, společné vědecké konference, semináře, kurzy a workshopy se mohou konat v ČR nebo USA. Akce musejí být přesně vymezená s účastí maximálně 10 vědeckých pracovníků z každé strany. Jejich běžná doba trvání je 3-5 dnů a mohou zahrnovat související návštěvy vědeckých pracovišť. Vědci

z jiných zemí se mohou zúčastnit na své náklady, na základě pozvání organizátorů akce. Každá strana kryje základní výdaje na činnosti probíhající na vlastním území. Rozsah spolupráce zahrnuje všechny oblasti vědy a techniky: přírodní vědy a matematiku a technické vědy; zdravotnictví a lékařské vědy; energetiku; zemědělství; ochranu životního prostředí; standardizaci; využívání přírodních zdrojů; dopravu a vědní politiku. Finanční prostředky slouží pouze k doplnění zdrojů, které již obě strany mají a které jsou určeny pro podporu vzájemné spolupráce. O podporu se mohou ucházet všechny české výzkumné instituce, jak univerzitní a akademické, tak i resortní a soukromé.

Kontaktní adresa:

AMVIS, Ing. Simona Lauerová, Senovážné náměstí 24, Praha 1, tel.: +420 234 621 222, +420 234 621 441, fax: +420 234 621 552, e-mail: lauerova@amvis.cz, <http://www.amvis.cz>.

Protokol o ujednání o vědecké a technické spolupráci mezi Národní vědeckou nadací USA (National Science Foundation) a MŠMT ČR byl podepsán v r. 1994 a nahradil Protokol o ujednání o spolupráci v základních oborech mezi Národní vědeckou nadací a Československou akademií věd. Národní vědecká nadace zodpovídá za koordinaci veškeré americké účasti a Akademie věd ČR byla pověřena koordinací české účasti. Obě strany realizují podle tohoto Protokolu i zapojování vysokých škol, výzkumných institucí a dalších vědeckých subjektů do svých aktivit. Na české straně AV ČR zřídila ve spolupráci s MŠMT Komisi pro spolupráci ČR s Národní vědeckou nadací USA, která působí jako vrcholný orgán pro posuzování a přijímání společných výzkumných projektů. Čeští řešitelé se mohou ucházet o podporu ve veřejných soutěžích programu KONTAKT. ČR se také účastní výzkumu v oblasti vysokých energií a elementárních částic v laboratoři FERMILAB - experiment D0.

Bližší informace lze získat u RNDr. Miloše Lokajíčka, CSc. z FZÚ AV ČR - lokajicek@fzu.cz. Také tato spolupráce je finančně podporována z národních zdrojů -INGO. Na MŠMT má problematiku spolupráce s USA na starosti Mgr. Jiřina Fryčová, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, tel.: +420 234 811 562, 788, fax: +420 234 811 713, e-mail: jirina.frycova@msmt.cz.

Ruská Federace - tato země klade značný důraz na dvoustranné dohody o spolupráci ve výzkumu a vývoji a zdůrazňuje zejména smluvní spojení spolupráce obchodní, průmyslové a vědeckotechnické. Oblast mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji je řízena ministerstvem školství a vědy RF. Rusko projevuje velký zájem o dvoustranné dohody o vědeckotechnické spolupráci z důvodu možnosti uvolňování dodatečných vládních zdrojů na sjednané dokumenty. Přitom RF nabízí přístup do všech dříve uzavřených oblastí kosmického a strategického výzkumu a zpřístupnění kritických technologií. S Ruskou federací byla sjednána mezivládní dohoda o obchodní, ekonomické a vědeckotechnické spolupráci. Zároveň je spolupráce ve vědeckotechnické oblasti dána Dohodou o vědeckotechnické spolupráce mezi ministerstvy školství obou zemí. Od roku 2003 také začalo pracovat Mezinárodní inovační centrum (MIC) pro podporu projektů transferu technologií mezi ČR a RF poté, co v listopadu 2003 se sešli zástupci předsedů národních stran česko-ruské komise pro vědeckotechnickou spolupráci. Vzájemně odsouhlasili nové dvoustranné projekty vědeckotechnické spolupráce a přijali důležitá rozhodnutí, týkající se struktury a způsobu práce MIC. Od roku 2005 probíhá každý rok zasedání na mezivládní úrovni i na úrovni meziresortní. Schválené společné česko-ruské projekty jsou zařazeny do Programu vědeckotechnické spolupráce, který je každoročně aktualizován a je rozdělen na projekty základního výzkumu, aplikovaného výzkumu a inovační projekty. Řešitelé projektů, schválených Mezivládní komisí, se mohou ucházet o dotaci v rámci veřejných soutěží programu KONTAKT. Také na straně RF byl vytvořen program, umožňující podporu ruským řešitelům.

Zájemci o některou z forem dvoustranné vědeckotechnické spolupráce s Ruskou federací se mohou obracet na odbor 32 MŠMT, pracovník RNDr. Josef Janda, tel. +420 234 811 720, e-mail: josef.janda@msmt.cz.

Asijské státy - Japonsko - s Japonskem byla sice uzavřena dohoda o vědeckotechnické spolupráci v roce 1978, upravující výměnu stážistů, avšak po roce 1992 její naplňování stagnovalo jako nemoderní dohoda. Proto také byla uskutečněna z iniciativy české i japonské strany řada jednání s agenturami JICA, JISTEC, JSPS a dalšími a navázány pracovní kontakty s japonskou STA

(Science and Technology Agency) a JSPS. V lednu 1998 se uskutečnil japonsko-český mezivládní seminář o spolupráci ve výzkumu a vývoji, na němž bylo vybráno a přijato k řešení více než 60 společných projektů ze všech oblastí výzkumu a vývoje. Další výzva k podávání návrhů projektů byla zveřejněna v roce 2001 pro návrhy projektů na období 2002-2004. Kromě těchto aktivit, probíhala pracovní jednání k přípravě dohody mezi MŠMT a JSPS (Japan Society for the Promotion of Science) a AV ČR. Dohoda měla umožnit velké rozšíření společných projektů českých a japonských vědců. V tomto smyslu MŠMT iniciovalo jednání s Akademií věd ČR s cílem rozšířit dohodu o spolupráci mezi AV ČR a JSPS o společné projekty, a to pro pracovníky všech typů organizací výzkumu a vývoje. V květnu 2005 pak proběhlo v Tokiu jednání mezi MŠMT, AV ČR a JSPS a došlo ke shodě v tom, že dohoda bude rozšířena. Na podzim roku 2005 probíhala jednání mezi AV ČR a JSPS s cílem sjednat dodatek k dohodě. Dohoda byla skutečně rozšířena, avšak jen na dva respektive nyní tři projekty ročně. Od roku 2007 bylo možné začít tuto dohodu využívat. Pro rok 2005 zatím japonská strana nepočítala s dalším kolem jednání o zřízení společných projektů, avšak očekávalo se, že v roce 2006 nebo 2007 dojde k dalším jednáním - k jednání však v roce 2007 a ani 2008 nedošlo. Každoročně, od roku 2008 každé dva roky, jsou pořádány, střídavě v Japonsku a ČR, Dny vědy a techniky za účasti vědeckých a výzkumných pracovníků a průmyslu. V roce 2006 proběhl tento den v ČR, v roce 2007 se uskutečnil informační den v Japonsku, v roce 2008 v Praze. Další „den“ se připravuje v roce 2010 v Japonsku. Dny organizuje z pověření vlády ČR Czechinvest.

Další informace: Mgr. Jiřina Fryčová, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, tel.: +420 234 811 562, 788, fax: +420 234 811 713, e-mail: jirina.frycova@msmt.cz, případně RNDr. Miloš Chvojka, CSc., tel.: +420 234 811 511, e-mail: chvojka@msmt.cz.

Čínská lidová republika - ČR sukcedovala do Dohody o vědeckotechnické spolupráci s Čínskou lidovou republikou z roku 1952. Čínská strana i po změnách posledních let trvala stále na plnění této dohody. Velký důraz byl např. kladen na umožňování návštěv čínských techniků v českých podnicích, které měly se skutečným výzkumem málo společného. Proto byla v roce 1995 sjednána

dohoda nová, modernější, která nahradila dohodu z roku 1952. V současné době existuje řada kvalitních výsledků společných projektů a v rozvíjející se Číně je předpoklad, že se budou objevovat další výhodné možnosti spolupráce. Jednání Smíšené komise probíhají jednou za dva roky, návrhy je možno předkládat na základě výzvy zveřejněné na webových stránkách MŠMT (expression of interest). Poslední jednání Společného výboru proběhlo v květnu 2007 a byly schváleny nové společné projekty. Další jednání je vzájemně dojednáno na rok 2010. Výzva k podání návrhů projektů byla vyhlášena na počátku roku 2009. Projekty jsou zřizovány obvykle na dobu dvou nejdéle tří let.

Další informace:

viz <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/cinska-lidova-republika> a Mgr. Jiřina Fryčová, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, tel.: +420 234 811 562, 788, fax: +420 234 811 713, e-mail: jirina.frycova@msmt.cz, případně RNDr. Miloš Chvojka, CSc., tel.: +420 234 811 511, e-mail: chvojka@msmt.cz. Seznam na straně ČR schválených projektů byl zveřejněn jako součást zveřejnění výsledků veřejné soutěže VES2010.

Korejská republika - k podpisu Dohody s Korejskou republikou došlo začátkem roku 1995. Je řešeno několik společných výzkumných projektů, které jsou schvalovány diplomatickou cestou. ČR má zájem o oživení a rozšíření spolupráce a korejské straně navrhla sjednání programu spolupráce. Ze strany ČR je zájem o špičkové technologie ze všech oblastí výzkumu a vývoje. V roce 2004 vyjádřila Korejská republika velký zájem o rozšíření vědeckotechnické spolupráce. Koncem roku 2004 byla vyhlášena výzva k podávání návrhů projektů (expression of interest). V květnu 2005 proběhlo jednání společné komise ČR a Korejské republiky a byly schváleny dva společné projekty. Další jednání se očekávala ve druhé polovině roku 2009, termín byl však korejskou stranou posunut na první polovinu roku 2010.

Kontaktní osoba pro Japonsko, ČLR a Korejskou republiku:

Mgr. Jiřina Fryčová, odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, tel.: +420 234 811 562, 788, fax: +420 234 811 713, e-mail: jirina.frycova@msmt.cz, případně RNDr. Miloš Chvojka, CSc., tel.: +420 234 811 511, e-mail: chvojka@msmt.cz.

9.13 PODPORA MŠMT PROJEKTŮM MSVV

Přidělování dotací na řešení projektů MSVV formou veřejné soutěže se každoročně provádí v pěti programech - COST, EUREKA, EUPRO, KONTAKT a INGO. Programy COST, EUREKA, KONTAKT, EUPRO a INGO, které byly postupně schvalovány v předchozích letech, jsou úspěšně notifikovány Evropskou unií. Protože Národní program výzkumu I, který v letech 2004 a 2005 zastřešoval uvedené programy mezinárodní spolupráce, skončil, vyhlašuje MŠMT od roku 2006 původních uvedených pět programů a je předpoklad, že budou MŠMT do té doby každoročně opakovaně vyhlašovány. Po uplynutí této doby - po roce 2012 - se bude jednat o prodloužení těchto programů na další období. Programy COST a EUREKA byly popsány v předchozích částech.

Podpora projektů mezinárodní spolupráce (dofinancování) viz i informace zde: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/podpora-ucasti-v-projektech-mezinarodni-spoluprace-ve-vyzkumu-a-vyvoji>, Ing. Jitka Sigmundová, odbor 32, MŠMT, e-mail: jitka.sigmondova@msmt.cz, tel: +420 234 811 739.

EUPRO - Cílem programu EUPRO je přispívat k integraci českého výzkumu a vývoje do sítí výzkumných pracovišť EU, zejména formou účasti v rámcových programech výzkumu a vývoje EU. Hlavním smyslem programu EUPRO je podpora přípravy a účasti řešitelů projektů z ČR, a to zejména s ohledem na organizační zajištění této přípravy. Národní informační infrastruktura, NINET a NICER, tj. Národní informační centrum pro evropský výzkum jsou financovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci programu EUPRO. V roce 2000 byla zahájena činnost Regionálních kontaktních organizací a Oborových kontaktních organizací - viz **tab. XIV**. Program EUPRO není pro tento typ aktivit uzavřen. Počínaje od r. 2004 mohou získat finanční podporu i jednotliví řešitelé při přípravě a podávání návrhů projektů do Rámcových programů EU pro výzkum a vývoj. Další informace o podpoře při přípravě projektů do Rámcových programů jsou k dispozici v Národním informačním centru pro evropský výzkum v Technologickém centru AV ČR.

Procedury pro podporu projektů rámcových programů podle zákona č. 171/2007: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/podpora-ucasti-v-projektechmezinarodni->

[spoluprace-ve-vyzkumu-a-vyvoji](#). Další informace o programu EUPRO: MUDr. Iva Lekešová, CSc., MŠMT, iva.lekešová@msmt.cz.

KONTAKT (ME) - KONTAKT umožňuje podporu účasti českých výzkumných a vývojových pracovníků v mnohostranných programech výzkumu ESA, SEI (Středoevropská iniciativa), OECD a NATO a v některých významných dvoustranných programech se státy, se kterými má Česká republika sjednanou dohodu o spolupráci ve výzkumu a vývoji a dále v programech National Science Foundation - NSF. Aktivita, které jsou založeny na mezivládních programech výměny vědeckých pracovníků v rámci projektů vědeckotechnické spolupráce, jsou administrovány Asociací inovačního podnikání. Cílem programu KONTAKT je zajistit potřebné podmínky pro rozvoj vědeckotechnické spolupráce českých organizací výzkumu a vývoje s jejich partnery v zemích, se kterými má Česká republika sjednanou platnou mezinárodní dohodu o vědeckotechnické spolupráci. Současně je tak cílem programu i podpora začlenění českých organizací do Evropského výzkumného a inovačního prostoru a připravit je k účasti na řešení projektů rámcových programů Evropské unie. Tím se přispěje i k uskutečňování Lisabonské strategie, jejímž cílem mimo jiné je, aby Evropa měla do roku 2010 konkurenceschopnou ekonomiku, opírající se o znalosti. Členstvím ČR v EU se význam mezinárodní vědeckotechnické spolupráce postupně zvyšuje nejen ve spolupráci se členy EU, kde se postupně otevírají národní programy výzkumu jednotlivých zemí ostatním členům EU, ale i s dalšími zeměmi světa. Cílem programu KONTAKT je i podpora účasti českých institucí zabývajících se výzkumem a vývojem v mezivládních aktivitách výzkumu a vývoje vyplývajících z členství České republiky v OECD, SEI, ESA (nespadající do programu PECS „Plan for European Cooperating States), ERA-NET a ERA-NET PLUS a NATO.

Program KONTAKT není časově omezen, řídí se platností jednotlivých mezinárodních dohod (texty uvedených smluv jsou publikovány ve Sbírce zákonů) a zahrnuje mezinárodní programy mnohostranné spolupráce (např. SEI, ESA - nespádající do programu PECS, OECD, ERA-NET a ERA-NET PLUS, NATO) i vybrané mezinárodní programy dvoustranné spolupráce (např. spolupráce s Německem - DAAD, Francií - Program BARRANDE, Rakouskem -

Program AKTION, USA - účast v programech NSF, Japonskem - JSPS atd.). Poskytovatel stanovil pro uchazeče ve veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji pro program KONTAKT (ME) i další podmínky v souladu s ustanovením § 17 odst. 5 zákona o podpoře výzkumu a vývoje, a to např.: Program KONTAKT je určen na podporu projektů základního a průmyslového výzkumu (pozn.: financováno z veřejných prostředků v rámci programu KONTAKT bude max. 95 % projektů základního výzkumu a max. 5 % projektů průmyslového výzkumu); doba řešení projektů nesmí přesáhnout 4 roky a musí skončit nejpozději dne 31. prosince 2012; uchazečem o účelovou podporu v rámci této veřejné soutěže může být kterákoliv organizační složka, organizační jednotka Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra, zabývající se výzkumem a vývoje, právnická nebo fyzická osoba, přičemž výzkum a vývoj musí být předmětem její činnosti. Tato činnost musí být v případě právnické osoby uvedena ve zřizovací nebo zakladací listině, společenské smlouvě, stanovách nebo jiném zakladatelském dokumentu uchazeče vyžadovaném zákonem nebo být stanovena zvláštním zákonem, pokud je jím uchazeč zřízen - příslušný dokument, který jednoznačně dokládá předmět činnosti v oblasti výzkumu a vývoje, je nutno přiložit k návrhu projektu (povinná příloha elektronické přihlášky); navrhovaný projekt musí být součástí některé z mezinárodních aktivit založené na platné mezinárodní smlouvě o vědeckotechnické spolupráci, sjednané mezi Českou republikou a dalším státem, s Japan Society for the Promotion of Science (JSPS), National Science Foundation (NSF) či Deutscher Akademischer Austausch Dienst (DAAD; Německá akademická výměnná služba) nebo být součástí mnohostranných mezivládních aktivit výzkumu a vývoje souvisejících s členstvím České republiky v OECD, SEI, ESA (nespadající do programu PECS „Plan for European Cooperating States), ERA-NET a ERA-NET PLUS a NATO; v případě návrhů projektů mezinárodní spolupráce, založené na mezinárodní smlouvě o vědeckotechnické spolupráci, musí být návrh projektů schválen mezivládní smíšenou komisí - uchazečem o podporu projektu VaV v rámci programu KONTAKT mohou být také řešitelé/příjemci, kteří realizují již druhým rokem projekt KONTAKT - mobility (aktivity, které jsou založeny na mezivládních programech výměny vědeckých pracovníků v rámci projektů vědeckotechnické spolupráce, jsou administrovány Asociací inovačního podnikání ČR) či ukončili tento projekt na podporu mobilit výzkumných pracovníků v předešlém roce, tj.

projekt VaV programu KONTAKT pak bezprostředně navazuje na projekt KONTAKT - mobility (v tomto případě je nutno k přihlášce připojit doklad o pokračující spolupráci s partnerskou institucí, a to minimálně po dobu řešení předmětného projektu VaV programu KONTAKT, který je předkládán do veřejné soutěže ve VaV). V návrhu projektu musí být specifikovány všechny finanční zdroje, které uchazeč bude užívat k finančnímu zabezpečení realizace projektu.

Z historie programu KONTAKT: Program KONTAKT byl poprvé vyhlášen v roce 1996 a jeho trvání nebylo časově omezeno; v letech 2004 a 2005 byly nové projekty mezinárodní spolupráce ve VaV zahajovány v rámci Národního programu výzkumu I (Průřezového programu 3 - Regionální a mezinárodní spolupráce: PP3 - DP2), přičemž v programu mezinárodní spolupráce ve VaV v působnosti MŠMT - program KONTAKT - byly nadále podporovány projekty, které byly zahájeny před přijetím Národního programu výzkumu I (dále jen „NPV I“) a jejichž řešení bylo realizováno za podpory ze samostatného rozpočtového ukazatele (tyto projekty byly postupně končeny v letech 2006 a 2007); v dalším období nebyl program KONTAKT zařazen do Národního programu výzkumu II (dále jen „NPV II“), avšak nadále pokračoval ve formě původního samostatného programu v působnosti poskytovatele; následně byl tento program v působnosti poskytovatele prodloužen na období let 2009–2012 s tím, že účelové finanční prostředky ze státního rozpočtu na zajištění jeho aktivity byly MŠMT přiděleny jako samostatný rozpočtový ukazatel.

Kontaktní adresa:

Ing. Světlana Trojanová, Odbor mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, e-mail: svetlana.trojanova@msmt.cz.

INGO (LA) - INGO - (International Non - Governmental Organization) - program byl zahájen v roce 1998. Cílem aktivit INGO je usnadnit možnost členství institucí výzkumu a vývoje i jednotlivců v mezinárodních nevládních organizacích, které se zabývají výzkumem. Podporuje aktivní účast vědců z ČR v řídicích orgánech mezinárodních nevládních vědeckých organizací a na základě usnesení vlády č. 560/2003 zabezpečuje (gestoruje) projekty účasti ČR v mezinárodních organizacích CERN (Evropská organizace pro jaderný výzkum) a SÚJV Dubna (Spojený ústav jaderných výzkumů). Aktivity INGO jsou vyhlášovány dle zákona

č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje formou veřejné soutěže. Návrhy jednotlivých projektů všech uvedených aktivit jsou posuzovány poradním orgánem náměstka ministryně školství, který si může vyžádat odborná stanoviska od dalších expertů.

Kontaktní adresa:

Mgr. Martina Hanžlová, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, E-mail: hanzl@msmt.cz

Institucionální podporu české účasti v projektech mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji (podle zákona 110/2009, Sb.) zajišťuje na MŠMT, odbor 32, Ing. Jitka Sigmundová, e-mail: jitka.sigmundova@msmt.cz, tel.: +420 234 811 739.

Veřejná soutěž 2010 - Veřejná soutěž v roce 2009 pro výše uvedené programy byla vyhlášena 24. června 2009. Soutěžní lhůta skončila dnem 1. září 2009. Uzavření smlouvy (vydání rozhodnutí) o podpoře řešení vybraných projektů se předpokládá do 1. března 2010. Podobný postup se očekává i v roce 2011.

10. PODPORA VÝZKUMU A VÝVOJE V ČR ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU

V stejně jako v předchozích letech jsou uvedeny základní dokumenty a pojmy oblasti strukturálních fondů a jejich operačních programů (OP), jsou popsány programy podpory výzkumu a vývoje (VaV) v OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl) a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) poskytovatele MŠMT a v OP podnikání a inovace (OP PI) poskytovatele MPO. Byl rozšířen slovníček nejdůležitějších pojmů v OP s ohledem na OP VaVpl.

10.1. STRUKTURÁLNÍ FONDY A ČR

Fondy EU jsou nástrojem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie, která má za cíl snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů a členských států EU a míry zaostávání nejvíce znevýhodněných regionů.

Česká republika se prozatím řadí mezi chudší státy Evropské unie a v období 2007–2013 může ke zlepšení životní úrovně svých obyvatel čerpat z fondů EU 26,7 miliard €, což je zhruba 668 miliard Kč. Pro srovnání: výše rozpočtu ČR pro rok 2007 byla 1 040,8 miliard Kč. Podpora z fondů EU, kterou může Česká republika v období 2007–2013 čerpat, tak odpovídá 74 % státního rozpočtu ČR roku 2007. Pro úspěšné čerpání musí náš stát přidat navíc přibližně 118 mld. Kč z národních zdrojů na spolufinancování projektů, jelikož Evropská unie financuje maximálně 85 % způsobilých výdajů.

Projekty mohou předkládat obce, kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další.

Prostředky jsou rozděleny do tří fondů:

- Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF)
- Evropského sociálního fondu (ESF)
- Fondu soudržnosti (FS)

Projekty spolufinancované z fondů EU jsou realizovány prostřednictvím tematických a regionálních operačních programů a formou evropské územní spolupráce.

10.1.1. Klíčové strategické programové dokumenty politiky

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) jsou na evropské úrovni Strategické obecné zásady Společenství (SOZS), kde jsou definovány hlavní priority politiky HSS v období 2007–2013. Každý členský stát definuje svůj Národní rozvojový plán (NRP) popisující hlavní rozvojové problémy země.

Národní rozvojový plán ČR 2007–2013 definuje strategii rozvoje České republiky pro období 2007–2013. Vychází z textů nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, jeho strategie se opírá o klíčové evropské (Strategické obecné zásady Společenství) i domácí (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007–2013 a další platné resortní a regionální strategie) strategické dokumenty. Zajišťuje návaznost Strategických obecných zásad Společenství a národních strategických dokumentů, tj. povinnosti vyplývající z textu. Prioritní osy a cíle

NRP vycházejí z definované strategie a následně jsou promítnuty do struktury operačních programů.

Národní rozvojový plán 2007–2013 dále popisuje nastavení systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Klíčové body tohoto systému budou promítnuty do Národního strategického referenčního rámce.

Nejvyšší formální institut koordinace přípravy ČR na další programovací období 2007–2013 je Řídicí a koordinační výbor. Ve výboru jsou zastoupeny orgány státní správy (věcně příslušná ministerstva, Úřad vlády), regiony soudržnosti ČR, hospodářská komora, ČSÚ a další subjekty (vysoké školy, podnikatelé, odbory, neziskový sektor).

NRP představuje nejvýznamnější východisko pro zpracování Národního strategického referenčního rámce (NSRR) ČR pro období 2007 až 2013. V této souvislosti slouží NRP také jako podkladový materiál pro vyjednávání NSRR s Evropskou komisí (EK).

Dokumentem představujícím soulad NRP a SOZS a vymežujícím tak podobu realizace politiky HSS na území členského státu je Národní strategický referenční rámec (NSRR). Český NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v České republice, představuje systém finančních toků fondů EU v ČR a představuje operační programy pro realizaci politiky HSS.

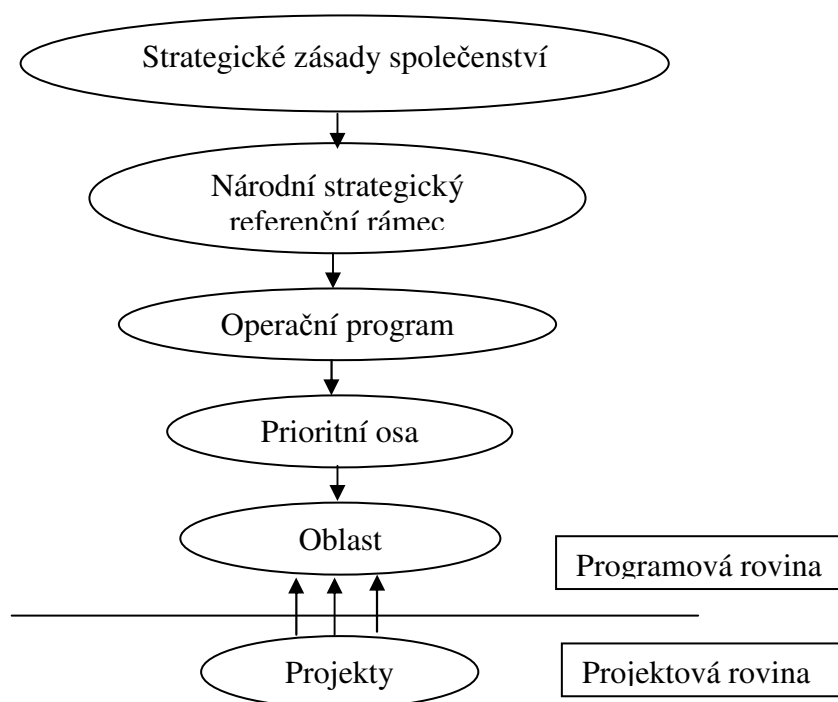
Národní strategický referenční rámec (NSRR) představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondů Evropské unie v období 2007–2013. Národní strategický referenční rámec udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007–2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány.

10.1.2. Jak jsou operační programy zařazeny do soustavy strategických dokumentů?

V soustavě programových dokumentů - **Obr. č. 11** - jsou pro žadatele a realizátory projektů nejdůležitějšími dokumenty právě operační programy (OP), které jsou tematicky a regionálně vymezené a specifikují cíle, kterých chtějí pomocí realizovaných projektů dosáhnout.

Obr. č. 11

Soustava
programových
dokumentů

10.1.3. Operační programy a cíle regionální politiky

V období 2007–2013 bude v České republice využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky HSS:

Cíl Konvergence

Cílem je podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,89 mld. €.

Sedm regionálních operačních programů (ROP) je na úrovni regionů soudržnosti NUTS II - **obr. č. 15** (4,66 mld. €). Jsou to např.:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Střední Morava ROP NUTS II Jihozápad

Osm tematických operačních programů (21,23 mld. €) je následujících:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí

- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Zabezpečuje podporu regionů, které nespádají pod Konvergence. V České republice pod něj spadá hl. m. Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 mld. €.

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Cíl Evropská územní spolupráce

Je to podpora přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadají všechny regiony a podporu lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 mld. € . Jsou to např.:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)

10.2. OP VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE - MŠMT (OP VAVPI)

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především

prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem. Podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání.

Globálním cílem OP VaVpl je posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který přispěje k růstu, konkurenceschopnosti a k vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony ČR staly významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě.

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl) spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 2 mld. €, což činí přibližně 8% veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Podpora bude poskytována formou 100% dotace. Dotace je účelově určená k úhradě způsobilých výdajů vzniklých v souvislosti s plněním předmětu projektu.

OP Výzkum a vývoj pro inovace obsahuje 5 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny (viz. Obr. č. 12).

V roce 2009 proběhly výzvy na prioritní osy 1, 2 a 4. V roce 2010 se očekávají výzvy k předkládání projektů nejprve do třetí prioritní osy.

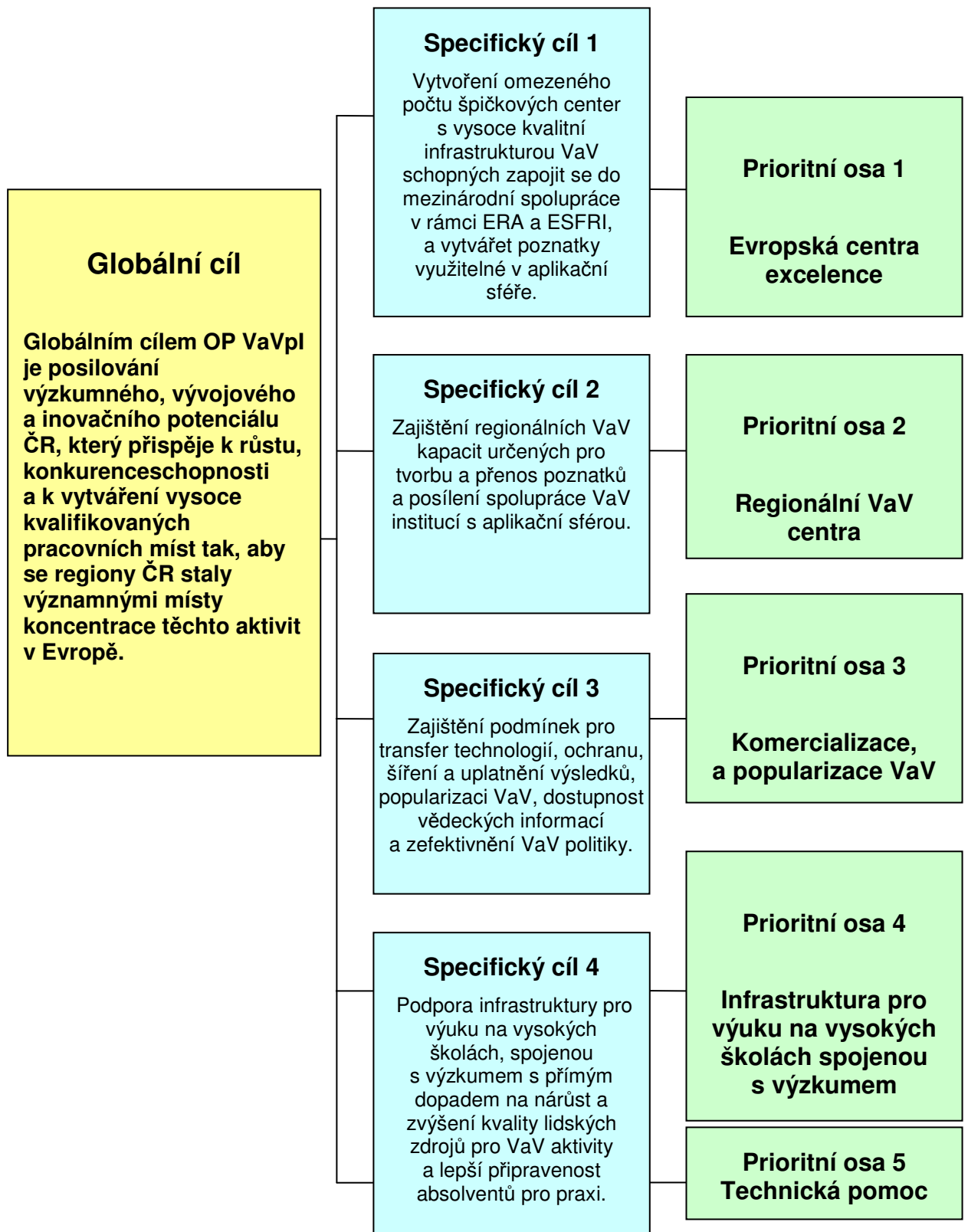
Dále uvedené informace byly převzaty z oficiálně publikovaných dokumentů poskytovatele (MŠMT).

Další aktuální informace je možné získat na:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/vavpi> a <http://www.msmt.cz/eu/erdf>.

10.2.1. Rozdělení prioritních os OP VaVpl

Obr. č. 12 Rozklad prioritních os OP VaVpl

Prioritní osa 1 - Evropská centra excelence

Oblast podpory 1.1. - Evropská centra excelence

Globálním cílem oblasti podpory je vytvoření omezeného počtu center excelence, kvalitně vybavených VaV center s moderní, v odůvodněných případech unikátní, infrastrukturou VaV a s kritickou velikostí tak, aby centra mohla přispívat k propojení a větší integraci předních českých VaV týmů s předními mezinárodními výzkumnými organizacemi a evropskými výzkumnými infrastrukturami.

Hlavní specifické cíle

- Podpora a posílení rozvoje nejlepších výzkumných týmů, které získají nejlepší materiální podmínky pro svůj růst a rozvoj a současně možnost zkoumat a bádát nad novými tématy a možnost navazovat kontakty a strategická partnerství s předními mezinárodními partnery (soukromými i veřejnými).
- Vznik a rozvoj unikátních infrastruktur VaV, které bude moci využívat větší počet partnerů v daném oboru/oborech (v případě infrastruktur s interdisciplinárním využitím) v ČR i ze zahraničí.
- Posílení vertikální integrace a koncentrace VaV v daném oboru v ČR - podpora propojení a větší integrace předních českých VaV týmů a současně posílení jejich zapojení do evropského výzkumného prostoru a spolupráce s předními mezinárodními výzkumnými organizacemi a evropskými výzkumnými infrastrukturami.
- Posílení orientace VaV na potřeby aplikační sféry a v odůvodněných případech spolupráce s oborovými klastry, technologickými platformami a dalšími institucemi, vytváření dlouhodobých partnerství s aplikační sférou.
- Poskytování kvalitní výchovy studentům (především postgraduálního studia) a mladým výzkumníkům (do 35 let), propojování vzdělávacího procesu s výzkumnou činností center, výchova nové generace výzkumníků se zkušeností z mezinárodní VaV spolupráce.

- Urychlení přenosu poznatků špičkového výzkumu do praxe a do vzdělávací činnosti, propojování výzkumu se vzdělávací a inovační činností (tzv. knowledge triangle).
- Zvýšení atraktivity dané oblasti z hlediska investic (zahraničních i domácích) a technologického podnikání v daném oboru.

Např. rekonstrukce a rozšíření kapacit VaV, popř. ekonomicky odůvodněná výstavba nových kapacit; včetně nezbytné projektové dokumentace, pořízení přístrojového, laboratorního a informačního vybavení a infrastruktury pro výzkum, technologický rozvoj, projekty špičkového VaV s relevancí pro trh a socioekonomický rozvoj ČR ve formě start-up grantu, které umožní plynulý náběh a fungování nové infrastruktury a pod.

Oblast podpory 1.1 bude plně financována z veřejných prostředků a to z 85 % z prostředků ERDF a z 15 % z prostředků státního rozpočtu ČR. V období 2007-2013 je na tuto oblast podpory alokováno 33,1 % z celkové alokace OP VaVpl, tj. celkem cca 806 mil. EUR.

Po ukončení OP VaVpl budou centra excelence získávat finanční prostředky na svoji činnost z národních veřejných zdrojů na podporu výzkumu a vývoje, současně se však počítá s diverzifikací příjmů, zejména s výrazným podílem finančních prostředků získaných z mezinárodní spolupráce, zejména z evropských zdrojů (Rámcový program EU) a s podílem ze soukromých zdrojů (při zohlednění oborových specifíků).

Prioritní osa 2 - Regionální VaV centra

Oblast podpory 2.1. - Regionální VaV centra

Globálním cílem oblasti podpory je vznik a rozvoj kvalitně vybavených, aplikačně zaměřených pracovišť s rozvinutou spoluprací a silnými vazbami na partnery z aplikační sféry (podniky, zejména MSP, a další subjekty), jejichž činnost posílí konkurenceschopnost regionu a jeho potenciál pro export zboží, služeb a know-how.

Hlavní specifické cíle

- Podpora tematicky specializovaných center (existující organizace aplikovaného VaV, specializovaná univerzitní pracoviště nebo útvary

AV ČR atd.) s kvalitními výzkumnými týmy, která mají slibný potenciál z hlediska produkce aplikovatelných výsledků, jež by mohly zkrátit inovační cyklus.

- Posílení spolupráce s aplikační sférou formou společných VaV projektů, resp. projektů poskytujících přímé výstupy/výsledky pro aplikační sféru, včetně navazování partnerství s inovativními malými a středními podniky (MSP) a klastry.
- Zvýšení počtu studentů a mladých výzkumníků (do 35 let) se zkušeností z VaV projektů spolupráce s aplikační sférou.
- Zrychlení transferu nových poznatků a technologií do praxe, zejména do MSP.
- Zrychlení transferu nových poznatků z aplikační sféry do výukového procesu a vzdělávací činnosti.
- Vznik institucionalizovaných platforem pro soustavnou a dlouhodobou spolupráci mezi veřejnými výzkumnými organizacemi a aplikační sférou (včetně spolupráce regionálních VaV center s klastry a národními technologickými platformami).

Např. vznik a rozvoj kvalitně vybavených pracovišť VaV zaměřených na aplikovaný výzkum, posílení jejich spolupráce s aplikační sférou (podniky, nemocnice atp.) dle potřeb regionu.

Oblast podpory 2.1 bude plně financována z veřejných prostředků a to z 85 % z prostředků ERDF a z 15 % z prostředků státního rozpočtu ČR. V období 2007-2013 je na tuto oblast podpory alokováno 33,1 % z celkové alokace OP VaVpl, tj. celkem cca 806 mil. EUR.

Po ukončení OP VaVpl budou regionální VaV centra získávat finanční prostředky na svoji činnost z národních veřejných zdrojů na podporu výzkumu a vývoje, současně se počítá s výrazným podílem finančních prostředků získaných ze soukromých zdrojů (se zohledněním oborových rozdílů) a rovněž z mezinárodní spolupráce, zejména z evropských zdrojů (Rámcový program EU). K vytvoření podmínek pro úspěšné zajištění soukromých zdrojů a zdrojů ze zahraničí bude sloužit část podpory poskytnutá formou start-up grantu.

Prioritní osa 3 - Komericializace a popularizace VaV

Oblast podpory 3.1 - Komericializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví

Globálním cílem oblasti podpory je podpora komericializace výsledků VaV ve výzkumných institucích, zejména prostřednictvím podpory systémů komericializace a ochrany a využití duševního vlastnictví, včetně zakládání a rozvoje center pro transfer technologií (CTT) v rámci výzkumných institucí.

Hlavní specifické cíle

- Zkvalitnění, rozvoj a rozšíření činností pro komericializaci výsledků VaV, včetně rozvoje center pro transfer technologií v rámci vysokých škol a dalších výzkumných institucí, s cílem zvýšení počtu komerčních aplikací výsledků VaV.
- Zkvalitnění systému ochrany a využití duševního vlastnictví.
- Zkvalitnění podpory pro výzkumníky a studenty, kteří disponují výstupy s komerčním potenciálem a mají potenciál podílet se na jejich dotažení do komerčně využitelné fáze.
- Zvýšení ekonomické relevance činnosti českých výzkumných organizací, posílení jejich systematické spolupráce s podnikovou sférou a s uživateli výsledků obecně (s aplikační sférou).

Např. podpora komericializace výsledků VaV ve výzkumných institucích, zejména financováním etapy od poznatků VaV do fáze následného komerčního využití (proof of concept stage) a podporou systému komericializace a ochrany duševního vlastnictví, včetně vzniku a rozvoje center pro transfer technologií při výzkumných organizacích apod.

Oblast podpory 3.1 bude plně financována z veřejných prostředků a to z 85% z prostředků ERDF a z 15 % z prostředků státního rozpočtu ČR. V období 2007-2013 je na tuto oblast podpory alokováno cca 114 mil. EUR.

Po ukončení OP VaVpl budou podpořené projekty získávat finanční prostředky na svoji činnost jak z národních veřejných zdrojů na podporu výzkumu, vývoje a inovací, tak z vlastních zdrojů zakladatelů (zejména ze zdrojů vysokých škol,

VVI, případně místní a regionální samosprávy), v kombinaci s výnosy ze spolupráce s aplikační sférou.

V rámci OP VaVpl se očekávají především synergie s oblastí podpory 1.1 - Evropská centra excelence a 2.1. - Regionální VaV centra. Jedná se především o nezbytnost vytvoření mechanismu pro VaV centra, který bude garantovat systém komercializace výsledků VaV vzniklých jejich činnostmi.

Vzhledem k OPPI předpokládají operační programy vznik dvou druhů synergií. Synergie vertikální a horizontální. Horizontální synergie vzniknou mezi oběma operačními programy zejména formou navazujících projektů (jsou připravovány v rozdílném časovém období, tzn. projekty předkládané do OPPI navazují na výstupy projektů OP VaVpl) a souběžně připravovaných projektů (vznikají ve stejném časovém období a vzájemně na sebe odkazují). Vertikální synergie vzniká v rámci OP VaVpl tím, že projekty jsou připravovány v partnerství s aplikační sférou.

Prioritní osa 4 - Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

Oblast podpory 4.1 - Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem

Hlavním cílem priority je podpořit rozvoj kvalitní infrastruktury vysokých škol s cílem navýšení kapacity terciárního vzdělávání a vytvoření podmínek pro zlepšení kvality vzdělávání tak, aby se zlepšily materiální podmínky pro přípravu vysokoškolských studentů, zejména z hlediska jejich připravenosti pro výzkum a vývoj a pro procvičování základních tvůrčích dovedností pro jejich budoucí uplatnění ve VaV. Cílem je rovněž využít intervence k posílení vnitřních reforem v rámci vysokých škol směrem k celkové modernizaci a posilování relevance vysokoškolského vzdělávání ve směru vytýčeném v Bílé knize terciárního vzdělávání.

Hlavní specifické cíle

- Podpora rozvoje kvalitní infrastruktury vysokých škol.
- Navýšení kapacity terciárního vzdělávání a vytvoření podmínek pro zlepšení kvality vzdělávání budoucích pracovníků VaV.

- Investičně podpořit vnitřní reformy vysokých škol s důrazem na doplňkovost s intervencemi z OP VK a na posílení „třetí role“ vysokých škol.

Např. investice do infrastruktury pro výzkum spojenou s VaV na vysokých školách, zejména infrastruktury spojené s vědeckou výchovou studentů, učeben výukových laboratoří, rekonstrukce a úpravy stávajících kapacit (budov a zařízení), modernizace a rozšíření informační infrastruktury vysokých škol pro výzkum, vývoj a vzdělávání apod.

V období 2007–2013 je na oblast podpory alokováno 20% z celkové alokace na OP VaVpl, tj. celkem cca 487 mil. EUR.

Prioritní osa 5 - Technická pomoc

V souladu s nařízením Rady (zejm. Obecným nařízením) je cílem prioritní osy 5 Technická pomoc přispět ke zlepšení kvality prováděných opatření, tj. zajistit efektivní řízení operačního programu, jeho propagaci, hodnocení a poskytnout tak ŘO OP VaVpl dostatečnou technickou pomoc za účelem odpovědného a účinného řízení OP VaVpl. Součástí této prioritní osy může být také hodnocení trendů VaV, znalostní ekonomiky a inovací, s využitím mezinárodního benchmarkingu, dále navrhování a realizace korekčních opatření.

Globální cíle

- Kontinuální sledování a zlepšování implementace OP VaVpl. Činnosti budou zaměřovány na aktualizaci nebo vylepšování metodických postupů implementace, pokynů a doporučení zajišťující realizaci OP VaVpl.
- Zpracovávání odborných expertíz, analýz, studií a metodik s cílem nastavení či posouzení funkčnosti a efektivnosti systémů řízení, kontroly, pravidel a postupů realizace programu.
- Předmětem aktivit bude také zajištění potřeb implementační struktury z pohledu administrativních kapacit (včetně zabezpečení kvalifikovaných lidských zdrojů a jejich stabilizace) a odborného rozvoje pracovníků odpovědných za realizaci OP.

Výše způsobilých výdajů z ERDF na oblast podpory 5.1 činí 87 % z alokace na TP OP VaVpl, tedy celkem cca 74 mil. EUR.

10.2.2. Příjemci podpory

Všichni příjemci v prioritní ose 1 a 2 musí splňovat všechny níže uvedené podmínky vycházející z definice výzkumné organizace dle čl. 2.2 písm. d)

Rámce:

- 1) hlavním účelem je
 - a) provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj; (nebo)
 - b) šířit výsledky činností uvedených pod písm. a) prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií;
- 2) veškerý zisk subjektu z činností uvedených v bodě 1 je zpětně investován do těchto činností;
- 3) podniky (jakožto subjekty vykonávající hospodářské aktivity), které mohou uplatňovat vliv na takovýto subjekt, např. jako podílníci nebo členové, nemají v rámci své hospodářské činnosti žádný přednostní přístup k výzkumným kapacitám tohoto subjektu nebo k výsledkům výzkumu vytvořeným tímto subjektem;
- 4) hospodářské a nehospodářské činnosti jsou v rámci subjektu účetně odděleny a nedochází k financování hospodářských činností z činností nehospodářských (včetně povinnosti využít zisk z nehospodářských činností pouze k těmto činnostem).

10.2.3. Řízení OP a jeho implementace

Zabezpečením funkce řídicího orgánu (ŘO) OP VaVpl byla v rámci MŠMT ministrem pověřena Sekce řízení Operačních programů EU, konkrétně Odbor 45 - Odbor řízení OP VaVpl ve struktuře:

- **Oddělení koordinace** (hlavní oblasti zodpovědnosti: strategické řízení, koordinace přípravy programových a implementačních dokumentů, nastavení a výklad metodik postupů implementace OP VaVpl, zpracování a revize Operačního manuálu, finanční řízení programu, spolupráce na realizaci technické pomoci, příprava podkladů pro audity na všech úrovních).

- **Oddělení implementace** (hlavní oblasti zodpovědnosti: příprava výzev, průběžné monitorování realizace projektů OP VaVpl, monitorování a evaluace programu, řízení informačního systému, garantství prioritních os, komunikace s Evropskou komisí a ostatními relevantními institucemi, činnost Monitorovacího výboru, příprava podkladů pro koncepční materiály vlády a dalších orgánů atd.; publicita programu).
- **Oddělení velkých projektů** (hlavní oblasti zodpovědnosti: koordinace velkých projektů, komunikace se žadateli, dohled nad řádnou administrací velkých projektů.).

10.3. OP VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST - MŠMT (OP VK)

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je víceletým tematickým programem v gesci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT), v jehož rámci je možné v programovacím období 2007-2013 čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF), jednoho ze strukturálních fondů Evropské unie (EU).

Mezi hlavní priority, na jejichž základě žádají a následně získávají členské státy finanční podporu z Evropského sociálního fondu, patří především priority zlepšování vzdělávacího systému a kvality počátečního vzdělávání, rozvoj vědy, výzkumu a technického vzdělávání, rozvoj odborného a podpora dalšího vzdělávání.

OP VK se zaměřuje na oblast rozvoje lidských zdrojů prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulace spolupráce participujících subjektů.

Informace o OP VK je možné nalézt na webových stránkách MŠMT www.msmt.cz i stránkách krajů ČR, případně na centrálních webových stránkách ESF v ČR www.esfcr.cz. Případné dotazy je možné zasílat na elektronickou adresu opvzdelavani@msmt.cz.

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OPVK) spadá mezi vícecílové tematické operační programy. Je financován především

z prostředků cíle Konvergence, ale v případě projektů vytvářejících systémový rámec celoživotního učení též z prostředků pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a způsobilým územím je v této oblasti proto také hl. m. Praha. Pro OPVK je vyčleněno 1,83 mld. €, což činí přibližně 6,8 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,32 mld. €. Dále uvedené informace byly převzaty z oficiálně publikovaných dokumentů poskytovatele (MŠMT), jímž je tento OP implementován.

10.3.1. Vymezení cílů OP VK

Podle verze prováděcího dokumentu ze dne 24.10.2008 se OP VK zaměří v oblasti podpory VaV na podporu vzájemného propojení vzdělávací soustavy, výzkumné a vývojové oblasti a podnikatelské sféry. Je nutné vybudovat takové prostředí a odpovídající podmínky k tomu, aby docházelo k efektivním procesům tvorby, přenosu a využití znalostí a k podpoře inovačních řešení na všech úrovních.

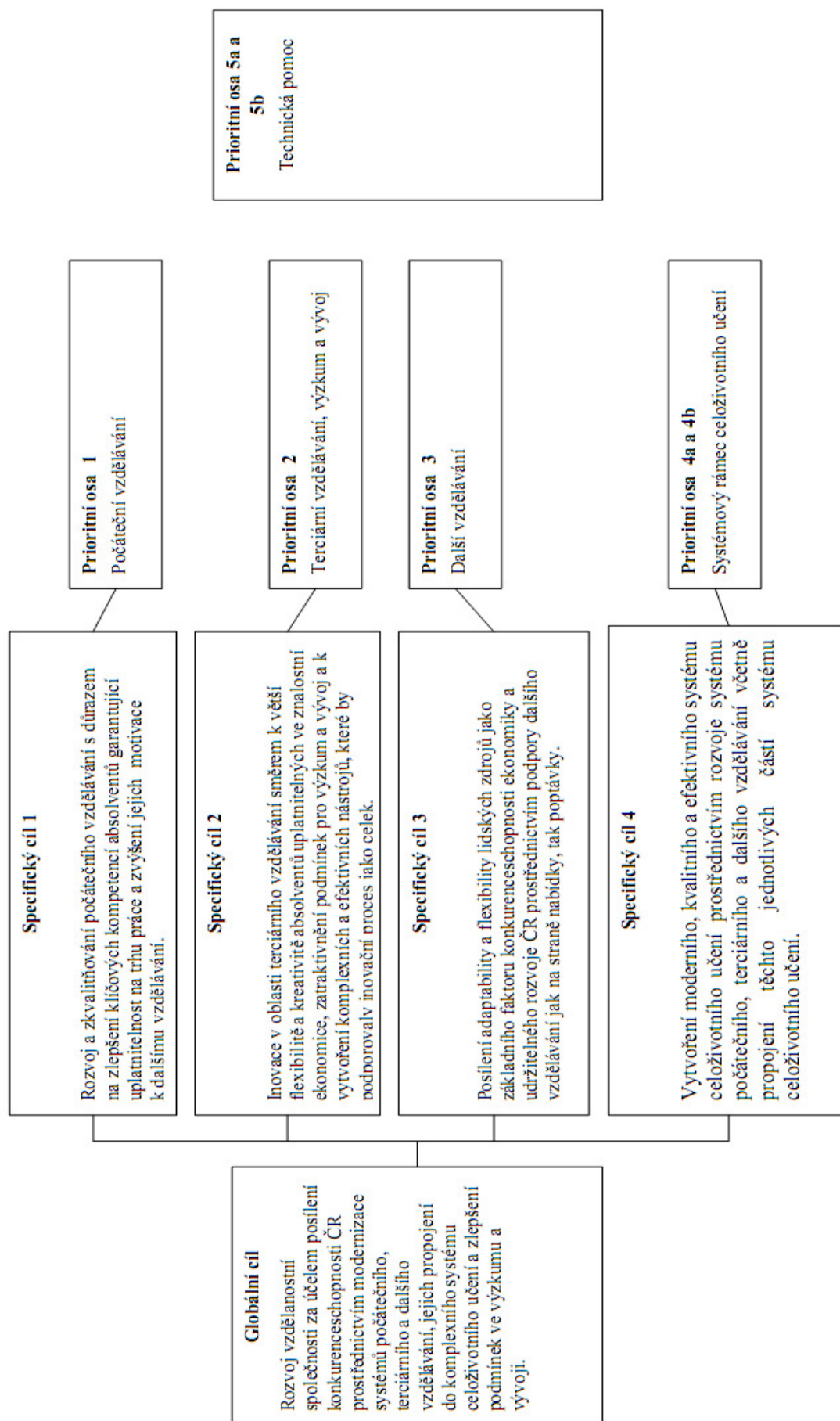
Globálním cílem OP VK 2007–2013 je rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.

Specifické cíle, jež představují cesty, které povedou k naplnění globálního cíle jsou 4 a jsou realizovány prostřednictvím 5 prioritních os (viz **Obr. č. 13**).

Dále bude popsána pouze Prioritní osa 2, která naplňuje druhý specifický cíl OP VK a je zaměřena na modernizaci terciárního vzdělávání, včetně zatraktivnění systému vyššího odborného vzdělávání. Prioritní osa se dále zaměřuje na zatraktivnění oblasti výzkumu a vývoje a upevnění partnerství a sítí mezi veřejným a soukromým sektorem.

Popis dalších prioritních os a aktuální informace najdete na: <http://www.msmt.cz/eu/esf>, případně na <http://www.esfcr.cz/>.

Obr. č. 13 Globální a specifické cíle OP VK

10.3.2. **Prioritní osa 2 - Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj**

Prioritní osa 2 naplňuje druhý specifický cíl OP VK a je zaměřena na modernizaci terciárního vzdělávání, včetně zatraktivnění systému vyššího odborného vzdělávání. Prioritní osa se dále zaměřuje na zatraktivnění oblasti výzkumu a vývoje a upevnění partnerství a sítí mezi veřejným a soukromým sektorem.

Globální cíl prioritní osy 2

Inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.

Specifické cíle prioritní osy 2

1. Zkvalitnění vzdělávání na vyšších odborných školách.
2. Zvýšení kvality a prohloubení diverzifikace vysokých škol s důrazem na požadavky znalostní ekonomiky.
3. Zkvalitnění personálního zabezpečení výzkumu a vývoje včetně zlepšení odborné přípravy a podmínek pracovníků a využití vhodných motivačních a propagačních nástrojů.
4. Posílení vztahů mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými institucemi a subjekty soukromého sektoru a veřejné správy (včetně propagačních aktivit).

V prioritní ose 2 jsou formulovány čtyři oblasti podpory:

- 2.1 Vyšší odborné vzdělávání
- 2.2 Vysokoškolské vzdělávání
- 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
- 2.4 Partnerství a sítě,

z nichž pro účely podpory VaV se hodí zejména poslední dvě uvedené.

10.3.3. **Oblast podpory 2.3 - Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji**

Oblast podpory 2.3 je zaměřena na zkvalitnění atraktivity a podmínek pro pracovníky výzkumu a vývoje jak na vysokých školách, tak v institucích zabývajících se výzkumem a vývojem. Aktivity realizované v rámci této oblasti

podpoří rozvoj lidských zdrojů v oblastech, ve kterých bude v rámci ostatních operačních programů (především VaVpl) podpořeno rozšíření výzkumné a vývojové infrastruktury. Jednotlivými aktivitami by mělo být dosaženo toho, aby jedinci s předpoklady k působení ve vědeckých oborech byli dostatečně motivováni, vědecké obory neopouštěli a měli pro své aktivity odpovídající podmínky. Stejně tak budou vytvořeny podmínky pro působení zahraničních pracovníků a zapojení výzkumných a vývojových institucí do mezinárodních sítí, což ve svém důsledku povede ke zvýšení atraktivity výzkumného a vývojového prostoru České republiky a ke zvyšování úrovně a dopadů výzkumu a vývoje.

Globální cíl:

Zkvalitnění personálního zabezpečení výzkumu a vývoje včetně zlepšení odborné přípravy a podmínek pracovníků a využití vhodných motivačních a propagačních nástrojů.

Specifické cíle:

- Zvýšení atraktivity a zlepšení podmínek pro pracovníky ve výzkumu a vývoji.
- Popularizace výzkumu a vývoje a jeho výsledků.

Podporované aktivity :

- Další specifické odborné vzdělávání pracovníků výzkumu a vývoje.
- Další vzdělávání pracovníků výzkumu a vývoje v oblasti řízení výzkumu a vývoje. Popularizace a komunikace, šíření výsledků vědy a výzkumu do praxe, transferu technologií a v osvojování si znalostí o ochraně, ohodnocování a správě duševního vlastnictví pracovníků z oblasti výzkumu a vývoje.
- Podpora vytváření kvalitních týmů výzkumu a vývoje a jejich dalšího rozvoje, zejména inicializačních pracovních pozic a startovacích pracovních pozic.
- Příprava zapojení jedinců i týmů do mezinárodních sítí a projektů v oblasti výzkumu a vývoje.
- Podpora intersektorální mobility, zejména mobility mezi výzkumnými institucemi a soukromým a veřejným sektorem.
- Aktivity směřující k popularizaci výzkumu a vývoje a jeho výsledků pro společnost.

- Podpora systematické práce se studenty a žáky v oblasti seznamování se s VaV.

Forma a výše podpory

Podpora je poskytována formou nevratné finanční pomoci (dotace). Míra spolufinancování OP VK z ESF dosáhne 85 % z celkových veřejných výdajů a zbývajících 15 % prostředků bude hrazeno z národních veřejných zdrojů. Příspěvek z ESF bude tedy kalkulován ve vztahu k celkovým způsobilým veřejným výdajům. Pokud bude podpora poskytována mimo režim veřejné podpory, dosáhne míra spolufinancování z OP VK až 100 % způsobilých výdajů. V případech poskytování podpory v režimu veřejné podpory se určí míra spolufinancování z vlastních zdrojů příjemce na způsobilých výdajích na základě pravidel veřejné podpory.

Maximální délka trvání projektu jsou 3 roky.

Příjemci:

- vysoké školy podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů;
- vyšší odborné školy (tj. právnická osoba vykonávající činnost vyšší odborné školy zapsaná ve školském rejstříku);
- instituce vědy a výzkumu dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- vývojová a inovační centra;
- ostatní instituce splňující podmínku uvedenou v zákoně č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- veřejná zdravotnická zařízení podle zákona o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 483/2006 Sb., a právnické osoby provozující zdravotnické zařízení podle zákona č. 160/1992 Sb., o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Cílové skupiny:

- akademičtí a ostatní pracovníci vysokých škol;
- pracovníci výzkumných a vývojových institucí;
- studenti vysokých škol;
- zájemci o vědecko-výzkumnou práci.

10.3.4. Oblast podpory 2.4 - Partnerství a sítě

Podmínkou toho, aby vzdělávací systém reagoval dostatečně pružně na požadavky trhu práce a výzvy technologického rozvoje a znalostní společnosti, je intenzivní partnerství různých subjektů v co nejširším spektru aktivit. Z tohoto důvodu je součástí prioritní osy terciárního vzdělávání, výzkum a vývoj oblast podpory, která je zaměřena na partnerství a sítě. Hlavní důraz je kladen na realizaci společných projektů, utváření partnerství a spolupráci v sítích mezi vzdělávacími a výzkumnými a vývojovými institucemi a veřejným a soukromým sektorem. Současně je nutno věnovat pozornost i publicitě jejich vzájemné spolupráce včetně propagace technických a přírodovědných oborů a výzkumu a vývoje. Jedním z hlavních cílů této oblasti podpory je, aby prostřednictvím užšího kontaktu a společných aktivit došlo k lepšímu propojení požadavků trhu práce a nabídky vzdělávacích institucí v systému terciárního vzdělávání. Dalším cílem je prostřednictvím partnerství a společných aktivit podpořit efektivní přenos poznatků, výsledků výzkumu a vývoje a inovačních řešení ze vzdělávacích a výzkumných a vývojových institucí do podnikatelské sféry.

Globální cíl:

Posílení vztahů mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými institucemi a subjekty soukromého sektoru a veřejné správy (včetně propagačních aktivit).

Specifické cíle:

- Zvýšení efektivity přenosu poznatků výzkumných a vývojových aktivit k jejich využití.
- Zvýšení schopnosti vzdělávacích institucí reagovat na požadavky trhu práce.

Podporované aktivity:

- Příprava lidských zdrojů pro vznik a fungování technologických platforem, technologicky orientovaných klastrů apod.
- Pracovní a studijní pobyty a odborné praxe studentů, pedagogů, akademických pracovníků a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru.
- Podpora spolupráce mezi institucemi terciárního vzdělávání, výzkumnými a vývojovými pracovišti a podnikatelským a veřejným sektorem včetně vytváření komunikačních a interaktivních platforem.
- Podpora vzdělávacích a školících aktivit vedoucích ke zvýšení vzájemné spolupráce mezi vzdělávacími institucemi, výzkumnými a vývojovými pracovišti a podnikatelským a veřejným sektorem.
- Vznik a podpora kontaktních míst institucí terciárního vzdělávání a výzkumných a vývojových institucí určených pro veřejnost a podnikatelský sektor.
- Vznik a podpora kontaktních míst popularizace VaV.).

Forma a výše podpory je identická s předchozí oblastí podpory.

Příjemci

- vysoké školy podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů;
- vyšší odborné školy (tj. právnická osoba vykonávající činnost vyšší odborné školy zapsaná ve školském rejstříku);
- školy a školská zařízení (tj. právnická osoba vykonávající činnost školy a školského zařízení zapsaná ve školském rejstříku);
- další organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství;
- instituce vědy a výzkumu podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů);
- vývojová a inovační centra;
- přímo řízené organizace ústředních orgánů státní správy;

- kraje podle zákona č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů;
- města, obce a svazky obcí, podle zákona č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů)
- veřejná zdravotnická zařízení podle zákona o veřejných neziskových ústavních zdravotnických zařízeních a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 483/2006 Sb., a právnické osoby provozující zdravotnické zařízení podle zákona č. 160/1992 Sb.,o zdravotní péči v nestátních zdravotnických zařízeních, ve znění pozdějších předpisů;
- nestátní neziskové organizace (založené nebo zřízené podle zákona č.83/1990 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů, zákona č.248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (obecně prospěšné společnosti), zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech) ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), ve znění pozdějších předpisů.
- odborové organizace a organizace zaměstnavatelů, profesní a oborová sdružení;
- hospodářská komora podle zákona č. 301/1992 Sb., o hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky;
- zaměstnavatelé, pokud v souladu s předmětem své činnosti poskytují plnění v souvislosti s aktivitami, které mohou být předmětem podpory OP VK, nebo s vytvářením nezbytných podmínek pro takové aktivity.

Cílové skupiny

- studenti vyšších odborných škol;
- studenti vysokých škol;
- pedagogičtí pracovníci základních a středních škol (v případě vytvářených partnerství institucí terciárního vzdělávání nebo institucí výzkumných a vývojových s příslušnými školami);

- pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci vyšších odborných škol;
- akademičtí a ostatní pracovníci vysokých škol;
- další pracovníci zabývající se vzděláváním, výzkumem a vývojem;
- zájemci o studium na VOŠ a VŠ.

10.3.5. **Rámec finanční alokace pro celé období**

Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji 243 mil EUR

Partnerství a sítě 146 mil EUR

10.3.6. **Způsobilé výdaje**

- osobní výdaje související s realizací projektu;
- cestovní náhrady související s realizací projektu;
- pořízení zařízení souvisejících s realizací projektu;
- výdaje na místní kancelář;
- nákup služeb souvisejících s realizací projektu;
- výdaje na reprezentaci např. při zasedání MV, konferencích a koordinačních jednáních realizačních týmů;
- drobné stavební úpravy související s realizací projektu;
- přímá podpora;
- DPH u neplátců a plátců.

10.4. OP PODNIKÁNÍ A INOVACE - MPO (OPPI)

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňuje zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědecko-výzkumnými institucemi.

Aktuální informace lze nalézt na: <http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi/> a na <http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>.

10.4.1. Příjemci podpory

Podnikatelé, sdružení podnikatelů, výzkumné instituce, vysoké školy a ostatní vzdělávací instituce, neziskové organizace, fyzické osoby, územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace, CzechInvest, CzechTrade a další.

10.4.2. Řízení OP a jeho implementace

Řídícím orgánem OPPI je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.

10.4.3. Financování OPPI a rozdělení do prioritních os

OPPI je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Operační program Podnikání a inovace (OPPI) spadá mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je třetím největším českým operačním programem: z fondů EU je pro něj vyčleněno 3,04 mld. €, což činí přibližně 11,4 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,54 mld. €.

OP Podnikání a inovace obsahuje 7 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím indikovaných programů (oblastí podpor), které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

10.4.4. **Stručná charakteristika prioritních os**

Prioritní osa 1 - Vznik firem

Na prioritní osu 1 je z fondů EU vyčleněno 79,1 mil. €, tj. 2,6 % OPPI.

Jde např. o pořízení a rekonstrukce dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, hmotného majetku a pozemků, pořízení zásob, včetně drobného hmotného majetku, drobnější investičně zaměřené projekty s důrazem na diferenciaci charakteru podpory, zejména pro účely inovačně zaměřených projektů spin-off firem apod.

Prioritní osa 2 - Rozvoj firem

Na prioritní osu 2 je z fondů EU vyčleněno 663,0 mil. €, tj. 21,8 % OPPI.

Jde např. o pořízení a rekonstrukce dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, hmotného majetku a pozemků, pořízení zásob, včetně drobného hmotného majetku, koupě podniku v konkurzu, financování pohledávek do lhůty splatnosti, rozvoj informačních a komunikačních technologií apod.

Prioritní osa 3 - Efektivní energie

Na prioritní osu 3 je z fondů EU vyčleněno 121,6 mil. €, tj. 4,0 % OPPI.

Jde např. o výstavbu a rekonstrukce zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných zdrojů, zavádění a modernizace systémů měření a regulace, modernizace, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla apod.

Prioritní osa 4 - Inovace

Na prioritní osu 4 je z fondů EU vyčleněno 680,2 mil. €, tj. 22,4 % OPPI.

Jde např. o ochranu práv průmyslového vlastnictví, zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb, zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi, vznik či rozšíření vývojového centra zaměřeného na výzkum, vývoj a inovace výrobků a technologií apod.

Prioritní osa 5 - Prostředí pro podnikání a inovace

Na prioritní osu 5 je z fondů EU vyčleněno 1 168,9 mil. €, tj. 38,4 % OPPI.

Jde např. o podporu vytváření a rozvoje územně koncentrovaných odvětvových nebo oborových seskupení podnikatelských subjektů, vědecko-výzkumných, vzdělávacích a jiných podpůrných institucí, podpora zapojování českých výzkumných institucí a podniků do mezinárodních technologických platforem, zakládání a rozvoj podnikatelských inkubátorů a podnikatelských inovačních center (BIC, PIC apod.), které provozují inkubátor, infrastruktura pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů podnikatelských subjektů, příprava podnikatelské zóny, přeměna brownfieldu na podnikatelskou zónu apod.

Prioritní osa 6 - Služby pro rozvoj podnikání

Na prioritní osu 6 je z fondů EU vyčleněno 239,9 mil. €, tj. 7,9 % OPPI.

Jde např. o rozvoj poradenství v oblasti eko-technologií a environmentálních systémů řízení, individuální projekty MSP a projekty seskupení MSP podporující vstup MSP na zahraniční trhy, společná účast na specializovaných výstavách a veletrzích v zahraničí apod.

Prioritní osa 7 - Technická pomoc

Na prioritní osu 7 je z fondů EU vyčleněno 89,6 mil. €, tj. 2,9 % OPPI.

Jde o financování aktivit spojených s řízením programu, např. platy pracovníků zapojených do řízení OPPI, výběr projektů, monitoring projektů a programu, zpracování studií a analýz, publicita programu, podpora schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu apod.

10.4.5. Programy OPPI v oblasti podpory výzkumu a vývoje

Mezi programy OPPI podporující různé aspekty výzkumu a vývoje můžeme zařadit programy **POTENCIÁL, PROSPERITA a SPOLUPRÁCE**.

Potenciál má za cíl posílení podnikových kapacit výzkumu a vývoje s návazností na výrobní aktivity firem. Podporováno je zejména zakládání a rozvoj technologických center a vnitropodnikových oddělení výzkumu a vývoje.

Prosperita je zaměřena na podporu vzájemné spolupráce mezi vědeckovýzkumnými institucemi, vysokými školami a podniky formou výstavby a rozvoje vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a center pro transfer technologií.

Spolupráce podporuje vznik a rozvoj kooperačních seskupení (klastrů, pólů excelence a technologických platforem), v nichž spolupracují podniky, vysoké školy a výzkumné ústavy.

10.4.5.1. Program POTENCIÁL

Program Potenciál pomáhá podnikatelským subjektům zavádět a zvyšovat kapacity potřebné pro realizaci výzkumných, vývojových a inovačních aktivit.

Podporu je možné získat na investice do zřízení nebo rozšíření vývojového centra (oddělení) zaměřeného na výzkum a vývoj výrobků nebo technologií, a to včetně vývoje specifického softwaru nutného pro inovaci výroby. Centrum by mělo přispívat k zavádění technologicky nových nebo inovovaných produktů, produkčních řad, výrobních procesů a technologií. Musí však existovat reálný předpoklad, že výsledky práce centra budou skutečně použity ve výrobě.

Dne 19. 6. 2008 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR schválilo navýšení alokace pro první výzvu k předkládání projektů v rámci programu podpory POTENCIÁL na 1,1 mld Kč. Plánovaná alokace byla 600 mil. Kč (při kurzu 25,25 Kč/EUR). Navýšením alokace došlo k zajištění finančních prostředků pro kvalitní projekty, které prošly procesem hodnocení na základě podání plné žádosti o dotaci. Více informací naleznete v dokumentech na <http://www.czechinvest.org/potencial>.

10.4.5.2. Program PROSPERITA

Jednou z bariér rozvoje ekonomiky ČR je nedostatečná komunikace a spolupráce mezi oblastí výzkumu, reprezentovanou např. vysokými školami či výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou. Vytváření příznivého prostředí pro spolupráci obou těchto stran je cílem programu Prosperita.

K podporovaným aktivitám patří zakládání a další rozvoj vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů, center pro transfer technologií a také vytváření sítí business angels, které podněcují vznik a rozvoj inovativních firem.

- Vědeckotechnické parky - jsou subjekty, které poskytují potřebné prostory a služby firmám s delší historií podnikání. Přítomnost vyspělých firem uvnitř takového parku podporuje vtažení těch méně „zkušených“ do světa podnikání.

- Podnikatelské inkubátory - vytvářejí zázemí pro zasedání začínajících firem s dobrým nápadem. Tito „nováčci“ mohou získat od provozovatele inkubátoru dotaci na nájem kancelářských, laboratorních a dalších prostor a dále dotaci na konzultantské služby, školení nebo rekvalifikaci. Další výhodou zasedání v inkubátoru je společné sdílení prostor, laboratoří, což zlepšuje vzájemnou spolupráci a komunikaci s ostatními firmami.
- Centra pro transfer technologií - ve spolupráci s výzkumnými institucemi a s vysokými školami napomáhají přenosu nových a dosud nevyužitých technologií do firem. Dále také poskytují odborné poradenství a poradenství v oblasti ochrany duševního a průmyslového vlastnictví.
- Sítě business angels - jsou nástrojem pro poskytnutí kapitálu podnikatelům v počáteční fázi podnikání, která je spojena s vyšší mírou rizika a tím rozšířit možnosti financování jejich podnikatelských nápadů. Základní činností je tedy propojení investorů (= business angels) a podniků se zajímavými podnikatelskými plány.

Více o programu a aktuální informace naleznete na:

<http://www.czechinvest.org/prosperita>.

10.4.5.3. Program SPOLUPRÁCE

Program Spolupráce je určen především menším firmám, které chtějí spolupracovat s ostatními firmami v odvětví a založit klastrové uskupení, či technologickou platformu.

Do programu se rovněž mohou zapojit:

- velké firmy, které chtějí spolupracovat s univerzitami a vědeckovýzkumnými institucemi a podpořit tak inovační schopnosti své společnosti
- regionální samospráva hledající pro svůj region úspěšný nástroj regionálního rozvoje, který by přinesl ekonomický růst a vyšší specializaci
- univerzity či vědeckovýzkumné instituce, která usilují o prohloubení spolupráce na konkrétních projektech se soukromou sférou a snaží se o urychlení přenosu technologií do praxe a komercializaci výsledků svého výzkumu.

Tento program a spojení s dalšími regionálními subjekty z odvětví formou klastru nabízí všem možnost získat cenné zkušenosti a znalosti. Vzájemná spolupráce a účast na společných projektech umožňuje zlepšit vzájemné vazby a nastolit dlouhodobé všestranně výhodné partnerství firem, vysokých škol, výzkumných ústavů, krajských samospráv a dalších institucí v regionu.

Aktuální informace programu jsou dostupné na:

<http://www.czechinvest.org/spoluprace>.

10.4.6. Vybrané základní pojmy používané v OP PI

Bloková výjimka. Jedná se o nařízení Evropské komise. Pokud jsou splněny podmínky stanovené příslušným nařízením, může být taková podpora bez dalšího poskytnuta, aniž by podléhala schválení ze strany Komise. Poskytovatel však má povinnost zaslat Komisi přehled informací týkajících se poskytování veřejné podpory na základě blokové výjimky. Blokovými výjimkami jsou nařízení upravující veřejnou podporu určenou malým a středním podnikům, podporu na zaměstnanost, podporu na vzdělávání, regionální rozvoj a další.

Centrum excellence - jedno jasně oborově vyprofilované pracoviště výzkumu a vývoje (např. ústav VŠ, výzkumný ústav, nebo jeho jasně organizačně vymezená a účetně oddělená část). Centrum excellence je aktivní ve výzkumné činnosti, často mezioborové povahy, a programově propojuje výzkum a vývoj (dále jen „VaV“), vzdělávání (zejména postgraduálních studentů a mladých výzkumných pracovníků) a inovační činnost. Centrum excellence dosahuje kritické velikosti ve svém oboru, dosahuje významných výsledků v mezinárodním měřítku a formou dlouhodobých strategických partnerství spolupracuje s předními zahraničními pracovišti VaV, jakož i se subjekty z aplikační sféry a s dalšími významnými pracovišti v daném oboru na národní úrovni.

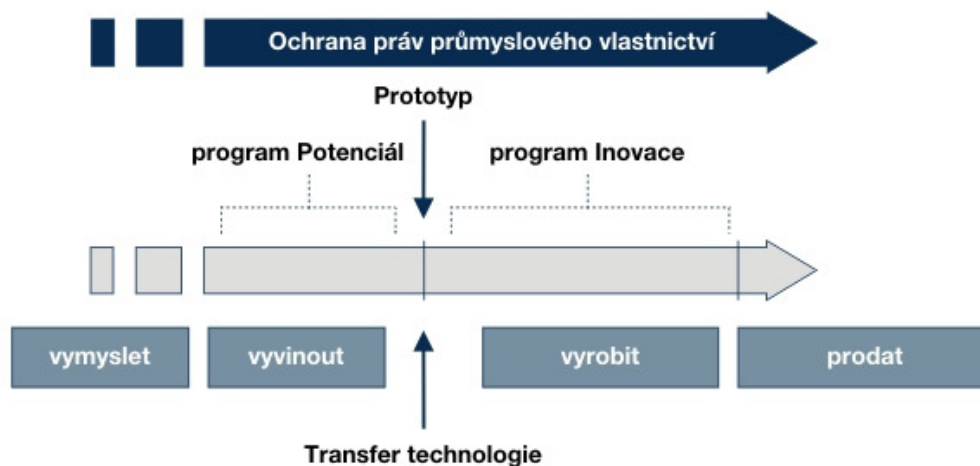
Inovace - obnova a rozšíření škály výrobků a služeb a s nimi spojených trhů, vytvoření nových metod výroby, dodávek a distribuce, zavedení změn řízení, organizace práce, pracovních podmínek a kvalifikace pracovní síly.

Inovační proces ve firmě zahrnuje širokou škálu aktivit realizovaných od samotného prvotního nápadu až po jeho uvedení v život. Zahrnuje tedy výzkum

a vývoj, průmyslově právní ochranu, zavedení do výroby i konečné uplatnění inovací v praxi.

Jednoduché znázornění inovačního procesu s příkladem oblastí působení dvou programů OPPI představuje následující schéma na **obr. č. 14**.

Obr. č. 14. Schéma inovačního procesu

Notifikace. Povinnost oznámit Evropské komisi záměr poskytnout novou podporu a dále oznámit změny existující podpory. Oznámení provádí poskytovatel veřejné podpory na oznamovacích formulářích, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a Stálého zastoupení ČR při EK. Veřejnou podporu je poskytovatel oprávněn poskytnout až po schválení Komisí.

Podpora de minimis (neboli podpora malého rozsahu). De minimis představuje takovou podporu, která nesmí spolu s ostatními podporami „de minimis“ poskytnutými jednomu příjemci za dobu předchozích tří let přesáhnout výši odpovídající částce 200 000 EUR. Tento finanční strop platí bez ohledu na formu či účel podpory de minimis poskytnuté v předchozím tříletém období. Za tříleté období se považují fiskální roky používané k daňovým účelům.

Regionální mapa veřejné podpory. Určuje maximální míru veřejné podpory (procento z vhodných investičních nákladů), která může být příjemci poskytnuta v daném regionu soudržnosti NUTS II - **obr. č. 15**.

Obr. č. 15. Regionální mapa intenzity veřejné podpory pro ČR schválená Evropskou komisí - platnost od 1. 1. 2007:

region NUTS II	malý podnik	střední podnik	velký podnik
Střední Morava, Severozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko, Severovýchod, Jihovýchod	60 %	50 %	40 %
*Jihozápad (1. 1. 2007 - 31. 12. 2010)	56 %	46 %	36%
*Jihozápad (1. 1. 2011 - 31. 12. 2013)	50 %	40 %	30%

Malé podniky mohou obdržet maximální míru veřejné podpory zvýšenou o 20%, střední podniky o 10%. V případě, že je aplikována bloková výjimka pro MSP, na určité aktivity je poskytována jednotná výše bonusu maximálně 15%.

V případě OP VaVpl se uplatní výjimka z veřejné podpory dle rámce a je dovoleno 100% dotovat žadatele definované rámcem.

Rámeček - Rámeček Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01).

Regionální VaV centrum - jedno jasně oborově vyprofilované pracoviště VaV (např. ústav VŠ, výzkumný ústav, nebo jeho jednoznačně organizačně vymezená a účetně oddělená část). Regionální VaV centrum je aktivní ve výzkumné činnosti, vytváří silné partnerské vazby s firmami a dalšími partnery z aplikační

sféry, kteří se aktivně podílejí na strategickém směřování jeho činnosti, dosahuje úspěchů v produkci aplikovatelných výsledků a podílí se na vzdělávání a výchově lidských zdrojů pro VaV (zejména studentů magisterského studia). Výnosy ze spolupráce s aplikační sférou se (se zohledněním oborových specifik) významně podílejí na celkovém VaV rozpočtu centra i na celkových provozních nákladech centra.

Spin-off firma - firma, která využívá hmotného či nehmotného majetku jiného právního subjektu k zahájení svého podnikání s cílem komercializace výsledků VaV. Tento termín je používán často ve vztahu k VŠ, kdy jsou spin-off firmy zakládány pedagogy, výzkumníky, studenty a mladými výzkumnými pracovníky s podporou VŠ a dlouhodobou spoluprací s nimi.

Start-up grant - prostředky poskytnuté příjemci určené k pokrytí nákladů na výzkumnou činnost a části provozních (včetně části mzdových) nákladů projektu uplatněného v prioritní ose 1 nebo 2 s cílem zajistit počáteční fáze výzkumných aktivit a činností Centra excellence nebo Regionálního VaV centra tak, aby po ukončení realizace projektu v rámci OP VaVpl existovaly podmínky pro plynulé pokračování činnosti těchto center s využitím kombinace národních finančních zdrojů, soukromých zdrojů a zdrojů ze zahraničí.

Velký projekt (VP) - projekt, financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj, jehož celkové náklady jsou vyšší než 50 mil. EUR.

Veřejná podpora. Veřejnou podporou se rozumí každá podpora poskytnutá v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Za státní prostředky se na základě judikatury ES považují i ostatní veřejné zdroje. Podpora, která splňuje výše uvedená kritéria, je neslučitelná se společným trhem a tedy zakázaná. Výjimka z obecného zákazu poskytování veřejné podpory může být povolena na základě tzv. blokových výjimek či na základě rozhodnutí Evropské komise. Podpora de minimis nemá dopad na hospodářskou soutěž, ani neovlivňuje obchod mezi členskými státy Evropské unie (vzhledem ke své limitované výši), a proto není při dodržení všech ustanovení daných příslušným nařízením EK považována za veřejnou podporu.

11. ZÁVĚR

Předložená publikace podává informaci o současném systému veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice. Všeobecně se uznává, že systém podpory VaV v ČR je příliš diverzifikovaný, VaV jsou podporovány z rozpočtu příliš velkého počtu ministerstev a ústředních správních úřadů. Přes opakované úsilí o zjednodušení systému je poskytování podpory zbytečně náročné na administrativu a čas. Příliš složitý systém v posledních letech již nedokázal poskytovat efektivně a včas prostředky na VaV a efektivně využívat disponibilní prostředky EU, především prostředky ze strukturálních fondů EU. Dalším vážným problémem, a to nejen VaV, je uspokojování se průměrem, neusilování o excelenci a nedostatečná podpora excelence.

Hodnocení VaV v ČR prováděná opakovaně na národní i mezinárodní úrovni ukazují, že ČR se sice postupně přibližuje ve výši výdajů na VaV, počtu výzkumných pracovníků a v dalších ukazatelích vstupů do VaV průměru zemí EU-15, ale stále ještě silně zaostává v úrovni ukazatelů výstupů VaV. K nim patří především počty publikací a citací v impaktovaných vědeckých časopisech, počty přihlášek patentů a udělených patentů a počty technických, technologických a organizačních inovací, v kterých jsou využity výsledky VaV. V řadě dokumentů schválených vládou se opakovaně konstatovalo, že přínosy VaV a inovací pro českou ekonomiku a společnost jsou nízké.

V roce 2006 vznikl záměr na provedení zásadních změn v celém systému VaV a inovací v ČR. Rada pro výzkum, vývoj a inovace v relativně krátkém čase na rozhraní let 2007 a 2008 připravila návrh Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Návrh reformy byl po rozšířeném připomínkovém řízení předložen vládě. Vláda reformu schválila usnesením ze dne 26. března 2008 č. 287. Tímto usnesením byla uložena řada úkolů pro realizaci reformy. Úplné znění reformy i uvedené usnesení vlády je k dispozici na adrese www.vyzkum.cz. Úkoly reformy se postupně realizují. V návaznosti na reformu byl rozsáhle novelizován zákon č. 130/2002 o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a byla schválena „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR“ na léta 2009-2015.